

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU ZMIANY PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Autorzy opracowania: Magdalena Racinowska-Ratajska,
Irena Skrzyszowska – Jaksina,
Współpraca: Krystyna Mieszkowska
opracowanie graficzne: Marek Wiśniewski

Szczecin, marzec 2018 r.

REGIONALNE BIURO GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Pl. Kilińskiego 3, 71-414 szczecin

Tel.: +48 91 432 49 60, fax: +48 91 432 49 62

www.rbgp.pl

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. UWAGI METODYCZNE.....	4
3. PROJEKT PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	6
3.1. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU PLANU.....	6
3.2. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
3.3. OCENA UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM.....	11
4. STAN ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO	19
4.1. WALORY I ZASOBY	19
4.1.1. STREFY MORFOLOGICZNO - KRAJOBRAZOWE	19
4.1.2. KRAJOBRAZ.....	22
4.1.3. KLIMAT.....	23
4.1.4. WODY.....	25
4.1.5. KOPALINY.....	29
4.1.6. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	30
4.1.7. GLEBY.....	31
4.1.8. ROŚLINNOŚĆ.....	31
4.1.9. ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	36
4.1.10. DZIEDZICTWO KULTUROWE	39
4.2. STAN JAKOŚCIOWY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	40
4.2.1. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH.....	40
4.2.2. JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH.....	42
4.2.3. ZAGROŻENIE POWODZIOWE	42
4.2.4. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI.....	43
4.2.5. ABRAZJA BRZEGÓW MORSKICH	45
4.2.6. RUCHY MASOWE ZIEMI.....	45
4.2.7. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	45
4.2.8. KLIMAT AKUSTYCZNY	46
4.2.9. ODPADY	47
4.2.10. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	47
4.2.11. AWARIE (PRZEMYSŁ I TRANSPORT).....	48
4.3. OCHRONA ŚRODOWISKA	48
4.3.1. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	48
4.3.2. INNE OBSZARY I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE.....	50
4.4. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	53
4.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU.....	55

5. ODDZIAŁYWANIE ZADAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	56
5.1. IDENTYFIKACJA I OCENA WPŁYWU KIERUNKÓW ROZWOJU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	56
5.1.1. USTALENIA.....	64
5.1.2. ZALECENIA.....	111
5.1.3. PROJEKTY.....	191
5.1.4. REKOMENDACJE.....	191
5.1.5. SYNTEZA ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA	192
5.2. IDENTYFIKACJA I OCENA WPŁYWU KIERUNKÓW ROZWOJU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE PLANU NA OBSZARY NATURA 2000	200
5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE.....	201
5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE	221
5.2.3. SYNTEZA ODDZIAŁYWAŃ NA OBSZARY NATURA 2000	231
5.3. IDENTYFIKACJA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA OBSZAR POLSKICH WÓD PRZYBRZEŻNYCH I MORSKICH WÓD WEWNĘTRZNYCH.....	235
6. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	236
6.1. SZCZECIŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY	237
6.2. KOSZALIŃSKO – KOŁOBRZESKO – BIAŁOGARDZKI OBSZAR FUNKCJONALNY	243
6.3. OBSZAR FUNKCJONALNY STREFY PRZYBRZEŻNEJ	246
7. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE.....	249
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU	250
9. PROBLEM ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	253
10. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU	253
11. STRESZCZENIE	254
SPIS TABEL	272
SPIS RYSUNKÓW.....	272
SPIS MAP	272
MATERIAŁY WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU.....	272
ZAŁĄCZNIKI.....	274

1. WSTĘP

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa jest wykonaniem obowiązku, jaki nakłada art. 46 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017. 1405 z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą z 3 października 2008 r. – i stanowi część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawą prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, do projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest ustawa z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.). Nakłada ona obowiązek przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Do zagadnień omawianych w niniejszej prognozie stosują się m.in. następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 r., poz. 519 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. 2017 r., poz. 2096 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. 1998 nr 96 poz. 603 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2017 r., poz. 788 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1161 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2017 r., poz. 2205, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2017 r., poz. 2126 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. 2017 r., poz. 1056 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 r. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 r., poz. 1409 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 r., poz. 1408 z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 r. poz. 1713 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r., poz. 1031 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 71 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2016 poz. 1187 z późn. zm.).

2. UWAGI METODYCZNE

Art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. określa zakres prognoz, ale nie wskazuje konkretnych metod ich sporządzania. Zakres i metoda konkretnej prognozy jest więc pochodną rodzaju, zakresu i stopnia szczegółowości dokumentu, wraz z którym jest ona przedkładana.

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko projektu jest określenie, analiza i ocena oddziaływania analizowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze i kulturowe, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań na obszary Natura 2000, a także wskazanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację oddziaływań negatywnych. Zapisy planu zagospodarowania przestrzennego wynikają z konieczności godzenia ze sobą na równych prawach wielu uznanych za celowe i zasadne wniosków składanych w rozbudowanym procesie wstępnym, prowadzonym z udziałem społeczeństwa i podmiotów gospodarczych, przy niepełnej wiedzy na temat na ogół mocno rozciągniętej w czasie kolejności wydarzeń, świadomości dużej autonomii podmiotów planu i braku bezpośredniego przełożenia między częścią dyspozycji planu a środkami materialnymi na ich realizację.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest ponadto specyficznym dokumentem, którego moc suwerennego kreowania przedsięwzięć jest ograniczona, ponieważ stanowi on tylko jedno z narzędzi realizacji wojewódzkiej strategii rozwoju regionalnego. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017. 1073 z późn. zm.) zobowiązuje do umieszczenia w nim inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym ustalonych w dokumentach sektorowych szczebla państwowego i wojewódzkiego. Wreszcie plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie jest aktem prawa miejscowego i nie narusza uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego, nie stanowi też podstawy prawnej wydawania decyzji administracyjnych. Jest jednak aktem kierownictwa wewnętrznego – wiąże organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa oraz inne organy w zakresie dokonanych z nimi uzgodnień. W związku z tym omawiany projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego zawiera zapisy działań o różnej ważności, stopniu ogólności czy zakresie przestrzennym, co rzutuje na sposób przeprowadzenia analiz w niniejszej prognozie. Kierunki i działania dążące do rozwoju województwa mają najczęściej na tyle uogólnioną

lokalizację, że określenie ich oddziaływania na konkretne elementy środowiska przyrodniczego jest utrudnione.

Prognozowanie oddziaływania planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko jest więc zadaniem obciążonym wysokim stopniem niepewności i z samej swej istoty zawiera oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego wnioskowania, niż konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości przedsięwzięć.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest także dostarczenie wszystkim zainteresowanym uczestniczącym w procedurze opracowania i przyjęcia PZPWZ niezbędnych informacji na temat potencjalnych skutków wdrażania zapisów projektu planu dla środowiska oraz argumentów w ewentualnej dyskusji nad przyjętymi propozycjami jego rozwiązań. Wskazuje ona, jakie problemy dotyczące ochrony i kształtowania środowiska muszą nadal być brane pod uwagę i rozwiązywane, a także – czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań. W prognozie uwzględniono oddziaływania najsilniej obciążające środowisko, ale sygnalizowane zagrożenia mogą nie wystąpić w przyszłości lub mieć łagodniejszy charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach decyzyjnych.

Zgodnie z obowiązującym prawem prognozę sporządza się w oparciu o opracowania ekofizjograficzne¹, dostępne opracowania naukowe i popularne, literaturę przedmiotu oraz inne dokumenty planistyczne. Niektóre z nich posiadają już swoje prognozy oddziaływania na środowisko. Nie kwestionowano ich ustaleń, aby nie stwarzać zagrożenia powielania ocen dokonanych poprzednio, a informacje i wnioski uwzględniono w niniejszym opracowaniu na odpowiednim stopniu ogólności.

W ramach niniejszej prognozy wyodrębniono szczególnie następujące obszary oceny projektu PZPWZ:

- zgodność celów i kierunków w projekcie PZPWZ 2030 z celami ochrony środowiska, ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym oraz identyfikacja potencjalnych pól konfliktów;
- identyfikacja i ocena oddziaływań na poszczególne elementy środowiska (w tym na obszary chronione i korytarze ekologiczne)
- identyfikacja i ocena potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań inwestycji celu publicznego na obszary NATURA 2000;
- identyfikacja i ocena przewidywanych oddziaływań na obszar polskich wód przybrzeżnych i wód wewnętrznych.

Dążąc do kompleksowej oceny oddziaływania zapisów analizowanego projektu PZPWZ na poszczególne komponenty środowiska część prognozy dotyczącą tego problemu zrezagowano w formie matrycowej. Jest to metoda najbardziej systematycznego przeglądu wszystkich możliwych oddziaływań planowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej na poszczególne elementy i całość środowiska przyrodniczego, eliminująca praktycznie pominięcie jakiejkolwiek interakcji.

Znaczące miejsce w prognozie poświęcono identyfikacji mogących wystąpić znaczących oddziaływań negatywnych inwestycji celu publicznego na obszary NATURA 2000, ponieważ są to przedsięwzięcia o najbardziej skonkretyzowanej (na analizowanym etapie planowania) lokalizacji

---

¹ Na potrzeby PZPWZ dokonano aktualizacji Opracowania ekofizjograficznego

i o największym prawdopodobieństwie realizacji. Należy jednak pamiętać, że przedsięwzięcia mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko², na kolejnym etapie decyzyjnym podlegają lub mogą podlegać obowiązkowi przeprowadzenia dla każdego z nich oceny oddziaływania na środowisko, która powinna określić sposoby uniknięcia lub minimalizacji tego oddziaływania oraz, w razie potrzeby, adekwatne do strat sposoby kompensacji przyrodniczej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie, toteż w prognozie wzięto pod uwagę jego skutki środowiskowe o średnio i długotrwałym charakterze, nie uwzględniając zmian krótkotrwałych, charakterystycznych dla wszelkich prac budowlanych, po których wiele komponentów wraca do stanu poprzedniego lub do niego zbliżonego.

W trakcie opracowywania prognozy miały miejsce konsultacje z zespołem tworzącym projekt PZPWP, mające na celu wyjaśnienie intencji zapisów i ich bieżące korekty oraz służące wymianie informacji istotnych dla kształtu ustaleń obydwu dokumentów. Aktualny kształt prognoza uzyskała na etapie zamknięcia projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przed jego przekazaniem do opiniowania i uzgodnień.

3. PROJEKT PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

3.1. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU PLANU

Plan jest elementem regionalnego planowania strategicznego i stanowi podstawowe narzędzie koordynacji zamierzeń organizacyjnych, społecznych, gospodarczych i innych będących przedmiotem zainteresowania samorządu wojewódzkiego w przestrzeni, a jednocześnie służy przestrzennej konkretyzacji celów sformułowanych w strategii rozwoju województwa i w innych dokumentach programowych. Plan łączy planowanie krajowe poprzez poziom regionalny z planowaniem miejscowym. Formułuje również propozycje do Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i projektów ponadregionalnych i międzynarodowych o charakterze planistycznym. Stanowi też podstawę do formułowania wniosków do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich oceny pod kątem realizacji celów regionalnych. Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Stanowi podstawę do konstruowania programów operacyjnych rozwoju województwa.

Podstawą prawną opracowania projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa są ustawy:

- o samorządzie województwa (uosw) z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 935 z późniejszymi zmianami),

---

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zmianami).

- o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (uopizp) z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1073 z późniejszymi zmianami).

Ustawa o samorządzie województwa zobowiązuje samorząd do określenia strategii rozwoju województwa uwzględniającej w szczególności następujące cele:

- pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości lokalnej,
- pobudzanie aktywności gospodarczej,
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa,
- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń,
- kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 39 ust. 3) stanowi, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz określa się w szczególności:

- podstawowe elementy sieci osadniczej, powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych,
- system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków, jak również dóbr kultury współczesnej,
- rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz, w zależności od potrzeb, granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin i udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Analizowany projekt planu został opracowany jako realizacja uchwały Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego Nr XIX/257/12 z dnia 30 października 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz uchwały Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Nr 2114/12 z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowania projektu zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego podzielono na 2 części:

1. Uwarunkowania kształtowania polityki przestrzennej.
2. Cele i kierunki kształtowania polityki przestrzennej.

Część wstępna zawiera omówienie celu, zakresu i horyzontu czasowego planu, a także kompetencji samorządu województwa w dziedzinie planowania przestrzennego oraz przebiegu prac nad opracowaniem planu. Istotne jest wskazanie na zasięg terytorialny planu, który obejmuje obszar

województwa zachodniopomorskiego w granicach administracyjnych określonych ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. nr 96 poz. 603 z późn. zm.), obejmuje wewnętrzne wody morskie, ale nie obejmuje obszaru Zatoki Pomorskiej. Uwzględnia on jednak powiązania terenu województwa z tymi obszarami, o ile mają one wpływ na kształtowanie jego przestrzeni (obszary ochrony środowiska, farmy wiatrowe na wodach morskich, infrastruktura komunikacyjna morska i podmorska itp.). Horyzont czasowy przyjęty został do roku 2030.

Część uwarunkowań przedstawia miejsce województwa zachodniopomorskiego w perspektywie przestrzennej Polski i Europy oraz procesach integracji europejskiej, wskazuje na powiązania zapisów planu z ustaleniami międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych oraz szczegółowo prezentuje obecny stan zagospodarowania przestrzennego województwa.

3.2. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Stanowi podstawę do konstruowania programów operacyjnych rozwoju województwa. Zasadnicze cele planu to:

- dostarczenie informacji o województwie, zwłaszcza o jego uwarunkowaniach przestrzennych i kierunkach rozwoju w tej dziedzinie,
- kształtowanie polityki przestrzennej województwa, zgodnej z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, strategią rozwoju województwa i innymi dokumentami strategicznymi i programowymi, przy uwzględnieniu terytorializacji polityki rozwoju, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawę działań,
- koordynację elementów planowania rozwoju wynikających ze zobowiązań międzynarodowych, planowania krajowego, regionalnego i lokalnego.

Realizując te cele plan zagospodarowania przestrzennego województwa określa:

- uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z obowiązujących przepisów prawa, położenia województwa w przestrzeni krajowej i europejskiej oraz z krajowych i europejskich strategii i programów rozwoju,
- uwarunkowania wewnętrzne, wynikające ze strategii i programów wojewódzkich, stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz potrzeb jego ochrony, stanu zagospodarowania przestrzeni, stanu i tendencji zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa,
- kierunki i działania służące realizacji strategicznych celów rozwoju województwa, z uwzględnieniem struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz zadań o znaczeniu ponadlokalnym o zasięgu krajowym i wojewódzkim,
- narzędzia realizacji planu, w tym rekomendacje do krajowej i regionalnej polityki przestrzennej oraz system monitoringu.

Wszystkie cele, kierunki i działania zapisane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego przyczyniają się do budowania ładu przestrzennego województwa, a odpowiedzialność za ich realizację spoczywa na wszystkich poziomach zarządzania. Najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Do podstawowych dokumentów uwzględnionych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego należą:

1. Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030);
2. Strategia Rozwoju Kraju 2020: Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo – zwana średniookresową.
3. Strategie zintegrowane realizujące Strategię Rozwoju Kraju 2020:
  - Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska” 2020;
  - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
  - Strategia Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku);
  - Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do roku 2020;
  - Strategia Sprawne Państwo 2020;
  - Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020;
  - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020;
  - Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
  - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.
4. Strategie makroregionalne i inne wspólne inicjatywy strategiczne obejmujące obszarem kilka województw:
  - Studium Integracji Przestrzennej Polskiej Części Pogranicza Polski i Niemiec - IPPON;
  - Strategia Rozwoju Polski Zachodniej do roku 2020.

Na zagospodarowanie przestrzenne i rozwój społeczno-gospodarczy województwa wpływ mają również dokumenty krajowe oraz umowy ustalające ramy interwencji z funduszy Unii Europejskiej. Należą do nich:

1. Umowa Partnerstwa pomiędzy Komisją Europejską a Polską ustalająca ramy interwencji funduszy unijnych w ramach polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa.
2. Pięć krajowych programów operacyjnych:
  - Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska” 2020;
  - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020;
  - Inteligentny Rozwój 2014-2020;
  - Polska Cyfrowa 2014-2020;
  - Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

3. Regionalny program operacyjny województwa Zachodniopomorskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego uwzględnia treść strategii i programów wojewódzkich, stanowiąc instrument koordynacji zamierzeń organizacyjnych, społecznych, gospodarczych i innych, będących przedmiotem zainteresowania samorządu wojewódzkiego w wymiarze przestrzennym. Plan uwzględnia w szczególności:

1. Strategię Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
2. Polityki sektorowe,
3. Strategię rozwoju sektora transportu województwa zachodniopomorskiego do roku 2020,
4. Strategię sektorową w zakresie ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego,
5. Program przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu „Region wyrównanych szans”,
6. Regionalną Strategię Innowacyjności w Województwie Zachodniopomorskim na lata 2011-2020,

7. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024,
  8. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy 2023-2028,
  9. Program wspierania przedsiębiorczości, wzrostu innowacyjności gospodarki i kierunków przeciwdziałania bezrobociu w województwie zachodniopomorskim,
  10. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2013-2017,
  11. Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej,
  12. Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej w zakresie ozonu,
  13. Program ochrony powietrza dla strefy Aglomeracji Szczecińskiej,
- oraz dokumenty uchwalone przez Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, którego członkiem jest województwo zachodniopomorskie:
1. Koncepcja Rozwoju Transportu Publicznego w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym,
  2. Zintegrowany Plan Zrównoważonej Mobilności dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego na lata 2016-2023,
  3. Strategia Rozwoju Sektora Usług Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego,
  4. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego,
- a także dokumenty innych podmiotów, w tym w szczególności Aktualizacja Transgranicznej Koncepcji Rozwoju i Działania Euroregionu POMERANIA na lata 2014-2020.

Ważnym elementem mającym wpływ na definiowanie polityki rozwoju województwa są regionalne inteligentne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego - dziedziny, w których mają być koncentrowane środki na poziomie regionalnym, które pozwolą w optymalny sposób wykorzystać istniejące potencjały rozwojowe. Regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami dla województwa zachodniopomorskiego są:

1. biogospodarka,
2. działalność morska i logistyczna,
3. przemysł metalowo-maszynowy,
4. usługi przyszłości (dynamicznie rozwijająca się branża ICT, IT, KPO, przemysły kreatywne),
5. turystyka i zdrowie.

Raporty i Prognozy Oddziaływania Na Środowisko Dokumentów Powiązanych Z Projektem planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

Przeanalizowano następujące raporty i prognozy oddziaływania na środowisko:

- Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (2010),
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa zachodniopomorskiego do roku 2020 (2009),
- Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu czwartej aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2015,

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu polityki wodnej Państwa do roku 2030 z uwzględnieniem etapu 2016 (2010),
- Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (2013),
- Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020,
- Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2013-2015 (2016),
- Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (2016)

3.3. OCENA UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

Określenie ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju województwa jako strategicznego celu polityki przestrzennej województwa wskazuje na uwzględnienie w projekcie PZPWZ szeregu celów dotyczących ochrony środowiska, formułowanych w dokumentach strategicznych różnych szczebli, przyjętych jako uwarunkowania tej polityki.

Takie sformułowanie celu strategicznego jest jednak bardzo ogólne, toteż plan określa następujące cele szczegółowe mające służyć jego realizacji:

- 2.1. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa,
- 2.2. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego
- 2.3. Rozwój potencjału ludnościowego
- 2.4. Przekształcenia sieci osadniczej
- 2.5. Ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu
- 2.6. Rozwój infrastruktury społecznej,
- 2.7. Wzrost i rozwój gospodarczy
- 2.8. Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego
- 2.9. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej,
- 2.10. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa.

W PZPWZ zawarto także szczegółowe polityki przestrzenne dla obszarów funkcjonalnych, którymi są:

- 3.1. miejskie obszary funkcjonalne,
- 3.2. Strefa Przybrzeżna,
- 3.3. Specjalna Strefa Włączenia,
- 3.4. przygraniczny obszar funkcjonalny.

W PZPWZ zawarto także szczegółowe zapisy dla przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego:

- 4.1. Rozwój funkcji metropolitalnych oraz roli Szczecina w europejskiej i krajowej sieci miast
- 4.2. Racjonalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej i sieci osadniczej, oraz wzmocnienie funkcji miejskich

- 4.3. Zwiększanie standardów życia mieszkańców
- 4.4. Ochrona walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego
- 4.5. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego
- 4.6. Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych
- 4.7. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, komunikacji elektronicznej, gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami

W obrębie poszczególnych celów i polityk wskazane są kierunki zagospodarowania przestrzennego, zawierające działania szczegółowe (ustalenia, zalecenia, projekty, rekomendacje).

Analizę związków celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym ze szczegółowymi celami i politykami PZPWZ przedstawiono w poniższej tabeli przyjmując następujące oznaczenia:

- tt- cel szczegółowy/polityka szczegółowa PZPWZ służy bezpośrednio osiągnięciu celu zawartego w przywoływanym dokumencie,
- t - przynajmniej jeden kierunek celu szczegółowego/polityki szczegółowej służy bezpośrednio osiągnięciu celu zawartego w przywoływanym dokumencie, a inne służą temu pośrednio,
- p- cel szczegółowy/polityka szczegółowa służy pośrednio osiągnięciu celu zawartego w przywoływanym dokumencie,
- c - tylko część kierunków celu szczegółowego/polityki szczegółowej służy osiągnięciu celu zawartego w przywoływanym dokumencie, a pozostałe nie pozostają z nim w konflikcie,
- k - część kierunków celu szczegółowego/polityki szczegółowej może stwarzać konflikt z osiąganiem celu zawartego w przywoływanym dokumencie.

Tabela 1. Analiza związków celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym ze szczegółowymi celami i politykami planu zagospodarowania województwa zachodniopomorskiego.

Cele programowe	Cele PZPWZ													
	Cele szczegółowe służące realizacji celu strategicznego										Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa			
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	3.1	3.2	3.3	3.4
Agenda Terytorialna Unii Europejskiej Południowy Bałtyk														
Wzmacnianie struktur ekologicznych i zasobów kulturowych jako czynników rozwoju.	p	tt		p	tt			c	p		p	p		
Tworzenie obszarów zrównoważonej turystyki poprzez wzmocnienie rozwoju zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego.		p		p	p		p				p	c		
Zwiększenie wykorzystania ekologicznych technologii - redukcja zanieczyszczeń w obszarze Południowego Bałtyku.							c		tt					
Poprawa jakości oraz środowiskowe zrównoważenie usług transportowych w obszarze Południowego Bałtyku.								c						
Program Interreg Europa 2014-2020														
Wspieranie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.						p	p		c					
Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.		tt			tt									
Program Europa Środkowa 2014-2020														
Współpraca w zakresie strategii niskoemisyjnych: - wdrażanie rozwiązań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej; - poprawa strategii energetycznych i polityk mających wpływ na łagodzenie zmian klimatu; - poprawa zdolności do planowania mobilności na miejskich obszarach funkcjonalnych w celu obniżenia emisji CO ₂)	p			p					t		p			
Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego: - poprawa zintegrowanego zarządzania środowiskiem - poprawa zarządzania środowiskowego na funkcjonalnych obszarach miejskich.	p			p		p	c				p			
Program Region Morza Bałtyckiego 2014-2020														
Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi.		t					c						p	
Potencjał dla innowacji.						p	c							
Zrównoważony transport.								c				p		
Interreg V A – Polska – Meklemburgia-Pomorze Przednie – Brandenburgia														
Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami.	p	tt					c				c			
Ochrona i przywrócenie bioróżnorodności		t												
Ochrona i rekultywacja gleb		t					c							
Wspieranie usług ekosystemowych poprzez program Natura 2000 i zielona infrastrukturę.		t												
Program VASAB 2010														
Rozwój sieci transportowej, zwłaszcza rodzajów transportu przyjaznych środowisku.	p							c						
Rozbudowa odnawialnych i proekologicznych źródeł produkcji energii.									t					

Cele programowe	Cele PZPWZ													
	Cele szczegółowe służące realizacji celu strategicznego											Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa		
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	3.1	3.2	3.3	3.4
Rozwój stref przybrzeżnych Bałtyku z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska i celów społeczno-gospodarczych.	p	t		p	p	p	c		p		p	t		
Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016														
Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej przyrody na różnych poziomach organizacji.		tt							p					
Rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.		t					t							
Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.									t					
Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.		t							p				k	
Zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.		t							p					
Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego.		t					p							
Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łukowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne.		tt							p					
Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.		p					p							
Racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.		tt							t					
Dążenie do spełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz Dyrektywy LCP dotyczącej emisji z dużych źródeł energii i Dyrektywy CAFE, dotyczącej pyłu drobnego.							k				k	k		
Całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i zakaz stosowania.														
Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych.		p					p	c	c					
Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska - rozwój proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego.						p	c							
Zarządzanie środowiskowe - rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o systemie EMAS i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie.														
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”.		p				p							p	
Wdrażanie ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska							c		p					
Stworzenie systemu prewencyjnego, zapobiegającego szkodom w środowisku.						p			p					
Przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.														

Cele programowe	Cele PZPWZ													
	Cele szczegółowe służące realizacji celu strategicznego										Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa			
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	3.1	3.2	3.3	3.4
Wspólne działania sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia.						p						p	p	
Strategia Rozwoju Kraju 2020 w tym Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do roku 2020														
Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska		p		p			c				k	c	p	
Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię									t					
Poprawa stanu środowiska	p	tt		p			c	k	t					
Zmniejszenie emisyjności gospodarki									t					
Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu		tt							p			k		
Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego miastach.								t						
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, aktualizacja 2017														
Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych: modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji, budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji i niektórych sektorów przemysłu według standardów UE.									t					
Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.							p					p	p	
MasterPlan dla obszaru dorzecza Odry														
Dla wód powierzchniowych: - utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego wód bądź utrzymanie bardzo dobrego/maksymalnego stanu/potencjału ekologicznego wód, - utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu chemicznego wód,		t							p			k		
Dla wód podziemnych: utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód.		t							t					
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 dokument z 2010 roku														
Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego		tt							p					
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów		tt					c		p			c	p	
Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii									t					
Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i systemu gospodarowania odpadami									tt		p			
Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa						p			p				p	
Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych				p	p						p			
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Zachodniopomorskiego 2014 - 2020														
Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami		tt							p			c	p	
Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich									t		p			
Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu											p			

Cele programowe	Cele PZPWZ													
	Cele szczegółowe służące realizacji celu strategicznego											Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa		
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	3.1	3.2	3.3	3.4
Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym									p					
Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych							p		t					
Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami									t					
Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej oraz gospodarki odpadami.									t					
Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 oraz zieloną infrastrukturę		tt												
Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych.								t t						
Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z uwzględnieniem perspektywy do 2024														
Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	p	t		p			c	k	t		c	p	c	
Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu								k	p		k	c		
Poprawa klimatu akustycznego w województwie zachodniopomorskim		t					c	k			k	k		
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi		t							p					
Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych, przejściowych i przybrzeżnych	p	t						k	t					
Racjonalny transport i turystyka wodna	p	t					p	p	t		c	p	p	k
Ochrona pasa wybrzeża		t					k					k		
Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą	p	t							t			k		c
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej		t							t		p	p		
Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi		t												
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu		t		p			c							
Zalesienia gruntów nieprzydanych na inne cele		t					p							
Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego		t							t		p	p		
Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej		t		p			c					c		
Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej		t					t							
Zwiększanie lesistości		t					t							
Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii	p			p				k		k	k			

Cele programowe	Cele PZPWZ													
	Cele szczegółowe służące realizacji celu strategicznego										Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa			
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	3.1	3.2	3.3	3.4
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego 2016–2022 z uwzględnieniem perspektywy 2023–2028														
Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi.								t						
Kształtowanie świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa poprzez edukację ekologiczną.						p								
Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.							p							
Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami w tym: zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie.								t						
Objęcie systemem zorganizowanego i selektywnego zbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców województwa.				p							p			
Wyliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.														
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020														
Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju.		tt					c					c		
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020														
Odtwarzanie i zachowanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach o utrudnieniach naturalnych		t												
Promowanie zrównoważonych metod gospodarowania: rolnictwo zrównoważone i rolnictwo ekologiczne						p	t						p	
Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014–2020														
Osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do grupy 30 typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym.		t												
Odtwarzanie i zachowanie priorytetowych siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków		t												
Ochrona siedlisk poprzez działania związane z odbudową ich właściwej struktury i funkcji.		t												
Działania związane z reintrodukcją, ochroną ex-situ zagrożonych gatunków i tworzenie dla nich siedlisk zastępczych.		t												
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Dolnej Odry i Przylorza Zachodniego														
Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.								t						

Wyciągając wnioski z powyższej analizy należy wskazać, że jakkolwiek nie stwierdzono sprzeczności między celami i politykami szczegółowymi PZPWZ a osiągnięciem celów środowiskowych wskazanych przez inne dokumenty, jednakże dobór kierunków realizacji niektórych celów i polityk PZPWZ stwarza problemy z dokonaniem ich jednoznacznej oceny. Dotyczy to w szczególności celu 4.2.9. *Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej*, samo sformułowanie którego zawiera propozycje o potencjalnie skrajnie zróżnicowanych związkach z ochroną środowiska, co odbija się także na wskazanych kierunkach jego realizacji. W mniejszym stopniu dotyczy to także kierunków realizacji celu 4.2.7. *Wzrost i rozwój gospodarczy*. Nie znaleziono związków pomiędzy celem 4.2.3. *Rozwój potencjału ludnościowego* a celami środowiskowymi analizowanych dokumentów, a także między niektórymi celami o charakterze operacyjnym *Polityki ekologicznej Państwa na lata 2009-2012* (ich osiągnięcie nie leży w gestii planowania przestrzennego) a celami i politykami szczegółowymi PZPWZ.

Oczywistym jest, że realizacja celu 4.2.2. *Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego* w całości i bezpośrednio przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych innych dokumentów. Także kierunki realizacji celu 4.2.9. *Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej* bezpośrednio lub pośrednio przyczynią się do osiągnięcia tych celów, równocześnie nie stwarzając sytuacji konfliktowych. Najwięcej potencjalnych konfliktów z celami środowiskowymi innych dokumentów może przynieść realizacja celu 4.2.8. *Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego* oraz polityki przestrzennej dotyczącej miejskich obszarów funkcjonalnych, należy jednak zaznaczyć, że sytuacje te wynikają w dużej mierze z faktu, że infrastruktura transportowa realizowana jest prawie w całości na podstawie tzw. specustaw i wpływ planowania przestrzennego na jej kształt jest bardzo niewielki (ogranicza się do uwzględniania kolejnych propozycji inwestycyjnych). Realizacja pozostałych celów i polityk szczegółowych PZPWZ uwzględnia głównie pośrednio cele ochrony środowiska określone przez dokumenty międzynarodowe, krajowe i regionalne.

Żaden z celów i polityk szczegółowych PZPWZ nie stwarza potencjalnych konfliktów z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym. W odniesieniu do dokumentów na szczeblu krajowym konflikty z osiągnięciem ich niektórych celów mogą powstawać przy realizacji celów 4.2.7. *Wzrost i rozwój gospodarczy* i 4.2.8. *Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego* oraz polityk przestrzennych dotyczących miejskich obszarów funkcjonalnych, Strefy Przybrzeżnej i Specjalnej Strefy Włączenia. Ten sam problem dotyczy *Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020*, co w dużej mierze wynika z konieczności uwzględnienia w PZPWZ inwestycji sektorowych, na które planowanie przestrzenne nie ma wpływu.

4. STAN ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

4.1. WALORY / ZASOBY

4.1.1. STREFY MORFOLOGICZNO - KRAJOBRAZOWE

Podział Polski na regiony fizycznogeograficzne, przeprowadzony przez J. Kondrackiego³, wykazuje na terenie województwa zachodniopomorskiego dwie główne jednostki (Pobrzeża Południowobałtyckie oraz Pojezierza Południowobałtyckie), z których każda dzieli się na szereg mniejszych makro – i mezoregionów wyróżnionych głównie w oparciu o cechy ukształtowania terenu i specyfikę budowy geomorfologicznej. Cechy te uzupełnione o formy użytkowania terenu oraz granice głównych zlewni wód powierzchniowych posłużyły za podstawę dokonanego w opracowaniu ekofizjograficznym⁴ podziału województwa na 7 stref morfologiczno-krajobrazowych⁵:

- Strefa brzegowa Bałtyku (1)

Jest to obszar pozostający pod dawnym oraz współczesnym wpływem Morza Bałtyckiego. W miejscach, gdzie brzeg morza sąsiaduje z obszarami wysoczyznowymi lub czołowo-morenowymi, rozwinęły się wysokie brzegi klifowe, stale cofające się wskutek postępującej abrazji morskiej. Średnie tempo abrazji brzegów klifowych wynosi od 0,5 do 1 m/rok, przy czym najbardziej intensywne procesy zaobserwowano na wyspie Wolin oraz w okolicach Trzęsacza i Rewala.

W miejscach, gdzie brzeg morza sąsiaduje z terenami den dolin rzecznych lub równin bagiennych rozwinęły się brzegi mierzejowo-wydmowe, wykształcone wskutek akumulacyjnej działalności fal morskich. Na ich zapleczu występują stosunkowo płytkie, lecz rozległe jeziora przybrzeżne (Koprowo, Liwia Łuża, Resko, Jamno, Bukowo, Kopań oraz Wicko). Najszerzej rozbudowany obszar mierzejowo-wydmowy rozwinął się w strefie tzw. Bramy Świny - jest to jedyny obszar na polskim wybrzeżu, gdzie wskutek konwergencji wzdłużbrzeżnych potoków rumowiska obserwuje się stały przyrost lądu. Na pozostałych brzegach mierzejowo-wydmowych zaobserwowano długoletnią tendencję cofania się w kierunku lądu.

- Nadmorski pas wysoczyznowy (2)

Pas płaskich i falistych wysoczyzn morenowych oraz dolin marginalnych rozciąga się na południe strefy brzegowej. Występujące w jego południowej części wysoczyzny morenowe rzadko przekraczają 50 m n.p.m. i obniżają się w kierunku morza do wysokości 5 - 10 m n.p.m. Ich powierzchnię budują gliny morenowe, powleczone niekiedy pokrywą utworów drobnofrakcyjnych. Rzeźbę powierzchni urozmaicają wzgórza moren czołowych, tworzące miejscami wyraźne ciągi, częściej jednak - izolowane wzniesienia o znacznych wysokościach, szczególnie wyróżniające się w krajobrazie (np. Wzgórza Wolińskie czy Wzgórza Koszalińskie).

W omawianym pasie nie spotyka się większych jezior polodowcowych, a występujące w nim szerokie doliny marginalne o przebiegu równoleżnikowym są wyraźnie wykształcone pomiędzy Ustroniem Morskim a Kamieniem Pomorskim. W niektórych przypadkach północne krawędzie tych dolin zostały

³ J. Kondracki, *Geografia fizyczna Polski* – PWN, Warszawa 2001

⁴Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, 2017

⁵ krajobraz w ujęciu geograficznym

zerodowane przez procesy abrazji morskiej, a ich nisko leżące dna są oddzielone od brzegu morza jedynie wąskim pasem wydm nadmorskich. Dna dolin są wypełnione osadami bagiennymi, wykształconymi najczęściej w postaci torfów.

- Środkowopomorski obszar wysoczyznowy (3)

Jest to szeroka strefa wysoczyzn morenowych pagórkowatych i falistych, ograniczona od południa pasmem moren czołowych fazy pomorskiej, a od północy obniżeniami tzw. Pradoliny Pomorskiej oraz równin Pyrzyckiej i Goleniowskiej. Pasma to w części zachodniej i południowo-wschodniej ma charakter nieciągły.

Wysoczyzny morenowe osiągają największe wysokości w części południowej i stopniowo obniżają się w kierunku północnym, przy czym można wśród nich wyróżnić co najmniej cztery poziomy hipsometryczne. Obszary wysoczyznowe charakteryzują się znacznym urozmaiceniem rzeźby terenu. Są one zbudowane z gliny zwałowej, na której spoczywają niekiedy cienkie pokrywy ablacyjne (głównie piaski gliniaste). W części środkowej (pomiędzy Stargardem a Nowogardem) powierzchnię wysoczyznową urozmaicają ciągi drumlinów.

Krajobraz wysoczyzn morenowych urozmaicają także wąskie i głęboko wcięte rynny glacialne. Kilka z nich osiąga długość dochodzącą nawet do kilkudziesięciu kilometrów (np. system rynnowy od okolic Reska w kierunku Drawska Pomorskiego, wykorzystywany częściowo przez Regę i jej dopływy). Część z nich zajmują jeziora rynnowe, a inne są wypełnione osadami jeziorno-bagiennymi.

W obrębie omawianego pasa także pojawiają się ciągi oraz wzgórza moren czołowych. Najbardziej znaczącą formą tego typu są Góry Bukowe (na południe od Szczecina), stanowiące klasyczny przykład moreny czołowej spiętrzonej, zbudowanej z wyciśniętych przez lądolód starszych warstw margli wieku kredowego oraz oligoceńskich piasków i iłów morskich. Formy czołowo-morenowe wyraźnie zaznaczają się także w rzeźbie Pojezierza Myśliborskiego oraz w okolicach Marianowa, Dobrej Nowogardzkiej i Świdwina.

- Pomorski obszar czołowo-morenowy (4)

Pasma wzgórz czołowo-morenowych fazy pomorskiej rozpoczyna się na prawym brzegu Odry na południe od Cedyni i biegnie równoleżnikowo po okolice Barlinka, a następnie w kierunku południkowym na północ od Bierzwnika i dalej do Ińska, skąd skręca w kierunku północno-wschodnim do wschodniej granicy województwa, komplikując się w okolicach Czaplinka i Szczecinka.

W najbardziej na południe wysuniętej części pasmo to wykształcone jest w postaci ciągu mniej lub bardziej wyraźnych wzniesień, którym towarzyszą liczne zagłębienia wytopiskowe, często o charakterze bezodpływowym. W ich budowie wewnętrznej zaznacza się duży udział materiału głazowego.

Od okolic Barlinka pasmo wzgórz czołowo-morenowych tworzy strefę o dość znacznej szerokości. Jej cechą charakterystyczną są znaczne deniwelacje, a także obecność licznych pagórków i zagłębień bezodpływowych.

Niektóre wzniesienia osiągają znaczące wysokości, najwyższe z nich o wysokościach rzędu 220 - 230 m n.p.m. spotyka się na północ od Białego Boru. W obrębie tej strefy występują także najgłębsze rynny glacialne oraz jeziora rynnowe lub eworsyjne osiągające największe głębokości.

Budowa wewnętrzna pasma jest skomplikowana. Na powierzchni terenu dominują piaski i żwiry oraz gliny morenowe z materiałem głazowym. W wielu przypadkach obserwuje się zaburzony układ warstw, spowodowany procesami glaciektonicznymi lub wytopianiem się brył martwego lodu.

- Obszar równin sandrowych (5)

Nieciągły pas obszarów sandrowych z izolowanymi „wyspami” wysoczyznowymi przylega do południowej granicy województwa. Ich wysokość rośnie z zachodu na wschód od ok. 60 m n.p.m. w okolicach Morynia do 180 m n.p.m. w rejonie Białego Boru. Morfologia obszarów sandrowych jest zwykle mało urozmaicona. Dominują tu tereny równinne, a jedynie najbliżej moren czołowych można zauważyć większą liczbę zagłębień wytopiskowych. Bardzo wyraźnym urozmaicheniem sandrów są rynny glacialne wcięte od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów w powierzchnię równiny, zajęte często przez jeziora (sandr Drawy, sandr Dobrzycy).

Pomiędzy poszczególnymi szlakami odpływu wód roztopowych występują tzw. „wyspy wysoczyznowe”. Najważniejsze z nich to: wyspa wysoczyznowa Mieszkowic (pomiędzy sandrami Słubi i Myśli) oraz obszar wysoczyzn i moren czołowych między Złocińcem a Wałczem, a także kilka mniejszych ostańców.

Na terenach sandrowych dominują osady piaszczyste i piaszczysto-żwirowe, natomiast wyspy wysoczyznowe zbudowane są przede wszystkim z gliny zwałowej.

- Obszar równin aluwialnych i pradolin (6)

Obszar równin aluwialnych i pradolin w zachodniej części województwa obejmuje południkowy odcinek Doliny Dolnej Odry wraz z równinami Goleniowską i Wkrzańską, a w środkowej i wschodniej - rozciąga się niemal równoleżnikowo od Płotów i Przybiernowa w kierunku okolic Polanowa i Bobolic,

Część wschodnia obszaru, po okolicy Przybiernowa, stanowi tzw. Pradolinę Pomorską, która w przeszłości odprowadzała na zachód wody roztopowe lądolodu oraz wody rzeczne spływające z pasa moren czołowych. Ta forma dolinna jest stosunkowo wąska, lecz dość głęboko wcięta w powierzchnię wysoczyzny. W okolicach Sławoborza wyraźnie się rozszerza, a jej obręb pojawiają się pojedyncze wyspy wysoczyznowe oraz ostańce moren czołowych. Dno pradoliny obniża się ku zachodowi, od ok. 100 m n.p.m. w okolicach Polanowa do około 25 m n.p.m. koło Przybiernowa. Jest ono w większości wyścielone osadami piaszczystymi o znacznej miąższości, w niektórych miejscach pojawiają się także pokrywy utworów bagiennych, wypełniających rozległe obniżenia wytopiskowe. Pradolinę przecinają w poprzek doliny większych rzek (Parsęta, Mołstowa, Rega), jest ona natomiast częściowo wykorzystywana przez rzeki niższej rangi.

W okolicach Przybiernowa Pradolina Pomorska łączy się z rozległymi równinami piaszczystymi, Goleniowską i Wkrzańską, położonymi po obu stronach Zalewu Szczecińskiego. Ukształtowanie obu równin charakteryzują rozległe, piaszczyste poziomy terasowe, których wysokości maleją stopniowo w kierunku brzegów zalewu. Najwyższy poziom (20 - 22 m n.p.m.) jest śladem odpływu wód pradolinnych w kierunku zachodnim.

Poziom najniższy, przylegający do wschodniego brzegu jez. Dąbie, Roztoki Odrzańskiej i Zalewu Szczecińskiego, jest przykryty warstwą osadów bagiennych o grubości, dochodzącej miejscami do 5 - 6 m, a wykształconych w postaci torfów, pod którymi lokalnie występują osady jeziorne. Poziom ten znajduje swoją kontynuację w Dolinie Dolnej Odry, gdzie stanowi jej dno.

Sama Dolina jest bardzo wyraźną formą, ograniczoną stromymi krawędziami, osiągającymi miejscami wysokość dochodzącą do około 40 - 60 m. Począwszy od okolic Osinowa Dolnego aż po ujście Odry do Jeziora Dąbie (ok. 85 km) dno doliny leży niemal na tej samej wysokości (1 - 2 m n.p.m.) i jest wyścielone osadami bagiennymi, których grubość rośnie od ok. 1 - 2 m w części południowej do 8 - 10 m w okolicach Szczecina.

- Obszar równin zastoiskowych (7)

Obszary równin zastoiskowych pojawiają się wyspowo wśród terenów wysoczyznowych. Na uwagę zasługują największe zastoisko pyrzyckie, rozciągające się wokół jeziora Miedwie oraz tzw. zastoisko pieńkowskie, występujące w okolicy Sławna.

Zastoisko pyrzyckie rozwinęło się na planie wydłużonego obniżenia, które utworzyło się podczas transgresji lądolodu, zajętego następnie przez rozległe jezioro zasilane wodami roztopowymi. Na jego dnie utworzyły się dość grube serie osadów mułkowo-ilastych, na których później rozwinęły się doskonałe gleby Ziemi Pyrzyckiej. Kolejne poziomy teras jeziornych wyznaczają etapy zaniku jeziora. Poziom najniższy jest wyścielony osadami kredy jeziornej. W czasie akumulacji osadów zastoiskowych w podłożu jeziorzyska znajdowały się potężne bryły lodu lodowcowego, które po wytopieniu pozostawiły po sobie głębokie obniżenia, zajęte obecnie przez misy jezior Miedwie, Płoń oraz Będgoszcz.

Zastoisko Pieńkowskie występujące w okolicy Sławna ma zupełnie inny charakter. Występuje ono na obszarze wysoczyznowym i jest zapewne śladem płytkiego i krótkotrwałego zbiornika, istniejącego tutaj podczas recesji lądolodu.

4.1.2. KRAJOBRAZ

W naukach geograficznych krajobraz stanowi zespół obiektów materialnych właściwych dla danego wycinka powierzchni globu, takich jak: rzeźba terenu, budowa geologiczna, wody podziemne i powierzchniowe, klimat, gleby, flora, fauna oraz człowiek ze swoją działalnością bytową, gospodarczą, społeczną i kulturową. Ta definicja stanowi generalną podstawę wyróżnienia stref morfologiczno-krajobrazowych opisanych w rozdz. 4.1.1.

Krajobraz kształtuje się w długiej perspektywie przyrodniczej, znacznie krótszej – historycznej, podlega także krótkotrwałym zmianom, np. skutek następowania pór roku. Odbiór krajobrazu zależy od wrażliwości estetycznej wykształconej u odbiorców, a jego wartość jest trudna do jednoznacznego zdefiniowania. Zmiany zachodzące w środowisku odbijają się najwyraźniej w krajobrazie postrzeganym subiektywnie, szczególnie negatywnie wtedy, gdy wcześniej był on w niewielkim stopniu zmieniony przez działalność ludzką. Krajobraz naturalny - w wyniku przekształcania go przez człowieka - przeobraża się w krajobraz kulturowy. W krajobrazie kulturowym województwa zachodniopomorskiego wskazano obszary o specyficznych cechach morfogenetycznych i odrębnym ukształtowaniu kulturowym, stanowiące 30 Obszarów Kulturowo – Krajobrazowych (Załącz. 1. Obszary kulturowo krajobrazowe).

Geneza i metodyka wyznaczenia OKK jest odmienna od wyżej wspomnianych głównych stref morfologiczno-krajobrazowych, niemniej jednak krajobraz antropogeniczny jest ściśle powiązany z krajobrazem przyrodniczym. Obszary Kulturowo-Krajobrazowe są zintegrowaną formą ochrony dziedzictwa kulturowego wraz z ochroną wartościowych walorów krajobrazu. Cele ochrony są zbieżne, a głównym założeniem jest zachowanie najcenniejszych fragmentów krajobrazu kulturowego i przyrodniczego.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definiuje krajobraz jako postrzeganą przez ludzi przestrzeń zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Ustawa wymaga sporządzenia dla województwa audytu krajobrazowego identyfikującego krajobrazy występujące na całym jego obszarze, określającego ich cechy charakterystyczne oraz dokonującego oceny ich wartości. Obecnie przystąpiono do opracowania tego dokumentu dla województwa zachodniopomorskiego.

4.1.3. KLIMAT

Klimat województwa zachodniopomorskiego cechuje duża zmienność wynikająca ze ścierania się w jego obrębie wpływów klimatu morskiego i lądowego, a także wpływu czynników lokalnych (jak ukształtowanie terenu i jego wyniesienie nad poziom morza) na przebieg zjawisk pogodowych.

Przez środek województwa, z południowego zachodu na północny wschód rozciąga się wał morenowy, który wyraźnie różnicuje przestrzenny rozkład wielkości usłonecznienia, temperatury, opadów i prędkości wiatru po obu jego stronach. Północna i zachodnia część województwa charakteryzuje się małą amplitudą roczną, sezonową i dzienną temperatur powietrza, dużą wilgotnością i wietrznością, chłodniejszym latem i krótką, łagodną zimą oraz znaczną ilością opadów. Im dalej od morza i w kierunku wschodnim pojawiają się wyższe temperatury latem i niższe zimą, znaczne amplitudy temperatur w ciągu dnia, dłuższa zima z zalegającą pokrywą śnieżną.

Sąsiedztwo Bałtyku i Zalewu Szczecińskiego przyczyniają się do lokalnego zróżnicowania poszczególnych czynników meteorologicznych, które zmniejszają się podczas wiatrów o dużych prędkościach i przemieszczaniu się układów niżowych.

Średnie roczne temperatury powietrza na obszarze województwa wahają się między 7,0°C a 8,5°C. W ostatnim 30-leciu (1981-2010) zaobserwowano wzrost tych temperatur o ok. 0,85°C w porównaniu z latami 1951-1980. Średnia roczna wysokość opadów wzrasta z południowego zachodu na północny wschód i wynosi 490 – 770 mm, a wieloletnie sumy opadów nie wykazywały istotnych zmian. W województwie przeważają wiatry kierunków zachodnich, w chłodnej porze roku także z południa.

Ze względu na zróżnicowanie warunków klimatycznych i w powiązaniu z warunkami fizjograficznymi obszar województwa zachodniopomorskiego podzielony został na dziesięć krain klimatycznych:

- Kraina I – Zalewu Szczecińskiego – obejmuje wyspy Uznam i Wolin oraz wąski pas przyległy do Zalewu Szczecińskiego. Jej warunki klimatyczne pozostają pod wpływem Bałtyku i Zalewu. Jest to strefa o dużym usłonecznieniu, stosunkowo ciepła, o mniejszej niż gdzie indziej rocznej sumie opadów.
- Kraina II – Trzebiatowska – rozciąga się kilkunastometrowym pasem wzdłuż brzegu morza między Dziwnowem a Kołobrzegiem. Warunki usłonecznienia są tu podobne jak w krainie I, ale generalnie klimat jest nieco chłodniejszy, a warunki opadowe korzystniejsze, szczególnie w części wschodniej.
- Kraina III – KołobrzESCO-Darłowska – obejmuje wąski pas nadmorski od Kołobrzegu do wschodniej granicy województwa. Jest ona jeszcze chłodniejsza niż poprzednia (mimo to ma najmniejszą liczbę dni z pokrywą śnieżną), a suma opadów nadal nieco wzrasta.
- Kraina IV – Koszalińska – obejmuje tereny nadmorskiego pasa wysoczyznowego w dorzeczach Parsęty, Grabowej i Wieprzy. Ma mniejsze usłonecznienie w porównaniu z krainą III i dlatego jest chłodniejsza, dłużej trwa w niej chłodna pora roku i długo zalega pokrywa śnieżna. Suma opadów jest

podobna do krainy III. Obserwuje się tu wyraźny wzrost częstości występowania zjawisk niekorzystnych, takich jak duże dobowe sumy opadów czy burze.

- Kraina V – Nowogardzko-Gryficka – obejmuje tereny wysoczyznowe w dorzeczu Regi między krainą I a IV i stanowi strefę przejściową między obszarami pozostającymi pod wpływem Bałtyku i Zalewu Szczecińskiego a pasem czołowo-morenowym. Usłonecznienie i temperatury obniżają się generalnie w kierunku południowo-wschodnim, między jej krańcami północno-zachodnim i południowo-wschodnim występuje szczególnie duża różnica rocznych sum opadów.

- Kraina VI – Pyrzycko-Goleniowska – obejmuje Nizinę Szczecińską wraz z wyniesieniami Wzgórz Szczecińskich i Bukowych. Jej usłonecznienie jest przeciętne, ale w chłodnej porze roku pozostaje pod wyraźnym ocieplającym wpływem Oceanu Atlantyckiego. Wyróżnia się najniższymi rocznymi sumami opadów w województwie.

- Kraina VII – Drawsko-Szczecinecka – obejmuje pas czołowo-morenowy od Pojezierza Ińskiego do Pojezierza Bytowskiego. Jej klimat jest najbardziej surowy w województwie, o czym świadczą najgorsze warunki usłonecznienia, a także najwyższe i najczęściej występujące opady oraz najdłuższy okres zalegania pokrywy śnieżnej.

- Kraina VIII – Wałecka – zajmuje obszar na południe od strefy czołowo-morenowej. W porównaniu z krainą VII obserwuje się wyższe usłonecznienie, ale średnie roczne temperatury są niskie. Pozostaje ona w tzw. „cieniu opadowym” pasa czołowo-morenowego, toteż roczne sumy opadów są stosunkowo nieduże.

- Kraina IX – Myśliborska – obejmuje tereny na południe od krainy VI, od doliny Dolnej Odry po dolinę Drawy. Ze względu na rozciągłość oraz urozmaicone ukształtowanie i pokrycie terenu charakteryzuje się znacznym lokalnym zróżnicowaniem warunków klimatycznych. Usłonecznienie obniża się z południa na północ, a średnie roczne temperatury z zachodu na wschód. Tu również sumy opadów są niewielkie.

- Kraina X – Dolina Dolnej Odry – stanowi wąski pas terenu o szerokości od kilku do kilkunastu kilometrów wzdłuż Odry, od południowej granicy województwa po ujście Iny. Jest to najcieplejsza kraina w województwie, o najkrócej trwającej porze chłodnej. Warunki opadowe nie są jednak korzystne, roczne sumy opadów są podobne do krainy VI.

Choć miasta stanowią niewielką część obszaru województwa, ale skupiają większość jego mieszkańców. Cechuje je klimat odmienny od otoczenia, charakteryzujący się powstawaniem tzw. miejskiej wyspy ciepła. Podstawą powstawania tego zjawiska jest mniejsze odbicie promieniowania słonecznego oraz dostarczanie ciepła sztucznego. W miastach obserwuje się też niższą prędkość wiatru i wyższą liczbę dni bezwietrznych oraz mniejszą wilgotność.

Zmiany klimatu badane i monitorowane są przez szereg projektów⁶, które przyjmują różne scenariusze tych zmian. Tym niemniej generalnie prognozują one dla rejonu województwa zachodniopomorskiego:

- wzrost temperatury powietrza zimą (przy jednoczesnym spadku wiosną) i mniejszy – latem,
- zmianę rozkładu opadów w ciągu roku (sumy opadów prawie bez zmian),

---

⁶ np. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

- wydłużenie sezonu wegetacyjnego,
- zwiększenie częstotliwości występowania zjawisk ekstremalnych.

4.1.4. WODY

Wody powierzchniowe

Wg ustawy⁷ do wód powierzchniowych zalicza się śródlądowe wody powierzchniowe, morskie wody wewnętrzne oraz wody morza terytorialnego. Śródlądowymi wodami powierzchniowymi są wody znajdujące się w ciekach naturalnych, kanałach, jeziorach i innych naturalnych zbiornikach wodnych oraz wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących.

Morskimi wodami wewnętrznymi w granicach województwa zachodniopomorskiego są: polska część Zalewu Szczecińskiego (Wielki Zalew), cieśniny Świna i Dziwna, polska część Jeziora Nowowarpieńskiego oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin. Na północy województwo graniczy z morzem terytorialnym obejmującym pas wód Morza Bałtyckiego o szerokości 12 mil morskich (22,224 km) i długości 188,9 km.

- Zatoka Pomorska (Morze Bałtyckie)

Obszar województwa zachodniopomorskiego przylega do wód Morza Bałtyckiego na długości 188,9 km. Są to wody Bałtyku Południowego, w obszarze którego wyróżnia się Zatoka Pomorska. Jest to akwen płytki o średniej głębokości ok. 13 m. W odległości ok. 12 km na północny wschód od Świnoujścia jej dnie występuje wyraźne wyniesienie zwane Ławicą Odrzańą. Jest to podwodna wyspa morenowa zbudowana z gliny morenowej, piasków i żwirów rzeczno-lodowcowych przykrytych miększą warstwą piasków morskich.

Wody Zatoki Pomorskiej mają najniższe wartości zasolenia notowane w Bałtyku (średnio 7,5 – 8 PSU), co jest związane z obfitym napływem wód z dorzecza Odry przez cieśniny między lądem i wyspami Uznam i Wolin. W ostatnich latach odnotowano nieznaczną tendencję wzrostową zasolenia wód Zatoki.

Średnia roczna temperatura wody w zatoce wynosi około 9°C, ale jej sezonowe wahania osiągają rozpiętość nawet powyżej 20°C. Notowane są również wahania dobowe nasilające się w okresie wiosenno-letnim, szczególnie w strefie brzegowej (nawet do 5°C). Maksymalne temperatury wody rzędu 20-23°C obserwuje się późnym latem i wczesną jesienią w Świnoujściu i Dziwnowie. Niższe temperatury panują już w Międzyzdrojach, a zwłaszcza w Kołobrzegu, gdzie często występuje zjawisko upwellingu, tj. wydostawania się chłodnych wód głębinowych na powierzchnię powodowanego wiatrem odlądowym. Najniższe temperatury wody w warstwie przypowierzchniowej notowane są w lutym i wówczas w Zatoce Pomorskiej występują zjawiska lodowe,

Podczas surowych zim cała Zatoka może się pokryć lodem. Ciągły lód brzegowy pojawia się dopiero na początku stycznia i występuje do połowy marca. Na przedpolu Świnoujścia zbiera się wiele lodu, po czym łączy się on w duże pola lodowe, powodując istotne utrudnienia dla żeglugi. Natomiast w Kołobrzegu, w wyniku innego ukształtowania linii brzegowej i większych głębokości akwenu, zjawiska te nie są tak intensywne. Podczas łagodnych zim w obu tych rejonach zjawiska lodowe mogą w ogóle nie wystąpić.

---

⁷ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, ze zm.).

W Zatoce Pomorskiej zdecydowanie przeważają wiatry z sektora zachodniego (SW, W oraz NW). W porównaniu do otwartego morza prędkość wiatru na Zatoce Pomorskiej charakteryzuje się najczęściej niewielkimi wartościami (średnio 4,0 m/s), a maksimum osiąga w miesiącach jesienno-zimowych. Wiatry sztormowe pojawiają się na Zatoce dość rzadko (średnie z wielolecia od 25 do 39 dni w roku).

Sztormy są jednym z najważniejszych czynników przyczyniających się do wahań poziomu morza. Średnia amplituda tych wahań na polskim wybrzeżu wynosi 160 - 240 cm, przy czym najwyższą różnicę stanów ekstremalnych (340 cm) zanotowano w Kołobrzegu. Oprócz zmian poziomu wody powodowanych warunkami meteorologicznymi należy się także liczyć ze stałym podnoszeniem się przeciętnego poziomu wód na południowym brzegu Bałtyku, związanego zarówno z ruchami izostatycznymi, jak i z globalnymi zmianami klimatu. W ostatnich dziesięcioleciach poziom morza w Świnoujściu wzrastał o 1,7 cm/10 lat - zwłaszcza w okresie zimowym (wzrost sztormowości). Prognozuje się dalszą intensyfikację tego zjawiska (30-80 cm do roku 2100).

Falowanie wiatrowe jest decydującym czynnikiem powstawania prądów będących przyczyną występowania wzdłużbrzegowych potoków rumowiska, które wpływają na zmiany linii brzegowej Zatoki Pomorskiej. Generalnie ruch ten odbywa się w kierunku zachodnim, ale w rejonie wysp Uznam i Wolin ma charakter zbieżny (konwergentny), od wschodu i zachodu w kierunku ujścia Świny. Transport osadów pochodzących z abrazji klifów Wolina i Uznamu powoduje stały tam przyrost łądu wynoszący około 1,5 mm/rok. Odwrotnie, na abrazyjnym odcinku brzegu obejmującym klify wyspy Wolin zachodzi przemieszczanie się linii brzegowej w głąb łądu z tempem ok. 0,42 mm/rok.

- Zalew Szczeciński

Zalew Szczeciński jest zbiornikiem wodnym o powierzchni 687 km² (w granicach Polski - Zalew Wielki o powierzchni 384 km²). Linia brzegowa Zalewu o długości ok. 243 km jest mało urozmaicona – przeważają brzegi niskie, porośnięte szeroką strefą trzcinowisk, wyróżnia się jedynie wysoki klif na południowym brzegu wyspy Wolin.

Zalew oddzielony jest od Zatoki Pomorskiej wyspami Uznam i Wolin, a łączy się z morzem poprzez 3 wąskie i wydłużone cieśniny: Pianę (Peeneström) – na zachodzie (Niemcy), Świnę – pomiędzy wyspami Uznam i Wolin oraz Dziwnę – na wschodzie. Obecnie głównym połączeniem Zalewu z Bałtykiem jest cieśnina Świny wraz z wybudowanym w latach 1875-1880 Kanałem Piastowskim, stanowiącym przekop przez południowo-wschodnią część wyspy Uznam. Szacuje się, że Świną odpływa łącznie ok. 75% wody z Zalewu, Pianą – ok. 15% i Dziwną – ok. 10%.

Świna jest najkrótszą z cieśnin łączących Zalew Szczeciński z Bałtykiem. Od strony Zalewu tworzy deltę wsteczną z szeregiem niskich, porośniętych trzciną wysp. Jej północna część jest fragmentem toru wodnego Świnoujście-Szczecin (o minimalnej głębokości 10,5 m i minimalnej szerokości 90 m), który biegnie następnie Kanałem Piastowskim i dalej – głęboką rynną przez Zalew.

Płytką cieśnina Dziwny rozszerza się w okolicy Kamienia Pomorskiego, tworząc Zalew Kamieński z Wyspą Chrząszczewską.

Zalew Szczeciński zasilany jest przede wszystkim wodami pochodzącymi ze zlewni Odry, której udział w dopływie wód rzecznych wynosi ok. 97%. Poza Odrą, po stronie polskiej Zalew zasilają m.in. Gowienica, Myślówka i Karpina.

Zalew wraz z cieśninami stanowi fragment wielkiego układu odprowadzania wód Odry do Bałtyku, rozciągającego się od Gozdowic (południowa część województwa zachodniopomorskiego) do Zatoki Pomorskiej. Intensywność przepływu wód (zasadniczo z południa na północ) zależy od różnicy ciśnień hydrostatycznych między Zalewem a Zatoką Pomorską. Kiedy różnice ciśnień są bardzo małe (np. podczas silnych wezbrań sztormowych przy równoczesnym niskim stanie wód Zalewu) dochodzi do podnoszenia się stanu wód w cieśninach, a nawet – do odwrócenia kierunku przepływu i wlewów wód bałtyckich do Zalewu.

Prędkość prądów wstecznych dochodzi do 2,0-2,5 m/s w cieśninie Świny i 1,5 m/s w cieśninie Dziwny. Zjawisko to, nazywane „cofką”, może powodować wylewy powodziowe w całym rozległym systemie.

- Rzeki i jeziora

Na terenie województwa znajdują się znaczne zasoby wód powierzchniowych – średni roczny odpływ jednostkowy z tego obszaru w latach 1981-2000 szacowany jest na ok. 6,6 l/s km². Największe wartości tej wielkości występują w części zachodniej Przymorza, najmniejsze zaś w rejonie dolnej Odry. Bogata sieć hydrograficzna województwa zachodniopomorskiego położona jest w obszarze dorzecza Odry oraz w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Warty i Noteci⁸. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne⁹ obszar dorzecza Odry, obejmuje znajdujące się na terytorium Polski dorzecze Odry oraz dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy, Ücker oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na zachód od ujścia Słupi lub wpadających do Zalewu Szczecińskiego. Według *Atlasu podziału hydrograficznego Polski* województwo zachodniopomorskie znajduje w trzech obszarach wyróżnionych jako najwyższe naturalne jednostki hydrograficzne: dorzecze Odry, Zalew Szczeciński z cieśninami i rzeki Przymorza.

Do dorzecza Odry należy 52,72% powierzchni województwa. W jego granicach znajduje się znaczna część dolnej Odry oraz szereg jej bezpośrednich dopływów, takich jak Myśla, Kurzyca, Słubia, Rurzyca, Tywa, Płonia, Ina, Krępa (dopływy prawostronne) oraz Bukowa i Gunica (dopływy lewostronne). Zachodniopomorskie obejmuje swym zasięgiem również część zlewni Warty – największego prawostronnego dopływu Odry. Na jego obszarze znajdują się górne odcinki Gwdy i Drawy – dwóch dużych dopływów Noteci, uchodzącej do Warty.

Na obszarze województwa wyróżnia się łącznie 30 zlewni całych lub ich fragmentów. Łączna długość cieków województwa wynosi 30,2 tys. km, a średnia gęstość sieci rzecznej – 1,32 km/km². Największą długością sieci rzecznej charakteryzują się zlewnie Parsęty (4,1 tys. km) i Regi (4,0 tys. km), przy czym gęstość sieci rzecznej w tych zlewniach nie odbiega znacząco od średniej w województwie. Gęstość sieci rzecznej osiąga największe wartości – ponad dwukrotnie wyższe od średniej w województwie – na obszarze zlewni Przymorze-Dziwna-Rega (2,85 km/ km²) oraz zlewni Świńca (2,78 km/ km²). Tak wysokie wartości gęstości sieci rzecznej w tych zlewniach wynikają przede wszystkim z obecności terenów zmeliorowanych.

⁸ Dokładny przebieg granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych, a także wydzielonych w nich zlewni ustalony zostanie przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które rozpocznie swoją działalność z dniem 1 stycznia 2018 r. Sposób ustalania i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych i zlewni określony zostanie, w drodze rozporządzenia, przez Radę Ministrów.

⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1566.

Na rzekach województwa zachodniopomorskiego znajduje się 120 zbiorników retencyjnych, do których zalicza się zbiorniki sztuczne, jeziora podpiętrzone oraz retencję korytową. Wśród nich są tylko 4 zbiorniki posiadające stałą rezerwę powodziową. Są one zlokalizowane na rzece Radwi (dopływ Parsęty) w Rosnowie i Niedalinie, na Redze w Rejowicach i na Wogrze w Połczynie-Zdroju.

Województwo zachodniopomorskie należy do obszarów bogatych w jeziora i naturalne zbiorniki wodne. Są one zgrupowane w obrębie pojezierzy: Ińskiego, Myśliborskiego, Choszczeńskiego, Dobiegniewskiego, Drawskiego, Szczecineckiego i Wałeckiego, a także występują wzdłuż brzegu morskiego. Jeziora zajmują łącznie 2,88% powierzchni województwa, ale najwięcej jest jezior małych (do 10 ha). Na obszarze województwa znajduje się tylko 8 jezior o powierzchni powyżej 1000 ha: Dąbie, Miedwie, Jamno, Drawskie, Wielimie, Bukowo, Lubie i Wicko.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną¹⁰ (RDW) wody powierzchniowe w obszarach dorzeczy zostały podzielone na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) w kategoriach: rzeki, jeziora, wody przejściowe i wody przybrzeżne. Wśród JCWP wszystkich kategorii zostały wydzielone sztuczne i silnie zmienione części wód. W województwie zachodniopomorskim wydzielono 362 jednolitych części rzek, 179 jednolitych części jezior, 4 jednolite części wód przejściowych oraz 4 jednolite części wód przybrzeżnych. Wśród tych części wód za sztuczne uznano 20 JCWP w kategorii rzek, natomiast za silnie zmienione: 120 JCWP w kategorii rzek, 3 JCWP w kategorii wód przejściowych i 33 JCWP w kategorii jeziora.

---

¹⁰ Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze województwa zachodniopomorskiego występują głównie w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz podrzędnie w spękanych, węglanowo-piaszczystych utworach kredy i jury.

Poziomy czwartorzędowe stanowią najbardziej zasobny zbiornik wód podziemnych i występują na głębokości od kilkunastu do 50 m. W podregionie szczecińskim najkorzystniejsze warunki hydrologiczne istnieją w dolnym dorzeczu Iny, w dolinie rzeki Odry oraz w strefie Gryfice–Nowogard–Dobra. W podregionie koszalińskim najpoważniejsze i najbardziej zasobne poziomy użytkowe czwartorzędu występują przeważnie na głębokości 15 - 50 m, a lokalnie niżej (w przedziale 50 - 150 m).

Wody o znaczeniu użytkowym w utworach trzeciorzędowych występują w centralnej i południowej części podregionu szczecińskiego na głębokości 50 - 100 m. Wody tego systemu występują też w podregionie koszalińskim, a głębokość ich występowania i miąższość poziomów wodonośnych cechuje ogromne zróżnicowanie.

W podregionie szczecińskim wodonośne utwory kredowe występują na niewielkim obszarze w rejonie Trzebiatowa oraz na południe od Szczecina. Jurajski poziom wodonośny występuje w północno-wschodniej części podregionu, na wyspie Wolin oraz w północno-zachodniej części podregionu koszalińskiego.

Wody podziemne województwa rozmieszczone są bardzo nierównomiernie. Największe zasoby występują w jego środkowej i południowej części, gdzie z powodu mniejszego zaludnienia oraz braku większych miast nie są wykorzystywane. Gęsto zaludnione regiony – nadmorski oraz szczeciński – borykają się z niedoborami zasobów wodnych dobrej jakości, obniżanej wskutek kontaktu z solankami oraz wodami morskimi.

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego znajduje się w całości lub częściowo 16 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Granice tych części wód pokrywają się przeważnie z wododziałami wód powierzchniowych, a także rejonów wodno-gospodarczych. wyznaczonych do sporządzenia planów gospodarowania wodami.

4.1.5. KOPALINY

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. Nr 2126 z późn. zm.) wprowadziła podział na kopaliny, których złoża objęte są własnością górniczą oraz kopaliny, których złoża objęte są własnością gruntu. Z pierwszej grupy w województwie zachodniopomorskim występują i są udokumentowane złoża:

- gazu ziemnego – 9180,56 mln m³,
- azotowego gazu ziemnego -11506,75 mln m³ (jedyne eksploatowane złożo w Polsce)
- ropy naftowej – 8237,53 tys. t,
- siarki - 475,09 tys. t
- wód leczniczych i termalnych – 894,47 m³/h,

W drugiej grupie kopalin pospolitych występują:

- kruszywa naturalne
- piaski (szklarskie, formierskie oraz do produkcji cegły wapienno-piaskowej i betonów komórkowych)
- surowce ilaste (do produkcji ceramiki budowlanej i kruszywa lekkiego)

- wapienie i margle (dla potrzeb przemysłu cementowego),
- torfy (w tym torfów borowinowych).

W polskiej strefie wybrzeża rozpoznano i udokumentowano trzy złoża kruszyw naturalnych. W Zatoce Pomorskiej takim obszarem jest złożo „Zatoka Koszalińska”, położone na wysokości od Dąbek do Jarosławca. Jego zasoby bilansowe w kategorii C₂ wynoszą 37,7 mln ton. Na dnie Zatoki prowadzone były również badania poszukiwawcze nagromadzeń cennych minerałów ciężkich (koncentracje typu rozsypiskowego). Udokumentowanych zostało 9 pól złożowych piasków wzbogaconych w minerały takie jak: granaty, ilmenit, rutyl i cyrkony.

Kopaliny, należące do nieodnawialnych zasobów środowiska przyrodniczego, podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym ich wykorzystaniu.

4.1.6. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się znacznym potencjałem w zakresie warunków dla pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Już obecnie moc zainstalowana w odnawialnych źródłach energii plasuje je na pozycji lidera krajowego.

Na obszarze całego województwa, a zwłaszcza na terenach wokół Zalewu Szczecińskiego i w pasie nadmorskim, występują bardzo korzystne warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Farmy wiatrowe zlokalizowane są w 18 powiatach, a do gmin wpływają liczne wnioski dotyczące dalszych lokalizacji. Rozwój energetyki wiatrowej uzależniony jest w głównej mierze od powierzchni odpowiednich do tego celu terenów pozbawionych przeszkód zaburzających przepływ powietrza. Są to przede wszystkim użytki rolne oraz wody morskie. Farmy wiatrowe wymagają stref ochronnych szerokość i 1500 m od zabudowy mieszkaniowej i obszarów objętych formami ochrony przyrody oraz Obszarów Kulturowo-Krajobrazowych.

Potencjalne możliwości rozwoju energetyki wodnej w województwie ogranicza duże rozproszenie źródeł i ich niewielka moc jednostkowa. Istnieją jednak możliwości odtwarzania starych i budowy nowych małych elektrowni wodnych, stanowiących ważny element mikroenergetyki. W zlewniach rzek, głównie Regi, Myśli i Wieprzy, eksploatowanych jest około 66 elektrowni wodnych. W centralnej części województwa, która obejmuje obszar tektoniczny tzw. niecki szczecińskiej, występują bardzo dobre warunki eksploatacji wód geotermalnych i zastosowania ich m.in. w energetyce ciepłej, szczególnie w miastach posiadających dużą liczbę odbiorców ciepła oraz sieć ciepłowniczą. Dwa obiekty geotermalne funkcjonują w Pyrzycach i Stargardzie.

Najkorzystniejsze warunki dla energetyki słonecznej występują w pasie nadmorskim od Świnoujścia do Kołobrzegu, w dolinie Odry od Kostrzyna do Cedyni oraz na Pojezierzu Wałeckim. Kolektory słoneczne wykorzystywane są przede wszystkim do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, a także do zasilania sygnalizacji świetlnej, podświetlania znaków drogowych itp. W 2015 r. uruchomiono dwie farmy fotowoltaiczne: we wsi Kukinka (gm. Ustronie Morskie) oraz na terenie Zakładu Produkcji Wody „Miedwie” (gm. Stare Czarnowo).

W województwie funkcjonuje kilkadziesiąt źródeł ciepła przystosowanych do spalania biomasy stałej, głównie odpadów drewna. Większość z nich zlokalizowana jest w powiatach białogardzkim i szczecineckim. Biomasa wykorzystywana jest także w Elektrowni Szczecin (współspalanie). Analiza potencjału odłogów i ugorów w województwie wykazała, że są to obszary niskiej jakości rolniczej

przestrzeni produkcyjnej, których szansą na aktywizację gospodarczą może być uruchomienie celowych upraw energetycznych.

Instalacje biogazowe wytwarzające energię elektryczną funkcjonują na wielu składowiskach odpadów w województwie. W województwie pracują również instalacje wykorzystujące biogaz rolniczy i z oczyszczalni ścieków.

4.1.7. GLEBY

Gleby województwa zachodniopomorskiego charakteryzują się dużym zróżnicowaniem typologicznym, różną wartością bonitacyjną i wynikającą stąd przydatnością glebowo-rolniczą.

Zdecydowana większość obszaru pokryta jest glebami bielcowymi, brunatnymi i rdzawymi, tylko na obszarach zastoiskowych i pobagiennych wytworzyły się żyzne czarne ziemie. W obrębie województwa przeważają gleby średniej wartości (klasy IVa i IVb), które zajmują 51,2% powierzchni wszystkich gruntów ornych. Drugą co do wielkości grupę stanowią gleby słabe i bardzo słabe (klasy V i VI), zajmujące 27,2% powierzchni gruntów ornych, najmniej zaś jest gleb dobrych (klasy II, IIIa i IIIb). Wskaźnik bonitacyjny ogólnej wartości gruntów ornych województwa wynosi 3,6, a więc odpowiada klasie IVa.

Do łąk i pastwisk średnich (klasy III i IV) zaliczono 65,4% powierzchni użytków zielonych w województwie, pozostałe 34,6% zajmują użytki zielone słabe i bardzo słabe (klasy V i VI).

Najlepsze warunki glebowe występują w powiecie pyrzyckim (gmina Warnice - najwyższy wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej 102,0), najgorsze – w powiatach goleniowskim i szczecineckim.

4.1.8. ROŚLINNOŚĆ

Młodoglacjalne zróżnicowanie powierzchni terenu województwa zachodniopomorskiego jest przyczyną dużej różnorodności siedlisk przyrodniczych. W zbiorowiskach roślinnych spotyka się gatunki rzadkie i mające ograniczony zasięg nie tylko w Polsce, ale w ogóle w Europie Środkowej, na uwagę zasługują też gatunki, które występują wyłącznie lub głównie na Pomorzu. Zbiorowiska te mają różny stopień zachowania cech naturalnych charakterystycznych dla poszczególnych ekosystemów. Występują też zbiorowiska zieleni urządzonej wzbogacające krajobraz oraz zbiorowiska będące efektem spontanicznej sukcesji na terenach zdegradowanych. Rozmieszczenie obszarów o najcenniejszych zbiorowiskach roślinnych jest w województwie bardzo nierównomierne. Wiele z nich podlega ochronie prawnej.

Poniżej przedstawiono w syntetycznym ujęciu najważniejsze cenne zbiorowiska roślinne województwa. Opis tej roślinności w ujęciu ekofizjograficznym, obejmującym charakterystykę ważniejszych ekosystemów zawarty jest w Aktualizacji opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Głównymi grupami ekosystemowymi cennej roślinności nieleśnej województwa są:

Roślinność ekosystemów wodnych

W grupie tej wyróżnia się roślinność wód płynących, czyli wyspecjalizowane zbiorowiska roślin wodnych zakorzenionych na dnach nizinnych rzek, strumieni i potoków o różnej szybkości przepływu i sile prądu oraz roślinność wód stojących: ekosystemów wód eutroficznych – przede wszystkim pływające na

powierzchni wody zbiorowiska roślin zasiedlających płytkie wody jezior, starorzeczy itp. oraz ekosystemów wód jezior oligotroficznych i mezotroficznych, przystosowane do życia w siedliskach mniej zasobnych (wśród nich najcenniejsze są zbiorowiska związane z jeziorami lobeliowymi). Specyficznym środowiskiem dla roślin wodnych są wody i dno Zatoki Pomorskiej. Fitoplankton to mikroskopijne organizmy roślinne (glony) unoszące się biernie w toni wodnej. Na obszarze Zatoki Pomorskiej występują głównie gatunki charakterystyczne dla wód słonawych - zieleńce i sinice. W zależności od nasłonecznienia, temperatury wody i dopływu substancji biogennych obserwuje się występowanie sezonowych zmian w składzie gatunkowym fitoplanktonu. Fitobentos to rośliny porastające dno morskie. W jego skład wchodzi zieleńce, brunatnice, krasnorosty oraz rośliny naczyniowe. Lokalnie można napotkać nagromadzenia trawy morskiej, która preferuje piaszczyste podłoże.

Roślinność ekosystemów bagiennych

Do tej grupy należą: roślinność ekosystemów tarasów zalewowych, roślinność ekosystemów torfowisk niskich, roślinność ekosystemów torfowisk mszarnych oraz roślinność ekosystemów torfowisk nakredowych.

Zbiorowiska roślinne tarasów zalewowych to formacja pojawiająca się w strefie kontaktowej środowiska wodnego rzek i dużych zbiorników wodnych ze środowiskiem lądowym. Zbiorowiska te wykształcają się wąskim pasem w strefie przybrzeżnej, zatapianej okresowo wskutek zmian poziomu wody.

Torfowiska to szczególne ekosystemy, które łączą w sobie cechy środowisk lądowego i wodnego, w związku z czym zasiedlające je organizmy wykształcają szereg specyficznych przystosowań do tych warunków. Inną cechą wyróżniającą jest zdolność torfowisk do akumulacji materii organicznej w procesie torfotwórczym. Warunkiem występowania tego procesu jest przewaga produkcji biomasy nad jej rozkładem przy wysokim poziomie wody, przynajmniej okresowym niedoborze tlenu oraz niskiej temperaturze. Torfowiska niskie powstają w basenach dawnych jezior lub w dolinach rzek i strumieni. Na powierzchniach zalewanych corocznie wodą wykształca się eutroficzna roślinność wysokich szuwarów, następny pas tworzą przede wszystkim turzycowiska rzadko zalewane wodą, a najdalej wykształcają się zbiorowiska mechowiskowe, zasilane głównie wodami podziemnymi. Wśród ekosystemów torfowisk mszarnych wyróżnia się torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz torfowiska wysokie. Torfowiska przejściowe i trzęsawiska to ekosystemy o cechach pośrednich pomiędzy mokradłami zasilanymi wodami powierzchniowymi i podziemnymi, a torfowiskami zasilanymi wyłącznie wodami opadowymi.

Torfowiska wysokie (w postaci wyniesionych kopuł) wykształcają się na obszarach wododziałowych lub w zagłębieniach bezodpływowych. Mogą to być tworząc torfowiska żywe, z roślinnością torfotwórczą lub torfowiska zdegradowane. Ogromne znaczenie dla istnienia tych torfowisk ma zdolność mchów torfowców do pobierania i akumulowania wielkiej ilości wody, dzięki czemu ekosystemy mszarne stanowią swoiste zbiorniki retencyjne. Osobliwością pomorską są mszary z wrzoścem bagiennym, bardzo atrakcyjne krajobrazowo w czasie kwitnienia.

Torfowiska nakredowe występują na podłożu zasobnym w węglan wapnia, a Pomorze Zachodnie jest głównym obszarem występowania tych unikatowych w Polsce ekosystemów torfowiskowych.

Roślinność łąk i pastwisk

Ekosystemy łąkowe i pastwiskowe są związane z wielowiekową działalnością człowieka. Skład gatunkowy tych zbiorowisk ukształtował się pod wpływem koszenia lub wypasu, często po regulacji stosunków wodnych, a w czasach nowszych – pod wpływem podsiewania szlachetnymi gatunkami

paszowymi. Cenne zbiorowiska roślinności ekosystemów łąkowych to łąki trzęślicowe (o charakterze półkulturowych łąk kośnych), występujące na zmiennowilgotnych siedliskach zmeliorowanych torfowisk dolinowych oraz łąki kaczynicowe, występujące w strefie okresowo zalewanych nadrzecznych łęgów oraz wokół jezior i torfowisk.

Roślinność ekosystemów pastwiskowych to niskie murawy dywanowe, gdzie ważną rolę odgrywa wydeptywanie runi i ugniatanie podłoża przez zwierzęta, co wpływa na występowanie gatunków roślin znoszących uszkodzenia mechaniczne i niedobór tlenu w glebie, a także gatunków rozłogowych rozprzestrzeniających się wegetatywnie dzięki wciskaniu pędów w podłoże. Obecnie niekoszone łąki zanikają, a na ich miejscu rozwijają się bujne ziołorośla.

Roślinność ekosystemów kserotermicznych i napiaskowych

Roślinność kserotermiczną (ciepłolubną) stanowią murawy stepowe ostnicowe oraz murawy piaskowe występujące na krawędziach doliny Odry, na piaszczyskach sandrowych, na wydmach śródlądowych czy na otwartych powierzchniach pochodzenia antropogenicznego. Suche wrzosowiska opanowały dawne poligony radzieckie w lasach Nadleśnictwa Białogard i koło Bornego Sulinowa.

Roślinność ekosystemów strefy wybrzeża morskiego

W strefie kontaktowej ekosystemu morskiego i lądu pojawia się siedlisko określane terminem „kidzina”, czyli usypany przez fale morskie wał brzegowy zbudowany z wyrzuconych szczątków roślinnych i zwierzęcych, stwarzający warunki dla rozwoju roślin azoto- i słonolubnych. Zbiorowiska roślinne zasiedlające kidzinę są ubogie florystycznie, bardzo luźne i nietrwałe.

Zbiorowiska roślinne wydym nadmorskich odgrywają istotną rolę w biologicznej zabudowie i ochronie wybrzeża ze względu na utrwalanie ruchomych piasków. Najważniejsze w procesie rozwoju wydym jest zbiorowisko traw pionierskich wydym przednich. Na bazie tych obumarłych traw tworzy się gleba, z której czerpią składniki odżywcze liczne gatunki roślin zielnych i mchów utrwalających wydmy. Kolejnym etapem sukcesji roślinności jest pojawienie się roślinności zaroślowej (zbiorowiska z rokitnikiem zwyczajnym i wierzbą piaskową, którym towarzyszą krzewy róży pomarszczonej) i leśnej. Najstarsze partie wałów wydym porastają nadmorskie bory bażynowe.

Lasy

Według podziału geobotanicznego zespoły leśne w granicach województwa zachodniopomorskiego położone są w Dziale Pomorskim i na niewielkim obszarze w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim. Według podziału geobotanicznego¹¹ zespoły leśne w granicach województwa zachodniopomorskiego położone są w Dziale Pomorskim i na niewielkim obszarze w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim.

Dział Pomorski dzieli się na pięć krain geobotanicznych o odrębnych zestawach potencjalnych zbiorowisk roślinnych:

- Kraina Południowego Brzegu Bałtyku - specyficzne są dla niej sosnowe bory nadmorskie na wydymach utworzonych z piasków morskich

---

¹¹ J.M Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

- Kraina Pobreża Południowobałtyckiego - odznacza się dominacją pomorskich buczyn, a o jej specyfice stanowi rzadkie występowanie wyraźnie atlantyckiego zbiorowiska acidofilnego lasu brzozowo-dębowego
- Kraina Szczecińska - dominują w niej pomorskie buczyny, a wyróżnienie stanowi występowanie na niektórych stanowiskach dąbrów ciepłolubnych i zbiorowisk muraw stepowych, specyficznych lasów bukowo-dębowych atlantyckich łągów
- Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich - zbiorowiska roślinne są zróżnicowane w zależności od ukształtowania terenu, ale najbardziej typowe są pomorskie buczyny i acidofilne dąbrowy
- Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich – o charakterze przejściowym między Działem Pomorskim a Działem Brandenbursko-Wielkopolskim. gdzie dominują bory i bory mieszane. W jej wyróżniono trzy podkrainy: Gorzowską, Wałęcką i Tucholską, o nieco innym inwentarzu zbiorowisk roślinnych w każdej z nich.

W granicach województwa zachodniopomorskiego występuje tylko jedna z krain Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego. Jest to Kraina Notecko-Lubuska, w większości obejmująca obszary o dominacji lasów liściastych o charakterze zbiorowisk grądowych, a na izolowanych stanowiskach występują lasy bukowe, dąbrowy świetliste i pomorski las bukowo-dębowy.

Rozmieszczenie lasów województwie zachodniopomorskim jest bardzo nierównomierne. Największą lesistością charakteryzują się gminy w południowo-wschodniej części województwa, zwarte kompleksy leśne występują też w jego innych częściach (Puszcze: Wkrzańska, Bukowa, Goleniowska, Piaskowa, Barlinecka, lasy: wolińsko-uznamskie, mieszkowickie, koszalińsko–białogardzkie).

Pod względem lesistości województwo zachodniopomorskie zajmuje czwarte miejsce w skali kraju (8,9% powierzchni leśnej Polski). Lasy zajmują powierzchnię 815 tys. ha, co stanowi ponad 35,6 % ogólnej powierzchni województwa. Lasy publiczne (Skarbu Państwa), zarządzane przez 3 Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych: w Szczecinie (22 nadleśnictwa), Szczecinku (22 nadleśnictwa) i Pile (10 nadleśnictw) zajmują powierzchnię 794,2 tys. ha. Lasy prywatne mają powierzchnię 20,8 tys. ha. W Krajowym Programie Zwiększenia Lesistości w okresie 2001-2020 w województwie zachodniopomorskim zaprogramowano wykonanie zalesień na powierzchni 36,9 tys. ha.

Około 60% powierzchni Lasów Państwowych zajmują siedliska borowe, z czego bory mieszane świeże zajmują 36,6% powierzchni leśnej, a bory świeże 18,4%. Siedliska lasu mieszanego świeżego zajmują 21,6%, a lasu świeżego – 11,9% powierzchni leśnej województwa. nieznaczną powierzchnie zajmują lasy wilgotne (głównie w pobliżu zbiorników wodnych) oraz olsy (w dolinach rzecznych, nad jeziorami, w zagłębieniach terenowych). Pomimo dużej różnorodności siedlisk krajobraz lasów w województwie ma charakter monokulturowy – dominują drzewostany sosnowe, sosna w domieszcze występuje także w lasach liściastych. Gatunkiem, który wchodzi samorzutnie do różnych drzewostanów w województwie, jest buk, bowiem Pomorze Zachodnie jest naturalną krainą tego gatunku, a buczyny mają swój ważny udział w jego lasach. Pod względem wieku dominują drzewostany klasy III (41 - 60 lat).

Chronione siedliska przyrodnicze

Szczególną rolę dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego odgrywają siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane głównie na obszarach Natura 2000. Wykaz tych siedlisk występujących na obszarze województwa zachodniopomorskiego przedstawia tabela poniżej. podaje

Tabela 2. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie na obszarach Natura 2000 w granicach województwa zachodniopomorskiego.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
1130	Estuaria	nie
1150	Laguny przybrzeżne	tak
1230	Klify na wybrzeżu Bałtyku	nie
1330	Solniska nadmorskie	nie
1210	Kidzina na brzegu morskim	nie
2110	Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych	nie
2120	Nadmorskie wydmy białe	nie
2130	Nadmorskie wydmy szare	tak
2140	Nadmorskie wrzosowiska bażynowe	tak
2160	Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika	nie
2170	Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaskowej	nie
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	nie
2190	Wilgotne zagłębienia międzywydmowe	nie
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	nie
3110	Jeziora lobeliowe	nie
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych	nie
3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	nie
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	nie
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	nie
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	nie
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	nie
4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym	nie
4030	Suche wrzosowiska	nie
6120	Cieplolubne śródlądowe murawy napiaskowe	tak
6210	Murawy kserotermiczne	tak, gdy występują na nich ważne stanowiska storczyków
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion– płaty bogate florystycznie)	tak
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	nie
6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	nie
6440	Łąki selernicowe	nie
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	nie
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	tak
7120	Torfowiska zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	nie
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	nie
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	nie
7210	Torfowiska nakredowe	tak
7220	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami Cratoneurion commutati	tak
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	nie
9110	Kwaśne buczyny	nie
9130	Żyzne buczyny	nie
9150	Cieplolubne buczyny storczykowe	nie
9160	Grąd subatlantycki	nie
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	nie
9190	Kwaśne dąbrowy	nie
91D0	Bory i lasy bagienne	tak
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	tak
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	nie
91I0	Cieplolubne dąbrowy	tak
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy	nie

Źródło: Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, BKP, Szczecin 2010. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

4.1.9. ŚWIAT ZWIERZĘCY

Bogaty zwierzostan województwa zachodniopomorskiego jest silnie powiązany z występującą szatą roślinną będącą siedliskiem dla gatunków rodzimych i migrujących. Stan poznania i monitorowania fauny jest zróżnicowany. Najlepiej rozpoznane grupy stanowią ptaki, ryby, płazy i gady, słabo poznane są natomiast bezkręgowce.

Istotnym czynnikiem kształtującym skład i liczebność fauny regionu jest sposób zagospodarowania przestrzeni. Na wielkość niektórych populacji wpływa ponadto ich bezpośrednia eksploatacja (łowiectwo, rybactwo) oraz celowe zabiegi regulujące liczebność gatunków uznanych za szkodliwe lub stanowiące konkurencję (rybożerne ptaki). Z kolei reakcją pewnej części dziko żyjących gatunków na zmiany środowiskowe jest adaptowanie się do alternatywnych siedlisk, w tym procesy synurbanizacji, czyli zasiedlania gęsto zaludnionych terenów miejskich.

- Ssaki

Fauna ssaków lądowych Pomorza Zachodniego liczy 38 gatunków. Wśród nich do zagrożonych lub wymienionych w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej¹² należą: rzęsosek mniejszy (gatunek ryjówki), 5 gatunków nietoperzy, bóbr europejski, chomik europejski, popielica, wilk, wydra, foka szara, morświn i żubr.

Najcenniejsze gatunki nietoperzy charakteryzują się bardzo ograniczonym arealem i niską częstotliwością występowania. Do najczęściej występujących należy nocek duży tworzący m.in. dużą populację w Szczecinie.

Dzięki konsekwentnie prowadzonej reintrodukcji bóbr jest obecnie jednym z szerzej rozpowszechnionych na Pomorzu Zachodnim cennych gatunków ssaków. Występuje w ponad 40 gminach województwa, a obszarem jego szczególnej aktywności jest Pojezierze Wałeckie. Najnowsze dane wskazują na ekspansję bobrów na nowe obszary i wzrost ich liczebności.

Do faunistycznych rzadkości na Pomorzu należy popielica, nadrzewny gryzoń zamieszkujący stare, zwarte kompleksy lasów liściastych i mieszanych. Jej występowanie stwierdzono na pojedynczych stanowiskach.

Wilk prawdopodobnie nie tworzy na Pomorzu Zachodnim stałej populacji, ale sporadycznie penetruje teren województwa.

Wydra charakteryzuje się szerokim rozprzestrzenieniem na omawianym obszarze, w ostatnim okresie dynamicznie zwiększając zasięg swojego występowania. Zasiedla szereg rzek (od niewielkich cieków po największe rzeki regionu) i zbiorniki wodne różnego typu (od drobnych oczek po duże jeziora) potrafiąc, jako zwierzę ziemno-wodne, skolonizować nawet oddalone zbiorniki bezodpływowe.

Populacja żubrów istniejąca w województwie powstała w wyniku introdukcji odbywanej w kilku etapach – pierwszy miał miejsce na wyspie Wolin, następne w nadleśnictwie Mirosławiec oraz na terenie PLB320008 Ostoja Ińska.

W województwie zachodniopomorskim prowadzi się też zagrody hodowlane takich zwierząt jak konik polski czy bydło rasy Limousin i Scottish Highland, przyczyniających się do czynnej ochrony

---

¹² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

przyrody przez konieczne spasanie łąk o dużej wartości florystycznej i ornitologicznej. Na teren Nadleśnictwa Kliniska sprowadzono muflony, gdzie obecnie przebywa 9 osobników wraz z młodymi.

Fauna ssaków morskich jest bardzo słabo zróżnicowana i reprezentowana tylko przez 4 gatunki, w tym trzy taksony fok (foka szara, pospolita i obrączkowana) oraz jednego walenia (morświn). W Zatoce Pomorskiej obecność ssaków morskich notowana jest sporadycznie.

- Ptaki

Wśród kręgowców województwa zachodniopomorskiego najliczniejszą grupę stanowią ptaki. Na jego obszarze stwierdzono dotychczas ok. 350 gatunków ptaków, z których za szczególnie cenne uznano 82 gatunki. Dla części tych gatunków rejon województwa stanowi tereny lęgowe, dla innych – głównie miejsce zimowania, tereny łowne lub przystanek na szlaku migracyjnym. Choć ptaki lęgowe stanowią największą wartość, różnorodność miejsc umożliwiających przetrwanie trudnego okresu zimy lub odpoczynek w trakcie dalekich wędrówek posiada znaczący walor przyrodniczy i jest jednym z zasadniczych czynników decydujących o przetrwaniu wielu gatunków zagrożonych w skali europejskiej. W regionie zimuje łącznie ok. 40 gatunków ptaków. Największe znaczenie dla zimujących ptaków wodnych mają Zalew Szczeciński wraz z deltą Świny, dolina dolnej Odry, jeziora: Miedwie i Dąbie oraz Zalew Kamieński. W każdym z tych obszarów obserwowano zgrupowania liczące dziesiątki tysięcy osobników.

82 gatunki ptaków zaobserwowanych na terenie województwa zostało uznane za szczególnie cenne ze względu na swoją rzadkość, znaczenie w ekosystemach, znajdujących się na czerwonych listach i w księgach gatunków zagrożonych w Polsce lub wskazanych w I załączniku dyrektywy ptasiej, jako gatunki wymagające ochrony siedlisk w skali europejskiej.

Szczególne bogactwo gatunkowe i ilościowe awifauny obserwuje się w pasie nadmorskim (głównie w obrębie przymorskich jezior), estuarium odrzańskim (Zalew Szczeciński, Kamieński, Dziwna, Świna), dolinach rzecznych (przede wszystkim Odry i Drawy) oraz w pasie pojezierzy nad dużymi zbiornikami wodnymi. Na obszarach morskich Zatoki Pomorskiej obserwuje się obszary masowego występowania ptaków morskich. Badania wykazały obecność ponad 20 gatunków tych ptaków.

- Płazy i gady

Na te gromady składa się w województwie zachodniopomorskim 13 gatunków płazów i 7 gatunków gadów. Wszystkie one podlegają ochronie gatunkowej. Naturalne uwarunkowania regionu umożliwiają istnienie licznych i zróżnicowanych zespołów płazów, ich rozmieszczenie w granicach województwa nie jest jednak równomierne. Obok gatunków uznawanych za pospolite, występują gatunki rzadsze, zagrożone oraz mające znaczenie dla zachowania bioróżnorodności w skali europejskiej. Główne tereny występowania cennych płazów to pojezierza. Do najcenniejszych przedstawicieli gadów w województwie należą wąż gniewosz plamisty, występujący w miejscach suchych, mocno nasłonecznionych i na skrajach lasów oraz żółw błotny, wykazany na pojedynczych, rozproszonych stanowiskach w niedużych, zarastających zbiornikach wodnych, mokradłach i czystych ciekach, w pobliżu których występują miejsca nasłonecznione i piaszczyste.

- Ryby i minogi

Ta grupa systematyczna jest na obszarze Przymorza Zachodniego i zlewni Dolnej Odry bardzo urozmaicona, a oprócz gatunków spotykanych w jeziorach i rzekach innych rejonów Polski odnotowuje

się także większość gatunków wędrownych, które już nie docierają w głąb kraju, głównie w wyniku zabudowy hydrotechnicznej. Jej cechą charakterystyczną jest występowanie gatunków dwuśrodowiskowych, odbywających tarła w wodach słodkich i czasowo w nich przebywających, a następnie spływających do morza. Wykorzystują one systemy rzeczne województwa jako swoje naturalne szlaki migracyjne. Akwenami o największej ilości gatunków są rzeki Odra oraz Drawa wraz ze swoim dopływem Płociczną.

W regionie występują wszystkie typy jezior z obecnie stosowanego w kraju podziału na podstawowe typy rybne – jeziora sielawowe, leszczowe, sandaczowe, linowo-szczupakowe i karasiowe. Także Zalew Szczeciński jest akwenem o wysokiej wydajności rybnej.

W województwie występuje hodowla ryb pstrągowych w formie stawów i basenów przepływowych znajdujących się głównie w zlewniach Przymorza, a także ryb karpiowych w stawach jednorazowo napełnianych wodą, zlokalizowanych głównie w zlewni Parsęty oraz Regi i Płoni. Spośród pięciu gatunków minogów zarejestrowanych w Polsce, trzy występują na terenie województwa zachodniopomorskiego. Lista gatunków ryb zasiedlających lub napływających do wód regionu obejmuje ponad 50 gatunków.

W wodach województwa odnotowano obecność łososa, gatunku krytycznie zagrożonego wymarciem. Obecnie występujące osobniki są efektem intensywnej reintrodukcji materiałem pochodzącym pierwotnie z Dźwiny. Gatunkami cennymi przyrodniczo i gospodarczo są sieja i sielawa, związane z czystymi, głębokimi jeziorami. W jeziorze Miedwie występuje unikatowy podgatunek siei miedwiańskiej, dla której warunkiem przetrwania jest zahamowanie jego eutrofizacji.

W Zatoce Pomorskiej bytują zarówno ryby typowo morskie, związane z bardziej zasolonymi wodami otwartego Bałtyku, jak i gatunki słodko- i słonawo wodne. Do masowo występujących gatunków komercyjnych należą: śledź, szprot, stornia, okoń, sandacz, płoć i leszcz. W grupie ryb niekomercyjnych wymienia się masowe występowanie ryb dobijakowatych i babkowatych. W Zatoce odnotowuje się 17 gatunków ryb podlegających całkowitej ochronie.

- **Bezkręgowce**

Jest to najliczniejsza i najbardziej rozpowszechniona, a jednocześnie najslabiej rozpoznana grupa systematyczna zwierząt zarówno w Polsce, jak i w województwie zachodniopomorskim.

Na terenie województwa stwierdzono występowanie 3 cennych gatunków pijawek. Obszarem najliczniejszego występowania pijawki lekarskiej jest gmina Nowogard.

Najcenniejszymi przedstawicielami skorupiaków w zachodniopomorskim są raki: szlachetny i błotny oraz zmierzaczek plażowy. Rak szlachetny ma wysokie wymagania środowiskowe, chętnie zasiedlając mniejsze rzeczki, stawy i zbiorniki, rak błotny jest bardziej tolerancyjny. Oba gatunki są zagrożone wymarciem. Zmierzaczek plażowy jest ściśle chronionym drobnym skorupakiem bytującym w wilgotnej strefie plaż wybrzeża zachodniopomorskiego. Nowymi gatunkami skorupiaków dla Pomorza Zachodniego w ciągu ostatnich lat stały się: krab welnisty ręki i rak sygnałowy. Pierwszy z tych gatunków skolonizował obszar Zalewu Szczecińskiego i jez. Dąbie, dokąd został zawleczony z Dalekiego Wschodu. Rak sygnałowy został sprowadzony do Polski ze względu na odporność na dżumę raczą. Niestety sam jest jej nosicielem, dlatego zmniejsza szanse zachowania rodzimych raków.

Na Pomorzu Zachodnim znanych jest ok. 50 gatunków ważek, z których najcenniejsze mają większe wymagania środowiskowe niż ogół pospolitych gatunków. Ważki są licznie spotykane w pobliżu różnego typu zbiorników wodnych, rzek, podmokłych łąk i torfowisk.

Jedynym cennym przedstawicielem owadów prostoskrzydłych jest piechotek leśny, którego odnotowano na pojedynczych stanowiskach w gminach Wolin, Stare Czarnowo, Rewal i Cedynia.

Chrząszcze stanowią najbogatszą w gatunki grupę owadów występujących na terenie województwa. Do najcenniejszych zaliczono 49 gatunków, w tym 13 gatunków chrząszczy wodnych. Bogate gatunkowo zespoły chrząszczy odnotowywano w gminach o dużej lesistości lub zawierających cenne siedliskowo kompleksy leśne ze starymi drzewostanami.

Wśród kilkuset gatunków motyli występujących na terenie województwa zachodniopomorskiego wyróżniono 31 gatunków cennych. Ponad połowę z tych gatunków zlokalizowano tylko na pojedynczych stanowiskach w różnych gminach województwa.

Do najcenniejszych gatunków błonkoskrzydłych stwierdzonych dotychczas w województwie należą m.in. 4 gatunki trzmieli.

Wśród pajęczaków stosunkowo dobrze poznane są wodne roztocza (wodopójki) oraz niektóre cenne pająki (najbardziej znany - tygrzyk paskowany). W obrębie zainteresowań badaczy znajdują się także kleszcze, będące nosicielami chorób zakaźnych groźnych dla człowieka.

Mięczaki występują zarówno w wodach słodkich, jak i zasolonych. Zasiedlają środowiska naturalne i antropogeniczne, a oprócz jezior czy rzek spotyka się je na podmokłych łąkach, miedzach śródpolnych i w lasach (ślimaki). Mają one duże znaczenie w ekosystemach przyczyniając się do obiegu materii w przyrodzie. Zanieczyszczenie wód, osuszanie terenów podmokłych oraz inne przekształcenia środowiska powodują zanikanie niektórych gatunków (np. namulek pospolity, zawójka rzeczna). W województwie stwierdzono kilka gatunków obcych małży, które docierały do jego wód różnymi drogami, np. jako larwy wraz z rybami do hodowli albo w wodach balastowych statków. Ich zasięg i liczebność rozszerza się w dolnym biegu i estuarium Odry. Do rodzimych małży należy skójka, najrzadziej spotykana w naszym kraju.

Fauna bezkręgowców Zatoki Pomorskiej systematyzowana jest w zależności od środowiska, które zajmuje. W skład zooplanktonu (organizmy zwierzęce unoszące się w toni wodnej) wchodzi głównie skorupiaki (widłonogi, wioślarki i szczeponogi), dość liczne są również wrotki, pierwotniaki i meduzy krążkopławów. Do planktonu zwierzęcego zalicza się ponadto jaja oraz larwy zwierząt dennych oraz wielu gatunków ryb. Na faunę denną (zoobentos) składają się małże (np. omulek, sercówka, rogowiec bałtycki, piaskołaz), skorupiaki (np. pąkla, kielż, podwój, garnela, krewetka), ślimaki (np. wodożyłka), wieloszczety (np. nereida) oraz skąposzczety. Również w Zatoce Pomorskiej notowane są zawleczone gatunki inwazyjne: krab wełnistoszczypcy oraz krabik amerykański.

4.1.10. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Bogata historia województwa zachodniopomorskiego pozostawiła po sobie liczne ślady w postaci zróżnicowanych form krajobrazu i elementów dziedzictwa kulturowego. Do XVII w. część północna województwa należała do Księstwa Pomorskiego, część południowa – do Nowej Marchii, a powiat wałecki i gmina Czaplinek – do historycznej Wielkopolski. Te historyczne podziały są nadal czytelne we współczesnym krajobrazie, m.in. poprzez zróżnicowanie form układów osadniczych, form budownictwa czy stosowanych materiałów budowlanych.

Za pomnik historii uznane zostało osiedle katedralne w Kamieniu Pomorskim.

W rejestrze zabytków na terenie województwa znajdują się następujące obiekty i obszary:

- 45 układów urbanistycznych o średniowiecznej metryce,

- średniowieczne systemy obronne, w postaci murów obwodowych z bramami i basztami oraz wałów ziemnych i fos, zachowane w całości lub we fragmentach w wielu miastach,
- 770 budowli sakralnych, w tym ok. 50 miejskich i 400 wiejskich kościołów z różnych okresów historycznych oraz założenia poklasztorne,
- zamki średniowieczne i renesansowe (w tym zamki władców księstwa pomorskiego) o wartości ponadregionalnej i o znaczeniu ponadlokalnym,
- ok. 250 założeń rezydencjalnych w postaci dworów i pałaców w otoczeniu parków i zabudowań folwarcznych,
- ok. 310 miejskich budynków mieszkalnych
- ponad 700 obiektów zieleni, w tym: parki związane z założeniami dworsko-folwarcznymi, (także z roślinnością egzotyczną), parki miejskie i uzdrowiskowe, cmentarze: wyznaniowe, wojenne i komunalne, aleje przydrożne,
- architektura obronna w postaci fortyfikacji historycznych, zespołów koszarowych, pozostałości Wału Pomorskiego i in,
- ok. 90 budowli i zespołów zabytków techniki (m.in: budynki przemysłowe, linie kolejki wąskotorowej, elewatory portowe, zespół portu wolnocłowego w Szczecinie, latarnie morskie, ciągi dróg)
- ok. 20 wiejskich budynków mieszkalnych,
- ok. 370 stanowisk archeologicznych (grodziska, osady, cmentarzyska).

Ponadto do zabytkowych zalicza się nowożytnie założenia urbanistyczne dzielnic miast i osiedli powstałych w XIX i XX w., budynki publiczne (szkoły, szpitale, poczty, ratusze), obiekty architektury uzdrowiskowej (dzielnica nadmorska w Świnoujściu, pensjonaty), dworce kolejowe, układy ruralistyczne, system urządzeń hydrotechnicznych na Odrze, elektrownie wodne, mosty i wiadukty, obiekty małej architektury.

Mapa 1. Zasoby środowiska

Mapa 2. Obszary ochrony przyrody i środowisko kulturowe

4.2. STAN JAKOŚCIOWY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

4.2.1. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Jakość wód powierzchniowych ocenia się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Ocena dotyczy stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jakości wód. Ocenę końcową stanu wód (stan dobry lub zły) przeprowadza się na podstawie oceny stanu ekologicznego i stanu chemicznego. W latach 2011-2016 ocenę stanu/potencjału ekologicznego przeprowadzono dla 113 JCWP rzecznych, co stanowi 31,2% JCWP tej kategorii wyznaczonych na obszarze województwa zachodniopomorskiego. Przeprowadzona ocena wykazała, że spośród 113 ocenionych JCWP rzecznych do wód spełniających wymagania określone dla co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego zaliczono jedynie 30 JCWP (26,5% badanych). Większość JCWP rzek na obszarze województwa zachodniopomorskiego nie spełnia wymogów określonych dla dobrego i powyżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego (57 JCWP – stan/potencjał umiarkowany, 22 JCWP – stan potencjał słaby oraz 4 JCWP – stan zły).

Ocenę stanu chemicznego JCWP rzecznych wykonano na podstawie wyników badań wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych w matrycy wodnej I biologicznej z 2016 roku, oraz wyników klasyfikacji stanu chemicznego z lat wcześniejszych (2011 – 2015). Ocena stanu chemicznego opracowana dla 48 JCWP rzecznych w latach 2011-2016 wykazała zły stan chemiczny 33 JCWP o czym decydowały głównie stężenia benzo(a)piranu.

Na podstawie wyników oceny stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz spełnienia dodatkowych wymagań na obszarach chronionych, stan 87 JCWP oceniono jako zły. O złym stanie 83 JCWP (95,4% ocenianych) decydowała ocena stanu/potencjału ekologicznego. W 29 z nich jako zły oceniono także stan chemiczny. O złej ocenie stanu 4 JCWP (Stepnicy od jez. Lechickiego do ujścia, Parsęty od Gęsiej do Liśnicy, Parsęty od Wielkiego Rowu do ujścia oraz Wieprzy od Moszczenicy do Łąkawicy) zadecydowała ocena stanu chemicznego, gdzie odnotowano przekroczenia środowiskowych norm jakości dla benzo(a)pirenu. Do wód o dobrym stanie zaliczono jedynie 4 JCWP rzeczne (3,5%). Są to Krępa, Rega od zb. Rejowice do Mołstowej, Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu oraz Drawa od Drawicy do Mierzęckiej Strugi.

Wieloletnie badania w punktach objętych corocznym monitoringiem (rzeki uchodzące bezpośrednio do morza, Odra w rejonie Szczecina) wykazują utrzymywanie się tendencji spadkowej wskaźników zanieczyszczeń organicznych oraz biogennych (odpowiedzialnych za eutrofizację wód). Na niskim, ustabilizowanym poziomie od wielu lat występuje także stężenie azotu ogólnego.

Znacznie zmniejszyło się także zanieczyszczenie wód Odry w Szczecinie i poniżej miasta. Od czasu uruchomienia oczyszczalni ścieków dla Szczecina stężenia zanieczyszczeń organicznych i biogennych, a także skażenie bakteriologiczne wód, które odzwierciedla wpływ na jakość wód odprowadzanych ścieków komunalnych, utrzymuje się na niskim poziomie. Te korzystne zmiany w jakości wód są niewątpliwie efektem działań zapobiegających zanieczyszczaniu wód.

Oceną stanu objęto 46 JCWP jeziornych, spośród 47 badanych w roku 2016 oraz w latach 2011-2015. Dla 1 jeziora (jez. Wierzchowo) określenie stanu wód nie było możliwe z uwagi na dobry stan ekologiczny i brak badań stanu chemicznego. Wynik oceny stanu wód JCWP jeziornych wykazały, że 17 JCWP jeziornych było w dobrym stanie, a 29 JCWP jeziornych w stanie złym.

Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP jeziornych badanych w latach 2011-2016 wykazała 22 jeziora, które spełniają wymagania I lub II klasy stanu/potencjału ekologicznego. Jednocześnie wykazano, że 25 jezior nie spełnia wymagań II klasy (stan/potencjał: umiarkowany, słaby, zły). O wyniku oceny ekologicznej JCWP jeziornych za lata 2011-2016 zadecydowały głównie wskaźniki biologiczne. Tylko dla dwóch jezior decydującą rolę miały wyniki klasyfikacji elementów fizykochemicznych wspierających badania biologiczne (Chłopowo, Pełcz).

Na podstawie badań wykonanych w latach 2011–2016 stwierdzono dobry stan chemiczny dla 31 JCWP jeziornych i poniżej dobrego dla 10 JCWP jeziornych.

Oceną według dodatkowych kryteriów, z uwagi na położenie na obszarach chronionych, objęto łącznie 28 jezior spośród 47 JCWP jeziornych objętych badaniami w latach 2011-2016. Tylko dla 9 z nich, kryteria te zostały spełnione (dobry stan wód). Natomiast dla 19 JCWP jeziornych kryteria te nie zostały spełnione, przy czym dla 18 zbiorników przyczyną był zły stan wód. W przypadku ujęć wód powierzchniowych, z których pobierana woda służy zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia (ujęcia wód „Miedwie” i „Kurów”) muszą być spełnione wymagania dotyczące jakości wody określone odpowiednim

rozporządzeniem. W latach 2013-2015 dla ww. JCWP wymagania te nie były spełnione. W Miedwinie (Płonia na jez. Miedwie z Miedwinką i dopł. z Bielkowa) występowały przekroczenia wartości dopuszczalnych dla wskaźników zanieczyszczeń organicznych (OWO, azotu Kjeldahla oraz barwy), a w Odrze powyżej Kurowa stwierdzono zbyt wysokie stężenia związków organicznych (ChZTCr) oraz manganu.

Monitoring wód przejściowych i przybrzeżnych jest realizowany w układzie jednolitych części wód (JCWP). W województwie zachodniopomorskim wyznaczone zostały cztery jednolite części wód przejściowych oraz cztery jednolite części wód przybrzeżnych. Na podstawie badań prowadzonych w 2016 roku stan wszystkich monitorowanych wód przejściowych i przybrzeżnych oceniono jako zły.

4.2.2. JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zasoby wód podziemnych województwa zachodniopomorskiego przeznaczone są przede wszystkim na zaopatrzenie ludności.

Wody podziemne badane w 2016 roku charakteryzowały się zwykle niską zawartością azotanów, metali ciężkich, pestycydów i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (w I klasie). Podwyższone stężenia metali odnotowano jedynie w Krępku (1265) dla glinu (w IV klasie). Natomiast podwyższone stężenia związków wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych odnotowano w Dźwirzynie dla wskaźników: piren, fenantren, fluoranten. Podwyższone stężenia azotanów, podobnie jak w latach poprzednich, wystąpiły w wodach podziemnych na obszarze szczególnie zagrożonym na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego w zlewni rzeki Płonia (obszar JCWPd nr 24). Występowanie stężeń azotanów w przedziale powyżej 50 mgNO₃/l wskazujących na zanieczyszczenie wód podziemnych azotanami stwierdzono w miejscowościach: Koszewko (2156-JCWPd nr 24), Czaplinek (375-JCWPd nr 25) i Kurcewo (1718-JCWPd nr 7).

W większości badanych punktów zanotowano przekroczenie wartości dopuszczalnych zawartości żelaza i manganu dla wód do celów pitnych, co wskazuje na potrzebę uzdatniania wód przed ich spożyciem.

4.2.3. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Położenie geograficzne województwa zachodniopomorskiego powoduje, że na jego obszarze mogą występować powodzie wszystkich typów, tj.: opadowe, roztopowe, zatorowe oraz sztormowe. Szczególnie niebezpieczne są wezbrania wywołane przez kilka przyczyn równocześnie, np. nałożenie się wezbrania sztormowego z wezbraniem roztopowym, opadowym lub zatorowym (tzw. „cofka” w ujściowych odcinkach Odry, wezbrania rzek Przymorza). Do szczególnie zagrożonych należą tereny położone: w dolinie Odry i ujściowych odcinków jej dopływów, wokół jez. Dąbie i Zalewu Szczecińskiego, w dolinie rzeki Świniec, ujściowym odcinku Regi, środkowym odcinku Parsęty oraz bezpośrednio zlewnie przymorskie. Największe zagrożenie powodziowe występuje w gminie Boleszkowice, w której tereny zalewu wodami o prawdopodobieństwie wystąpienia równym 1% stanowią aż 16,5% całego jej obszaru.

System technicznej ochrony przed powodzią w województwie zachodniopomorskim obejmuje: wały przeciwpowodziowe, stacje pomp odwadniających, zbiorniki retencyjne, poldery i umocnienia brzegowe. W ostatnich latach zmodernizowano wszystkie wały przeciwpowodziowe o niedostatecznym stanie technicznym. W wyniku rekonstrukcji wałów po stronie niemieckiej oraz zaniechania działalności rolnej i prac konserwacyjno-utrzymawczych na Międzyodrzu wzrasta potencjalnie zagrożenie wezbraniem Odry.

4.2.4. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI

Badania jakości gleb wykonywane są w cyklach 5-letnich. Monitoring chemizmu gleb przeprowadzono w latach 2015 - 2017 w 9 punktach pomiarowych. W większości punktów gleby posiadały odczyn obojętny lub zasadowy. Badania metali ciężkich wskazały, że ich zawartość w glebach była niska, odpowiadająca wartościom naturalnym. Niewielkie zanieczyszczenie gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA) zaobserwowano w 3 punktach. Badania poziomu zanieczyszczeń wnoszonych do gleb przez opady atmosferyczne wykazują generalne zmniejszenie obciążenia gleb badanymi substancjami.

Gleby terenów wykorzystywanych rolniczo narażone są na procesy erozji związane z nawałnymi opadami deszczu (wzgórza i pagórki morenowe, krawędzie dolin rzecznych) oraz procesy deflacyjne związane z silnymi wiatrami (gleby lekkie). Do degradacji gleb przyczynia się także ich niewłaściwe użytkowanie (np. niedostosowanie sposobu nawożenia do właściwości fizyko-chemicznych gleb, niewłaściwe melioracje, wypalanie łąk i ściernisk).

Degradacja techniczna powierzchni ziemi polega na zniszczeniu gleby i wprowadzeniu zmian podłoża geologicznego w wyniku zabudowy, eksploatacji kopalni i składowania odpadów. Szczególnie duże zmiany powierzchni ziemi wprowadził wielowiekowy rozwój miast (fortyfikacje, rozległe niwelacje, wymiana gruntów), a szczególnie miast portowych (sztuczne podwyższanie poziomu terenu, budowa basenów portowych, przekopywanie lub zasypywanie kanałów).

Najczęściej degradacja techniczna stanowi radykalną i trwałą formę degradacji środowiska. W województwie rośnie powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji, a spada powierzchnia gruntów zrehabilitowanych.

Kolejne zagrożenie stanowi susza będąca zjawiskiem złożonym o zasięgu regionalnym. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne (zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej) ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się cztery typy genetyczne suszy: atmosferyczna, rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna. Wymienione typy wyznaczają kolejne etapy rozwoju suszy.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego na podstawie dotychczasowych badań wyznaczono obszary narażone na występowanie suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej oraz wyznaczono stopień narażenia na skutki suszy w gminach znajdujących się na obszarze administrowania RZGW w Szczecinie. Ustalono następujące stopnie narażenia: 1 - mało istotny; 2 - umiarkowany; 3 - znaczący; 4 - bardzo znaczący.

W ostatnich latach na terenie województwa zachodniopomorskiego występowała susza rolnicza. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy prowadzi System Monitoringu Suszy Rolniczej w Polsce (SMSR). Zgodnie z informacjami tam zawartymi suszę rolniczą zarejestrowano w roku 2013 oraz 2015. W roku 2017 nie stwierdzono wystąpienia suszy rolniczej na obszarze Polski.

Zjawisko suszy rolniczej należy do naturalnych czynników wpływających na pokrywę glebową. Elementy decydujące o wystąpieniu suszy rolniczej to: warunki meteorologiczne oraz glebowe. Warunki meteorologiczne są określane za pomocą klimatycznego bilansu wodnego (KBW), jest to różnica pomiędzy opadem atmosferycznym a ewapotranspiracją potencjalną. Do oceny suszy powstał system monitorujący skutki suszy rolniczej, uwzględniający klimatyczny bilans wodny i zmienność przestrzenną

warunków glebowych. Oprócz KBW do wyznaczenia obszarów dotkniętych suszą brane są pod uwagę także właściwości retencyjne gleb, ustalone według kategorii glebowych. Wyróżnia się cztery kategorie gleb:

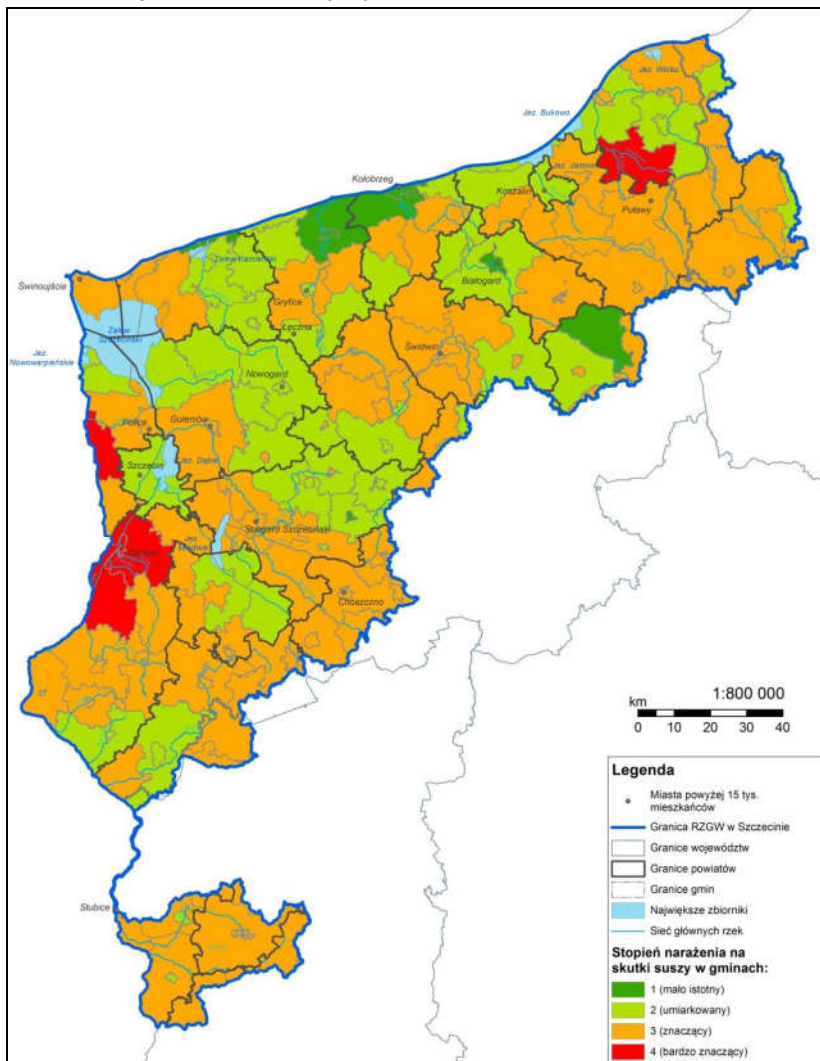
I – bardzo lekka (bardzo podatna na suszę) – są to gleby, które mają w składzie granulometrycznym głównie piaski: luźny, luźny pylasty, słabo gliniasty, słabo gliniasty, pylasty;

II – lekka (podatna na suszę) – są to gleby, które mają w składzie granulometrycznym głównie piaski: gliniasty lekki, gliniasty lekki pylasty, gliniasty mocny, gliniasty mocny pylasty;

III – średnia (średnio podatna na suszę) – są to gleby, które mają w składzie granulometrycznym głównie glinę: lekką, lekka pylastą, pył: gliniasty, zwykły, piaszczysty;

IV – ciężka (mało podatna na suszę) – są to gleby, które mają w składzie granulometrycznym głównie glinę: średnią, średnią pylastą, ciężką, ciężką pylastą, pył ilasty, il, il pylasty.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego przeważają gleby bardzo lekkie i lekkie kategorii I i II posiadające w składzie granulometrycznym głównie piaski luźne i słabogliniaste. Są to gleby bardzo podatne na suszę. Duży udział stanowią również gleby średnio i mało podatne na suszę występujące w północnej części województwa w rejonie Kołobrzegu i Koszalina oraz w południowo zachodniej części województwa zwłaszcza w rejonie Warnic i Pyrzyc.

Rysunek 1. Stopień narażenia na suszę rolniczą w gminach znajdujących się na obszarze administrowania RZGW w Szczecinie.

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ucker, 2016.

4.2.5. ABRAZJA BRZEGÓW MORSKICH

Nasilające się w ostatnich dziesięcioleciach silne sztormy oraz stały wzrost poziomu morza powodują wzmożone niszczenie jego brzegów. Tempo i przebieg procesu abrazji ma szereg uwarunkowań w postaci budowy geologicznej, siły wiatru wywołującego falowanie, prądów morskich krótkookresowych wahań poziomu morza czy zjawisk lodowych. Do ważnych czynników należy roślinność, która w znaczący sposób może przyspieszać bądź opóźniać ten proces.

Abrazja brzegów powoduje znaczące zagrożenie (przybierające niejednokrotnie postać katastrofalną) dla istniejącej na nich infrastruktury wielu miejscowości na wybrzeżu zachodniopomorskim. Nasilający się proces niszczenia brzegu wymusza podjęcie działań ochronnych zmierzających do jej ratowania. Częstym efektem tych działań jest niekorzystne oddziaływanie uboczne, np. ciężkie opaski betonowe skutecznie zatrzymujące proces abrazji w jednym miejscu brzegu, prowadzą do nasilenia jego niszczenia gdzie indziej. Dość często spotykane w latach ubiegłych lekkie opaski brzegowe (palisadowe, faszynowe) obecnie praktycznie nie istnieją. Najmniej zaburzającą procesy naturalne metodą ochrony brzegu jest sztuczne zasilanie materiałem piaszczystym. Miejscowościami, dla których prognozuje się najwyższy poziom zagrożenia erozją brzegu są: Dziwnów, Niechorze, Rewal, Dźwirzyno, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Sarbinowo i Darłowo, ponadto zagrożone są wszystkie mierzeje jezior przymorskich.

4.2.6. RUCHY MASOWE ZIEMI

Rzeźba terenu województwa zachodniopomorskiego wraz z podłożem sprzyja powstawaniu ruchów masowych. Najintensywniejszą rzeźbą, a tym samym podatnością do występowania i rozwoju ruchów masowych, odznacza się strefa moren czołowych i spiętrzonych, a szczególnie brzegi przecinających ją dolin rzecznych (Odry, Iny, Regi, Parsęty) i jezior rynnowych. Różnice wysokości w obrębie wysoczyzn morenowych sięgają 100 m, a na krawędziach dolin 60 - 70 m.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego wydzielono 873 obszary predysponowane do wystąpienia zagrożeń osuwiskowych, obejmujące 2,61% jego powierzchni.

4.2.7. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Funkcjonujący w województwie zachodniopomorskim system oceny jakości powietrza oparty jest na ciągłych pomiarach w 3 strefach ustanowionych z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin. Są to: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin i strefa zachodniopomorska. Pod względem jakości powietrza województwo należy do czystszych w Polsce, czemu sprzyjają korzystne warunki przewietrzania, szczególnie w rejonie pasa nadmorskiego.

Wg rocznej oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2016 rok (WIOŚ 2017), przekroczenie obowiązujących standardów jakości powietrza w województwie dotyczyło dwóch zanieczyszczeń: pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartego w tym pyłe benzo(a)pirenu. Obszar przekroczeń stężeń pyłu PM₁₀ zidentyfikowano w strefie zachodniopomorskiej – w Myśliborzu. Problem ponadnormatywnych stężeń benzo(a)pirenu dotyczy wszystkich stref w województwie: aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin oraz większych miast (głównie stolic powiatów) w strefie zachodniopomorskiej. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tych dwóch zanieczyszczeń rejestrowano w okresach grzewczych (m.in. ze stosowania w paleniskach domowych paliwa złej jakości).

Na całym obszarze województwa występowały niskie stężenia gazowych substancji w powietrzu: dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu i ozonu. Na zabudowanych obszarach dużych miast, szczególnie w Szczecinie i w Koszalinie, w pobliżu dróg z intensywnym ruchem samochodowym, rejestrowano dość wysokie stężenia dwutlenku azotu, jednak nie przekroczyły one wartości dopuszczalnych.

Dla Szczecina i dla strefy zachodniopomorskiej obowiązują programy ochrony powietrza ze względu na pył PM₁₀ i benzo(a)piren, a dla Koszalina program ochrony powietrza ze względu na benzo(a)piren.

Główne punktowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim skoncentrowane są na obszarze aglomeracji szczecińskiej, w paśmie nadodrzańskim Nowe Czarnowo–Szczecin–Police, istotnym źródłem są też zakłady Grupy KRONOSPAN w Szczecinku. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, obserwuje się obniżanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych (np. ZCh Police, Dolna Odra), rośnie natomiast udział emisji powierzchniowej, pochodzącej z sektora komunalno-bytowego oraz liniowej – z transportu samochodowego. Oprócz aglomeracji szczecińskiej i innych większych miast województwa, uciążliwości emisji z transportu samochodowego mogą występować również lokalnie, na obszarach zabudowanych, przez które przebiegają główne szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu z udziałem pojazdów ciężkich.

4.2.8. KLIMAT AKUSTYCZNY

Najważniejszym i dominującym źródłem hałasu w województwie zachodniopomorskim jest ruch drogowy. Hałas z transportu samochodowego jest odczuwalny na dużej powierzchni i w znacznej odległości od źródła. Inne źródła hałasu to hałas kolejowy i tramwajowy oraz związany z działalnością przemysłową i usługową (maszyny, wentylatory i klimatyzatory, transport towarów, turbiny wiatrowe).

Poziom hałas komunikacyjnego wykazywany jest na wykonywanych w cyklach 5-letnich mapach akustycznych, które zgodnie z art. 179 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska sporządzono dla Szczecina, Koszalina, dróg krajowych i wojewódzkich (ruch ponad 3 000 000 pojazdów rocznie) oraz linii kolejowych (ruch ponad 30 000 pociągów rocznie). W związku z wykazanymi na nich przekroczeniami poziomów dopuszczalnych (zwykle nie więcej niż o 5 dB) zostały opracowane i uchwalone programy ochrony środowiska przed hałasem dla Szczecina, Koszalina i województwa zachodniopomorskiego.

W 2016 roku WIOŚ w Szczecinie wykonał pomiary hałasu drogowego (Choszczno, Police, Czaplinek) gdzie w każdym badanym mieście stwierdzono występowanie terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem natomiast nie stwierdzono terenów, na których występują przekroczenia większe niż 10 dB. Pomiary hałasu kolejowego (Choszczno, Czaplinek, Gryfino) wykazały występowanie lokalnych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w Choszcznie nawet powyżej 10 dB. Pomiarami hałasu przemysłowego objętych zostało 39 obiektów emitujących hałas, z czego 23% przekraczało dopuszczalne poziomy hałas. Cztery ze skontrolowanych zakładów dostosowały się do obowiązujących norm.

Do najważniejszych źródeł hałasu przemysłowego w województwie zachodniopomorskim należy zaliczyć duże zakłady drzewne i kamieniarskie. Na terenie Szczecina jednym z bardziej uciążliwych źródeł tego hałasu jest działalność prowadzona na terenie portu i terenach przyportowych. Hałas przemysłowy ma charakter lokalny, a narażona jest na niego ludność mieszkająca w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów.

4.2.9. ODPADY

Sposób postępowania z odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego jest różny w stosunku do odpadów komunalnych i odpadów z sektora gospodarczego.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo) oraz gospodarstwa domowe. System gospodarowania tymi odpadami w województwie opiera się na przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych (25 instalacji). Obecnie składowiska odpadów (innych niż niebezpieczne i obojętne) nie mogą przyjmować zmieszanych odpadów komunalnych, mogą tam być kierowane pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania oraz sortowania tych odpadów. Wszystkie gminy województwa objęte zostały selektywną zbiórką odpadów u źródła oraz zobowiązane do tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. System selektywnego zbierania odpadów intensywnie się rozwija. Z ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych do odzysku w procesach recyklingu, kompostowania lub fermentacji oraz przekształcenia termicznego z odzyskiem energii (preferowana metoda unieszkodliwiania odpadów) przeznaczono prawie połowę.

Na terenie województwa funkcjonuje 14 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, z czego 13 przyjmuje odpady komunalne. Są one wyposażone w instalacje biogazowe, które zmniejszają emisję metanu do atmosfery, pozwalają na energetyczne wykorzystanie odprowadzanego biogazu i zmniejszają uciążliwość zapachową wokół składowisk.

Na obszarze województwa zlokalizowano 98 nieeksploatowanych składowisk, z czego na 78 zakończono prace rekultywacyjne. Widoczny jest postęp w procesie rekultywacji nieeksploatowanych składowisk i w likwidacji „dzikich wysypisk”.

Odpady z sektora gospodarczego podlegają odrębnym przepisom prawnym. Do tej grupy zalicza się przede wszystkim odpady niebezpieczne pochodzące głównie z przemysłu, ale także z rolnictwa, transportu, służby zdrowia i laboratoriów badawczych oraz osady chemiczne z oczyszczalni ścieków.

Obszar województwa jest zróżnicowany pod względem wytwarzania odpadów z sektora gospodarczego. Najwięcej ich powstaje na terenach uprzemysłowionych w części zachodniej, w powiatach: polickim, gryfińskim, stargardzkim i w Szczecinie. Ponad 50 % wytworzonych odpadów pochodzi z Zakładów Chemicznych w Policach (fosfogipsy i szlasy z regeneracji wymienników jonitowych). Do znaczących wytwórców odpadów w województwie należą także elektrownie, przedsiębiorstwo SITA JANTRA Sp. z o.o. oraz zakłady przemysłu drzewnego w Barlinku. Odzyskowi poddaje się mniej niż połowę odpadów z sektora gospodarczego. Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajduje się 7 składowisk przyjmujących te odpady (6 eksploatowanych) oraz 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na terenie których są wydzielone kwatery do składowania odpadów zawierających azbest (Sianów, Dalsze).

4.2.10. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Pomiary wykonane przez WIOŚ na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2016 roku nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku. Średnia arytmetyczna wszystkich wyników pomiarów wynosiła 0,71 V/m, co stanowi 10% wartości dopuszczalnej. Na przełomie ostatnich lat nie zaobserwowano znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności.

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego są obiekty elektroenergetyczne (linie i stacje elektroenergetyczne) oraz instalacje i urządzenia radiokomunikacyjne. Dynamiczny rozwój branży telekomunikacyjnej wpływa na wzrost liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych w środowisku, zwłaszcza na terenach o dużej gęstości zaludnienia.

4.2.11. AWARIE (PRZEMYSŁ I TRANSPORT)

Z rozwojem przemysłu oraz sieci komunikacyjnej wiąże się z ryzyko występowania poważnych awarii. Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajduje się 11 zakładów dużego ryzyka oraz 9 zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, skupionych w większości w powiatach zachodnich (przygranicznych). Ilość zdarzeń o znamionach poważnej awarii (w większości związanych z wyciekami substancji ropopochodnych i oleistych) stopniowo maleje.

Transport drogowy i kolejowy materiałów niebezpiecznych w większości związany jest z wyżej wymienionymi zakładami przemysłowymi. Zagrożenie powoduje także ruch statków z materiałami pędnymi, LPG, amoniakiem i innymi materiałami niebezpiecznymi na terenie portów morskich (w szczególności po torze wodnym Świnoujście-Zalew Szczeciński-Szczecin).

Dodatkowe zagrożenie w zakresie wystąpienia poważnych awarii stwarza działalność przemysłowa na terenie przygranicznym Niemiec (odcinek zachodni rurociągu ropy naftowej "PERN", Kombinat MVL GmbH Schwedt, 3 elektrownie jądrowe w odległości 30-100 km od granicy państwowej).

4.3. OCHRONA ŚRODOWISKA

4.3.1. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY¹³

Uwarunkowania przyrodnicze wynikające z położenia geograficznego, zasobów biologicznych i rzeźby terenu wskazują na bogactwo walorów przyrodniczo-krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego. Na jego obszarze występują wszystkie formy ochrony przyrody wymienione w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., tj¹⁴.

- 2 parki narodowe (Woliński, część Drawieńskiego),
- 123 rezerваты przyrody (w tym rezerwat Świdwie o znaczeniu międzynarodowym chroniony Konwencją Ramsarską¹⁵),
- 7 parków krajobrazowych (w tym 2 tylko częściowo),
- 22 obszary chronionego krajobrazu (w całości lub częściowo)
- obszary Natura 2000, w tym 21 obszarów specjalnej ochrony ptaków (Załącz. 4. Obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim) i 64 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (Załącz. 5. Specjalne obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim),
- 44 typy siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie¹⁶,
- ponad 2000 pomników przyrody,

¹³ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm)

¹⁴ Źródło: RDOŚ Szczecin, 2017

¹⁵ Konwencja Ramsar z 1971 r., dotycząca obszarów wodno-błotnych.

¹⁶ Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, BKP, Szczecin 2010. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych

- 9 stanowisk dokumentacyjnych,
- 43 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Pierwsze cztery formy ochrony wraz z otulinami zajmują 611 623,8 ha, co stanowi 26,7% jego powierzchni. Parki narodowe nie mają planów ochrony (jedynie zatwierdzane corocznie plany zadań ochronnych), a wśród parków krajobrazowych plany ochrony ustanowiono tylko dla Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa” i Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej, oprócz tego systemu, istotnego znaczenia nabrały obszary Natura 2000 zajmujące w województwie powierzchnię (z wyłączeniem obszarów morskich) 864 111,1 ha, czyli ok. 37,7% powierzchni województwa. Wiele z istniejących wcześniej form ochrony przyrody pokrywa się w całości lub częściowo z obszarami Natura 2000, stąd łączna powierzchnia obszarów chronionych na terenie województwa zachodniopomorskiego wynosi 1 082 908,1 ha (47,3% powierzchni województwa). Dla obszarów Natura 2000 przyjęto 38 planów zadań ochronnych.

Powyższy system ma za zadanie zabezpieczenie wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz ochronę bioróżnorodności w skali kraju i Europy, a gospodarowanie zasobami i składnikami przyrody powinno zapewnić ich trwałość, optymalną liczebność i ochronę różnorodności genetycznej.

Dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów szczególne znaczenie ma istnienie korytarzy ekologicznych, umożliwiających migracje i ekspansję różnych organizmów żywych, a ostatecznie warunki utrzymania różnorodności biologicznej środowiska. Na potrzeby aktualizacji opracowania ekofizjograficznego¹⁷ opracowana została osnowa geoekologiczna obszaru województwa zachodniopomorskiego obejmująca:

- ponadregionalne korytarze ekologiczne o charakterze międzynarodowym i krajowym:
  - korytarz powietrzny - szlak sezonowych migracji ptaków,
  - korytarz wodny - Odry, Zalewu Szczecińskiego wraz z Dziwną, Zalewem Kamieńskim i Świną,
  - korytarz wodny - strumienie rumowiska brzegowego w strefie przybrzeżnej Bałtyku
  - korytarz lądowy (płatowy) - migracji dużych ssaków o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym;
- regionalne korytarze wodne wzdłuż rzek: Tywy, Płoni, Iny, Regi i Drawy, Wieprzy oraz Radwi, Chotli i Chocieli,
- subregionalne korytarze ekologiczne - doliny i pradoliny tworzące powiązania wewnątrz regionów.

Brak jest formalnej ochrony korytarzy ekologicznych.

Na terenie województwa występują jeszcze liczne obszary i obiekty, zasługujące na ochronę na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W opracowaniu Waloryzacja przyrodnicza¹⁸ zaproponowano utworzenie dalszych form ochrony, uzupełniających sieć dotychczasową. Propozycja obejmuje:

- 208 rezerwatów przyrody,
- 2 parki krajobrazowe,
- 28 obszarów chronionego krajobrazu

¹⁷ Opracowanie ekofizjograficzne do projektu PZPWZ 2017

¹⁸ Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego 2010

oraz liczne pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Potencjalne obszary chronione mogą zwiększyć system obszarów chronionych o 3,3% ogólnej powierzchni województwa zachodniopomorskiego.

Mapa 2. Obszary ochrony przyrody i środowisko kulturowe

Mapa 3. Korytarze ekologiczne

4.3.2. INNE OBSZARY I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE

Na terenie województwa zachodniopomorskiego występują także obszary i obiekty prawnie chronione na podstawie innych ustaw i aktów prawnych.

Lasy ochronne

Lasy ochronne¹⁹ zajmują 318500 ha, co stanowi 39,1% całej powierzchni lasów w województwie. Lasy ochronne spełniają wiele cennych funkcji w przestrzeni przyrodniczo-krajobrazowej, w tym jako ostoje chronionych gatunków fauny i flory. Na terenie województwa występują wszystkie kategorie lasów ochronnych, tj.:

- lasy wodochronne;
- lasy glebochronne;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej lub drzewostan nasienny;
- lasy uszkodzone przez przemysł;
- lasy ograniczające przemieszczanie lotnych piasków;
- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa państwa;
- lasy podmiejskie oraz uzdrowiskowe.

W wielu miejscach, np. w lasach nadmorskich, nakładają się na siebie dwie lub więcej kategorii ochronnych.

Leśne kompleksy promocyjne

W celu aktywnej ochrony ekosystemów leśnych na obszarze województwa powołano 2 Leśne Kompleksy Promocyjne²⁰: „Puszcze Szczecińskie” oraz „Lasy Warcińsko-Polanowskie”. Leśny Kompleks Promocyjny jest obszarem funkcjonalnym, dla którego działalność określa jednolity program gospodarczo-ochronny. Dla każdego kompleksu powołuje się radę naukowo-społeczną inicjującą oraz oceniającą realizację działań podejmowanych na jego obszarze.

Obszary ochrony uzdrowiskowej

Na terenie województwa znajduje się 5 miejscowości mających status uzdrowiska: Świnoujście, Kamień Pomorski, Kołobrzeg, Połczyn-Zdrój oraz Dąbki (gmina Darłowo). W miejscowościach tych oraz wokół nich wyznaczono obszary ochrony uzdrowiskowej²¹ w celu ochrony warunków naturalnych niezbędnych do prowadzenia i rozwijania lecznictwa uzdrowiskowego (klimat, krajobraz, wody lecznicze,

¹⁹ Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2017 r., poz. 788 ze zm.), GUS, rocznik statystyczny województw 2016 r.

²⁰ Zarządzenie nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. (ZO-731-1-23/04) oraz Zarządzenie nr 60 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 października 2004 r. (ZO-731-1-20/04).

²¹ Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. 2017 r., poz. 1056 ze zm.)

torfy borowinowe) oraz w celu prawidłowego kształtowania innych czynników środowiskowych. Na terenach tych obowiązują zaostrzone standardy jakości powietrza oraz inne obostrzenia dotyczące sposobu zagospodarowania przestrzennego.

Pas nadbrzeżny

W skład pasa nadbrzeżnego²² wchodzi:

- pas techniczny – stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu; jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska;
- pas ochronny – obejmujący obszar, w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego.

Wszelkie projekty związane ze zmianą sposobu użytkowania dotyczące pasa technicznego i pasa ochronnego wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.

Strefy ochronne ujęć wody

Strefę ochronną ujęcia wody określa się tak, aby trwale zapewnić jakość wody zgodną z przepisami oraz zabezpieczyć wydajność ujęcia wody. Dzieli się ją na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. W województwie zachodniopomorskim wyznaczono 38 stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, 2 strefy ochrony pośredniej ujęć wód powierzchniowych i 29 stref wyłącznie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych²³ różniących się między sobą zajmowaną powierzchnią oraz zestawem wprowadzonych w nich zakazów, nakazów i ograniczeń użytkowania. Dla części ujęć wyznaczono jedynie tereny ochrony bezpośredniej, co jest uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi. Teren ochrony bezpośredniej jest ogrodzony i użytkowany wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęcia wody.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania tego ujęcia. Granice terenu ochrony pośredniej są oznaczone za pomocą tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej. W województwie strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych zlokalizowane są głównie w północno - zachodniej części województwa z największą liczbą stref w Policach (6) i Świnoujściu (6) oraz 2 strefy ochrony pośredniej ujęć wód powierzchniowych (ujęcie z Kanału Kurowskiego i z jeziora Miedwie).

Główne zbiorniki wód podziemnych

Najzasobniejsze zbiorniki wód podziemnych są wydzielane jako główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). W obrębie województwa znajduje się w całości lub w części 11 GZWP (Zał. 2. **Główne zbiorniki wód podziemnych.**) oraz szereg lokalnych zbiorników wód podziemnych (LZWP). Dla wszystkich 11 GZWP znajdujących się w obszarze działań RZGW w Szczecinie zostały sporządzone i zatwierdzone dokumentacje hydrogeologiczne. Dla 8 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wyznaczono projektowane obszary ochronne, które stanowią wydzielone części zbiorników i ich stref zasilania, dla których ustala się zakazy, nakazy i ograniczenia w użytkowaniu terenu, celem ochrony jakości i ilości wód podziemnych.

²² Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2016 r., poz. 2145, ze zm).

²³ Na podstawie bazy danych RZGW, 2017

W celu ochrony ilości i jakości tych wód trwają prace, mające na celu wyznaczenie obszarów ochronnych dla wszystkich GZWP w oparciu o jednolite kryteria, zgodne z Prawem wodnym²⁴.

Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną wody powierzchniowe na obszarach dorzeczy zostały podzielone na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) w kategoriach: rzeki, jeziora, wody przejściowe i wody przybrzeżne. Wśród JCWP wszystkich kategorii zostały wydzielone sztuczne i silnie zmienione części wód.

W województwie zachodniopomorskim wydzielono:

- 362 jednolitych części rzek (w tym 312 całkowicie w granicach województwa) o łącznej długości 7044,6 km,
- 179 jednolitych części jezior o łącznej powierzchni 460 km² (w tym 1 JCWP – Myśliborskie Wielkie – w części na terytorium Niemiec),
- 4 jednolite części wód przejściowych, w tym 2 na obszarze morskich wód wewnętrznych (Zalew Szczeciński i Zalew Kamieński) i 2 w obszarze przyległego morza terytorialnego (Ujście Świny i Ujście Dziwny),
- 4 jednolite części wód przybrzeżnych (Dziwna-Świna, Sarbinowo-Dziwna, Jarosławiec-Sarbinowo i częściowo Rowy-Jarosławiec Zachód).

Wśród tych części wód za sztuczne uznano 20 JCWP w kategorii rzek, natomiast za silnie zmienione 120 w kategorii rzek, 33 w kategorii jeziora oraz 3 w kategorii wody przejściowe.

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego wydzielono w całości lub częściowo 16 jednolitych części wód podziemnych (JCWP).

Kompleksy glebowe o najwyższej przydatności rolniczej

Ochrona gruntów rolnych polega na: ograniczaniu ich przeznaczenia na cele nierolnicze, zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji gruntów rolnych, rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze oraz zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne najbardziej wartościowych gruntów wymaga zgody odpowiedniego ministra²⁵ (w odniesieniu do gruntów rolnych klas I-III) lub marszałka województwa.

W oparciu o wyniki gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz kompleksy rolniczej przydatności gleb w województwie zachodniopomorskim wyodrębniono 14 rejonów o dużych, zwartych powierzchniach (1300 - 31200 ha), które szczególnie winny być chronione przed zabudową kubaturową. Są to gleby klas bonitacyjnych II, IIIa i niektóre klasy IIIb, zaliczone do kompleksu pszennego bardzo dobrego i pszennego dobrego. Wyłączone z zainwestowania kubaturowego winny być ponadto gleby organiczne (torfowe).

Wody i obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotanami ze źródeł rolniczych

Zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego przemieszczają się w wodach powierzchniowych i gruntowych, stąd mogą pojawiać się w dużej odległości od źródła. Najistotniejszym tego efektem jest eutrofizacja wód.

²⁴ Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm.).

²⁵ Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.2017 r., poz. 1161 ze zm.).

Rozporządzenie z dnia 1 lutego 2017 r. *w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć* określa :

- a) wody powierzchniowe wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- b) wody podziemne wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- c) obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Tereny na których wody powierzchniowe i podziemne wykazują zanieczyszczenie azotanami ze źródeł rolniczych lub są nim zagrożone (tzw. wody wrażliwe) określone są jako obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia tymi związkami. Obszarami szczególnie narażonymi (OSN) na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego w województwie zachodniopomorskim są regiony wodne Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz rzeki Ücker²⁶, czyli całe województwo. Dla tego obszaru należy opracować program działań, którego celem jest ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu wód, w których pogorszenie już nastąpiło.

4.4. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Diagnozy zawarte opracowaniu ekofizjograficznym²⁷ do PZPWZ oraz w części Uwarunkowania tego planu wskazują, że szereg problemów ochrony środowiska wymienionych w prognozie oddziaływania na środowisko (2010)²⁸ obecnie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pozostaje nadal nierozwiązanych, a także powstają nowe. Wśród istotnych problemów ważnych na poziomie wojewódzkim należy wymienić:

- położenie głównych ośrodków rozwoju województwa (miasta, porty) na obszarach o dużej wartości przyrodniczej, co prowadzi do występowania stałego napięcia między działaniami ochronnymi a rozwojem gospodarczym
- niekontrolowany rozwój suburbiów powodujący przerywanie lokalnych korytarzy ekologicznych, wzrost antropopresji w środowisku naturalnym, wzrost transportochłonności ze wszystkimi tego konsekwencjami oraz nadmierne zapotrzebowanie na infrastrukturę techniczną (w tym infrastrukturę ochrony środowiska).
- kumulację szeregu zagrożeń środowiska w pasie przymorskim zarówno naturogenicznym (zagrożenie powodziowe, abrazja brzegu, intensyfikacja ekstremalnych zjawisk pogodowych), jak i antropogenicznym, związanych intensywnym rozwojem funkcji rekreacyjnej (presja deweloperska, uciążliwości komunikacyjne, degradacja krajobrazu, nadmierny pobór i zagrożenie zasoleniem wód podziemnych),
- praktyczne wykluczenie realizacji inwestycji liniowych (dróg, linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, gazociągów) w sposób nieingerujący w tereny objęte systemem obszarów

²⁶ Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć

²⁷ Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

²⁸ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

- chronionych, przy czym większość tych inwestycji projektowana jest na podstawie dokumentów pozostających poza istotnym wpływem planowania przestrzennego,
- brak ustanowionych planów ochrony dla większości parków krajobrazowych oraz obszarów systemu Natura 2000 i przedłużający się okres ich opracowywania,
  - ograniczenie możliwości zmiany przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów o niskim wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (np. pozyskiwanie biomasy dla rozwoju bioenergetyki) w związku z objęciem większości z nich różnymi formami prawnej ochrony przyrody i/lub krajobrazu kulturowego
  - problemy z lokalizacją niektórych inwestycji związanych z ochroną środowiska, a zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (np. oczyszczalnie ścieków, punkty do zbierania odpadów) w gminach w całości lub przeważającej części objętych systemem Natura 2000 (19 gmin)
  - traktowanie przez duże odłamy społeczeństwa ograniczeń, szczególnie wynikających z ochrony szeroko rozumianej bioróżnorodności, jako zbędnej opresji ograniczającej możliwości gospodarowania, budzące poczucie sprzeciwu przede wszystkim na obszarach o dużym bogactwie przyrodniczym, a równocześnie niskim poziomie rozwoju (wschodnia, południowa i środkowa część województwa)
  - konflikty potrzeb transportowych i sposobów ochrony przeciwpowodziowej z wysokimi walorami przyrodniczymi Odry
  - konflikty w związku z występowaniem najkorzystniejszych warunków do pozyskiwania energii słonecznej i wiatrowej oraz wysokich walorów krajobrazowych i przyrodniczych na obszarach nadmorskich
  - brak kompleksowej wiedzy na temat możliwych skutków działań gospodarczych na obszarach morskich Zatoki Pomorskiej (energetyka, górnictwo morskie) na jej środowisko przyrodnicze i podwodne dziedzictwo kulturowe
  - określenie praktycznie całego województwa zachodniopomorskiego (z wyjątkiem fragmentu regionu wodnego Warty) jako obszaru szczególnie narażonego na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego,
  - konieczność powstrzymania procesu eutrofizacji wód jez. Miedwie (główne źródło wody dla Szczecina), położonego na obszarach intensywnej gospodarki rolnej na najlepszych w województwie glebach; wpływ zeutrofizowanych wód Zalewu Szczecińskiego na jakość wód Zatoki Pomorskiej, a zanieczyszczeń wnoszonych przez Odrę - na wody Zalewu Szczecińskiego,
  - oddziaływanie ponadnormatywnego poziomu hałasu z ruchu drogowego na obszary zabudowy mieszkaniowej bezpośrednio sąsiadujące z ciągami komunikacyjnymi o dużym natężeniu ruchu.
  - występowanie osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych, szczególnie we wschodniej części województwa
  - deformacje krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w wyniku niewłaściwej lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wieloprzestrzennych i dominant wysokościowych,
  - silną koncentrację ziemi rolniczej w wielkoobszarowych podmiotach gospodarczych, prowadzących produkcję rolną o charakterze monokultury

- odpływ pasażerów korzystających z kolei (m.in. z powodu likwidacji połączeń i linii kolejowych) i środków transportu publicznego na rzecz transportu indywidualnego
- zagrożenie wystąpieniem poważnych awarii w związku z koncentracją zakładów dużego i zwiększonego ryzyka, działalnością portową i przewozem ładunków niebezpiecznych na terenach o dużej gęstości zaludnienia
- produkcję ciepła opartą w ponad 80 % na węglu kamiennym, często ograniczony dostęp do sieci odbiorczych energii elektrycznej i gazu na terenach wiejskich
- braki w infrastrukturze kanalizacyjnej, wodociągowej i oczyszczania ścieków, szczególnie na obszarach wiejskich, powodujące niedostateczną jakość wód powierzchniowych w zlewniach rzek województwa.

4.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

Omawiany w niniejszym opracowaniu projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego stanowi realizację wniosków wynikających z okresowej oceny planu obecnie obowiązującego²⁹, uchwalonego 19 października 2010 r.³⁰ Plan ten będzie więc obowiązywał nadal w przypadku nieprzyjęcia nowego dokumentu. Prognoza oddziaływania na środowisko³¹ obowiązującego planu oceniała, że cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego w nim zapisane realizują koncepcję zrównoważonego rozwoju, a ich pozytywne oddziaływania na środowisko mają przewagę nad negatywnymi. Jednakże diagnoza obecnego stanu środowiska wskazuje, że szereg problemów ochrony środowiska określonych w wymienionej prognozie pozostaje nadal nierozwiązanych. W szczególności pozostają stałe napięcia między działaniami ochronnymi (w tym systemem obszarów chronionych) a rozwojem gospodarczym głównych ośrodków województwa oraz kumulacja zagrożeń środowiska w pasie przy morskim.

Nowe opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego ma na celu przede wszystkim dostosowanie głównego dokumentu planistycznego województwa do nowych uwarunkowań prawnych, polityczno-programowych i społeczno-ekonomicznych, które zaistniały od czasu uchwalenia planu obowiązującego. Należą do nich zmiany ustaw, przyjęcie Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030³², strategię i programy regionalne i ponadregionalne, a także realizacja, zmiana lub rezygnacja z niektórych działań wskazywanych w dotychczasowym planie.

Dostosowanie nowego planu do ustaleń Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 polega głównie na przeformułowaniu definicji oraz nowej delimitacji i wyznaczeniu obszarów funkcjonalnych. Nowy dokument nie podtrzymuje już propozycji lokalizacji elektrowni jądrowej w województwie zachodniopomorskim oraz uwzględnia ustalenia planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i dorzecza Ücker, ale zawiera nowe elementy infrastruktury na potrzeby eksploatacji geologicznych zasobów morza, w tym budowę nowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe).

²⁹ Okresowa ocena Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego przyjętego uchwałą nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. – RBGPWZ 2012 r

³⁰ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

³¹ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

³² Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Z punktu widzenia ochrony środowiska zmiany te nie będą miały istotnego znaczenia w porównaniu do skutków wdrażania planu obecnie obowiązującego.

Należy także pamiętać, że środowisko województwa będzie pozostawało pod wpływem planów i programów działających niezależnie od cyklu zmian obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, mających dla niego skutki zarówno korzystne (np. Polityka Ekologiczna Państwa, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, plany gospodarki odpadami), jak i mało korzystne (np. Strategia Rozwoju Transportu, Strategia Rozwoju Portów Morskich).

5. ODDZIAŁYWANIE ZADAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

5.1. IDENTYFIKACJA I OCENA WPŁYWU KIERUNKÓW ROZWOJU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Zapisane w projekcie planu działania podzielone są na 4 grupy: ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje. Największe prawdopodobieństwo realizacji będą miały działania z grupy „ustalenia”, bowiem ich uwzględnienie w innych dokumentach planistycznych, a w szczególności gminnych, będzie warunkiem uzgodnienia przez zarząd województwa. Znacznie bardziej rozbudowaną grupą działań są zalecenia, które wskazują sposoby realizacji celów i kierunków polityki przestrzennej województwa, ale są wiążące tylko dla organów samorządu województwa i jednostek im podległych. Nie mogą one być podstawą odmowy uzgodnienia dokumentów innych jednostek samorządu terytorialnego, ale są informacją, że działania z nimi sprzeczne nie będą przez województwo wspierane. Ze względu na stopień złożoności, a także wieloaspektowość oddziaływań na środowisko tych dwóch grup zapisów planu, analiza tych interakcji została przedstawiona w sposób matrycowy. Dla projektów i rekomendacji, zawierających znacznie mniejszą ilość zapisanych działań ograniczono się tylko do opisu oddziaływania.

W zbudowanych dla niniejszego opracowania matrycach oddziaływań w rzędach umieszczono stały zestaw komponentów środowiska, wyróżnionych na podstawie w art. 51 ust. 2 pkt. 2 e) ustawy z dnia 3 października 2008 r., a w kolumnach – listy działań zapisanych w projekcie planu (nie zawsze cytowanych dosłownie) z podziałem na cele i kierunki. Identyfikację i klasyfikację oddziaływań przeprowadzono poprzez wypełnienie komórek matrycy zwięzłym opisem wpływu konkretnych działań na poszczególne komponenty środowiska. Ocenę tego wpływu oznaczono kolorami:

- **zielonym** – oddziaływanie pozytywne
- **jasnozielonym** – słabe lub pośrednie oddziaływanie pozytywne
- **szarym** – oddziaływanie mieszane (mogące mieć skutki zarówno pozytywne, jak i negatywne)
- **jasnopomarańczowym** – słabe lub pośrednie oddziaływanie negatywne
- **pomarańczowym** – oddziaływanie zdecydowanie negatywne

Przy powyższej kwalifikacji kierowano się zarówno spodziewaną wielkością i siłą oddziaływania (np. wielkość zajmowanego terenu, natężenie ruchu, liczba chronionych gatunków), jak i jego znaczeniem (np. wartość lub unikalność danego komponentu w środowisku województwa), dlatego ten sam charakter wpływu (np. antropopresja), w zależności od działania i jego lokalizacji może być oceniony w różny sposób. Ponieważ plan określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie, w prognozie wzięto pod uwagę jego skutki środowiskowe o średnio- i długotrwałym charakterze, nie

uwzględniając zmian krótkotrwałych, charakterystycznych dla wszelkich prac budowlanych (np. emisja zanieczyszczeń powietrza przez maszyny budowlane, wykopy związane z układaniem rurociągów, zakłócenia w krajobrazie itp.), po których wiele komponentów wraca do stanu poprzedniego lub do niego zbliżonego.

W matrycach nie uwzględniono tych działań, zapisanych w projekcie planu jako ustalenia lub zalecenia, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy w skali wojewódzkiej lub nie jest możliwy do określenia na obecnym poziomie planowania przestrzennego. Listy tych działań ujęto poniższych tabelach.

Tabela 3. Wykaz kierunków bez zapisu ustaleń w projekcie PZPWZ

Cele	Kierunki
2.1. Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa	Kierunek 1. Rozwój współpracy w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej w Regionie Morza Bałtyckiego
	Kierunek 2. Rozwój współpracy transgranicznej w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej z Republiką Federalną Niemiec
2.2. Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego	Kierunek 1. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji
	Kierunek 5. Ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie gleb
	Kierunek 7. Ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych
2.3. Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego	Kierunek 1. Wzrost atrakcyjności zamieszkania przez poprawę jakości życia mieszkańców
	Kierunek 2. Wzmocnienie potencjału demograficznego województwa
	Kierunek 3. Dostosowanie do zmian demograficznych
	Kierunek 4. Przeciwdziałanie depopulacji centralnej i południowo wschodniej części województwa
2.4. Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej	Kierunek 1. Rozwój i poprawa powiązań głównych biegunów wzrostu województwa (SOM i KKBOF) zdolnych do konkurencyjności w przestrzeni krajowej i europejskiej
2.6. Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej	Kierunek 1. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych i procesu rozwoju mieszkalnictwa
	Kierunek 2. Rozwój ilościowy i jakościowy szkolnictwa oraz sfery naukowo-badawczej
	Kierunek 5. Poprawa dostępu i podniesienie jakości usług kulturalnych
2.7. Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy	Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa
	Kierunek 3. Jakościowy i ilościowy rozwój rynku pracy
	Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej
	Kierunek 6. Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej
2.9. Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej	Kierunek 1. Budowa i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii
	Kierunek 4. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii
	Kierunek 6. Zwiększenie dostępności oraz zdolności wykorzystania technologii teleinformatycznych
3.3. Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia	Kierunek 2. Poprawa oraz dostępności do Szczecina oraz regionalnych, subregionalnych ośrodków wzrostu
4.1. Cel XV. Rozwój funkcji metropolitalnych oraz roli Szczecina w europejskiej i krajowej sieci miast	Kierunek 1. Wzmacnianie roli Szczecina w europejskiej i krajowej sieci miast
4.2. Cel XVI. Racjonalizacja struktury funkcjonalno-przestrzennej i sieci osadniczej oraz wzmocnienie funkcji miejskich	Kierunek 1. Wspieranie policentrycznej sieci osadniczej i funkcji miejskich
	Kierunek 2. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom rozlewania się miast
	Kierunek 3. Wspieranie rozwoju wysokiej jakości przestrzeni miejskich, w tym przestrzeni publicznych
4.3. Cel XVII. Zwiększanie standardów życia mieszkańców	Kierunek 1. Poprawa sytuacji demograficznej i podnoszenie standardów jakości życia mieszkańców

4.5. Cel XIX. Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego	Kierunek 2. Wzrost aktywności gospodarczej i poziomu innowacyjności

Tabela 4. Wykaz kierunków bez zapisu zaleceń w projekcie PZPWZ

Cele	Kierunki
2.9. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej	Kierunek 1. Budowa i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii
	Kierunek 8. Budowa i rozbudowa systemów oczyszczania ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków

Tabela 5. Wykaz kierunków nie wskazujących istotnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska (ustalenia, zalecenia).

Kierunki	Ustalenia
2.8. CEL VIII - POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO	
Kierunek 4. Rozwój transportu zbiorowego	Budowa Centrum Przesiadkowego i budynku górnego dworca wraz z infrastrukturą w Szczecinie
	Przebudowa dróg lokalnych łączących centrum przesiadkowe w Gryfinie z siecią TEN-T
	Realizacja węzła przesiadkowego Głębokie w Szczecinie i w Policach wraz z budową pętli autobusowej
	Budowa infrastruktury związanej z modernizacją węzła przesiadkowego kolejowo – promowo – autobusowego w Świnoujściu
	Budowa Zintegrowanych Centrów Przesiadkowych w Gryfinie, Stargardzie i Goleniowie
	Budowa centrum przesiadkowego w miejscowości Załom wraz z pętlą autobusową
	Budowa miejsca przesiadkowego na skrzyżowaniu ulic Na Świdwie i Wschodniej w miejscowości Łęgi
	Budowa punktu przesiadkowego wraz z zapleczem parkingowym przy stacji kolejowej w miejscowości Reptowo
	Miasto Kołobrzeg – inteligentne systemy transportowe, ścieżki rowerowe, miejska wypożyczalnia rowerów oraz parkingi strategiczne Park & Ride
	Gmina Mielno – budowa centrum przesiadkowego w Mielnie
2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ	
Kierunek 2. Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dystrybucyjnej średniego napięcia celem poprawy warunków zasilania odbiorców oraz odbioru energii ze źródeł rozproszonych
3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH	
Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii	Budowa centrum przesiadkowego w Mielnie
Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)	Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie CSF dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy
	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Złocieniec, Węgorzyno
	Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej
	Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych
	Stworzenie Centrum Popularyzującego Naukę na obszarze CSF w Świdwinie
Kierunek 3. Rozwój subregionalnego zespołu miast Barlinka – Myśliborza - Dębna wraz ze strefą dalszego oddziaływania	Budowa spójnej sieci dróg rowerowych jako alternatywy dla transportu kołowego, w tym: - budowa centrum przesiadkowego oraz drogi dla rowerów z Barlinka do Pełczyc - budowa ścieżki rowerowej na odcinku Sarbinowo - Cychry wzdłuż drogi krajowej nr 23 - budowa ścieżki rowerowej na odcinku Dębno – Smolnica wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 126

Kierunki	Ustalenia
	- budowa ścieżki rowerowej na odcinku drogi wojewódzkiej nr 127 w kierunku Dargomyśla
	Utworzenie żłobka w Pelczycach
	Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych w Barlinku, Dębnie, Pelczycach, Będargowie, Cychach, Smolnicy, Lubianie i Sarbinowie
Kierunek 4. Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania	Dostosowanie bazy dydaktycznej w tym szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy: - rozbudowa Centrum Innowacji i Praktyk Zawodowych z ośrodkiem egzaminacyjnym dla zawodów w sektorach: drzewnym, budowlanym i mechanicznym w Szczecinku, - zakup wyposażenia do Ośrodka Popularyzującego Naukę w Szczecinku.
Kierunek 5. Rozwój obszaru funkcjonalnego Wałcza jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania	Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych i ponadpodstawowych Utworzenie żłobka w mieście Wałcz Dostosowanie bazy dydaktycznej w tym szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy: - modernizację obiektów ZS nr 3 w Wałczu, - wykorzystanie metody eksperymentu oraz technologii TIK w ZS nr 1 w Wałczu
3.2. CEL XII - RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ	
Kierunek 2. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego	Budowa centrum przesiadkowego w Mielnie
3.3. CEL XIII – PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA	
Kierunek 3. Poprawa dostępności do podstawowych usług w zakresie edukacji, zdrowia	Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminie Złocieniec, Węgorzyno, Wałcz Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej w Lipianach oraz gminie Pyrzyce Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych - Wsparcie uczniów i nauczycieli w SP w Strąszynie, Chwiramie - Wsparcie Szkół Podstawowych Gminie Przelewice - Upowszechnianie wiedzy i edukacji szkolnej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Banie Dostosowanie bazy dydaktycznej w tym szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy: - modernizację obiektów ZS nr 3 w Wałczu i dostosowanie bazy szkoleniowej do potrzeb lokalnego rynku pracy - wykorzystanie metody eksperymentu oraz technologii TIK w ZS nr 1 w Wałczu - rozbudowa Centrum Innowacji i Praktyk Zawodowych z ośrodkiem egzaminacyjnym dla zawodów w sektorach: drzewnym, budowlanym i mechanicznym w Szczecinku - zakup wyposażenia do Ośrodka Popularyzującego Naukę w Szczecinku. - budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie Strefy Centralnej dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy - wsparcie Zespołu Szkół w Lipianach, Warnicach, Bielicach

Kierunki	Zalecenia
2.1. CEL I – WZMACNIANIE POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH WOJEWÓDZTWA	
Kierunek 1. Rozwój współpracy w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej w Regionie Morza Bałtyckiego	Utworzenie w Szczecinie instytutu naukowo-badawczego zajmującego się gospodarką morską, współpracą transbałtycką, skandynawistyką Umacnianie transgranicznego oddziaływania Szczecina przez aktywną współpracę z Kopenhagą oraz innymi miastami i regionami Skandynawii, zwłaszcza z regionem Øresund Nawiązanie współpracy naukowej i gospodarczej Szczecina z Hamburgiem Rozwój sieci współpracy miast bałtyckich
Kierunek 2. Rozwój współpracy transgranicznej w dziedzinie planowania	Intensyfikacja współpracy Szczecina z Berlinem Rozwój transgranicznego systemu informacji przestrzennej

Kierunki	Zalecenia
przestrzennego i polityki regionalnej z Republiką Federalną Niemiec	
<i>2.3. CEL III – ROZWÓJ POTENCJAŁU LUDNOŚCIOWEGO</i>	
Kierunek 2. Wzmocnienie potencjału demograficznego województwa	Poprawa dostępności usług do opieki nad dziećmi
	Pomoc w powrocie na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi
	Zapewnienie wsparcia dla rodzin wielodzietnych
	Podniesienie konkurencyjności uczelni wyższych
	Wsparcie lokalizacji inwestycji tworzących atrakcyjne miejsca pracy
Kierunek 3. Dostosowanie do zmian demograficznych	Dostosowanie infrastruktury społecznej do zmiany struktury wiekowej ludności.
	Wsparcie dla osób aktywnych zawodowo po 50 roku życia
	Wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy
Kierunek 4. Przeciwdziałanie depopulacji centralnej i południowo wschodniej części województwa	Poprawa dostępności do usług publicznych
	Poprawa mobilności pracowników
	Poprawa jakości edukacji i jej powiązanie z rynkiem pracy
	Wsparcie rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości
	Dążenie do wsparcia koncentracji ludności w słabszych ośrodkach miejskich
<i>2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ</i>	
Kierunek 2. Rozwój ilościowy i jakościowy szkolnictwa oraz sfery naukowo-badawczej	Zwiększenie dostępności do usług opieki nad dziećmi
	Rozwój centrów kształcenia ustawicznego
	Podnoszenie konkurencyjności zachodniopomorskich uczelni jako ośrodków akademickich
	Rozwój jakościowy uczelni wyższych oraz infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej.
	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie szkolnictwa wyższego odzwierciedlających specyficzne potrzeby regionalne (wynikające z regionalnych i inteligentnych specjalizacji).
	Wsparcie powiązań szkolnictwa artystycznego z przedsiębiorstwami produkcyjnymi w branżach inteligentnych specjalizacji (m.in. opakowania, meble, wyroby metalowe) w zakresie wzornictwa przemysłowego
	Tworzenie innowacyjnych jednostek badawczych współpracujących z podmiotami gospodarczymi
Kierunek 3. Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej	Utrzymanie istniejących szpitali z dostosowaniem ich infrastruktury i wyposażenia do aktualnych potrzeb ochrony zdrowia
	Stworzenie pełnej sieci szpitalnych oddziałów ratunkowych
	Utworzenie wojewódzkiego centrum urazowego
	Wdrażanie rozwiązań z zakresu e-Zdrowia
	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury informatycznej i sieci szerokopasmowej w placówkach medycznych oraz edukacja personelu medycznego do potrzeb związanych z rozwojem ICT
	Realizacja programu rozwojowego dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenie centrów symulacji medycznej
Kierunek 5. Poprawa dostępu i podniesienie jakości usług kulturalnych	Rozwój jakościowy i ilościowy usług kulturalnych.
	Budowanie kompetencji kulturowych i zwiększenie uczestnictwa społeczeństwa w życiu kulturalnym
	Wzmocnienie rangi Szczecina i Koszalina jako głównych ośrodków kultury o znaczeniu krajowym i europejskim
<i>2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY</i>	
Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa	Wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej szczególnie na obszarach o niskiej aktywności gospodarczej i niskiej atrakcyjności inwestycyjnej.
	Wsparanie powiązań branży wzorniczej z przedsiębiorstwami w obszarze inteligentnych specjalizacji (m.in. opakowania. Meble, wyroby metalowe) w zakresie wzornictwa przemysłowego

Kierunki	Zalecenia
	Wsparcie tworzenia i rozwoju infrastruktury badawczo - rozwojowej w przedsiębiorstwach oraz procesu powstawania innowacji Podniesienie potencjału jednostek naukowo-badawczych w obszarze inteligentnych specjalizacji Nawiązanie i intensyfikacja współpracy między uczelniami, samorządem gospodarczym i zawodowym oraz podmiotami gospodarczymi w zakresie transferu usług i nowoczesnych technologii Preferencje dla lokalizacji w województwie innowacyjnych gałęzi przemysłu i usług oraz rozwój kreatywnego otoczenia dla tego typu działalności Wspieranie Inteligentnej specjalizacji: „Produkty oparte na technologiach informacyjnych”
Kierunek 2. Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie	Wykorzystanie regazyfikacji LNG do produkcji chłodniczej
Kierunek 3. Jakościowy i ilościowy rozwój rynku pracy	Zwiększenie efektywności systemu interwencji na rynku pracy, innowacyjne instrumenty rynku pracy Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 lat, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Specjalnej Strefy Włączenia Ścisła współpraca powiatowych urzędów pracy z sąsiednimi powiatami w celu wymiany ofert i poszukiwania pracy dla bezrobotnych Wzrostu liczby miejsc pracy w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym, w tym szczególności w innowacyjnym przemyśle (parki przemysłowe) i usługach (SSC/BPO/ IT) Wzrost aktywności zawodowej kobiet, w tym przez poprawę dostępności opieki nad dziećmi Utrzymanie podmiotów publicznych związanych z ochroną zdrowia (turystyka zdrowotna) oraz obroną narodową w obszarach peryferyjnych ze względu na ich znaczenie dla lokalnych rynków pracy Zapewnienie warunków rozwoju usług związanych z opieką nad osobami starszymi oraz opieką nad dziećmi Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej Wspieranie rozwoju telepracy
Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa	Rozwój infrastruktury i oferty biznesowej i kulturowej Lobbowanie na rzecz ustanowienia Pomników Historii oraz umieszczania obiektów na liście światowego dziedzictwa UNESCO Organizacja cyklicznych imprez kulturalno-rozrywkowych o charakterze wizerunkowym
Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej	Tworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego Tworzenie rolniczych grup producenckich i lokalnych grup działania, w tym rybackich Rozwój kadr i bazy materialnej doradztwa rolniczego, hodowli roślin i zwierząt oraz oceny odmian Promocja optymalnego wykorzystania programów pomocowych dla rolnictwa
Kierunek 6. Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej	Weryfikacja narzędzi wspierania zalesień Dążenie do szerszej partycypacji obywateli w zakresie społecznego wykorzystaniu lasu
2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ	
Kierunek 4. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii	Wspieranie rozwoju jednostek naukowych opracowujących nowe technologie OZE
Kierunek 6. Zwiększenie dostępności oraz zdolności wykorzystania technologii teleinformatycznych	Wykorzystanie programów dostępnych w perspektywie finansowej 2014-2020 do budowy sieci szerokopasmowych na terenie województwa, szczególnie na obszarach, gdzie inwestycje na zasadach rynkowych są nieopłacalne. Budowa punktów dostępowych do Internetu w miejscowościach turystycznych. Realizacja działań na rzecz włączenia cyfrowego Tworzenie oraz rozwój e-usług publicznych oraz usług

Kierunki	Zalecenia
	wewnątrzadministracyjnych niezbędnych dla świadczenia usług publicznych, mających służyć poszerzeniu zakresu spraw, które będą mogły być załatwiane w urzędach drogą internetową.
	Wzmocnienie zastosowań technologii informacyjno-komunikacyjnych dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury, e-zdrowia i cyfrowych systemów informacji przestrzennej w celu usprawnienia oraz obniżenia kosztów funkcjonowania usług publicznych
	Upowszechnianie rozwiązań technologii informacyjno-komunikacyjnych w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe w celu zwiększenia innowacyjności i konkurencyjności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
Kierunek 8. Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego	Przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności; działania edukacyjne; tworzenie banków żywności
2.10. CEL X – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	
Kierunek 1. Utrzymanie, funkcjonowanie i rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa	Porządkowanie stanu prawnego terenów zamkniętych i ich stref ochronnych przez wprowadzanie stosownych ograniczeń użytkowania terenu w planach miejscowych oraz ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania
	Konsekwentne wdrażanie systemu zintegrowanego ratownictwa przez integrację służb ratowniczych
3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH	
Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii	Wykorzystanie potencjału ludzkiego Koszalina i Kołobrzegu – uelastycznienie rynku pracy w aglomeracji przez wzrost powiązań funkcjonalnych i administracyjnych
	Poprawa dostępności do usług zdrowotnych, w tym do:
	- Centrum Opieki Długoterminowej w subregionie przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie
	- Przebudowa i dostosowanie do aktualnych wymogów Regionalnego Szpitala w Kołobrzegu wraz z niezbędnym wyposażeniem
	- Przebudowa z rozbudową Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego w Koszalinie
	Wykorzystanie potencjału akademickiego Koszalina
	Wspólne oferty turystyczne miast Koszalina i Kołobrzegu (np. w dziedzinie turystyki medycznej)
Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)	Budowa oferty inwestycyjnej obszaru w oparciu o integrację komplementarnych zasobów i potencjałów
	Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej.
Kierunek 3. Rozwój subregionalnego zespołu miast Barlinka – Myśliborza - Dębna wraz ze strefą dalszego oddziaływania	Dostosowanie bazy dydaktycznej w tym szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy
	Wspieranie rozwoju subregionalnych centrów innowacyjności i inkubatorów przedsiębiorczości
Kierunek 4. Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania	Rozwój usług publicznych w celu wsparcia funkcji miejskich i poprawy obsługi ludności
	Wspieranie rozwoju subregionalnych centrów innowacyjności i inkubatorów przedsiębiorczości
	Rozwój instytucji otoczenia biznesu i wsparcie kooperacji w gospodarce
3.3. CEL XIII - PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA	
Kierunek 1. Aktywizacja gospodarcza obszar w oparciu wykorzystanie endogenicznych potencjałów	Wspieranie przedsiębiorczości, samozatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy w tym telepracy
	Zwiększenie dostępności cyfrowej
Kierunek 3. Poprawa dostępności do podstawowych usług w zakresie edukacji, zdrowia	Programy zapewniania i zwiększania dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w tym:
	- tworzenie żłobków i klubików dziecięcych
	- wygenerowania dodatkowych miejsc w żłobkach i klubikach

Kierunki	Zalecenia
	- finansowanie pozainstytucjonalnej opieki nad dziećmi tj. nianie, opiekun dzienny
	Dostosowanie infrastruktury i usług do potrzeb ludności wynikającej ze zmiany struktury wieku (wzrost liczby osób w podeszłym wieku) w tym: - lokowanie DPS, domów opieki, domów seniora na obszarach wiejskich - finansowanie pozainstytucjonalnej opieki nad osobami starszymi - adaptacja pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych w SOSW w Pyrzycach
<i>4.1. CEL XV - ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH ORAZ ROLI SZCZECINA W EUROPEJSKIEJ I KRAJOWEJ SIECI MIAST</i>	
Kierunek 1. Wzmacnianie roli Szczecina w europejskiej i krajowej sieci miast	Wzrost rangi i specjalizacji szczecińskiego ośrodka akademickiego. Utworzenie w Szczecinie samodzielnego instytutu naukowego, zajmującego się problematyką morską i skandynawską; stworzenie krajowego centrum skandynawistyki.
	Wspieranie ośrodków akademickich
<i>4.3. CEL XVII - ZWIĘKSZANIE STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</i>	
Kierunek 1. Poprawa sytuacji demograficznej i podnoszenie standardów jakości życia mieszkańców	Wspieranie rozwoju infrastruktury związanej ze zorganizowanymi formami opieki nad dziećmi i ich dostępnością, wspomagającymi aktywność zawodową rodziców.
<i>4.7. CEL XXI - Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów infrastruktury technicznej w dziedzinie energetyki, komunikacji elektronicznej, gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami</i>	
Kierunek 1 Rozbudowa infrastruktury energetycznej i rozwój produkcji energii w tym ze źródeł odnawialnych	Wspieranie rozwoju jednostek naukowych opracowujących nowe technologie OZE

5.1.1. USTALENIA

5.1.1. USTALENIA

Tabela 6. Oddziaływanie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego na poszczególne elementy środowiska.

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO			
	Kierunek 2. Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery		
	Zwiększenie obszarów zieleni, na terenach zurbanizowanych.	Zwiększanie retencji wód na obszarach zurbanizowanych.	Ograniczenie nowej zabudowy w obszarach zagrożonych potencjalnymi skutkami wzrostu poziomu morza.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	zwiększenie zasobu zieleni miejskiej	możliwość zwiększenia	ograniczenie antropopresji
zwierzęta			
rośliny			
lasy			
woda		zmniejszenie spływu powierzchniowego i powiększanie zasobów podziemnych	
powietrze	istotna poprawa jakości		
klimat akustyczny	ograniczanie emisji hałasu		
powierzchnia ziemi	ochrona przed erozją		
krajobraz		zachowanie cennych elementów biotycznych	zachowanie stanu istniejącego, w tym krajobrazu kulturowego
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia	zmniejszenie zagrożenia powodziowego	eliminacja zagrożeń
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione			ograniczenie antropopresji
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych	ograniczanie antropopresji w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd				
	Kierunek 3. Ochrona i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych			
	Ochrona jeziora Miedwie, jako głównego zbiornika wody pitnej, przed eutrofizacją.	Ochrona udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.	Poprawa bilansu wodnego zlewni oraz zwiększenie odporności na zagrożenia naturalne.	Budowa lub modernizacja urządzeń wodnych mającej retencji.
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna				możliwość zachowania cennych siedlisk i gatunków
zwierzęta	wzrost populacji cennych gatunków ryb i ptaków			
rośliny			ochrona przed wysuszaniem podłoża	ochrona przed wysuszaniem podłoża
las				
woda	eliminacja zanieczyszczeń obszarowych			zmniejszenie zagrożenia powodziowego
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi	możliwość zmiany sposobu użytkowania			
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego			zachowanie cennych elementów biotycznych
klimat				łagodzenie zjawisk ekstremalnych
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	ochrona stanu zdrowia			
dobro materialne			ograniczanie strat powodziowych	
inne przyrodnicze obszary chronione				zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów
korytarze ekologiczne	utrzymywanie ciągłości korytarza regionalnego		utrzymywanie ciągłości korytarza regionalnego	wspomaganie funkcji ekologicznych

5.1.1. USTALENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd				
	Kierunek 4. Ochrona i racjonalne wykorzystanie strefy brzegowej morza.	Kierunek 6. Wykorzystanie kopalin na potrzeby gospodarcze oraz ochronę środowiska.	Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi.	
	Budowa, rozbudowa i utrzymywanie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich.	Ochrona złóż kopalin niezagospodarowanych na potrzeby ich przyszłej eksploatacji.	Uwzględnienie do ustanowienia 2 parków krajobrazowych: Widuchowskie Buczyny wraz z Krzywińskim Łęgowskiem i Koszaliński PK.	Uwzględnienie wskazanych do ustanowienia 28 obszarów chronionego krajobrazu.
	1	1	1	2
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		zachowanie cennych siedlisk i gatunków	
zwierzęta				
rośliny				
las			zachowanie lub powiększenie obszaru	
woda			zachowanie stanu istniejącego, eliminacja zanieczyszczeń	
powietrze			poprawa jakości	
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi		ograniczenie przekształceń	oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz	możliwość obniżenia walorów krajobrazowych	ograniczenie przekształceń	zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów, w tym w obszarach kulturowo-krajobrazowych	
klimat				
zasoby naturalne		zagwarantowanie bezpieczeństwa surowcowego	ograniczenie wykorzystania	
zabytki	zachowanie/ochrona obiektów zabytkowych		zachowanie dziedzictwa historycznego i ładu przestrzennego	
ludzie	poprawa bezpieczeństwa			
dobro materialne	ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu	zabezpieczenie potrzeb bytowych i gospodarczych		
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu		powiększenie obszaru ochrony przyrody	
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadreg		intensyfikacja działań ochronnych	utrzymywanie ciągłości

2.4. CEL IV – PRZEKSZTAŁCENIA SIECI OSADNICZEJ	
	Kierunek 2. Rozwój policentrycznej sieci osadniczej województwa umożliwiającej procesy dyfuzji rozwoju z biegunów wzrostu do pozostałych ośrodków i poprawę spójności przestrzennej wewnątrz województwa Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych Wałcza, Szczecinka oraz CSF przez budowę dróg ekspresowych: nr 10, 6, 11, budowę drogi woj. nr 163, modernizację linii kolejowej nr 210.
	1
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony w ustaleniach:
zwierzęta	<u>Budowa drogi ekspresowej S6 Goleniów – Słupsk.</u>
rośliny	<u>Budowa drogi S10 (od węzła Kijewo w kierunku wschodnim) z budową obwodnic.</u>
las	<u>Budowa drogi ekspresowej S11.</u>
woda	Cel – Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego.
powietrze	Cel – Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa.
klimat akustyczny	Wpływ omówiony w ustaleniu:
powierzchnia ziemi	<u>Przebudowa dróg wojewódzkich</u>
krajobraz	Cel – Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego.
klimat	Cel – Usprawnianie systemu dróg, wojewódzkich, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych.
zasoby naturalne	Wpływ omówiony w ustaleniu:
zabytki	<u>Modernizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek – Runowo Pomorskie.</u>
ludzie	Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.
dobro materialne	Cel – Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania
inne przyrodnicze obszary chronione	
korytarze ekologiczne	

2.5.	CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Ochrona walorów wskazanych obszarów kulturowo-krajobrazowych, w tym zachowanie ich charakterystycznych cech kulturowych i krajobrazowych w drodze łącznego stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków, krajobrazu i środowiska przyrodniczego

1	1	9	9

ch obiektów i obszarów

medicina și fiziologie antropologică

możliwość zmniejszenia antropopresji

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5.1.1. USTALENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ							
	Kierunek 3. Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej						
	Budowa Centrum Opieki Długoterminowej przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie.	Wdrożenie nowoczesnych technik diagnostyki w Zach-pom Centrum Onkologii w Szczecinie.	Budowa Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie Modernizacja Filii Wojewódzkiej.	Utworzenie Regionalnego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w–SPSZOZ „Zdroje” w Szczecinie.	Poprawa opieki nad dziećmi poprzez wyposażenie w sprzęt i urządzenia medyczne SPSZOZ „Zdroje” w Szczecinie.	Poprawa opieki zdrowotnej poprzez rozbudowę Oddziału Zakaźnego w Szczecinie i w Koszalinie	Podniesienie jakości i dostępności usług medycznych SPWSZ w Szczecinie
	1	2	3	4	5	6	7
różnorodność biologiczna							
zwierzęta							
rośliny							
las							
woda							
powietrze							
klimat akustyczny							
powierzchnia ziemi							
krajobraz							
klimat							
zasoby naturalne							
zabytki							
ludzie	poprawa bezpieczeństwa i stanu zdrowia		poprawa bezpieczeństwa, zakłócanie ciszy nocnej	poprawa bezpieczeństwa i stanu zdrowia			
dobro materialne							
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne							

5.1.1. USTALENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ cd		
	Kierunek 4. Poprawa wykorzystania potencjału uzdrowiskowego	
	Przeciwdziałanie zjawiskom mającym zły wpływ na „fizjonomię” uzdrowisk i ich założenia przestrzenne oraz cechy klimatu	Ścisłe przestrzeganie warunków zabudowy w strefach ochronnych (A, B, C) obszarów uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej
	1	2
różnorodność biologiczna	utrzymanie stanu dotychczasowego	
zwierzęta	zachowanie lub poprawa warunków bytowania	
rośliny	poprawa kondycji parków uzdrowiskowych i zieleni towarzyszącej zabudowie	
las	zachowanie lub powiększenie obszaru	
woda	utrzymywanie wysokiej jakości	
powietrze	zachowanie zaostorzonych standardów jakości	
klimat akustyczny	ograniczanie emisji hałasu	
powierzchnia ziemi		oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz	zahamowanie przekształceń, zachowanie cennych elementów biotycznych i historycznych	
klimat		
zasoby naturalne	zrównoważona eksploatacja	
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	
ludzie	poprawa stanu zdrowia	
dobro materialne		
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji	
korytarze ekologiczne		

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Kierunek 2. Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej	Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystyczny
Rozwój transportu morskiego.	Budowa Sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego.
1	1
Wpływ omówiony w: <i>Cel – Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego.</i> <i>Kierunek - Rozwój transportu morskiego</i>	antropopresja
	wzrost antropopresji
	utwardzenie niewielkich fragmentów
	zachowanie stanu istniejącego
	zwiększenie możliwości rekreacji

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO						
	Kierunek 1. Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa.					
	Budowa drogi S3 Goleniów - Świnoujście	Przebudowa drogi krajowej nr 6 (Kijewo- Rzęśnica)	Budowa drogi ekspresowej S6 Goleniów – Słupsk.	Budowa drogi S10 z budową obwodnic miejscowości położonych na jej przebiegu w klasie S.	Budowa drogi ekspresowej S11.	Budowa obwodnicy Kołobrzegu na drodze kraj. nr 11 – w realizacji.
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony w ustaleniu: <i>Przebudowa drogi nr 3 do parametrów klasy S na odc. od Goleniowa do Świnoujścia</i> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych</i> <i>Kierunek Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego</i>	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
zwierzęta		konieczność wycinek w lasach ochronnych		możliwość wycinki		możliwość wycinek w lasach ochronnych
rośliny		możliwość zmian lokalnych stosunków wodnych				
las		ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu				
woda		ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu				
powietrze		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni				
klimat akustyczny		niewielkie zmiany stanu istniejącego		wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego w rejonach obwodnic		
powierzchnia ziemi						
krajobraz			utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg	utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg	utrata gleb (w tym najlepszych)	utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg
klimat		ochrona historycznej substancji miast				
zasoby naturalne		poprawa bezpieczeństwa drogowego zapobieganie poważnym awariom				
zabytki		ingerencje w obszarach chronionego krajobrazu				
ludzie						
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne		możliwość tworzenia barier migracyjnych				

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd			
	Kierunek 1. Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa cd.		
	Budowa zachodniego drogowego obejścia Szczecina.	Budowa stałego połączenia drogowego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin w Świnoujściu.	Budowa obwodnicy Przecławia i Warzymic.
	7	8	9
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		
zwierzęta			
rośliny			
las	konieczność wycinek w lasach ochronnych	możliwość wycinek	
woda	zmiana stosunków wodnych	duże zmiany stosunków wodnych	
powietrze	wprowadzenie zanieczyszczeń komunikacyjnych na nowe tereny	ograniczenie emisji zanieczyszczeń	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	ograniczenie emisji hałasu	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	zachowanie stanu istniejącego	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego
klimat			
zasoby naturalne	utrata gleb (w tym najlepszych) w liniach rozgraniczających dróg		utrata gleb (w tym najlepszych) w liniach rozgraniczających dróg
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia i bezpieczeństwa		
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom		możliwość wyburzeń
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd				
	Kierunek 1. Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa cd			
	Budowa obwodnicy Myśliborza.	Budowa II etapu obwodnicy Węgorzyna.	Budowa obwodnicy Gryfina.	Realizacja inwestycji Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych.
	10	11	12	13
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony w ustaleniu: <i>Budowa obwodnicy m. Myślibórz w ciągu drogi kr. nr 26</i> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych</i> <i>Kierunek -Rozwój subregionalnego zespołu miast barlinka – myśliborza - dębna wraz ze strefą dalszego oddziaływania</i>	Wpływ omówiony w ustaleniu: <i>Budowa obwodnicy m. Węgorzyna w ciągu drogi kr. nr 20.</i> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek-Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)</i>	możliwość ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta				
rośliny				
las			możliwość wycinki	
woda			możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych	
powietrze			przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce	
klimat akustyczny			przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	
powierzchnia ziemi			zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni	
krajobraz			wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	
klimat				
zasoby naturalne			utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg	
zabytki			ochrona historycznej substancji miast	
ludzie			poprawa stanu zdrowia i bezpieczeństwa	poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne				poprawa stanu istniejącego dróg
inne przyrodnicze obszary chronione				
korytarze ekologiczne			ingerencja w korytarzu regionalnym	możliwa ingerencja

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd			
	Kierunek 2. Usprawnianie systemu dróg, wojewódzkich, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych.		
	Budowa obejść miast Trzebiatów, Barlinek i Gryfice.	Przebudowa dróg wojewódzkich nr: 163, 203, 205, 109 , 111, 142, 102, 151, 152, 103, 105, 114, 148, 178, 173	Przebudowa przejść dróg wojewódzkich przez miejscowości: Choszczno, Wełtyń, Tanowo, Moryń, Bielin, Golice, Klępicz, Brzózki, Krzywín, Kołobrzeg, Sławno.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		
zwierzęta			
rośliny			
las	możliwość wycinek w lasach ochronnych	możliwość wycinki	
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych		
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	niewielkie zmiany stanu istniejącego	
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	ochrona historycznej substancji miast		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym		
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom		zapobieganie poważnym awariom
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarze parku krajobrazowego		możliwość tworzenia barier migracyjnych
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu regionalnym		

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd				
	Kierunek 3. Kształtowanie systemu zewnętrznych i wewnętrznych kolejowych powiązań transportowych			
	Modernizacja linii kolejowej nr 273 i 351.	Modernizacja linii 408 i 409; rozwój powiązań z Berlinem i Europą Zachodnią.	Rewitalizacja linii kolejowej nr 210 Szczecinek - Runowo Pomorskie.	Budowa kolejowego zachodniego obejścia Szczecina.
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		Wpływ omówiony w ustaleniu: <i>Modernizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek – Runowo Pomorskie.</i> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek - Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania.</i>	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta				
rośliny				
las	możliwość wycinek w lasach ochronnych			możliwość wycinki
woda				możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych
powietrze	poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego			wprowadzenie zanieczyszczeń komunikacyjnych na nowe tereny
klimat akustyczny	ograniczenie emisji z transportu drogowego, wzrost emisji hałasu kolejowego			wprowadzenie hałasu komunikacyjnego na nowe tereny
powierzchnia ziemi				zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz	zachowanie walorów			wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie				eliminacja ładunków niebezpiecznych z terenów miejskich
dobro materialne				zapobieganie poważnym awariom
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji na obszarach chronionych			
korytarze ekologiczne				ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII - POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd			
	Kierunek 4. Rozwój transportu zbiorowego		
	Gmina Gościno – budowa i wyposażenie obiektu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego.	Inwestycje w zintegrowaną infrastrukturę związaną z transportem niskoemisyjnym na terenie Koszalina.	Zakup taboru niskoemisyjnego dla miasta Szczecin, Police, Białogard, Koszalin, Kołobrzeg, Gościno, Mielno, gmina Manowo i Świeszyno.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Budowa i wyposażenie obiektu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w Gościnie.</u> <i>Cel- Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek- Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii</i>	Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Inwestycje w zintegrowaną infrastrukturę związaną z transportem niskoemisyjnym na terenie Koszalina.</u> <i>Cel- Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek- Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii</i>	
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze			poprawa jakości
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			
krajobraz			
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie			poprawa jakości życia
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne			

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII - POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd							
	Kierunek 5. Rozwój transportu morskiego						
	Pogłębienie toru wodnego Świnoujście – Szczecin o 12,5 m na całej długości wraz z lokalizacją pól odkładu urobku na Zalewie Szczecińskim	Poprawa dostępu do portu w Szczecinie i portu w Świnoujściu od strony wody i lądu.	Rozbudowa infrastruktury portów Szczecin i Świnoujście.	Budowa nabrzeża głębokowodnego w porcie zewnętrznym w Świnoujściu.	Rozbudowa infrastruktury lądowej terminalu promowego.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w portach w Szczecinie i Świnoujściu.	Rozbudowa terminalu morskiego (budowa drogi i linii kolejowej do portu w Policach)
	1	2	3	4	5	6	7
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Modernizacja i pogłębienie toru wodnego Świnoujście – Szczecin do 12,5 m na całej długości.</u> Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych Kierunek: Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego	możliwość ingerencji w siedliska chronione					
zwierzęta							
rośliny							
lasy							
woda		możliwość zmiany stosunków wodnych					
powietrze		wzrost emisji zanieczyszczeń					
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu					
powierzchnia ziemi		zajmowanie nowych terenów					
krajobraz							
klimat							
zasoby naturalne							
zabytki							
ludzie							ograniczeniu
dobro materialne							transportu drogowego
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne		ingerencja w korytarzu ponadregionalnym					

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd							
	Kierunek 5. Rozwój transportu morskiego cd						
	Rozbudowa terminalu barkowego w porcie Police	Modernizacja infrastruktury i realizacja inwestycji infrastrukturalnych związanych z rozwojem małych portów, w tym:					
		modernizacja podejścia promowego przy nabrzeżu Ro-Ro	poprawa dostępu do portu w Kołobrzegu	modernizacja infrastruktury portu w Darłowie	przebudowa wejścia do Portu Darłowo.	Budowa Nabrzeża Refulacyjnego w Porcie Darłowo	Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy,
	8	9					
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	<i>Wpływ omówiony w ustaleniu:</i> <u>Terminal pasażerski – modernizacja</u> <u>podejścia promowego przy nabrzeżu Ro-Ro (Kołobrzeg).</u> Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych. Kierunek - Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
zwierzęta							
rośliny							
las							
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych		możliwość zmiany stosunków wodnych				
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń		wzrost emisji zanieczyszczeń				
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		wzrost emisji hałasu				
powierzchnia ziemi	zajmowanie nowych terenów						
krajobraz			poprawa stanu istniejącego				
klimat							
zasoby naturalne			możliwość wyeksponowania cennych obiektów				
zabytki			poprawa bezpieczeństwa				
ludzie							
dobro materialne							
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym						

5.1.1. USTALENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd				
	Kierunek 6. Poprawa żeglowności na Odrze	Kierunek 7. Rozwój transportu lotniczego		Kierunek 8. Rozwój transportu intermodalnego
	Modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej (docelowo do IV klasy żeglowności) w tym: – przebudowa mostu: kolejowego na Regalicy, – prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania – remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej – pełne wdrożenie systemu informacji rzecznej (RIS) na dolnym odc. Odry.	Utrzymanie ograniczeń zabudowyw obszarze torów podejściowych, pow. ograniczających lotnisk i lądowisk		Przystosowanie infrastruktury terminalu promowego w Świnoujściu do obsługi transportu intermodalnego.
	1	1	2	1
różnorodność biologiczna	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece	ograniczenie antropopresji		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta	ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków			
rośliny	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
las				
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych			możliwość zmiany stosunków wodnych
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego			wzrost emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny				wzrost emisji hałasu
powierzchnia ziemi	problem składowania zanieczyszczonych osadów dennych			
krajobraz	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	ograniczenie oddziaływania transportu drogowego	poprawa bezpieczeństwa		
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje w parkach krajobrazowych	ograniczenie antropopresji		ingerencja w obszarach chronionych
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym			ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ			
	Kierunek 2. Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych		
	Połączenia transgraniczne ze Szwecją i z Niemcami oraz wyprowadzenie mocy z OZE na poziomie napięcia 400 kV.	Bezpieczeństwo aglomeracji szczecińskiej na poziomie napięcia 220 kV.	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dystrybucyjnej wysokiego napięcia WN-110 kV oraz średniego napięcia celem poprawy warunków zasilania odbiorców oraz odbioru energii ze źródeł rozproszonych.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las	nowe wycinki lub poszerzenie istniejących		nowe wycinki lub poszerzenie istniejących
woda			
powietrze			
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		
powierzchnia ziemi	możliwość zajęcia terenu		możliwość zajęcia terenu
krajobraz	wprowadzenie nowych elementów dysharmonijnych		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje na obszarach chronionego krajobrazu		
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego		

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd				
	Kierunek 3. Budowa i rozbudowa sieci gazowych			
	Budowa i rozbudowa sieci przesyłowych gazu oraz obiektów systemowych związanych z dywersyfikacją kierunków dostaw gazu do kraju.	Rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej wysokiego ciśnienia	Wykorzystanie korytarzy sieci przesyłowej dla budowy sieci dystrybucyjnej.	Budowa i rozbudowa sieci dystrybucyjnej średniego ciśnienia z uwzględnieniem możliwości przesyłu gazu do celów grzewczych.
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta				
rośliny				
las	nowe wycinki lub poszerzenie istniejących			nowe wycinki lub poszerzenie istniejących
woda	lokalne zmiany stosunków wodnych	lokalne zmiany stosunków wodnych		lokalne zmiany stosunków wodnych
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi	możliwość zajęcia terenu	zajęcie terenu	oszczędność terenu	zajęcie terenu
krajobraz	możliwość obniżenia walorów			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa			
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje w Wolińskim PN, parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu			ingerencje w parkach krajobrazowych i na obszarach chronionego krajobrazu
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego			przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd				
	Kierunek 5. Działania na rzecz wykorzystania potencjału województwa w sektorze biogospodarki dla rozwoju energetyki odnawialnej			
	Wykorzystanie potencjału biomasy w tym: -potencjał biopaliw płynnych, biomasy stałej-leśnej i odpadowej, w postaci upraw roślin energetycznych, biogazu z odpadów komunalnych i ściekowych.	Wykorzystanie wysokiego potencjału biogazu rolniczego dla rozwoju biogazowni rolniczych.	Wykorzystanie wysokiego potencjału biogazu z odpadów komunalnych i oczyszczalni ścieków dla rozwoju biogazowni.	Wykorzystanie terenów nieprzydatnych rolniczo na celowe uprawy roślin energetycznych o niskich wymaganiach glebowych i klimatycznych.
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna				możliwość ograniczenia
zwierzęta				zmiana warunków bytowania
rośliny				
lasy				
woda		zapobieganie zanieczyszczeniu wód gruntowych, zbiorników powierzchniowych i rzek		
powietrze	poprawa jakości			
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi		zapobieganie zanieczyszczeniu gleb		utrzymanie użytkowania rolniczego
krajobraz				możliwość obniżenia walorów
klimat	ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych			
zasoby naturalne	oszczędność zasobów nieodnawialnych			
zabytki				
ludzie				
dobro materialne			obniżanie kosztów eksploatacyjnych	
inne przyrodnicze obszary chronione				
korytarze ekologiczne				

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd			
	Kierunek 7. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych		Kierunek 8. Budowa i rozbudowa systemów oczyszczania ścieków zgodnie z <i>KPOŚ</i>
	Stworzenie regionalnego systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia dla pasa nadmorskiego, ze wskazaniem alternatywnego źródła wody wód powierzchniowych jeziora Ostrowo i Piaski w zlewni Wołcenicy oraz udokumentowanych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych w rejonie Kodrąbka oraz Kołczewka (Wyspa Wolin).	Ustanowienie zlewni rzeki Wołcenicy jako zlewni wód wysokiej jakości.	Realizacja inwestycji wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
	1	2	1
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		poprawa warunków w wodach powierzchniowych
zwierzęta			
rośliny			
lasy			
woda	ochrona jakości wód, możliwość zmian warunków gruntowo-wodnych	ochrona jakości wód	eliminacja zanieczyszczeń
powietrze			poprawa jakości
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu		zajęcie terenu, zmiana warunków geotechnicznych gruntu
krajobraz			zmiana zależna od projektów budowlanych, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia		
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji w obszarach chronionych		
korytarze ekologiczne			

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd					
	Kierunek 9. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego				
	Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania – umocnienie brzegów i regulacji cieków	Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej	Poprawa przepływu wód powodziowych w okresie zimowym z Jeziora Dąbie – pogłębienie toru wodnego na dł. ok. 15 km.	Bagrowanie przekopu Klucz - Ustowo	Budowa bądź odbudowa wałów przeciwpowodziowych w rejonie miejscowości:Ognica, Chlewice-Porzecze, Mniszki – Gryfino, Krajnik – Marwice, Radziszewo – Daleszewo
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece				możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta	ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków			ingerencja w siedliska organizmów dennych	
rośliny	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
las					
woda	zanieczyszczenie w trakcie prac, zmniejszenie zagrożenia powodziowego	możliwość zmiany stosunków wodnych	zanieczyszczenie w trakcie prac, zmniejszenie zagrożenia powodziowego	uwolnienie zanieczyszczeń z osadów dennych	
powietrze		ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego			
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi	problem składowania zanieczyszczonych osadów dennych				
krajobraz	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych				
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					zachowanie/ochrona obiektów zabytkowych
ludzie	poprawa bezpieczeństwa	ograniczenie oddziaływania transportu drogowego	poprawa bezpieczeństwa		poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne	ograniczanie strat powodziowych		ograniczanie strat powodziowych		ograniczanie zagrożenia powodziowego
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji w obszarach chronionych	ingerencje w parkach krajobrazowych	możliwość ingerencji w obszarach chronionych		
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym				

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd				
	Kierunek 9. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego			
	Modernizacja stacji pomp Krajnik	Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza - remont 32 budowli hydrotechnicznych oraz udrożnienie kanałów i rowów na odcinku ponad 20 km	Przebudowa mostu kolejowego w km 733,7 rzeki Regalicy w Szczecinie, w celu zapewnienia minimalnego prześwitu dla prowadzenia akcji lodołamania przy użyciu lodołamaczy	Realizacja Programu ochrony brzegów morskich zakładającego: - budowę, rozbudowę, utrzymanie i usuwanie uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, - zapewnienie stabilizacji linii brzegowej wg stanu z 2000 r. i zapobieganie zanikowi plaż, - monitorowanie brzegów morskich
	6	7	8	9
różnorodność biologiczna		możliwość zwiększenia	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta		zachowanie cennych siedlisk i gatunków	ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków	
rośliny			możliwość ingerencji w siedliska chronione	
las				
woda		zachowanie/powiększenie zasobów	możliwość zmiany stosunków wodnych	zmiana dynamiki wód przybrzeżnych
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi				
krajobraz		zachowanie cennych elementów biotycznych	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego			ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu
inne przyrodnicze obszary chronione		zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów		ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych		ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd		
	Kierunek 10. Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z <i>Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego</i>	
	Budowa ponadregionalnej instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych.	Budowa planowanych RIPOK w Regionach: zachodnim i wschodnim.
	1	2
różnorodność biologiczna		
zwierzęta		
rośliny		
las	eliminacja „dzikich wysypisk”	
woda	ograniczenie możliwości zanieczyszczeń na składowiskach odpadów	
powietrze	konieczność dotrzymania bezpiecznych parametrów emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny		
powierzchnia ziemi	ograniczenie powierzchni składowisk odpadów, eliminacja zanieczyszczeń	
krajobraz		poprawa stanu istniejącego
klimat		
zasoby naturalne		
zabytki		
ludzie		
dobro materialne		
inne przyrodnicze obszary chronione		
korytarze ekologiczne		

2.10. CEL X - ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA		
Kierunek 1. Utrzymanie, funkcjonowanie i rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa		
Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w NATO:modernizacja lotniska Świdwin,modernizacja lotniska Mirosławiec,	Uwzględnianie w dokumentach strategicznych i planistycznych samorządów terytorialnych rozmieszczenia i bezkolizyjnego funkcjonowania obszarów, obiektów i urządzeń infrastruktury służącej obronności i bezpieczeństwu państwa	Uwzględnianie w dokumentach strategicznych i planistycznych samorządów terytorialnych granic pozostałych terenów zamkniętych oraz ich stref ochronnych
1	2	3
konieczność odstraszenia ptaków, zwiększenie oddziaływania hałasu	możliwość antropopresji	
emisja zanieczyszczeń lotniczych		
emisja hałasu lotniczego		
niewielkie zmiany stanu istniejącego		
zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii sterowania ruchem	zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożenia	
niewielka możliwość awarii lotniczej	ograniczanie strat w sytuacjach zagrożenia	

5.1.1. USTALENIA

OBSZARY FUNKCJONALNE W POLITYCE PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH							
	Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii						
	Budowa drogi S-6 Szczecin – Koszalin – Słupsk.	Budowa S-11 Koszalin – Piła	Budowa obwodnicy Kołobrzegu	Dostosowanie lokalnego układu komunikacyjnego do przebiegu drogi S6 na terenie Gminy i Miasta Sianów.	Powiązanie lokalnego układu komunikacyjnego Biesiekierz z planowanymi drogami S6 i S11	Przebudowa i remont drogi od węzła Borkowice	Przebudowa ulic w Kołobrzegu
	1	2	3	4	5	6	7
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione						
zwierzęta							
rośliny							
las	możliwość wycinek						
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych						
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu						
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu						
powierzchnia ziemi	utwardzenie nowych powierzchni						
krajobraz	wprowadzenie kolejnego elementu krajobrazu antropogenicznego		wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego w rejonach obwodnic		niewielkie zmiany stanu istniejącego		
klimat							
zasoby naturalne	utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg						
zabytki			ochrona historycznej substancji miast				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego						
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom						
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość tworzenia barier migracyjnych, ingerencje w obszarach chronionego krajobrazu		możliwość tworzenia barier migracyjnych, ingerencje w obszarach chronionego krajobrazu				
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnych		ingerencja w korytarzu regionalnym				

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd							
	Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii cd						
	Inwestycje związane z transportem niskoemisyjnym na terenie Koszalina.	Zakup taboru miejskiego na terenie miasta Białogard, Kołobrzeg, Koszalin.	Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji.	Budowa spójnej sieci dróg rowerowych jako alternatywy dla transportu kołowego.	Utworzenie szpitalnego oddziału ratunkowego w Szpitalu Regionalnym w Kołobrzegu.	Budowa i wyposażenie obiektu infrastruktury zintegrowanego systemu transportu publicznego w Gościnie.	
	8	9	10	11	12	13	
różnorodność biologiczna				Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Realizacja dróg rowerowych zgodnie z Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza zachodniego na odcinku Iłsko – Drawsko Pomorskie – Złocieniec – Czaplinek.</u> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek -Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – centralna strefa funkcjonalna (CSF).</i>			
zwierzęta							
rośliny							
lasy							
woda							
powietrze	poprawa jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności	poprawa jakości					
klimat akustyczny							
powierzchnia ziemi							
krajobraz	poprawa stanu istniejącego					poprawa stanu istniejącego	
klimat							
zasoby naturalne			zrównoważone wykorzystanie				
zabytki							
ludzie	poprawa jakości życia					poprawa bezpieczeństwa	poprawa jakości życia
dobro materialne							
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne							

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd			
	Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)		
	Budowa obwodnicy m. Węgorzyno w ciągu drogi kr. nr 20.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 142 na odcinku Szczecin - Krzywica.	Rewitalizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek – Runowo Pomorskie.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	<i>Wpływ omówiony w ustaleniu:</i> <u>Modernizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek – Runowo Pomorskie.</u> <i>Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych.</i> <i>Kierunek - Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania.</i>	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las	możliwość wycinki		możliwość wycinki
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych		możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce		ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce		ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego		niewielkie zmiany stanu istniejącego
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego		poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarze Ińskiego Parku Krajobrazowego		
korytarze ekologiczne			

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd			
	Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)cd		
	Realizacja dróg rowerowych zgodnie z Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza zachodniego na odcinku Ińsko – Drawsko Pomorskie – Złocieniec – Czaplinek.	Stworzenie zintegrowanego niskoemisyjnego systemu publicznej komunikacji miejskiej na obszarze CSF.	Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji, w tym: uzbrojenie terenów w Czaplinku, dostosowanie infrastruktury technicznej SSE w Łobzie do potrzeb inwestorów strategicznych
	4	5	6
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze		poprawa jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności	
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi	utwardzenie niewielkich fragmentów		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz		poprawa stanu istniejącego	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego
klimat			
zasoby naturalne			zrównoważone wykorzystanie
zabytki			
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa jakości życia	
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w Ińskim i Drawskim Parku Krajobrazowym		ingerencja w Drawskim Parku Krajobrazowym
korytarze ekologiczne			

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd			
	Kierunek 3. Rozwój subregionalnego zespołu miast Barlinka – Myślibórz - Dębna wraz ze strefą dalszego oddziaływania		
	Budowa obwodnicy m. Myślibórz w ciągu drogi kr. nr 26.	Budowa obwodnicy Barlinka.	Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji w tym: zwiększenie atrakcyjności strefy inwestycyjnej w Barlinku, Strefy Przemysłowej w Dębnie poprzez dozbrojenie terenów, uzbrojenie terenów inwestycyjnych KSSSE Podstrefa Pełczyce, wzmocnienie terenów inwestycyjnych "Starego Tartaku" w Barlinku pod rozwój działalności turystycznej.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
lasy	możliwość wycinki		
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych		
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce		
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce		
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego		
klimat			
zasoby naturalne			zrównoważone wykorzystanie
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego		poprawa jakości życia
dobro materialne	możliwość wyburzeń		
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu		ingerencja w Barlinecko-Gorzowskim Parku Krajobrazowym
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu regionalnym		

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd						
	Kierunek 4. Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania					
	Budowa obwodnicy Szczecinka w ciągu DK11.	Modernizacja linii kolejowej Nr 210 Szczecinek – Runowo Pom.	Modernizacja linii kolejowej nr 405 (Szczecinek - Ustka)	Usprawnienie funkcjonowania wew. połączeń komunikacyjnych	Uzupełnienie sieci dróg rowerowych prowadzących do miejsc pracy i szkół w Szczecinku.	Rewitalizacja i tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione					możliwość wzrostu antropopresji
zwierzęta						
rośliny						zwiększenie zasobu zieleni miejskiej
las	możliwość wycinki					
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych					
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce	poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego				ograniczenie emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	możliwość wzrostu emisji hałasu				ograniczenie emisji hałasu
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni			utwardzenie niewielkich fragmentów		oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	zachowanie krajobrazu kulturowego		możliwość kreacji nowych walorów		
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego				poprawa warunków środowiskowych i jakości życia
dobro materialne	możliwość wyburzeń					
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu					
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu regionalnym					

5.1.1. USTALENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd				
	Kierunek 5. Rozwój obszaru funkcjonalnego Wałcza jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania			
	Budowa obwodnicy Wałcza w ciągu drogi S-10.	Wymiana taboru miejskiego na niskoemisyjny.	Wspieranie rozwoju subregionalnych centrów innowacyjności i inkubatorów przedsiębiorczości w Wałczu.	Budowa ścieżki rowerowej w m. Tuczo w ciągu drogi wojewódzkiej nr 177 w granicy pasa drogowego
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
zwierzęta				
rośliny				
las	możliwość wycinki			
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych			
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce	poprawa jakości		
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce			
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		możliwość zajmowania nowych terenów	
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	poprawa stanu istniejącego	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych	zachowanie stanu istniejącego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa jakości życia		zwiększenie możliwości rekreacji poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne	możliwość wyburzeń			
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu			ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu regionalnym			

5.1.1. USTALENIA

3.2. CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ			
	Kierunek 1. Rozwijanie regionalnych specjalizacji w oparciu o ochronę i wykorzystanie endogenicznych potencjałów przyrodniczych i kulturowych		
	Realizacja Programu ochrony brzegów morskich	Rozwój branży morskiej w tym: budowa infrastruktury portowej w porcie Świnoujście, lokalizacja infrastruktury logistycznej w obszarach węzłowych Szczecin, Świnoujście, Koszalin – Kołobrzeg – Białogard, budowa, rozbudowa nowoczesnych terminali kontenerowych, rozbudowa portu morsko-rzecznego w Policach i w Darłowie.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych SSSE w Koszalinie
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda	zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	możliwość zmiany stosunków wodnych	
powietrze		wzrost emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni	
krajobraz	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	wprowadzenie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych
klimat			
zasoby naturalne			zrównoważone wykorzystanie
zabytki			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii	poprawa jakości życia
dobro materialne	ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu		
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu		
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.1. USTALENIA

3.2. CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ cd				
	Kierunek 2. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego			
	Przebudowa drogi nr 3 do parametrów klasy S na odc. od Goleniowa do Świnoujścia	Budowa stałej przeprawy (tunel) do Świnoujścia	Budowa drogi S-6 na odcinku od S-3 (Goleniów) – Koszalin – Słupsk	Budowa obwodnicy Koszalina i Sianowa na S-6 wraz z odcinkiem S-11 od węzła Koszalin do węzła Szczecińska
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Budowa drogi S-6 Szczecin – Koszalin – Słupsk.</u> Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych Kierunek: Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta				
rośliny				
las	możliwość wycinki	możliwość wycinek w lasach ochronnych		możliwość wycinki
woda	możliwość zmian lokalnych stosunków wodnych	zanieczyszczenie w trakcie prac, zmiana dynamiki wód przybrzeżnych		możliwość zmian lokalnych stosunków wodnych
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu			ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	eliminacja hałasu		ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni			zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz	niewielkie zmiany stanu istniejącego			niewielkie zmiany stanu istniejącego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki			ochrona obiektów zabytkowych	
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa jakości życia	poprawa bezpieczeństwa drogowego	
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom	obniżanie kosztów eksploatacyjnych	zapobieganie poważnym awariom	
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w Woliński PN			
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnych			

5.1.1. USTALENIA

3.2. CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ cd						
	Kierunek 2. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego cd					
	Budowa drogi S-11 Kołobrzeg – Koszalin	Budowa obwodnicy Kołobrzegu	Przebudowa i remont drogi od węzła Borkowice	Modernizacja dróg wojewódzkich nr 102, nr 203	Zakup taboru miejskiego na terenie, Kołobrzeg i Koszalin.	Rozwój spójnego systemu tras rowerowych w oparciu o Velo Baltica.
	5	6	7	8	9	10
różnorodność biologiczna	Wpływ omówiony	Wpływ omówiony	Wpływ omówiony w	Wpływ omówiony	Wpływ omówiony	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta	w ustaleniu:	w ustaleniu:	ustaleniu:	w ustaleniu:	w ustaleniu:	
rośliny	<u>Budowa S-11</u>	<u>Budowa obwodnicy</u>	<u>Przebudowa i remont</u>	<u>Przebudowa dróg</u>	<u>Zakup taboru</u>	
las	<u>Koszalin – Piła –</u>	<u>Kołobrzegu (ul.</u>	<u>drogi od węzła</u>	<u>wojewódzkich nr:</u>	<u>miejskiego na terenie</u>	
woda	<u>odcinki na terenie</u>	<u>Europejska)</u>	<u>Borkowice w zakresie</u>	<u>163, 203, 205, 109,</u>	<u>miasta Białogard,</u>	
powietrze	<u>województwa</u>	<u>dwujęzdniowej</u>	<u>powiązania z istniejącą</u>	<u>111, 142, 102, 151,</u>	<u>Kołobrzeg, Koszalin.</u>	
klimat akustyczny	<u>zachodniopomorski</u>	<u>klasy GP.</u>	<u>drogą krajową nr 11</u>	<u>152</u>	Cel- Wykorzystanie	
powierzchnia ziemi	<u>ego.</u>	Cel –	<u>oraz planowaną drogą</u>	<u>Cel – Poprawa</u>	wspólnego potencjału	utwardzenie niewielkich fragmentów
	Cel –	Wykorzystanie	<u>ekspresową S6</u>	zewnętrznej	i integracja miejskich	
krajobraz	Wykorzystanie	wspólnego	Cel – Wykorzystanie	i wewnętrznej	obszarów	
klimat	wspólnego	potencjału	wspólnego potencjału i	dostępności systemu	funkcjonalnych.	
zasoby naturalne	potencjału	i integracja	integracja miejskich	transportowego	Kierunek-	
zabytki	i integracja	miejskich obszarów	obszarów	Kierunek:	Wzmocnienie	
ludzie	miejskich obszarów	funkcjonalnych	funkcjonalnych	Usprawnianie	powiązań Koszalina	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego
	funkcjonalnych	Kierunek –	Kierunek –	systemu dróg	z Kołobrzegiem	
	Kierunek:	Wzmocnienie	Wzmocnienie	wojewódzkich,spójne	i Białogardem w celu	
	Wzmocnienie	powiązań Koszalina	powiązań Koszalina z	go przestrzennie	zwiększenia potencjału	
dobra materialne	powiązań Koszalina	z Kołobrzegiem	Kołobrzegiem	z systemem dróg	rozwojowego i	
inne przyrodnicze obszary chronione	z Kołobrzegiem	i Białogardem w	i Białogardem w celu	krajowych.	uzyskania efektu	
	i Białogardem w	celu zwiększenia	zwiększenia potencjału		synergii	
korytarze ekologiczne	celu zwiększenia	potencjału	rozwojowego			
	potencjału	rozwojowego	i uzyskania efektu			
	rozwojowego	i uzyskania efektu	synergii			
	i uzyskania efektu	synergii				
	synergii					

5.1.1. USTALENIA

3.2. CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ cd					
	Kierunek 2. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego cd				
	Przedłużenie linii kolejowej z Kamienia Pom.do Dziwnówka i Rewala.	Modernizacja podejścia promowego przy nabrzeżu Ro-Ro (Kołobrzeg).	Modernizacja i pogłębienie toru wodnego Świnoujście – Szczecin do 12,5 m na całej długości.	Wspólny transport publiczny dla Koszalina i Kołobrzegu.	Budowa drogi rowerowej wzdłuż dróg powiatowych Kołobrzeg - Korzystno - Przećmino
	11	12	13	14	16
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione				możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			ingerencja w siedliska organizmów dennych		
rośliny					
las	możliwość wycinki				
woda		możliwość zmiany stosunków wodnych	uwolnienie zanieczyszczeń z osadów dennych		
powietrze	poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego	zagrożenie wzrostem emisji zanieczyszczeń			
klimat akustyczny	emisja hałasu				
powierzchnia ziemi					utwardzenie niewielkich fragmentów
krajobraz		poprawa stanu istniejącego			
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki		możliwość wyeksponowania cennych obiektów			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych środków sterowania ruchem		poprawa jakości życia	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne			ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.1. USTALENIA

3.3. CEL XIII – PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA	
	Kierunek 1. Aktywizacja gospodarcza obszaru w oparciu o wykorzystanie endogenicznych potencjałów Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji w tym: uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Czaplinku, podnoszenie konkurencyjności gospodarczej strefy centrum, rozbudowa infrastruktury technicznej istniejącej strefy ekonomicznej w Wałczu, uzbrojenie terenów inwestycyjnych w mieście Wałcz. 1
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta	
rośliny	
las	
woda	
powietrze	
klimat akustyczny	
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego
klimat	
zasoby naturalne	
zabytki	
ludzie	poprawa jakości życia
dobro materialne	
inne przyrodnicze obszary chronione	
korytarze ekologiczne	

5.1.1. USTALENIA

3.4. CEL XIV – POPRAWA SPÓJNOŚCI WEWNĘTRZNEJ I PRZEŁAMYWANIE PERYFERYJNOŚCI PRZYGRANICZENGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO			
	Kierunek 1. Przeciwdziałanie peryferyjności w przestrzeni kraju i wykorzystanie powiązań transgranicznych		
	Modernizacja linii kolejowej nr 273 Szczecin - Wrocław	Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią	Modernizacja dróg wojewódzkich prowadzących do granicy z Niemcami na Odrze i/lub do węzłów drogi S3: nr 115, nr 120, nr 122, nr 124
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las	możliwość wycinek		możliwość wycinek
woda			możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych
powietrze	poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego		ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
klimat akustyczny			ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
powierzchnia ziemi			możliwość zajęcia terenu
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego		niewielkie zmiany stanu istniejącego
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa bezpieczeństwa	poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne		ograniczanie zagrożenia powodziowego	zapobieganie poważnym awariom
inne przyrodnicze obszary chronione			ingerencje w parkach krajobrazowych
korytarze ekologiczne			przecięcie korytarzy regionalnych

5.1.1. USTALENIA

3.4. CEL XIV – POPRAWA SPÓJNOŚCI WEWNĘTRZNEJ I PRZEŁAMYWANIE PERYFERYJNOŚCI PRZYGRANICZENGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO		
	Kierunek 1. Przeciwdziałanie peryferyjności w przestrzeni kraju i wykorzystanie powiązań transgranicznych	
	Modernizacja linii kolejowej nr 409 Berlin - Passow - Szczecin (budowa drugiego toru i elektryfikacja)	Modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej
	4	5
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece
zwierzęta		ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków
rośliny		możliwość ingerencji w siedliska chronione
las	możliwość wycinek	
woda		możliwość zmiany stosunków wodnych
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego	
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu z transportu drogowego	ograniczenie emisji hałasu z transportu drogowego
powierzchnia ziemi		problem składowania zanieczyszczonych osadów dennych
krajobraz		możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych
klimat		
zasoby naturalne		
zabytki		
ludzie	ograniczenie oddziaływania transportu drogowego	
dobro materialne		
inne przyrodnicze obszary chronione		ingerencje w parkach krajobrazowych
korytarze ekologiczne		ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIEJSKIEGO OŚRODKA FUNKcjONALNEGO OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

4.4. CEL XVIII - OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO			
	Kierunek 1. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazu SOM		
	Zwiększenie retencji wód na obszarach zurbanizowanych	Ochrona terenów leśnych przed zmianą przeznaczenia, z wyjątkiem realizacji inwestycji celu publicznego	Zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych w procesach inwestycyjnych
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość zwiększenia		ograniczanie antropopresji
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda	zmniejszenie spływu powierzchniowego i powiększanie zasobów podziemnych		
powietrze		pochłanianie zanieczyszczeń	
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			ograniczanie zajmowania terenu
krajobraz	zachowanie cennych elementów biotycznych		poprawa stanu istniejącego i wyeksponowanie walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	zmniejszenie zagrożenia powodziowego	zachowanie możliwości użytkowania rekreacyjnego	
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione			ograniczanie antropopresji
korytarze ekologiczne	wspomaganie funkcji ekologicznych	wzmocnienie funkcji ekologicznych	utrzymywanie ciągłości

5.1.1. USTALENIA

4.4. CEL XVIII - OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO			
	Kierunek 1. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazu SOM		Kierunek 2. Ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego
	Ochrona gleb wysokiej jakości dla celów rolniczych oraz ochrona złóż torfu	Nierozpraszanie zabudowy na terenach otwartych o cennych walorach przyrodniczych i koncentrowanie jej w granicach zwartej zabudowy miejscowości	Uwzględnienie ochrony dóbr kultury współczesnej w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
	4	5	
różnorodność biologiczna		ograniczanie antropopresji	
zwierzęta	utrzymanie stanu istniejącego		
rośliny			
lasy			
woda	możliwość zanieczyszczeń obszarowych		
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi	przeciwdziałanie przeznaczaniu gleb na nierolnicze wykorzystanie		
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego, zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów
ludzie			
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione		ograniczanie antropopresji	
korytarze ekologiczne		utrzymywanie ciągłości	

5.1.1. USTALENIA

4.5. CEL XIX - WZMACNIANIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO JAKO OŚRODKA WZROSTU GOSPODARCZEGO				
	Kierunek 1. Rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o potencjał portów morskich			Kierunek 3. Gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego
	Rozbudowa portów w Szczecinie, Świnoujściu i Policach zgodnie z ich specjalizacjami, zwiększenie w portach morskich potencjału przeładunkowego żeglugi śródlądowej	Rozbudowa zewnętrznego portu morskiego w Świnoujściu i terminalu LNG oraz lądowej infrastruktury transportowej	Pogłębienie morskiego toru wodnego Świnoujście-Szczecin do 12,5 m	Rozwój sieci Tras Rowerowych Pomorza Zachodniego: - Velo Baltica - Trasa Pojezierzy Zachodnich - Trasa Zielonego Pogranicza
	1	2	3	
różnorodność biologiczna zwierzęta	możliwość ingerencji w siedliska chronione			możliwość wzrostu antropopresji
rośliny				
las				
lasy		nowe wycinki lub poszerzenie istniejących		
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych	lokalne zmiany stosunków wodnych	uwolnienie zanieczyszczeń z osadów dennych	wzrost antropopresji
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń	wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny		
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu	wprowadzenie hałasu na nowe tereny		
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni			utwardzenie niewielkich fragmentów
krajobraz	wprowadzenie nowych elementów dysharmonijnych			możliwość wzrostu walorów i zachowanie stanu istniejącego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii	możliwość zwiększenia uciążliwości transportu	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii	poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione		ingerencje na obszarach chronionego krajobrazu		
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym			

5.1.1. USTALENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH				
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu			
	Stworzenie systemu kolei metropolitalnej w Szczecinie oraz łączącej Szczecin z miejscowościami: Trzebież, Nowe Czarnowo (Elektrownia Dolna Odra), Goleniów (lotnisko), Stargard, Kluczewo, Kołbaskowo i w RFN: Pasewalk, Passow, Schwedt/Oder	Budowa zachodniej kolejowej obwodnicy Szczecina	Budowa tunelu drogowego pod Świną między wyspami Uznam i Wolin	Modernizacja drogi S3 na odcinku Szczecin - Świnoujście
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna		możliwość ingerencji w siedliska chronione		
zwierzęta				
rośliny				
las		możliwość wycinki	możliwość wycinek w lasach ochronnych	możliwość wycinki
woda		możliwość zmian lokalnych stosunków wodnych	zanieczyszczenie w trakcie prac, zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	możliwość zmian lokalnych stosunków wodnych
powietrze	możliwość poprawy jakości dzięki ograniczeniu transportu indywidualnego	wprowadzenie zanieczyszczeń komunikacyjnych na nowe tereny	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	
klimat akustyczny	możliwość ograniczenia hałasu emitowanego przez transport indywidualny	wzrost emisji hałasu kolejowego	eliminacja hałasu	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
powierzchnia ziemi		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz		wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego		niewielkie zmiany stanu istniejącego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa stanu zdrowia i bezpieczeństwa	eliminacja ładunków niebezpiecznych z terenów miejskich	poprawa jakości życia	poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne		zapobieganie poważnym awariom	obniżanie kosztów eksploatacyjnych	zapobieganie poważnym awariom
inne przyrodnicze obszary chronione				ingerencja w Woliński PN
korytarze ekologiczne		ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnych

5.1.1. USTALENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH			
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu		
	Budowa drogowego zachodniego obejścia Szczecina z przeprawą przez Odrę na północ od Szczecina oraz połączeń uzupełniających	Przebudowa węzłów i skrzyżowań dróg wylotowych ze Szczecina:	Modernizacja drogi nr 10: – budowa po nowym przebiegu na odcinku Szczecin - Lubieszyn, – przebudowa Szosy Stargardzkiej w Szczecinie
	5	6	7
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		
zwierzęta			
rośliny			
las	konieczność wycinek w lasach ochronnych	możliwość wycinek	
woda	zmiana stosunków wodnych	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych	
powietrze	wprowadzenie zanieczyszczeń komunikacyjnych na nowe tereny	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	niewielkie zmiany stanu istniejącego	
klimat			
zasoby naturalne	utrata gleb (w tym najlepszych) w liniach rozgraniczających dróg		
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia i bezpieczeństwa	poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom		
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.1. USTALENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH			
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu		
	Rozbudowa sieci połączeń tramwajowych w Szczecinie z uwzględnieniem struktury przestrzennej miasta oraz miejscowości przyległych do granicy miasta: Mierzyn, Przecław, Warzymice, Przęsocin	Podniesienie standardu lotniska w Szczecinie Dąbiu	Budowa ścieżek rowerowych z uwzględnieniem połączeń transgranicznych
	8	9	10
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	ingerencja w siedliska chronione, konieczność odstraszenia ptaków	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las	możliwość wycinek		
woda		konieczność obniżenia zwierciadła wód gruntowych	
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń		
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni		utwardzenie niewielkich fragmentów
krajobraz			
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie		wzrost uciążliwości	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne		możliwość zmniejszenia wartości nieruchomości	
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość presji	
korytarze ekologiczne			

5.1.1. USTALENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI				
	Kierunek 1. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i rozwój produkcji energii w tym ze źródeł odnawialnych		Kierunek 2. Zwiększenie efektywności gospodarowania odpadami	
	Budowa, przebudowa i modernizacja elektroenergetycznej sieci przesyłowej i dystrybucyjnej	Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja gazowych sieci przesyłowych oraz obiektów systemowych	Stworzenie systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, opakowań, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych, tworzenie gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i problemowych	Objęcie całego obszaru jednym regionem gospodarki odpadami komunalnymi
	1	2	1	2
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
zwierzęta				
rośliny				
las	nowe wycinki lub poszerzenie istniejących			
woda		lokalne zmiany stosunków wodnych		
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi	możliwość zajęcia terenu		utwardzenie niewielkich fragmentów	
krajobraz				
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		poprawa jakości życia	
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje w parkach krajobrazowych i na obszarach chronionego krajobrazu			
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego			

5.1.1. USTALENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI					
	Kierunek 3. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego				
	Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania – umocnienie brzegów i regulacji cieków	Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej (ostrogi, tamy, opaski brzegowe itp.)	Poprawa przepływu wód powodziowych w okresie zimowym z Jeziora Dąbie – pogłębienie toru wodnego na dł. ok. 15 km.	Bagrowanie przekopu Klucz - Ustowo	Budowa bądź odbudowa wałów przeciwpowodziowych
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece				możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta	ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków			ingerencja w siedliska organizmów dennych	
rośliny	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
lasy					
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych		zanieczyszczenie w trakcie prac, zmniejszenie zagrożenia powodziowego	uwolnienie zanieczyszczeń z osadów dennych	
powietrze		ograniczenie emisji zanieczyszczeń z transportu drogowego			
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi		problem składowania zanieczyszczonych osadów dennych			
krajobraz		możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych			możliwość obniżenia walorów krajobrazowych
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					zachowanie/ochrona obiektów zabytkowych
ludzie		ograniczenie oddziaływania transportu drogowego	poprawa bezpieczeństwa		poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne			ograniczanie strat powodziowych		ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje w parkach krajobrazowych		możliwość ingerencji w obszarach chronionych		ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym				ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

5.1.1. USTALENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI			
	Kierunek 3. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego		
	Modernizacja stacji pomp Krajnik	Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza	Przebudowa mostu kolejowego w km 733,7 rzeki Regalicy w Szczecinie w celu zapewnienia minimalnego prześwitu dla prowadzenia akcji lodołamania przy użyciu lodołamaczy
	6	7	8
różnorodność biologiczna		możliwość zwiększenia	zmiana fizycznych, biologicznych i chemicznych procesów w rzece
zwierzęta		zachowanie cennych siedlisk i gatunków	ingerencja w siedliska, zwłaszcza ryb i ptaków
rośliny			możliwość ingerencji w siedliska chronione
las			
woda		zachowanie/powiększenie zasobów	możliwość zmiany stosunków wodnych
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			
krajobraz		zachowanie cennych elementów biotycznych	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego	ograniczanie zagrożenia powodziowego	
inne przyrodnicze obszary chronione		zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów	
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych	

5.1.1. USTALENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI		
	Kierunek 3. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego	
	Realizacja Programu ochrony brzegów morskich	Stworzenie regionalnego systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia pasa nadmorskiego, opartego na zasobach wód podziemnych i powierzchniowych z wskazaniem alternatywnego źródła wody wód powierzchniowych jeziora Ostrowo i Piaski oraz udokumentowanych zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych w rejonie Kodrąbka oraz Kołczewka
	9	10
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta		
rośliny		
lasy		
woda	zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	ochrona jakości wód, możliwość zmian warunków gruntowo-wodnych
powietrze		
klimat akustyczny		
powierzchnia ziemi		zajęcie terenu
krajobraz	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	
klimat		
zasoby naturalne		
zabytki		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa	poprawa jakości życia
dobro materialne	ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu	
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencja w obszarach chronionego krajobrazu	możliwość ingerencji w obszarach chronionych
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym	

Analiza matrycy oddziaływań dla grupy ustaleń zapisanych w projekcie planu wskazuje, że zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na wyróżnione w niej komponenty środowiska będzie miała realizacja celów:

- Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu
- Rozwój infrastruktury społecznej

Kierunki i działania sformułowane w obrębie celów:

- Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej
- Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym specjalnej strefy włączenia
- Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa

wykazują wpływ mieszany, przy czym przewagę oddziaływań pozytywnych można prognozować w odniesieniu do pierwszego z tych celów, zwłaszcza ustaleń ukierunkowanych na biogospodarkę i rozwój energetyki odnawialnej, racjonalne wykorzystanie wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych, realizację założeń Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków i wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami.

Cele ukierunkowane przede wszystkim na poprawę powiązań transportowych, budowę i modernizację dróg i kolei, zwiększanie potencjału i rozwój miast:

- Przekształcenia sieci osadniczej,
- Wzrost i rozwój gospodarczy,
- Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego
- Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych,
- Polityka przestrzenna w obszarze funkcjonalnym strefy przybrzeżnej

będą źródłem największej ilości oddziaływań negatywnych lub trudnych do rozwiązania konfliktów, głównie ze względu na konieczność licznych ingerencji w obrębie obszarów objętych i przeznaczonych do objęcia różnymi formami ochrony. Przynajmniej częściowe oddziaływanie pozytywne, ze względu na ograniczanie transportu drogowego i jego skutków, będzie miała modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej i linii kolejowych.

5.1.2. ZALECENIA

5.1.2. ZALECENIA

Tabela 7. Oddziaływanie zaleceń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego na poszczególne elementy środowiska.

2.1. CEL I – WZMACNIANIE POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH WOJEWÓDZTWA					
	Kierunek 1. Rozwój współpracy w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej w Regionie Morza Bałtyckiego		Kierunek 2. Rozwój współpracy transgranicznej w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej z Republiką Federalną Niemiec		
	Wzmocnienie pozycji województwa w Regionie Morza Bałtyckiego	Przejęcie przez Szczecin roli krajowego lidera w dziedzinie współpracy z północnymi Niemcami i Skandynawią (realizacja priorytetów TRMSZ).	Wzmocnienie międzyregionalnej i transgranicznej współpracy w dorzeczu Odry	Współpraca z Meklemburgią-Pomorzem Przednim i Brandenburgią w zakresie transgranicznych obszarów chronionych, edukacji, kultury, logistyki i planowania przestrzennego, zagospodarowania turystycznego obszarów transgranicznych Dolnej Odry i Zalewu Szczecińskiego	Wzmacnianie korzystnych powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych pomiędzy województwem a Niemcami.
	1	2	1	3	3
różnorodność biologiczna	ograniczenie antropopresji/zmniejszenie zagrożeń			ograniczenie ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda		zwiększenie retencji wód na terenach zurbanizowanych			
powietrze					ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
klimat akustyczny					ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu
powierzchnia ziemi					
krajobraz		ochrona krajobrazów na terenach silnej antropopresji		możliwość wzrostu walorów	
klimat					
zasoby naturalne		rekultywacja i rewitalizacja obszarów poeksploatacyjnych			
zabytki				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	poprawa jakości życia			zwiększenie możliwości rekreacji	
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczenie antropopresji/zmniejszenie zagrożeń		ograniczenie ingerencji w siedliska chronione		
korytarze ekologiczne			utrzymanie ciągłości		

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO			
	Kierunek 1. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji		
	Zachowanie odmienności typów krajobrazów – ochrona krajobrazów na terenach silnej antropopresji	Dostosowanie rozwoju przestrzennego na obszarach rekreacyjno-wypoczynkowych strefy brzegowej Bałtyku, Zalewu Szczecińskiego i pojezierzy do warunków i stanu środowiska przyrodniczego	Tworzenie warunków sprzyjających funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych
	1	2	3
różnorodność biologiczna	ograniczanie antropopresji		
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze		ograniczanie emisji zanieczyszczeń	ograniczanie emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny		ograniczanie emisji hałasu	ograniczanie emisji hałasu
powierzchnia ziemi		oszczędność w wykorzystywaniu terenu	ograniczanie zajmowania terenu
krajobraz	poprawa stanu istniejącego i wyeksponowanie walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki		możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów	
ludzie		poprawa warunków rekreacji	
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji		
korytarze ekologiczne	utrzymywanie ciągłości		

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd						
	Kierunek 2. Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery					
	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowych	Zmniejszenie indywidualnego transportu samochodowego w centrach miast.	Rozwój systemów monitoringu i reagowania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi	Monitoring powietrza.	Rozwój pozyskiwania energii odnawialnej	
	1	2	3	4	5	
różnorodność biologiczna			intensyfikacja działań ochronnych		Wpływ omówiony w kierunku: <u>Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii</u>	
zwierzęta						
rośliny	ograniczanie zagrożeń					
las						
woda						
powietrze	poprawa jakości					
klimat akustyczny						źródeł energii
powierzchnia ziemi						Cel – Rozbudowa
krajobraz						infrastruktury
klimat			intensyfikacja działań ochronnych			technicznej, rozwój
zasoby naturalne						odnawialnych źródeł
zabytki						energii i zwiększenie
ludzie	poprawa stanu zdrowia		zmniejszenie zagrożeń			dostępności cyfrowej
dobro materialne	obniżanie kosztów eksploatacyjnych					
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie zagrożeń dla siedlisk i gatunków		intensyfikacja działań ochronnych			
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd				
	Kierunek 3. Ochrona i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych			
	Zahamowanie wzrostu eutrofizacji poprzez ograniczenie wpływu substancji biogenicznych	Odtworzenie i ochrona istniejących systemów wodno-błotnych w celu polepszenia stosunków wodnych	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach zabudowy nad brzegami akwenów	Monitoring wód przybrzeżnych i przejściowych
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna		zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków	poprawa warunków w wodach powierzchniowych	intensyfikacja działań ochronnych
zwierzęta	wzrost populacji cennych gatunków ryb i ptaków			
rośliny				
las				
woda	eliminacja zanieczyszczeń	zmniejszenie odpływu powierzchniowego i zwiększenie zasobu wód podziemnych	eliminacja zanieczyszczeń	
powietrze			poprawa jakości	
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi			zajęcie terenu, zmiana warunków geotechnicznych gruntu	
krajobraz		możliwość wzrostu walorów	zmiana zależna od projektów budowlanych	
klimat				
zasoby naturalne				intensyfikacja działań ochronnych
zabytki				
ludzie	ochrona stanu zdrowia		poprawa stanu zdrowia	
dobro materialne		zmniejszenie zagrożenia powodziowego		
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji	respektowanie reżimów ochronnych		intensyfikacja działań ochronnych
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych		

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd					
	Kierunek 4. Ochrona i racjonalne wykorzystanie strefy brzegowej morza				
	Tereny położone poniżej + 2,5 m n.p.m. wyłączyć z trwałego zainwestowania, jako zagrożone fizycznym zniszczeniem, powodziami odmorskimi i zabagnianiem terenu.	Wyposażenie terenów zainwestowanych o rzędnej poniżej + 2,5 m n.p.m. w rozwiązania odwodnieniowe, neutralizujące skutki powodzi	Na zapleczu brzegów klifowych, lokalizacja trwałego zainwestowania nie bliżej niż 200 m od górnej krawędzi klifów.	Zabezpieczenie nowych źródeł zaopatrzenia w wodę dla potrzeb komunalnych i gospodarczych	Ochrona terenów zagrożonych na zanieczyszczenia przed nadmiernym wykorzystaniem turystycznym.
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	utrzymanie stanu dotychczasowego				ograniczanie antropopresji
zwierzęta	zachowanie lub poprawa warunków bytowania				
rośliny	utrzymanie stanu dotychczasowego				
las	zachowanie lub powiększenie obszaru		zachowanie obszaru		
woda	ograniczenie możliwości zanieczyszczeń				
powietrze	ograniczanie emisji zanieczyszczeń				
klimat akustyczny	ograniczanie emisji hałasu				
powierzchnia ziemi	oszczędność w wykorzystywaniu terenu				
krajobraz					
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa bezpieczeństwa				
dobro materialne	ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu				
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji		ograniczanie antropopresji		
korytarze ekologiczne	utrzymywanie ciągłości				utrzymywanie ciągłości

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd					
	Kierunek 5. Ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie gleb				
	Wykluczenie obszarów osuwiskowych i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych z zainwestowania i użytkowania osadniczego.	Pozostawienie obszarów osuwiskowych i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych dla użytkowania leśnego lub ekologicznego.	Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem,	Zalesienia gruntów nieprzydanych na inne cele.	Poprawa jakości gleb poprzez regulację stosunków wodnych.
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	zachowanie cennych siedlisk i gatunków				
zwierzęta			utrzymanie stanu istniejącego	stworzenie nowych warunków siedliskowych	
rośliny					
las		zachowanie lub powiększenie obszaru			
woda			możliwość zanieczyszczeń obszarowych		
powietrze					
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi			przeciwdziałanie przeznaczaniu gleb na nierolnicze wykorzystanie		
krajobraz			zachowanie krajobrazu kulturowego	wzrost walorów	
klimat				poprawa warunków mikroklimatycznych	
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa bezpieczeństwa				
dobro materialne	ograniczenie strat				
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczenie antropopresji				
korytarze ekologiczne	zachowanie ciągłości				

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd					
	Kierunek 5. Ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie gleb cd		Kierunek 6. Wykorzystanie kopalin uwzględniające potrzeby gospodarcze oraz ochronę środowiska		
	Wprowadzenie zadrzewień śródpolnych służących ochronie gleb przed erozją wietrzną, poprawie stosunków mikroklimatycznych i biocenotycznych	Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na osuwiska w aktualizowanych dokumentach planistycznych	Projektowanie kopalni odkrywkowych z uwzględnieniem minimalizacji wpływu na krajobraz	Rekultywacja i rewitalizacja obszarów poeksploatacyjnych	Likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk
	6	7	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
zwierzęta				stworzenie nowych warunków siedliskowych	
rośliny					
las				możliwość zwiększenia obszaru	
woda	zmniejszenie zagrożenia powodziowego			usunięcie zanieczyszczeń związanych z nielegalnym składowaniem odpadów	
powietrze					
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi			ograniczenie zajmowania terenu	eliminacja „dzikich” wysypisk odpadów	
krajobraz		zachowanie stanu istniejącego	ograniczenie przekształceń	usunięcie elementów dysharmonijnych	
klimat					
zasoby naturalne			zrównoważona eksploatacja		
zabytki					
ludzie		poprawa bezpieczeństwa		poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji			możliwość ustanowienia nowych obszarów	
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd				
	Kierunek 7. Ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych			
	Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Stopniowa przebudowa drzewostanu w celu dostosowania struktury lasu do istniejących warunków siedliskowych.	Hodowla drzewostanów mieszanych	Zapewnienie nienaruszalności lasów ochronnych
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość zwiększenia			ograniczanie antropopresji
zwierzęta		zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków	zachowanie cennych siedlisk i gatunków	zachowanie obszaru
rośliny				
lasy	zachowanie lub powiększenie obszaru			
woda		poprawa warunków retencji		zachowanie warunków retencji
powietrze	pochłanianie zanieczyszczeń (w granicach naturalnej pojemności)			ograniczanie emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny				ograniczanie emisji hałasu
powierzchnia ziemi			zachowanie dotychczasowych warunków	
krajobraz		wzrost walorów	zachowanie stanu istniejącego	
klimat				utrzymywanie korzystnych warunków bioklimatycznych
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	dodatni wpływ na warunki środowiskowe, zachowanie możliwości użytkowania rekreacyjnego			utrzymywanie korzystnych warunków bioklimatycznych
dobro materialne		poprawa warunków użytkowania gospodarczego		
inne przyrodnicze obszary chronione	respektowanie reżimów ochronnych			
korytarze ekologiczne	wzmocnienie funkcji ekologicznych			utrzymywanie ciągłości

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd					
	Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi				
	Opracowanie planów ochrony dla parków krajobrazowych	Opracowywanie inwentaryzacji przyrodniczych gmin	Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki	Ujednolicenie zasad gospodarowania formami ochrony przyrody z sąsiednimi województwami i przylegającymi obszarami po stronie niemieckiej	Ochrona i monitoring siedlisk przyrodniczych
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	zachowanie cennych siedlisk i gatunków		intensyfikacja działań ochronnych		
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda			poprawa jakości		
powietrze					
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi					
krajobraz	zachowanie cennych elementów biotycznych i historycznych		zachowanie cennych elementów biotycznych i historycznych		
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie					
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	intensyfikacja działań ochronnych				
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.2. CEL II – OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO cd				
	Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi cd			
	Zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych	Edukacji ekologicznej oraz rozwój infrastruktury dydaktycznej i turystycznej w lasach oraz na terenach objętych ochroną	Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych, zbiornikach wodnych oraz strefie przybrzeżnej i na terenach zmeliorowanych	Renaturyzacja i rekultywacja jezior oraz cieków
	6	7	8	9
różnorodność biologiczna	ograniczanie antropopresji	intensyfikacja działań ochronnych	zachowanie cennych siedlisk i gatunków	zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków
zwierzęta				wzrost populacji cennych gatunków ryb i ptaków
rośliny				zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków
las				ograniczenie wysuszania podłoża
woda				zwiększenie retencji
powietrze		ograniczanie emisji zanieczyszczeń	brak emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny		ograniczanie emisji hałasu	brak emisji hałasu	
powierzchnia ziemi	ograniczanie zajmowania terenu			
krajobraz	poprawa stanu istniejącego i wyeksponowanie walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych		zachowanie stanu istniejącego	wzrost walorów
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie		zwiększenie możliwości rekreacji		
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji	intensyfikacja działań ochronnych		
korytarze ekologiczne	utrzymywanie ciągłości			wspomaganie funkcji ekologicznych

5.1.2. ZALECENIA

2.3. CEL III – ROZWÓJ POTENCJAŁU LUDNOŚCIOWEGO		
	Kierunek 1. Wzrost atrakcyjności zamieszkania przez poprawę jakości życia mieszkańców	
	Poprawa warunków mieszkaniowych w miastach przez rewitalizację, odpowiednią strukturę i intensywność zabudowy	Poprawa dostępności i jakości terenów rekreacyjnych na obszarach miejskich
	1	2
różnorodność biologiczna		wzrost antropopresji
zwierzęta	ograniczanie zmian warunków bytowania	
rośliny	zwiększenie zasobu zieleni miejskiej	
lasy		
woda		
powietrze		możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny	poprawa jakości	możliwość wzrostu emisji hałasu
powierzchnia ziemi	oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz	zmiana zależna od projektów budowlanych	poprawa stanu istniejącego i wyeksponowanie walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych
klimat		
zasoby naturalne		
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	poprawa warunków środowiskowych	poprawa warunków rekreacji
dobro materialne		
inne przyrodnicze obszary chronione		wzrost antropopresji
korytarze ekologiczne	zachowanie ciągłości	

5.1.2. ZALECENIA

2.4. CEL IV – PRZEKSZTAŁCENIA SIECI OSADNICZEJ					
	Kierunek 1. Rozwój i poprawa powiązań głównych biegunów wzrostu województwa (SOM i KKBOF) zdolnych do konkurowania w przestrzeni krajowej i europejskiej				
	Wsparcie powiązań wewnętrznych między głównymi biegunami wzrostu SOM i KKBOF	Wspieranie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych Szczecina i Koszalina	Zapewnienie usług podstawowych w ośrodkach lokalnych w celu ograniczenia transportochłonności układu osadniczego (SOM i KKBOF)	Planowanie zintegrowane w całych obszarach funkcjonalnych	Zahamowanie i przeciwdziałanie zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji			zmniejszenie antropopresji	
zwierzęta					
rośliny			możliwość zwiększenia zasobu zieleni miejskiej		
las					
woda					
powietrze		wzrost emisji zanieczyszczeń	poprawa jakości		
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu			
powierzchnia ziemi				oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz			możliwość kreacji nowych walorów	poprawa stanu istniejącego	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki				zachowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie				poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość wzrostu antropopresji	wzrost antropopresji wzdłuż dróg i linii kolejowych		zmniejszenie antropopresji	
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.4. CEL IV – PRZEKSZTAŁCENIA SIECI OSADNICZEJ					
	Kierunek 2. Rozwój policentrycznej sieci osadniczej województwa umożliwiającej procesy dyfuzji rozwoju z biegunów wzrostu do pozostałych ośrodków i poprawę spójności przestrzennej wewnątrz województwa				
	Wsparcie ośrodków wzrostu o znaczeniu subregionalnym oraz ośrodków lokalnych	Realizacja polityki przestrzennej ośrodków ponadlokalnych wspomagających rozwój	Program dla małych i średnich miast: - wspieranie mieszkalnictwa - wspieranie innowacyjnej gospodarki - rozwój usług publicznych	Kształtowanie terytorialnych i funkcjonalnych związków wsi i małych miast jako centrów obsługi ludności	Stworzenie warunków do efektywnego zarządzania zrównoważonym rozwojem na obszarach wiejskich
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	możliwość ograniczania antropopresji				
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda					
powietrze	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń				
klimat akustyczny	ograniczenie/wzrost emisji hałasu				
powierzchnia ziemi					
krajobraz					
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki	możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów				
ludzie	poprawa jakości życia				
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ograniczania antropopresji				
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.4. CEL IV – PRZEKSZTAŁCENIA SIECI OSADNICZEJ cd					
	Kierunek 2. Rozwój policentrycznej sieci osadniczej województwa umożliwiającej procesy dyfuzji rozwoju z biegunów wzrostu do pozostałych ośrodków i poprawę spójności przestrzennej wewnątrz województwa cd				
	Wspieranie rozwoju subregionalnych centrów innowacyjności	Poprawa dostępności obszarów peryferyjnych do głównych miast województwa	Wzrost atrakcyjności miast przez rewitalizację i tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych	Rewitalizacja obszarów wiejskich	Działania w kierunku włączenia społecznego na obszarach wiejskich
	6	7	8	9	10
różnorodność biologiczna		możliwość wzrostu antropopresji	możliwość wzrostu antropopresji	możliwość wzrostu antropopresji	
zwierzęta			zwiększenie zasobu zieleni miejskiej		
rośliny					
las					
woda					
powietrze	możliwość poprawy jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności	wzrost emisji zanieczyszczeń na drogach	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń		
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu na drogach i/lub liniach kolejowych	ograniczenie/wzrost emisji hałasu		
powierzchnia ziemi			oszczędność w wykorzystywaniu terenu		
krajobraz	możliwość kreacji nowych walorów		możliwość kreacji nowych walorów		
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów		
ludzie		poprawa bezpieczeństwa	poprawa warunków środowiskowych i bezpieczeństwa/poprawa jakości życia		
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość wzrostu antropopresji		możliwość wzrostu antropopresji	
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO					
	Kierunek 1. Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej, poprawa ich stanu i sposobu wykorzystania				
	Opracowanie zasad sprzedaży, dzierżawy i udostępniania zabytków w celu ich lepszej ochrony i monitorowania stanu	Stworzenie obiektywnej listy zabytków wymagających najpilniejszych prac konserwatorskich	Finansowe wspieranie i promowanie zagospodarowania zabytków na cele kulturalne, turystyczne i inne publiczne z uwzględnieniem tworzenia miejsc pracy	Ochrona zabytków przed instalowaniem nośników reklamowych oraz nieprawidłową termomodernizacją	Rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów parkowo-pałacowo-folwarcznych
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna					
zwierzęta					
rośliny					zachowanie cennej zieleni
las					
woda					
powietrze					
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi					
krajobraz	poprawa stanu istniejącego	zachowanie cennych elementów biotycznych		poprawa stanu istniejącego	zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów				
ludzie	poprawa jakości życia		poprawa jakości życia		
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					intensyfikacja działań ochronnych
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO cd				
	Kierunek 1. Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej, poprawa ich stanu i sposobu wykorzystania cd			
	Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego dla celów społecznych, gospodarczych i turystycznych	Zachowanie i odtworzenie historycznych założeń parkowych i cmentarzy	Stworzenie programu modernizacji i wykorzystania zabytkowych budowli hydrotechnicznych.	Wykluczenie z lokalizacji inwestycji wielokubaturowych, wieloprzestrzennych, dominat wysokościowych obszarów zapewniających ekspozycję sylwetek historycznych jednostek osadniczych oraz dominant krajobrazowych
	6	7	8	9
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji	zachowanie cennych siedlisk i gatunków		
zwierzęta				
rośliny		zachowanie cennej zieleni		
las				
woda				
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi				
krajobraz		zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych		
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów			
ludzie				
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione		intensyfikacja działań ochronnych		
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO				
	Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego			
	Uwzględnienie polityce gmin obszarów zwaloryzowanych jako spełniające kryteria parków kulturowych (PK)	Utrzymanie zasad kompozycji przestrzenno-architektonicznej i jej różnorodności na terenach poszczególnych projektowanych/potencjalnych parków kulturowych	Ochrona elementów kulturowych: obiektów budowlanych, komponowanej zieleni, stanowisk archeologicznych oraz przyrodniczych tworzących specyfikę obszaru parków kulturowych	Zakaz wprowadzania na terenach obszarów wyznaczonych pod parki kulturowe elementów i form zagospodarowania degradujących krajobraz
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna		zachowanie cennych siedlisk i gatunków		
zwierzęta				
rośliny				
lasy	zachowanie obszaru			
woda				
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi				
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	zachowanie dziedzictwa historycznego i ładu przestrzennego			
ludzie				
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość zmniejszenia antropopresji			
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO			
	Kierunek 3. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego		
	Opracowanie i upowszechnianie regionalnych katalogów historycznej zabudowy i zagospodarowania terenu	Studium przebiegu dróg o szczególnych walorach krajobrazowych jako wytyczne do wskazań i budowy systemu turystycznych tras	Uwzględnianie w polityce przestrzennej ochrony układów urbanistycznych i ruralistycznych wpisanych i wskazanych do wpisania do rejestru zabytków wraz z obowiązkiem sporządzania dla nich planów miejscowych
	5	6	7
różnorodność biologiczna			
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego	zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych	
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów		
ludzie			
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość zmniejszenia antropopresji	
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO cd			
	Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego cd		
	Utrzymanie i eksponowanie otwarć krajobrazowych, punktów widokowych, miejsc ekspozycji wartościowych krajobrazów kulturowych i przyrodniczych	Sporządzenie studiów historyczno-krajobrazowych dla wskazanych obszarów kulturowo-krajobrazowych wraz z wytycznymi do polityki przestrzennej gmin	Uwzględnianie w polityce przestrzennej ochrony wskazanych i rekomendowanych do ustanowienia pomników historii wraz z ich otoczeniem
	8	9	10
różnorodność biologiczna			
zwierzęta			
rośliny			
las	zachowanie obszaru		
woda			
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi	ograniczanie przekształceń		
krajobraz	zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych, zachowanie krajobrazu kulturowego		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów		zachowanie dziedzictwa historycznego i ładu przestrzennego
ludzie			
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość zmniejszenia antropopresji		
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

2.5. CEL V – OCHRONA DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO cd				
	Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego cd			
	Ochrona zielonych pierścieni i włączanie średniowiecznych fortyfikacji miejskich do planowanych tras turystycznych	Inwentaryzacja i waloryzacja zieleni przydrożnej, wprowadzenie zakazu wycinki alejowych obsadzeń drogowych lub obowiązku stosownych kompensacji	Rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów parkowo-pałacowo-folwarcznych	Rewitalizacja zabytkowych układów przestrzennych urbanistycznych i ruralistycznych
	11	12	13	14
różnorodność biologiczna			Wpływ omówiony w ustaleniu: <u>Rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów parkowo-pałacowo-folwarcznych</u> Cel – Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Kierunek - Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej, poprawa ich stanu i sposobu wykorzystania	
zwierzęta				
rośliny	zachowanie zieleni miejskiej	zachowanie cennej zieleni		zachowanie cennej zieleni
las	zachowanie obszaru	zachowanie obszaru		
woda				
powietrze		ograniczanie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń		
klimat akustyczny		ograniczanie rozprzestrzeniania hałasu		
powierzchnia ziemi	ograniczanie przekształceń			
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego			zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych, zachowanie krajobrazu kulturowego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie	wzrost atrakcyjności rekreacyjnej			poprawa warunków środowiskowych i bezpieczeństwa
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione				
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ					
	Kierunek 1. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych i procesu rozwoju mieszkalnictwa				
	Rewitalizacja tkanki mieszkaniowej i przestrzeni publicznych	Ograniczanie ekspansji zabudowy na obszary podmiejskie niezurbanizowane	Kształtowanie zabudowy w formie zwartych ośrodków satelitarnych wokół dużych miast	Wykorzystanie aktywności deweloperskiej dla kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej	Podnoszenie jakości i atrakcyjności zabudowy mieszkaniowej w miastach
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna		możliwość zmniejszenia antropopresji			
zwierzęta					
rośliny	możliwość zwiększenia zasobu zieleni miejskiej			możliwość zwiększenia zasobu zieleni miejskiej	
las					
woda					
powietrze	możliwość poprawy jakości			możliwość poprawy jakości	
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi		oszczędność w wykorzystywaniu terenu			
krajobraz	poprawa stanu istniejącego			możliwość kreacji nowych walorów	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki	możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów			możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie	poprawa bezpieczeństwa			poprawa warunków środowiskowych i poprawa jakości życia	
dobro materialne	wzrost wartości nieruchomości			wzrost wartości nieruchomości	
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość zmniejszenia antropopresji			
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ cd			
	Kierunek 2. Rozwój ilościowy i jakościowy szkolnictwa oraz sfery naukowo-badawczej		
	Rozbudowa i budowa nowych szkół podstawowych oraz infrastruktury przedszkolnej na terenach o rosnącej liczbie ludności	Budowa, rozbudowa i modernizacja bazy dydaktycznej szkolnictwa ponadpodstawowego	Utworzenie w Szczecinie instytutu naukowo-badawczego zajmującego się gospodarką morską, współpracą transbałtycką, skandynawistyką
	1	2	3
różnorodność biologiczna			Wpływ omówiony w ustaleniu:
zwierzęta			<u>Utworzenie w Szczecinie instytutu naukowo-</u>
rośliny			<u>badawczego zajmującego się gospodarką morską,</u>
las			<u>współpracą transbałtycką, skandynawistyką.</u>
woda			Cel – Wzmacnianie powiązań zewnętrznych
powietrze	możliwość ograniczenia emisji zanieczyszczeń dzięki zmniejszeniu transportochłonności		województwa
klimat akustyczny	możliwość ograniczenia emisji hałasu dzięki zmniejszeniu transportochłonności		Kierunek - Rozwój współpracy w dziedzinie
powierzchnia ziemi			planowania przestrzennego i polityki regionalnej
krajobraz			w Regionie Morza Bałtyckiego
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia		
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ							
	Kierunek 3. Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej						
	Zapewnienie dostępności do oddziałów szpitalnych.	Zwiększenie bazy opieki długoterminowej	Poprawa dostępności do usług zdrowotnych	Wzmocnienie bazy leczenia onkologicznego	Utrzymanie działalności lotniczego pogotowia ratunkowego na lotnisku w Goleniowie	Utworzenie stałej stacji lotniczego pogotowia ratunkowego w Zegrzu Pomorskim	Weryfikacja i przystosowanie lądowisk do nocnej pracy śmigłowców lotniczego pogotowia ratunkowego,
	1	2	3	4	5	6	7
różnorodność biologiczna							
zwierzęta					konieczność odstraszenia ptaków, zwiększenie oddziaływanie hałasu		zmiana warunków bytowania
rośliny							
las							
woda							
powietrze					emisja zanieczyszczeń lotniczych		emisja zanieczyszczeń
klimat akustyczny					możliwość powiększenia strefy oddziaływania hałasu		emisja silnego hałasu w porze nocnej
powierzchnia ziemi							
krajobraz						niewielkie zmiany stanu istniejącego	
klimat							
zasoby naturalne							
zabytki							
ludzie	poprawa bezpieczeństwa i stanu zdrowia				zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii sterowania ruchem		poprawa bezpieczeństwa, zakłócanie ciszy nocnej
dobro materialne					niewielka możliwość awarii lotniczej		
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne							

5.1.2. ZALECENIA

2.6. CEL VI – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ					
	Kierunek 4. Poprawa wykorzystania potencjału uzdrowiskowego				Kierunek 5. Poprawa dostępu i podniesienie jakości usług kulturalnych
	Modernizacja infrastruktury uzdrowiskowej i turystycznej	Ograniczanie ruchu samochodowego w uzdrowiskach, ulepszanie transportu zbiorowego	sprawnienie transportu zbiorowego w gminach uzdrowiskowych	Przywrócenie lub nadanie funkcji uzdrowiskowej nowym ośrodkom	Budowa, rozbudowa i modernizacja instytucji kultury wyspecjalizowanej (m.in. teatrów i muzeów), istniejących obiektów kultury oraz sieci placówek kultury
	1	2	3	4	
różnorodność biologiczna		ograniczenie antropopresji		ograniczenie antropopresji	
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda				usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń	
powietrze	zachowanie zaostrzonych standardów jakości		możliwość poprawy jakości	wprowadzenie zaostrzonych standardów jakości	
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu			ograniczenie emisji hałasu	
powierzchnia ziemi					
krajobraz	zahamowanie przekształceń, zachowanie cennych elementów biotycznych i historycznych			zahamowanie przekształceń, zachowanie cennych elementów biotycznych i historycznych	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych
klimat	utrzymywanie korzystnych warunków bioklimatycznych			utrzymywanie korzystnych warunków bioklimatycznych	
zasoby naturalne					
zabytki				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	
ludzie	poprawa jakości życia			poprawa stanu zdrowia	
dobro materialne				wzrost wartości nieruchomości	
inne przyrodnicze obszary chronione		ograniczenie antropopresji			
korytarze ekologiczne				wzmocnienie funkcji ekologicznych korytarzy regionalnych	

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY					
	Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa				
	Wzmacnianie potencjału SOM oraz KKBOF jako lokomotyw rozwoju województwa	Wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego	Przekształcanie terenów przemysłowych w strefy wielofunkcyjne z możliwością zachowania działalności gospodarczej	Rozwój istniejących stref aktywności gospodarczej	Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości w powiązaniu wsparciem usług doradczych dla firm w początkowej fazie
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	ograniczenie				
zwierzęta	antropopresji/zmniejszenie zagrożeń				
rośliny			możliwość zwiększenia zasobu zieleni urządzonej		
lasy					
woda			usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń		
powietrze			ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny			ograniczenie/wzrost emisji hałasu	możliwość wzrostu emisji hałasu	
powierzchnia ziemi			oszczędność w wykorzystywaniu terenu	możliwość zajmowania terenów	
krajobraz			zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych		
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki			możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów		
ludzie	poprawa jakości życia				
dobro materialne			wzrost wartości środowiska zbudowanego		
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczenie antropopresji/zmniejszenie zagrożeń				
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd					
	Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa cd				
	Zwiększenie zastosowania innowacji w MŚP	Poprawa dostępności do Internetu szerokopasmowego	Tworzenie warunków do lokalizacji na obszarach niskiej aktywności ekonomicznej podmiotów gospodarczych	Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi klastrów zwłaszcza w obszarze inteligentnych specjalizacji	Wykreowanie znaczącego ośrodka wzrostu gospodarczego w centralnej strefie funkcjonalnej oraz wzmocnienie gospodarcze miast subregionalnych
	6	7	8	9	10
różnorodność biologiczna	ograniczanie antropopresji		możliwość wzrostu antropopresji		
zwierzęta					
rośliny					
lasy					
woda					
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	możliwość poprawy jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności		możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	możliwość poprawy jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu	i		możliwość wzrostu emisji hałasu	
powierzchnia ziemi				możliwość zajmowania terenów	
krajobraz				zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych	
krajobraz			możliwość kreacji nowych walorów		poprawa stanu istniejącego
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa jakości życia				poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd							
	Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa						
	Wspieranie Inteligentnej specjalizacji:						
	Wielkogabarytowe konstrukcje wodne i lądowe	Zaawansowane wyroby metalowe	Produkty drzewno-meblarskie	Opakowania przyjazne środowisku	Produkty inżynierii chemicznej i materiałowej	Nowoczesne przetwórstwo rolno-spożywcze	Multimodalny transport i logistyka
	11						
różnorodność biologiczna							
zwierzęta							
rośliny							
las							
woda							
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń						
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu						
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania terenu						
krajobraz							
klimat							
zasoby naturalne							
zabytki							
ludzie							
dobro materialne							
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne							

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY				
	Kierunek 2. Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie			
	Wykorzystanie przewagi konkurencyjnej województwa wynikającej z dobrego dostępu do portów, dla lokalizacji przemysłu wymagającego takiego dostępu	Wykorzystanie możliwości rozwoju portu zewnętrznego w Świnoujściu, w tym rozwój infrastruktury i suprastruktury	Restrukturyzacja portów i przystani rybackich w kierunku świadczenia usług turystycznych (rybactwa turystycznego i przewozów pasażerskich)	Utworzenie w Szczecinie terminalu lub stanowiska do obsługi dużych statków pasażerskich
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta				
rośliny				
las		możliwość wycinek w lasach ochronnych		
woda		zanieczyszczenie w trakcie prac, zmiana dynamiki wód przybrzeżnych		możliwość zmiany stosunków wodnych
powietrze		wzrost emisji zanieczyszczeń (nie dotyczy terminalu LNG)		zagrożenie wzrostem emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu		emisja hałasu
powierzchnia ziemi		zajęcie terenu	możliwość zajmowania nowych terenów	
krajobraz		zmiana krajobrazu naturalnego na antropogeniczny	liczne drobne zmiany, w tym w obszarach kulturowo-krajobrazowych	zmiana zależna od projektów budowlanych
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki			zagrożenie obiektów historycznych	
ludzie	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii		zwiększenie możliwości rekreacji	poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne		zagrożenie poważną awarią		
inne przyrodnicze obszary chronione			wzrost antropopresji	
korytarze ekologiczne		ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd					
	Kierunek 2. Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie				
	Preferencje dla rozwoju produkcji wielkogabarytowych metalowych elementów konstrukcyjnych elektrowni wiatrowych na morzu	Dostosowanie wewnętrznej infrastruktury oraz technologii przeładunku w portach do standardów współczesnego transportu morskiego	Preferencje dla lokalizacji produkcji stoczniowej i przemysłów nowoczesnych technologii na terenach portowych	Tworzenie w portach morskich i w ich otoczeniu infrastruktury na potrzeby eksploatacji geologicznych zasobów morza	Zapewnienie odpowiednich standardów technicznych nabrzeży i dostępności od strony lądu dla drobnicy skonteneryzowanej w Szczecinie
	5	6	7	8	9
różnorodność biologiczna				możliwość wzrostu antropopresji	
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda					
powietrze	wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny	możliwość ograniczania emisji zanieczyszczeń		możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny	wprowadzenie hałasu na nowe tereny			możliwość wzrostu emisji hałasu	
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania nowych terenów		oszczędność w wykorzystywaniu terenu	możliwość zajmowania terenów	
krajobraz			zachowanie krajobrazu kulturowego	zmiana zależna od projektów budowlanych	poprawa stanu istniejącego
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie		zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii			poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne		zapobieganie poważnym awariom			
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY					
	Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa				
	Podtrzymywanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego na terenach turystycznych	Wydłużanie sezonu turystycznego, poprzez rozwój jakościowy oferty turystycznej	Wsparcie projektów z zakresu infrastruktury turystyki aktywnej i uzdrowiskowej	Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo zagrożonych antropopresją	Wzrost innowacyjności w usługach turystycznych
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	intensyfikacja działań ochronnych	możliwość wzrostu antropopresji		ochrona siedlisk	
zwierzęta					
rośliny					
lasy					
woda					
powietrze		możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń			
klimat akustyczny		możliwość wzrostu emisji hałasu			
powierzchnia ziemi		możliwość zajmowania terenu			
krajobraz	możliwość wzrostu walorów i kreacji nowych walorów				możliwość kreacji nowych walorów
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie	poprawa warunków rekreacji		zwiększenie możliwości rekreacji		
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	intensyfikacja działań ochronnych				
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd					
	Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa				
	Wykorzystanie półwyspu nowowarpieńskiego do rozwoju windsurfingu i kitesurfingu	Rozwój funkcji turystycznych w portach morskich i w morskich przystaniach rybackich	Udrożnienie szlaku wodnego z Zalewu Szczecińskiego przez Dziwną na Bałtyk	Rewitalizacja przestrzeni nadwodnych miast z uwzględnieniem funkcji turystycznej	Podnoszenie atrakcyjności wizualnej frontów wodnych
	6	7	8	9	10
różnorodność biologiczna			możliwość ingerencji w siedliska chronione	możliwość wzrostu antropopresji	
zwierzęta				zwiększenie zasobu zieleni miejskiej	
rośliny					
las					
woda		wzrost intensywności ruchu jednostek pływających, możliwość zanieczyszczeń			
powietrze				wzrost emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny				wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi	zwiększenie powierzchni zabudowanej	możliwość zajmowania nowych terenów		oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz	wprowadzenie krajobrazu antropogenicznego właściwego specyfice dużych akwenów	liczne drobne zmiany, w tym w obszarach kulturowo-krajobrazowych	brak zmian w krajobrazie naturalnym	możliwość kreacji nowych walorów	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki		wyekspozowanie/zagrożenie obiektów historycznych		zachowanie i wyekspozowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji			poprawa warunków środowiskowych i jakości życia	
dobro materialne	obszar częściowo zagrożony powodzią				
inne przyrodnicze obszary chronione		wzrost antropopresji			
korytarze ekologiczne		ingerencja w korytarzach ponadregionalnych			

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd							
	Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa						
	Promocja pojezierzy na rzecz intensyfikacji ruchu turystycznego	Jakościowe rozszerzanie oferty turystycznej, o sektor usług zdrowotnych, medycznych wellness i SPA	Prace konserwatorskie, restauratorskie przy zabytkach, historycznych	Tworzenie i rozwój szlaków turystyki kulturowej w oparciu o elementy dziedzictwa kulturowego	Wspieranie kompletnej oferty turystyki miejskiej	Wprowadzanie nowych funkcji komercyjnychw obiektach zabytkowych	Zagospodarowanie turystyczne obiektów przemysłowych i po militarnych
	11	12	13	14	15	17	18
różnorodność biologiczna	wzrost antropopresji						
zwierzęta							
rośliny							
las							
woda							
powietrze							
klimat akustyczny							
powierzchnia ziemi							oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz					możliwość kreacji nowych walorów		
klimat							
zasoby naturalne							
zabytki			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji						
dobro materialne			wzrost wartości środowiska zbudowanego				
inne przyrodnicze obszary chronione							
korytarze ekologiczne							

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY				
	Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej			
	Prowadzenie dalszej redystrybucji ziemi Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	Preferencje dla zwiększenia produkcji zwierzęcej, głównie chowu i hodowli bydła mięsnego i ochrona kierunku chowu i hodowli bydła mlecznego	Utrzymanie i rozwój hodowli drobiu oraz przetwórstwa mięsa drobiowego.	Tworzenie preferencji dla silnych gospodarstw rodzinnych
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna				
zwierzęta		utrzymanie populacji zwierząt związanych z siedliskami łąkowymi		
rośliny		Zachowanie i wykorzystanie potencjału użytków zielonych		przeciwdziałanie monokulturze
lasy				
woda		możliwość zanieczyszczeń obszarowych		
powietrze			emisja odorów	
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi	przeciwdziałanie przeznaczaniu gleb na nierolnicze wykorzystanie			przeciwdziałanie przeznaczaniu gleb na nierolnicze wykorzystanie
krajobraz	zachowanie/ /możliwość obniżenia walorów krajobrazu kulturowego			zachowanie krajobrazu
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie				poprawa jakości życia
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione				
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY Cd				
	Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej			
	Zwiększenie upraw roślin przeznaczonych na cele energetyczne i na biomasę	Preferencje dla tworzenia gospodarstw ekologicznych	Ograniczenie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm chowu i hodowlanych na obszarach pojezierzy i na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową	Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem
	5	6	7	8
różnorodność biologiczna	możliwość ograniczenia	utrzymanie stanu istniejącego		
zwierzęta			polepszenie dobrostanu	utrzymanie stanu istniejącego
rośliny				
lasy				
woda			ograniczanie zanieczyszczeń	możliwość zanieczyszczeń obszarowych
powietrze	ograniczanie zanieczyszczeń energetycznych		poprawa jakości	
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania nowych terenów			przeciwdziałanie przeznaczaniu gleb na nierolnicze wykorzystanie
krajobraz	możliwość obniżenia walorów	zachowanie krajobrazu kulturowego	poprawa stanu istniejącego	zachowanie krajobrazu kulturowego
klimat				
zasoby naturalne	ograniczanie wykorzystywania na cele energetyczne			
zabytki				
ludzie		poprawa warunków środowiskowych i stanu zdrowia		
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione		ograniczanie antropopresji		
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych		

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd					
	Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej				
	Zwiększenie zasobów wód powierzchniowych dla celów rolniczych poprzez poprawę zdolności retencyjnych	Regulacja stosunków wodnych w glebach po przez prowadzenie prawidłowej melioracji	Wspieranie wytwarzania energii z biomasy oraz biogazu	Prowadzenie produkcji rolniczej dostosowanej do warunków glebowych	Ochrona gleb przed zanieczyszczeniem
	9	10	11	12	13
różnorodność biologiczna	możliwość zachowania cennych siedlisk i gatunków			możliwość zachowania cennych siedlisk i gatunków	intensyfikacja działań ochronnych
zwierzęta					
rośliny					
las	ochrona przed wysuszeniem podłoża				
woda	powiększanie zasobu wód podziemnych				ograniczenie zanieczyszczenia
powietrze			poprawa jakości		
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi				zachowanie jakości gleb	
krajobraz	zachowanie cennych elementów biotycznych				
klimat	łagodzenie zjawisk ekstremalnych		ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych		
zasoby naturalne			oszczędność zasobów nieodnawialnych		
zabytki					
ludzie	poprawa bezpieczeństwa				
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego		obniżanie kosztów eksploatacyjnych		
inne przyrodnicze obszary chronione	zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów				intensyfikacja działań ochronnych
korytarze ekologiczne	wspomaganie funkcji ekologicznych			wspomaganie funkcji ekologicznych	

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd					
	Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej				
	Wspieranie produkcji i przetwórstwa ekologicznego	Wspieraniu rozwoju agroturystyki i innych form rekreacji na obszarach wiejskich	Zalesianie gruntów o niskiej produktywności rolnej,	Preferencja zabudowy nawiązującej do cech regionalnych	Ograniczenie odprowadzanych do wód substancji szkodliwych, w tym szczególnie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych
	14	15	16	17	18
różnorodność biologiczna	możliwość zachowania różnorodności biologicznej	możliwość wzrostu antropopresji	kreacja nowych walorów		
zwierzęta					
rośliny					
las			powiększenie areалу		
woda					eliminacja zanieczyszczeń, poprawa jakości wód powierzchniowych
powietrze		możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń			
klimat akustyczny		możliwość wzrostu emisji hałasu			
powierzchnia ziemi	zachowanie jakości gleb	możliwość zajmowania terenu			
krajobraz	zachowanie krajobrazu kulturowego		poprawa krajobrazu	zachowanie krajobrazu kulturowego	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	
ludzie	poprawa jakości życia				
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość wzrostu antropopresji			
korytarze ekologiczne	wzmocnienie funkcji ekologicznych		wzmocnienie funkcji ekologicznych		

5.1.2. ZALECENIA

2.7. CEL VII – WZROST I ROZWÓJ GOSPODARCZY cd			
	Kierunek 6. Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej		
	Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju	Monitoring stanu infrastruktury rekreacyjnej w lasach	Propagowanie wizji wielofunkcyjności lasu (gospodarcza, ekologiczna, społeczna)
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość zwiększenia		możliwość zwiększenia
zwierzęta	zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków		zachowanie cennych siedlisk i gatunków
rośliny			
lasy		intensyfikacja działań ochronnych	
woda	poprawa warunków retencji		zachowanie warunków retencji
powietrze	pochłanianie zanieczyszczeń (w granicach naturalnej pojemności)		
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			
krajobraz	wzrost walorów		zachowanie stanu istniejącego
klimat			zachowanie dotychczasowych warunków
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa warunków środowiskowych, poprawa jakości życia		
dobro materialne	poprawa warunków użytkowania gospodarczego		zachowanie warunków użytkowania gospodarczego
inne przyrodnicze obszary chronione	respektowanie reżimów ochronnych		respektowanie reżimów ochronnych
korytarze ekologiczne	wzmocnienie funkcji ekologicznych		wzmocnienie funkcji ekologicznych

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO				
	Kierunek 1. Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa			
	Przebudowa drogi krajowej nr 10 do parametrów klasy GP (Lubieszyn – Szczecin	Zabezpieczenie rezerwy terenu pod budowę obwodnic miejscowości w ciągu głównych dróg krajowych nr: 20, 23, 31	Ocena i weryfikacja przebiegu projektowanych obwodnic w stosunku do centrów miast pod kątem obszarów obsługi oraz walorów krajobrazowych i środowiskowych	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		zmniejszenie antropopresji	
zwierzęta				
rośliny				
las	możliwość wycinek			
woda				
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce		możliwość poprawy jakości w ramach eliminacji pojazdów nie spełniających norm
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu			
powierzchnia ziemi		zajęcie terenu	oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz	niewielkie zmiany stanu istniejącego	wprowadzenie kolejnego elementu krajobrazu antropogenicznego	zachowanie walorów	
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki		ochrona obiektów zabytkowych		
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego			poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji w siedliska chronione		zmniejszenie antropopresji	
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO				
	Kierunek 2. Usprawnianie systemu dróg, wojewódzkich, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych			
	Zabezpieczanie rezerwy terenu pod budowę obwodnic w ciągach dróg wojewódzkich	Przebudowa odcinków szlakowych dróg wojewódzkich (nie objętych szczegółowymi ustaleniami planu):	Weryfikacja przebiegu projektowanych obwodnic w stosunku do centrów miast	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym: budowa ciągów dróg rowerowych
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		Wpływ omówiony w zaleceniu: <u>Ocena i weryfikacja przebiegu projektowanych obwodnic w stosunku do centrów miast pod kątem obszarów obsługi oraz walorów krajobrazowych i środowiskowych</u> Cel – Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego Kierunek - Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa	Wpływ omówiony w zaleceniu: <u>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</u> Cel – Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego Kierunek - Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa
zwierzęta				
rośliny				
lasy				
woda				
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu		
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu		
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu			
krajobraz	wprowadzenie kolejnego elementu krajobrazu antropogenicznego	niewielkie zmiany stanu istniejącego		
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego			
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO						
	Kierunek 3. Kształtowanie systemu zewnętrznych i wewnętrznych kolejowych powiązań transportowych					
	Budowa nowych lub zmiana lokalizacji istniejących stacji /przystanków kolejowych na istniejących liniach kolejowych, w celu optymalizacji obsługi podróżnych	Modernizacja linii kolejowej 202 Stargard – Gdańsk Główny (budowa drugiego toru)	Modernizacja linii kolejowej nr 402 na odcinku Koszalin – Kołobrzeg	Modernizacja linii kolejowej nr 405	Modernizacja linii kolejowej nr 404 Szczecinek - Kołobrzeg	Reaktywacja połączeń na liniach kolejowych nr: 406, 415, 410, 420
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione					możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta						
rośliny						
las		możliwość wycinek				
woda						
powietrze		poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego				
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu				
powierzchnia ziemi	utwardzenie niewielkich fragmentów					
krajobraz	możliwość kreacji nowych walorów					
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki						
ludzie	poprawa bezpieczeństwa	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych środków sterowania ruchem				
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO cd					
	Kierunek 3. Kształtowanie systemu zewnętrznych i wewnętrznych kolejowych powiązań transportowych				
	Poprawa dostępności do pasa nadmorskiego przez przedłużenie linii kolejowej z Kamienia Pom. do Dziwnówka i Rewala.	Zachowanie śladu komunikacyjnego wraz z infrastrukturą wszystkich linii kolejowych do odtworzenia lub wykorzystania	Modernizacja dworców i stacji kolejowych	Rewitalizacja linii wąskotorowych i dostosowanie ich do potrzeb ruchu turystycznego	Poprawa bezpieczeństwa na styku ruchu kolejowego i drogowego
	7	8	9	10	11
różnorodność biologiczna				Wpływ omówiony w zaleceniu: <i>Rewitalizacja linii wąskotorowych i dostosowanie ich do potrzeb ruchu turystycznego Koszalin – Manowo – Świeleno</i> Cel – Polityka przestrzenna w obszarze funkcjonalnym strefy przybrzeżnej Kierunek - Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego.	
zwierzęta					
rośliny					
lasy	możliwość wycinek				
woda	możliwość lokalnej zmiany stosunków wodnych				
powietrze	ograniczenie emisji z transportu drogowego				
klimat akustyczny	ograniczenie emisji z transportu drogowego, wprowadzenie hałasu na nowe tereny				
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie powierzchni		utwardzenie niewielkich fragmentów		
krajobraz	niewielka zmiana stanu istniejącego, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	zachowanie walorów	możliwość kreacji nowych walorów		
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa bezpieczeństwa			poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO					
	Kierunek 4. Rozwój transportu zbiorowego				
	Niwelowanie przewagi transportu indywidualnego nad transportem publicznym	Wspieranie rozwoju transportu zbiorowego w miejskich obszarach funkcjonalnych oraz w pasie nadmorskim	Budowa systemów typu park & ride, bike & ride, czy kiss & ride przy dworcach kolejowych w miejscowościach będących siedzibami powiatów i gmin	Promocja zintegrowanych systemów taryfowo - biletowych	Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej w obszarze funkcjonalnym Szczecina poprzez budowę węzłów przesiadkowych
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna					
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda					
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń				
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu				
powierzchnia ziemi			zajęcie terenu, utwardzenie powierzchni		zajęcie terenu, utwardzenie powierzchni
krajobraz					
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa jakości życia				
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO			
	Kierunek 5. Rozwój transportu morskiego		
	Rozwiązanie kwestii wykorzystania lub składowania urobku przez wskazanie miejsc składowania (pola refulacyjne)	Rozwój funkcji małych portów morskich	Poprawa dostępności portów przez modernizację połączeń kolejowych i drogowych.
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość renaturyzacji zajętych terenów		
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda	możliwość zanieczyszczenia		
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu		
krajobraz	możliwość obniżenia walorów	poprawa stanu istniejącego	
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie		poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne	możliwość uzyskania nowych terenów		
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość presji		
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO						
	Kierunek 6. Poprawa żeglowności na Odrze			Kierunek 7. Rozwój transportu lotniczego		
	Budowa portu rzeczno- morskiego w Szczecinie zintegrowanego z portem morskim.	Odbudowa nabrzeży i przystani recznych na potrzeby ruchu pasażerskiego	Rozwój potencjału portowego dla obsługi jednostek żeglugi śródlądowej	Modernizacja infrastruktury Portu lotniczego Szczecin- Goleniów.	Rozwój funkcji lotniska miejskiego Szczecin Dąbie na bazie istniejącego lotniska sportowego	Optymalizacja połączeń kolejowych z Portem lotniczym Szczecin - Goleniów, w ramach budowy Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej
	1	2	3	1	2	3
różnorodność biologiczna zwierzęta	możliwość ingerencji w siedliska chronione			konieczność odstraszenia ptaków, zwiększenie oddziaływanie hałasu	ingerencja w siedliska chronione, konieczność odstraszenia ptaków	
rośliny						
las						
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych			możliwość zmiany stosunków wodnych	konieczność obniżenia zwierciadła wód gruntowych	
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń				wzrost emisji zanieczyszczeń	możliwość poprawy jakości dzięki ograniczeniu transportu indywidualnego
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu					możliwość ograniczenia hałasu emitowanego przez transport indywidualny
powierzchnia ziemi						
krajobraz	poprawa stanu istniejącego			niewielkie zmiany stanu istniejącego		
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki	możliwość wyekspozowania cennych obiektów					
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji			zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii sterowania ruchem	wzrost uciążliwości	poprawa stanu zdrowia i bezpieczeństwa
dobro materialne	możliwość zagrożenia powodzią			niewielka możliwość awarii lotniczej	możliwość zmniejszenia wartości nieruchomości	
inne przyrodnicze obszary chronione					możliwość presji	
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

2.8. CEL VIII – POPRAWA ZEWNĘTRZNEJ I WEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ ORAZ SPRAWNOŚCI SYSTEMU TRANSPORTOWEGO			
	Kierunek 8. Rozwój transportu intermodalnego		
	Budowa, rozbudowa nowoczesnych terminali kontenerowych w Szczecinie i w Świnoujściu	Wdrożenie nowoczesnych systemów informatycznych w transporcie	Lokalizacja infrastruktury i suprastruktury logistycznej w obszarach węzłowych: SOM, KKBOF
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		antropopresja
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych		
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń		wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		wprowadzenie hałasu na nowe tereny
powierzchnia ziemi			zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni
krajobraz			wprowadzenie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa/ zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii sterowania ruchem		zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje na obszarach chronionego krajobrazu		antropopresja
korytarze ekologiczne	ingerencja w korytarzu ponadregionalnym		

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ					
	Kierunek 2. Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych		Kierunek 3. Budowa i rozbudowa sieci gazowych		
	Budowa linii dystrybucyjnych wysokiego napięcia WN-110 kV:	Budowa stacji elektroenergetycznych 110/15 kV z liniami zasilającymi:	Rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu	Budowa sieci dystrybucyjnej wysokiego ciśnienia na obszarach deficytowych:	Budowa układów wyspowego zasilania w gaz, zaopatrywanych za pomocą dostaw LNG, LBG
	1	2	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione				
zwierzęta					
rośliny					
lasy					
lasy	nowe wycinki lub poszerzenie istniejących				
woda			lokalne zmiany stosunków wodnych		
powietrze	możliwość ograniczenia emisji zanieczyszczeń energetycznych		wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny		
imad akustyczny	wzrost emisji hałasu		wprowadzenie hałasu na nowe tereny		
powierzchnia ziemi	możliwość zajęcia terenu		zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni	możliwość zajęcia terenu	
krajobraz	wprowadzenie nowych elementów dysharmonijnych				
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		możliwość zwiększenia uciążliwości transportu	poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione	ingerencje na obszarach chronionego krajobrazu				
korytarze ekologiczne	przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego				

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd					
	Kierunek 4. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii				
	Rozwój energetyki wiatrowej w oparciu o wytyczne wynikające ze studium krajobrazowego.	Rozwój małej energetyki wodnej poprzez wykorzystanie istniejącej zabudowy hydrotechnicznej.	Dalszy rozwój energetyki geotermalnej do celów ciepłowniczych.	Wykorzystanie wód geotermalnych do celów leczniczych, rekreacyjnych, w produkcji rolniczej.	Rozwój mikro i małych instalacji solarnych wykorzystujących konwersję energii słonecznej w energię ciepłą lub elektryczną.
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna					
zwierzęta	przeszkody dla ptaków	możliwość utrzymania barier migracyjnych			
rośliny					
lasy					
woda		racjonalne użytkowanie	zmiana warunków fizykochemicznych wód wgłębnych		
powietrze	poprawa jakości				
klimat akustyczny	ograniczanie emisji hałasu				
powierzchnia ziemi			zmiana warunków geotechnicznych gruntu		
krajobraz	ograniczanie przekształceń stanu istniejącego	zachowanie krajobrazu kulturowego			
klimat	ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych				
zasoby naturalne	ograniczenie szkód w środowisku				
zabytki		zachowanie krajobrazu kulturowego			
ludzie	ograniczanie oddziaływania akustycznego i wizualnego	poprawa bezpieczeństwa	poprawa warunków środowiskowych	poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji	
dobro materialne		wspomaganie zabezpieczenia przeciwpowodziowego	obniżanie kosztów eksploatacyjnych		
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczanie antropopresji	możliwość ingerencji			
korytarze ekologiczne		utrzymanie/ograniczanie ciągłości			

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd						
	Kierunek 4. Ograniczenie zużycia paliw węglowych, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii cd					
	Budowa farm fotowoltaicznych.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych umożliwiające przyłączenia odnawialnych źródeł energii.	Rozwój produkcji energii opartej na kogeneracji.	Wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspieranie energetyki prosumenckiej	Zabezpieczenie zaplecza infrastrukturalnego na potrzeby morskiej energetyki wiatrowej	Wdrażanie programów termo modernizacyjnych budynków
	6	7	8	9	10	11
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			możliwość ingerencji w siedliska chronione	antropopresja	
zwierzęta						
rośliny						
las						
woda						
powietrze	poprawa jakości				wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny	
klimat akustyczny					wprowadzenie hałasu na nowe tereny	
powierzchnia ziemi	możliwość zajęcia terenu			możliwość zajęcia terenu	możliwość zajęcia terenu, utwardzenie nowych powierzchni	
krajobraz	zmiana krajobrazu			zmiana krajobrazu	wprowadzenie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	
klimat	ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych					
zasoby naturalne	ograniczenie szkód w środowisku					ograniczanie wykorzystywania na cele energetyczne
zabytki						
ludzie					możliwość zwiększenia uciążliwości	poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione					antropopresja	
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ			
	Kierunek 5. Działania na rzecz wykorzystania potencjału województwa w sektorze biogospodarki dla rozwoju energetyki odnawialnej		Kierunek 6. Zwiększenie dostępności oraz zdolności wykorzystania technologii teleinformatycznych
	Produkcja biomasy z terenów niewykorzystywanych w rolnictwie a nadających się do produkcji biomasy.	Propagowanie grup producenckich oraz inicjatyw klastrowych dotyczących energetyki odnawialnej.	Wspomaganie rozwoju telepracy na obszarach problemowych, w tym o najgorszej najgorzej dostępności do głównych obszarów miejskich.
	1	2	1
różnorodność biologiczna	możliwość ograniczenia		
zwierzęta	zmiana warunków bytowania		
rośliny			
lasy			
woda			
powietrze			możliwość poprawy jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi			
krajobraz			możliwość poprawy stanu istniejącego
klimat	ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych		
zasoby naturalne		oszczędność zasobów nieodnawialnych	
zabytki			
ludzie			
dobra materialne		obniżanie kosztów eksploatacyjnych	
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd			
	Kierunek 7. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych		
	Zapewnienie dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego i gospodarki.	Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych wód powierzchniowych województwa przez realizację programu małej retencji.	Zwiększenie stopnia retencji gruntowej poprzez stosowanie nowoczesnych systemów zagospodarowania wód opadowych
	1	2	3
różnorodność biologiczna		możliwość zachowania cennych siedlisk i gatunków	
zwierzęta			
rośliny			
lasy			
woda		zachowanie warunków retencji	zachowanie zasobów
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi		unikanie przekształceń	
krajobraz		zachowanie cennych elementów biotycznych	
klimat		łagodzenie zjawisk ekstremalnych	
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie		poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne		ograniczanie strat powodziowych	ograniczanie zagrożenia powodziowego
inne przyrodnicze obszary chronione		zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów	
korytarze ekologiczne		wspomaganie funkcji ekologicznych	

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd				
	Kierunek 7. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych			
	Renaturyzacja rzek, zapewnienie przepływów nienaruszalnych w rzekach	Realizacja planów przeciwdziałania skutkom suszy	Utrzymanie rzek oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie z uwzględnieniem wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej.	Przywrócenie drożności biologicznej rzek poprzez realizację programu budowy przeprawek.
	4	5	6	7
różnorodność biologiczna	zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków		możliwość zachowania siedlisk chronionych	ochrona różnorodności biologicznej
zwierzęta	wzrost populacji cennych gatunków ryb i ptaków			zachowanie cennych gatunków ryb
rośliny	zachowanie i odtworzenie cennych siedlisk i gatunków			
las	ograniczenie wysuszania podłoża			
woda			ochrona jakości wód i zmniejszenie zagrożenia powodziowego	
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi				możliwość zajęcia
krajobraz	wzrost walorów		zachowanie stanu istniejącego, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	
klimat	ograniczanie zjawisk ekstremalnych			
zasoby naturalne				
zabytki			możliwość wyeksponowania cennych obiektów	
ludzie			poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego		ograniczanie zagrożenia powodziowego	zwiększenie możliwości rybackiego wykorzystania wód
inne przyrodnicze obszary chronione	respektowanie reżimów ochronnych		możliwość zachowania obszarów chronionych	intensyfikacja działań ochronnych
korytarze ekologiczne	wspomaganie funkcji ekologicznych		wspomaganie funkcji ekologicznych	

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ						
	Kierunek 9. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego					
	Ochrona lub zwiększenie retencji leśnej w zlewni, na terenach rolniczych oraz zurbanizowanych	Poprawa zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza.	Uwzględnienie w planowaniu miejscowym obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego	Opracowanie szczegółowych warunków zwolnień z zakazów zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodziom	Realizacja Programu ochrony brzegów morskich	Bagrowanie przekopu Klucz - Ustowo
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna	możliwość zwiększenia				możliwość ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta		zachowanie cennych siedlisk i gatunków				ingerencja w siedliska organizmów dennych
rośliny						
las						uwolnienie zanieczyszczeń z osadów dennych
woda	zachowanie/powiększenie zasobów				zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	
powietrze						
klimat akustyczny						
powierzchnia ziemi						
krajobraz	zachowanie cennych elementów biotycznych				możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach krajobrazowo-kulturowych	
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki						
ludzie			poprawa bezpieczeństwa			
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego				ograniczanie strat w zainwestowaniu brzegu	
inne przyrodnicze obszary chronione	zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów					
korytarze ekologiczne	wspomaganie funkcji ekologicznych				ingerencja w korytarzu ponadregionalnym	

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd						
	Kierunek 9. Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego					
	Prowadzenie akcji lodolamania	Modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Trwałe zabezpieczenie terenu wokół budynków.	Budowa bądź odbudowa wałów przeciwpowodziowych w rejonie miejscowości: Ognica, Chlewice-Porzecze, Mniszki – Gryfino, Krajnik – Marwice, Radziszewo – Daleszewo, Świnoujście.	Modernizacja stacji pomp Krajnik	Budowa i usprawnienie lokalnych systemów ostrzegania przed powodziami. Wprowadzenie Elektronicznego Systemu Ostrzegania Powodziowego	Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź
	7	8	9	10	11	12
różnorodność biologiczna			możliwość ingerencji w siedliska chronione			
zwierzęta						
rośliny						
las						
woda						
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń					
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu					
powierzchnia ziemi						
krajobraz						
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki			zachowanie/ochrona obiektów zabytkowych			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa					
dobro materialne		ograniczanie zagrożenia powodziowego				ograniczanie strat powodziowych
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne			ingerencja w korytarzach ekologicznych			

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ						
	Kierunek 10. Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z <i>Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego</i>					
	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego	Optimalizacja transportu odpadów do instalacji termicznego unieszkodliwiania , w tym z wykorzystaniem transportu wodnego	Poprawa gospodarowania odpadami niebezpiecznymi oraz innymi niż komunalne	Utworzenie gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych i problemowych w ramach utworzonych rejonów gospodarowania odpadami (co najmniej 1 punkt w gminie)	Modernizacja, budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zmniejszanie ilości odpadów deponowanych na składowiskach
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna						
zwierzęta						
rośliny						
las				eliminacja „dzikich wysypisk”		
woda	ograniczenie możliwości zanieczyszczeń, w tym na składowiskach odpadów					
powietrze		emisja odorów wzdłuż dróg transportu odpadów				
klimat akustyczny						
powierzchnia ziemi	ograniczenie powierzchni składowisk odpadów, eliminacja zanieczyszczeń				utwardzenie niewielkich fragmentów	ograniczenie powierzchni składowisk odpadów
krajobraz	poprawa stanu istniejącego		poprawa stanu istniejącego			
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki						
ludzie	poprawa jakości życia		poprawa bezpieczeństwa	poprawa stanu zdrowia	poprawa jakości życia	poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd					
	Kierunek 10. Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z <i>Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego</i>				
			Całkowite wyeliminowanie składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych	Dążenie do maksymalnego zwiększenia masy odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi	Prowadzenie monitoringu wpływu składowisk na wody powierzchniowe i podziemne
			7	8	9
różnorodność biologiczna			Wpływ omówiony w zaleceniu: <i>Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk</i> Cel – Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej Kierunek - Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z <i>Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego</i>		
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda				ograniczenie możliwości zanieczyszczeń, w tym na składowiskach odpadów	ograniczenie możliwości zanieczyszczeń
powietrze					
klimat akustyczny					
powierzchnia ziemi				ograniczenie powierzchni składowisk odpadów, eliminacja „dzikich” wysypisk odpadów	
krajobraz				poprawa stanu istniejącego	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie				poprawa bezpieczeństwa	
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

2.9. CEL IX – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ cd			
	Kierunek 10. Utworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnie z <i>Planem Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego</i>		
	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem.	Zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych, likwidacja nielegalnych składowisk
	10	11	12
różnorodność biologiczna			
zwierzęta			stworzenie nowych warunków siedliskowych
rośliny			
las			możliwość zwiększenia obszaru
woda	ograniczenie zanieczyszczeń	ograniczenie możliwości zanieczyszczeń, w tym na składowiskach odpadów	
powietrze			
klimat akustyczny			
powierzchnia ziemi		ograniczenie powierzchni składowisk odpadów, eliminacja „dzikich” wysypisk odpadów	
krajobraz		poprawa stanu istniejącego	
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione			możliwość ustanowienia nowych obszarów
korytarze ekologiczne			

2.10. CEL X – ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA		
Kierunek 1. Utrzymanie, funkcjonowanie i rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa		
Uwzględnianie w dokumentach strategicznych i planistycznych obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa	Kształtowanie rozwiązań systemu transportowego w sposób minimalizujący zagrożenia wynikające z przewozów ładunków niebezpiecznych	Uwzględnienie w polityce przestrzennej gmin funkcjonowania stacji radarowej Świdwin
możliwość antropopresji		
zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożenia	poprawa bezpieczeństwa	
ograniczanie strat w sytuacjach zagrożenia	zapobieganie poważnym awariom	ograniczanie strat w sytuacjach zagrożenia

5.1.2. ZALECENIA

Obszary funkcjonalne w polityce przestrzennej województwa

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH			
	Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii		
	Lokalizacja infrastruktury i suprastruktury logistycznej w obszarach węzłowych: Koszalin – Kołobrzeg – Białogard	Kreowanie pasma rozwoju Koszalin-Kołobrzeg wzdłuż dróg krajowych nr 6 i nr 11 (projektowanych S6 i S11)	Wydłużenie sezonu turystycznego w Kołobrzegu w oparciu o usługi Koszalina
	1	2	3
różnorodność biologiczna	wzrost antropopresji	możliwość ingerencji w siedliska chronione	możliwość wzrostu antropopresji
zwierzęta			
rośliny			
lasy		zagrożenie granicy rolno-leśnej	
woda		możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych	
powietrze	wprowadzenie emisji zanieczyszczeń na nowe tereny	wzrost emisji zanieczyszczeń	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny	wprowadzenie hałasu na nowe tereny	wzrost emisji hałasu	możliwość wzrostu emisji hałasu
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni	zajmowanie terenu	
krajobraz	wprowadzenie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	zmiany zależne od funkcji i projektów budowlanych	możliwość wzrostu walorów
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów
ludzie	zmniejszenie ryzyka wypadków	poprawa/pogorszenie bezpieczeństwa	poprawa warunków rekreacji
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione		ingerencje na obszarze chronionego krajobrazu	możliwość wzrostu antropopresji
korytarze ekologiczne		ingerencje w korytarzach regionalnych	

5.1.2. ZALECENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH cd				
	Kierunek 1. Wzmocnienie powiązań Koszalina z Kołobrzegiem i Białogardem w celu zwiększenia potencjału rozwojowego i uzyskania efektu synergii			
	Wykorzystanie i wzmacnianie powiązań Kołobrzegu z Poznaniem, w tym w oparciu o potencjał portu w Kołobrzegu	Rozwój funkcji logistycznych w oparciu o infrastrukturę transportową w układzie Koszalin – Kołobrzeg – Białogard – Zegrze Pomorskie	Wspólny transport publiczny dla Koszalina i Kołobrzegu	Zapobieganie rozlewaniu się miast Koszalina i Kołobrzegu oraz powstawaniu suburbiów
	4	5	6	7
różnorodność biologiczna	wzrost antropopresji wzdłuż drogi nr 11	wzrost antropopresji	wzrost antropopresji wzdłuż drogi nr 6 i linii kolejowej	zahamowanie antropopresji
zwierzęta				
rośliny				
lasy				
woda				
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń na drodze nr 11	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	możliwość poprawy jakości dzięki zmniejszeniu natężenia ruchu	poprawa jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu na drodze nr 11	możliwość wzrostu emisji hałasu		
powierzchnia ziemi		możliwość zajmowania		oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz	możliwość obniżenia walorów, w tym na obszarach kulturowo-krajobrazowych	zmiany, w tym na obszarach kulturowo-krajobrazowych	ograniczenie przekształceń stanu istniejącego	zachowanie cennych elementów biotycznych, poprawa stanu istniejącego
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie		zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii sterowania ruchem	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych środków sterowania ruchem	poprawa bezpieczeństwa
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	wzrost antropopresji wzdłuż drogi nr 11	wzrost antropopresji	wzrost antropopresji wzdłuż drogi nr 6 i linii kolejowej	
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH			
	Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Centralna Strefa Funkcjonalna (CSF)		
	Planowanie zintegrowane w całym obszarze funkcjonalnym	Integracja miast CSF	Lokalizacja uczelni wyższej w strefie centralnej
	1	2	3
różnorodność biologiczna	zmniejszenie antropopresji	wzrost antropopresji	
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze	poprawa jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności	wzrost emisji zanieczyszczeń na drogach	
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu na drogach i liniach kolejowych	
powierzchnia ziemi	oszczędność w wykorzystywaniu terenu	możliwość zajmowania terenu	
krajobraz	poprawa stanu istniejącego	zmiana w obszarze krajobrazowo-kulturowym, zależna od funkcji i projektów budowlanych	możliwość kreacji nowych walorów
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	poprawa bezpieczeństwa		
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione		wzrost antropopresji w parku krajobrazowym i na obszarze chronionego krajobrazu	możliwość koordynacji działań ochronnych
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH				
	Kierunek 4. Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania			
	Budowa S-11 Koszalin – Piła	Modernizację drogi krajowej nr 20	Poprawa powiązań komunikacyjnych Wałcza i Szczecinka ze Szczecinem i Koszalinem	Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w tym przemysłu drzewno - meblarskiego w ramach regionalnej specjalizacji
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		wzrost antropopresji wzdłuż dróg i linii kolejowych	
zwierzęta				
rośliny				
las				
woda	możliwość wycinek			
	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych			
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu		wzrost emisji zanieczyszczeń na drogach	wzrost emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu		wzrost emisji hałasu na drogach	wzrost emisji hałasu
powierzchnia ziemi	utwardzenie nowych powierzchni	możliwość zajęcia terenu		
krajobraz	wprowadzanie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	niewielkie zmiany stanu istniejącego	możliwość obniżenia walorów	
klimat				
zasoby naturalne	utrata gleb w liniach rozgraniczających dróg			
zabytki				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego			poprawa jakości życia
dobro materialne	zapobieganie poważnym awariom			
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość tworzenia barier migracyjnych, ingerencje w obszarach chronionego krajobrazu		wzrost antropopresji wzdłuż dróg i linii kolejowych	
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

3.1. CEL XI – WYKORZYSTANIE WSPÓLNEGO POTENCJAŁU I INTEGRACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH						
	Kierunek 5. Rozwój obszaru funkcjonalnego Wałcza jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania					
	Wzmocnienie funkcji miastotwórczej Wałcza poprzez rozwój usług o znaczeniu subregionalnym oraz wzmocnienie roli przemysłu	Poprawa stanu infrastruktury komunalnej i komunikacyjnej	Poprawa powiązań komunikacyjnych Wałcza ze Szczecinem i Koszalinem	Rozwój usług publicznych w celu wsparcia funkcji miejskich i poprawy obsługi ludności	Rozwój instytucji otoczenia biznesu i wsparcie kooperacji w gospodarce.	Rozwój kluczowych sektorów w tym metalowego w ramach regionalnej specjalizacji
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna		możliwość ingerencji w siedliska chronione	Wpływ omówiony w zaleceniu: <u>Poprawa powiązań komunikacyjnych Wałcza i Szczecinka ze Szczecinem i Koszalinem</u> Cel – Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych Kierunek - Rozwój obszaru funkcjonalnego Szczecinka jako miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania	możliwość ograniczania antropopresji		
zwierzęta						
rośliny						
lasy						
woda						
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń			możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń		
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu			możliwość wzrostu emisji hałasu		
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania nowych terenów	utwardzenie niewielkich fragmentów				
krajobraz	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych	możliwość kreacji nowych walorów				
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki						
ludzie	poprawa jakości życia				poprawa jakości życia	
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione				możliwość ograniczania antropopresji		
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

3.2.	CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ					
	Kierunek 1. Rozwijanie regionalnych specjalizacji w oparciu o ochronę i wykorzystanie endogenicznych potencjałów przyrodniczych i kulturowych					
	Zagospodarowanie nadmorskich obszarów portowych uwzględniające funkcje przeładunkową oraz rybacką	Zachowanie morskich przystani rybackich jako elementu dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego strefy nadmorskiej	Rozwój funkcji turystycznych w portach morskich i w morskich przystaniach rybackich	Rozwój sektora turystycznego na bazie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego	Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza oraz poprawa efektywności energetycznej i ciepłej budynków	
	1	2	3	4	5	
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji		Wpływ omówiony w zaleceniu: <i>Rozwój funkcji turystycznych w portach morskich i w morskich przystaniach rybackich</i> Cel – Wzrost i rozwój gospodarczy Kierunek - Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa	możliwość wzrostu antropopresji		
zwierzęta						
rośliny						
las						
woda						
powietrze					poprawa jakości	
klimat akustyczny						
powierzchnia ziemi						
krajobraz						
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów				możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów	
ludzie		zwiększenie możliwości rekreacji			poprawa warunków rekreacji	
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

3.2. CEL XII – RACJONALIZACJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I OCHRONA ZASOBÓW W OBSZARZE FUNKCJONALNYM STREFY PRZYBRZEŻNEJ cd						
	Kierunek 1. Rozwijanie regionalnych specjalizacji w oparciu o ochronę i wykorzystanie endogenicznych potencjałów przyrodniczych i kulturowych				Kierunek 2. Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej oraz dostępności do ośrodka wojewódzkiego	
	Rozwój turystyki zdrowotnej w oparciu o uzdrowiska nadmorskie	Dostosowanie infrastruktury i zabudowy do zmieniających się warunków pogodowych	Rozwój turystyki wodnej w oparciu o Odrzańską Drogę Wodną oraz Zalewu Szczecińskiego	Tworzenie przestrzeni sprzyjającej wypoczynkowi	Rewitalizacja linii wąskotorowych i dostosowanie ich do potrzeb ruchu turystycznego Koszalin – Manowo – Świelino	Budowa parkingów buforowych w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości nadmorskich
	6	7	8	9	1	2
różnorodność biologiczna			możliwość wzrostu antropopresji		możliwość ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta						
rośliny						
las						
woda						
powietrze			możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń		poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego	zachowanie zastrzonych standardów jakości
klimat akustyczny			możliwość wzrostu emisji hałasu			ograniczanie emisji hałasu
powierzchnia ziemi			możliwość zajmowania terenu			
krajobraz			możliwość wzrostu walorów		zachowanie krajobrazu kulturowego	
klimat						
zasoby naturalne	racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych					
zabytki			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów		zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	
ludzie	utrzymanie jakości życia		poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji		zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego	
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

3.3. CEL XIII – PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA				
	Kierunek 1. Aktywizacja gospodarcza obszaru w oparciu wykorzystanie endogenicznych potencjałów			
	Wsparcie ośrodków wzrostu o znaczeniu subregionalnym oraz ośrodków ponadlokalnych wspomagających rozwój z zastosowaniem celów i narzędzi Krajowej Polityki Miejskiej	Program dla małych i średnich miast	Rewitalizacja obszarów popegeerowskich	Uporządkowanie i przygotowanie terenów powojkowych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych,
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ograniczania antropopresji			
zwierzęta				
rośliny				
las				
woda			ograniczenie	
powietrze	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń		zanieczyszczeń	
klimat akustyczny	ograniczenie/wzrost emisji hałasu			
powierzchnia ziemi				oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz		możliwość kreacji nowych walorów	możliwość wzrostu walorów	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów	
ludzie		poprawa warunków środowiskowych i bezpieczeństwa		
dobro materialne				wzrost wartości środowiska zbudowanego
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ograniczania antropopresji			
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

3.3. CEL XIII – PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA cd			
	Kierunek 1. Aktywizacja gospodarcza obszaru w oparciu wykorzystanie endogenicznych potencjałów		
	Wsparcie programów związanych z produkcją żywności na potrzeby lokalnego rynku konsumentów	Rozwój turystyki w oparciu o pojezierza oraz zasoby dziedzictwa kulturowego	Rozwój dziedzin biogospodarki w oparciu o OZE, w tym energetyki rozproszonej
	5	6	7
różnorodność biologiczna		możliwość wzrostu antropopresji	
zwierzęta			
rośliny	możliwość zwiększenia areалу upraw ekologicznych		
las			
woda			
powietrze	ograniczenie transportu	wzrost emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny		wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi		zajmowanie terenu	
krajobraz		liczne drobne zmiany, w tym na obszarach kulturowo-krajobrazowych	możliwość obniżenia walorów
klimat			ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych
zasoby naturalne			oszczędność zasobów nieodnawialnych
zabytki		zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	
ludzie	poprawa jakości życia	zwiększenie możliwości rekreacji	
dobro materialne			obniżanie kosztów eksploatacyjnych
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

3.3. CEL XIII – PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WSPARCIE ROZWOJU W OBSZARZE FUNKCJONALNYM SPECJALNEJ STREFY WŁĄCZENIA			
	Kierunek 2. Poprawa dostępności do Szczecina oraz regionalnych, subregionalnych ośrodków wzrostu		
	Poprawa powiązań komunikacyjnych SSW ze Szczecinem, Koszalinem i innymi większymi ośrodkami	Poprawa powiązań komunikacyjnych SSW z regionalnymi i subregionalnymi ośrodkami	Realizacja tras rowerowych zgodnie z Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego
	1	2	3
różnorodność biologiczna	wzrost antropopresji wzdłuż dróg i linii kolejowych		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las			
woda			
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń		
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		
powierzchnia ziemi			utwardzenie niewielkich fragmentów
krajobraz	możliwość obniżenia walorów		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki			
ludzie	poprawa jakości życia		zwiększenie możliwości rekreacji, poprawa bezpieczeństwa drogowego
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	wzrost antropopresji wzdłuż dróg i linii kolejowych		
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

3.4. CEL XIV – POPRAWA SPÓJNOŚCI WEWNĘTRZNEJ I PRZEŁAMYWANIE PERYFERYJNOŚCI PRZYGRANICZENGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO cd			
	Kierunek 1. Przeciwdziałanie peryferyjności w przestrzeni kraju i wykorzystanie powiązań transgranicznych		
	Rozwój oferty turystycznej, w tym transgranicznej w oparciu o dolinę Odry i Zalew Szczeciński	Wykorzystanie transgranicznego oddziaływania miast do obsługi ludności w zakresie usług i rynku pracy	Odtwarzanie lub poprawa funkcjonowania transgranicznych powiązań komunikacyjnych
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta			
rośliny			
las			możliwość wycinki
woda			
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń		poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu		ograniczenie emisji z transportu drogowego, wzrost emisji hałasu kolejowego
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania terenu		
krajobraz	możliwość wzrostu walorów		zachowanie walorów
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów		
ludzie	poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji	poprawa jakości życia	
dobro materialne			
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji na obszarach chronionych		możliwość ingerencji na obszarach chronionych
korytarze ekologiczne			ingerencja w korytarzu ponadregionalnym

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIEJSKIEGO OŚRODKA FUNKcjONALNEGO OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

4.1. CEL XV - ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH ORAZ ROLI SZCZECINA W EUROPEJSKIEJ I KRAJOWEJ SIECI MIAST		
	Kierunek 1. Wzmacnianie roli Szczecina w europejskiej i krajowej sieci miast	
	Współpraca gmin w ramach obszaru planu SOM, opracowanie dokumentów strategicznych i planistycznych	Wdrażanie celów i kierunków działań Transgranicznego Regionu Metropolitalnego Szczecina.
	1	2
różnorodność biologiczna	ograniczenie ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta		
rośliny		
las		
woda		
powietrze		
klimat akustyczny		
powierzchnia ziemi		
krajobraz	możliwość wzrostu walorów	
klimat		
zasoby naturalne		
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów	
ludzie	zwiększenie możliwości rekreacji	
dobro materialne		
inne przyrodnicze obszary chronione	ograniczenie ingerencji w siedliska chronione	
korytarze ekologiczne	utrzymanie ciągłości	

4.2. CEL XVI - RACJONALIZACJA STRUKTURY FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEJ I SIECI OSADNICZEJ, ORAZ WZMOCNIENIE FUNKCJI MIEJSKICH			
Kierunek 1. Wspieranie policentrycznej sieci osadniczej i funkcji miejskich			
Rozwój struktury policentrycznej, zwiększenie roli miast i ośrodków gminnych w dziedzinie świadczenia usług podstawowych i wyższych oraz rozwój komplementarnych funkcji metropolitalnych	Utworzenie lokalnych subcentrów usługowych w dzielnicach Szczecina i w miejscowościach podszczecińskich	Kierowanie funkcji miejskich do centrów miast i przestrzeni nadwodnych	Rozwój funkcji miejskich w tym metropolitalnych Szczecina wzdłuż Odry i na wyspach Śródnadrza w Szczecinie.
1	2	3	4
			możliwość wzrostu antropopresji
ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń			
ograniczenie/wzrost emisji hałasu			
poprawa jakości życia			

5.1.2. ZALECENIA

4.2. CEL XVI - RACJONALIZACJA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ I SIECI OSADNICZEJ, ORAZ WZMOCNIENIE FUNKCJI MIEJSKICH					
	Kierunek 1. Wspieranie policentrycznej sieci osadniczej i funkcji miejskich cd		Kierunek 2. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom rozlewania się miast		
	Rozwój w prawobrzeżnej części Szczecina funkcji targowo-wystawienniczej i turystyczno-rekreacyjnej	Rozwój funkcji komplementarnych w stosunku do Szczecina w miastach SOM	Pierwszeństwo rozwoju wewnętrznego przed rozwojem zewnętrznym oraz ochrona terenów otwartych i kompleksów przyrodniczych	Kontrolowanie procesów suburbanizacji i minimalizacja konfliktów przestrzennych związanych z tym procesem	Koordinacja procesów planistycznych i rozwojowych z uwzględnieniem chłonności na obszarze planu SOM
	5	6	1	2	3
różnorodność biologiczna			możliwość ograniczania antropopresji		
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda					
powietrze	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń				
klimat akustyczny	ograniczenie/wzrost emisji hałasu				
powierzchnia ziemi					
krajobraz					
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki					
ludzie	poprawa jakości życia				
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

4.2. CEL XVI - RACJONALIZACJA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ I SIECI OSADNICZEJ, ORAZ WZMOCNIENIE FUNKCJI MIEJSKICH					
	Kierunek 3. Wspieranie rozwoju wysokiej jakości przestrzeni miejskich, w tym przestrzeni publicznych				
	Kształtowanie wysokiej jakości miejskich przestrzeni publicznych o charakterze metropolitalnym i wielofunkcyjnym oraz łączenie ich ze sobą sprawnymi i wydajnymi systemami komunikacji publicznej.	Rewitalizacja i tworzenie nowych przestrzeni publicznych o charakterze społecznym	Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni nadwodnych miast, relokacja z obszarów nadwodnych funkcji niewymagających takiej lokalizacji	Zagospodarowanie w pierwszej kolejności terenów przemysłowych w miastach z odtworzeniem na nich działalności gospodarczej, zagospodarowanie pozostałych terenów powojennych i zdegradowanych z nadaniem im funkcji gospodarczych i wprowadzeniem usług ogólnomiejskich	Stworzenie wysokiej jakości przestrzeni publicznej w Szczecinie Dąbiu w kwartale ulic : Gierczak, Krzywej, Mierniczej oraz rynku starego miasta przy ulicy Mianowskiego
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna					możliwość wzrostu antropopresji
zwierzęta					
rośliny		zwiększenie zasobu zieleni miejskiej			zwiększenie zasobu zieleni miejskiej
las					
woda					
powietrze		możliwość poprawy jakości			ograniczenie emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny					ograniczenie emisji hałasu
powierzchnia ziemi					oszczędność w wykorzystywaniu terenu
krajobraz		poprawa stanu istniejącego			możliwość kreacji nowych walorów
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki		możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów			zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie		poprawa bezpieczeństwa			poprawa warunków środowiskowych i jakości życia
dobro materialne		wzrost wartości nieruchomości			
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

4.3. CEL XVII - ZWIĘKSZANIE STANDARDÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW			
	Kierunek 1. Poprawa sytuacji demograficznej i podnoszenie standardów jakości życia mieszkańców		
	Tworzenie nowych ośrodków szkolnictwa podstawowego I wychowania przedszkolnego, w obszarach o wzrastającej liczbie mieszkańców	Wspieranie programowe mieszkalnictwa komunalnego I społecznego w centrach miast	Podnoszenie standardu mieszkań ; rewitalizacja tkanki mieszkaniowej i przestrzeni publicznych
	1	2	3
różnorodność biologiczna		możliwość ograniczania antropopresji	
zwierzęta			
rośliny			możliwość zwiększenia zasobu zieleni miejskiej
lasy			
woda			
powietrze	możliwość ograniczenia emisji zanieczyszczeń dzięki zmniejszeniu transportochłonności	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń	możliwość poprawy jakości
klimat akustyczny	możliwość ograniczenia emisji hałasu dzięki zmniejszeniu transportochłonności	ograniczenie/wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi			
krajobraz		poprawa stanu istniejącego	
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki		możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów	
ludzie	poprawa jakości życia		
dobro materialne			wzrost wartości nieruchomości
inne przyrodnicze obszary chronione		możliwość ograniczania antropopresji	
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

4.4. CEL XVIII - OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO					
	Kierunek 1. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych i krajobrazu SOM			Kierunek 2. Ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego	
	Zwiększenie zasobów zieleni miejskiej publicznie dostępnej	Zachowanie zrównoważonego i wielofunkcyjnego charakteru lasów	Identyfikacja obszarów poeksploatacyjnych i gleb zdegradowanych i ich rekultywacja	Wspieranie merytoryczne i finansowe działań renowacyjnych obiektów zabytkowych i zabytkowej zieleni	Rewitalizacja śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowej w miastach oraz innych zdegradowanych obszarów miejskich.
	1	2	3	1	2
różnorodność biologiczna		możliwość zwiększenia			
zwierzęta			stworzenie nowych warunków siedliskowych		
rośliny	zwiększenie zasobu zieleni miejskiej			zachowanie cennej zieleni	zwiększenie zasobu zieleni miejskiej
lasy		zachowanie lub powiększenie obszaru	możliwość zwiększenia obszaru		
woda			usunięcie zanieczyszczeń związanych z nielegalnym składowaniem odpadów		
powietrze	pochłanianie zanieczyszczeń (w granicach naturalnej pojemności)				ograniczenie emisji zanieczyszczeń
klimat akustyczny					ograniczenie emisji hałasu
powierzchnia ziemi			eliminacja „dzikich” wysypisk odpadów		
krajobraz	poprawa stanu istniejącego		usunięcie elementów dysharmonijnych	zachowanie i wyeksponowanie cennych elementów historycznych	zmiana zależna od projektów budowlanych
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki				zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów
ludzie	poprawa warunków środowiskowych i jakości życia				
dobra materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione		respektowanie reżimów ochronnych	możliwość ustanowienia nowych obszarów	intensyfikacja działań ochronnych	
korytarze ekologiczne		wzmocnienie funkcji ekologicznych			

5.1.2. ZALECENIA

4.5. CEL XIX - WZMACNIANIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JAKO OŚRODKA WZROSTU GOSPODARCZEGO					
	Kierunek 1. Rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o potencjał portów morskich				
	Budowa w porcie szczecińskim nabrzeża dla pełnomorskich statków pasażerskich	Preferencje dla lokalizacji na terenach postoczniowych w Szczecinie działalności produkcyjnej, wspieranie rozwoju nowoczesnego przemysłu stoczniowego, morskiego i działalności pokrewnej;	Rozbudowa infrastruktury portowej i okołoportowej, w tym transportowej, w dużych portach morskich i w ich otoczeniu	Aktywizacja małych portów przez intensyfikację funkcji istniejących lub nadanie nowych, w pierwszym rzędzie turystycznych	Wykorzystanie przewagi konkurencyjnej obszaru wynikającej z dobrego dostępu do portów, dla lokalizacji przemysłu wymagającego takiego dostępu
	1	2	3	4	5
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		możliwość ingerencji w siedliska chronione	możliwość wzrostu antropopresji	możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta					
rośliny					
las					
woda	możliwość zmiany stosunków wodnych		możliwość zmiany stosunków wodnych		
powietrze	wzrost emisji zanieczyszczeń		wzrost emisji zanieczyszczeń	wzrost emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny	wzrost emisji hałasu		wzrost emisji hałasu	wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi	zajmowanie nowych terenów	oszczędność w wykorzystywaniu terenu			
krajobraz		zachowanie krajobrazu kulturowego	wprowadzenie nowych elementów krajobrazu antropogenicznego	poprawa stanu istniejącego	
klimat					
zasoby naturalne					
zabytki				możliwość wyeksponowania cennych obiektów	
ludzie		zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii		poprawa bezpieczeństwa	zmniejszenie ryzyka wypadków dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii
dobro materialne					
inne przyrodnicze obszary chronione					
korytarze ekologiczne					

5.1.2. ZALECENIA

4.5. CELXIX - WZMACNIANIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JAKO OŚRODKA WZROSTU GOSPODARCZEGO			
	Kierunek 2. Wzrost aktywności gospodarczej i poziomu innowacyjności		
	Preferencje dla lokalizacji innowacyjnych gałęzi przemysłu i usług w branżach inteligentnych specjalizacji	Wykorzystywanie pod działalność inwestycyjną obszarów już częściowo zagospodarowanych, w tym terenów poprzemysłowych, powojaskowych oraz popegeerowskiej zabudowy gospodarczej	Rozwój istniejących parków przemysłowych i naukowo-technologicznych oraz SSE
	1	2	3
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji		możliwość wzrostu antropopresji
zwierzęta			
rośliny		możliwość zwiększenia zasobu zieleni urządzonej	
lasy			
woda			
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń	ograniczenie/wzrost emisji zanieczyszczeń	
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu	ograniczenie/wzrost emisji hałasu	
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania terenów	oszczędność w wykorzystywaniu terenu	
krajobraz	zmiana zależna od funkcji i projektów budowlanych		
klimat			
zasoby naturalne			
zabytki		możliwość zachowania i wyeksponowania cennych obiektów i obszarów	
ludzie		poprawa jakości życia	
dobro materialne		wzrost wartości środowiska zbudowanego	
inne przyrodnicze obszary chronione			
korytarze ekologiczne			

5.1.2. ZALECENIA

4.5. CEL XIX - WZMACNIANIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO JAKO OŚRODKA WZROSTU GOSPODARCZEGO						
	Kierunek 3. Gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego					
	Rozbudowa infrastruktury turystyki wodnej na Odrze, Zalewie Szczecińskim i Bałtyku, z uruchomieniem tramwaju wodnego ze Szczecina do kąpielisk na jeziorze Dąbie i Zalewie Szczecińskim	Zagospodarowanie Międzyodrza dla potrzeb turystyki wodnej, pieszej i rowerowej	Rewitalizacja przestrzeni nadwodnych miast z uwzględnieniem funkcji turystycznej	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury nadwodnej w centrum miasta, sieć pomostów, mini przystani, miejsc cumowniczych dla kajaków, łódek, motorówek	Tworzenie i rozwój szlaków turystyki kulturowej (tematyczne, militarne, kreatywne) w oparciu o elementy dziedzictwa kulturowego	Rozwój transgranicznego produktu turystycznego związanego z Odrą, Zalewem Szczecińskim i Międzyodrzem
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna	możliwość wzrostu antropopresji					
zwierzęta						
rośliny						
lasy						
woda			możliwość wzrostu antropopresji			
powietrze	możliwość wzrostu emisji zanieczyszczeń					
klimat akustyczny	możliwość wzrostu emisji hałasu					
powierzchnia ziemi	możliwość zajmowania terenu					
krajobraz	możliwość wzrostu walorów		możliwość wzrostu walorów i kreacji nowych walorów			możliwość wzrostu walorów i zachowanie stanu istniejącego
klimat						
zasoby naturalne						
zabytki	zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów i obszarów					
ludzie	poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji					
dobro materialne					wzrost wartości środowiska zbudowanego	
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH				
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu			
	Stworzenie jednolitego systemu transportu metropolitalnego: komunikacji miejskiej, podmiejskiej i kolei metropolitalnej, transportu elastycznego	Wykorzystanie systemu Park and Ride /Bike nad Ride w węzłach komunikacyjnych strefy podmiejskich I w strefach peryferyjnych.	Ułatwianie transportu pieszego, w tym dojść do przystanków komunikacji zbiorowej	Optymalizacja rozmieszczenia stacji i przystanków komunikacji zbiorowej w celu lepszej obsługi ludności
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
zwierzęta				
rośliny				
las				
woda				
powietrze	poprawa jakości dzięki zmniejszeniu transportochłonności	ograniczenie emisji zanieczyszczeń		
klimat akustyczny		ograniczenie emisji hałasu		
powierzchnia ziemi				
krajobraz	poprawa stanu istniejącego			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa jakości życia			
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione				
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH				
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu			
	Budowa obwodnic miejscowości leżących wzdłuż drogi nr 31	Wykorzystanie potencjału terenów w obszarze węzłów logistycznych, centrum przesiadkowych I przystanków zintegrowanych, lokowanie tam dodatkowych funkcji uzupełniających i podstawowych.	Wsparcie rozwoju szybkich i bezpośrednich połączeń kolejowych Berlina-Szczecin oraz Berlin-Świnoujście	Przywrócenie do eksploatacji linii kolejowej Stargard - Pyrzyce
	5	6	7	8
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione	możliwość wzrostu antropopresji		możliwość ingerencji w siedliska chronione
zwierzęta				
rośliny				
las				możliwość wycinek
woda				
powietrze	przeniesienie zanieczyszczeń komunikacyjnych w inne miejsce			poprawa jakości dzięki ograniczeniu transportu drogowego
klimat akustyczny	przeniesienie emisji hałasu w inne miejsce			wzrost emisji hałasu
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu			
krajobraz	wprowadzenie kolejnego elementu krajobrazu antropogenicznego			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki	ochrona obiektów zabytkowych			
ludzie	poprawa bezpieczeństwa drogowego	poprawa jakości życia		
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji w siedliska chronione			
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

4.6. CEL XX - WZMACNIANIE WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ TRANSPORTOWYCH				
	Kierunek 1. Utworzenie w SOM sprawnie działających systemów transportu			
	Przebudowa skrzyżowania drogi S3 z drogami podporządkowanymi w miejscowości Kliniska Wielkie	Utworzenie wodnego połączenia Szczecin – Świnoujście poprzez promowe połączenie Nowe Warpno – Świnoujście w systemie „Parkuj i płyń”	Połączenie wsi podmiejskich z ośrodkami miejskimi /węzłami przesiadkowymi/ dojazdowymi trasami rowerowymi z uwzględnieniem uwarunkowań „Ostatniej Mili” dla ruchu turystycznego i towarowego.	Stworzenie w miastach hierarchicznego układu transportowego z liniami podstawowymi i uzupełniającymi oraz zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi i parkingami z uwzględnieniem uwarunkowań „Ostatniej Mili” dla ruchu turystycznego i towarowego.
	9	10	11	12
różnorodność biologiczna	możliwość ingerencji w siedliska chronione		wzrost antropopresji	
zwierzęta				
rośliny				
lasy	możliwość wycinek			
woda	możliwość lokalnych zmian stosunków wodnych	wzrost intensywności ruchu jednostek pływających, możliwość zanieczyszczeń		
powietrze	ograniczenie emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu			
klimat akustyczny	ograniczenie emisji hałasu dzięki upłynnieniu ruchu, zwiększenie natężenia ruchu			
powierzchnia ziemi	zajęcie terenu, utwardzenie nowych powierzchni			
krajobraz	niewielkie zmiany stanu istniejącego	brak zmian w krajobrazie naturalnym		
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie	poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	zwiększenie możliwości rekreacji	poprawa jakości życia	
dobro materialne				
inne przyrodnicze obszary chronione	możliwość ingerencji na obszarach chronionych	wzrost antropopresji		
korytarze ekologiczne				

5.1.2. ZALECENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI						
	Kierunek 1 Rozbudowa infrastruktury energetycznej i rozwój produkcji energii w tym ze źródeł odnawialnych					
	Wykorzystanie wód geotermalnych do celów ciepłowniczych, leczniczych, rekreacyjnych, w produkcji rolniczej.	Wykorzystanie wysokiego potencjału biogazu z odpadów komunalnych I oczyszczalni ścieków dla rozwoju biogazowni	Produkcja biomasy z terenów niewykorzystywanych w rolnictwie	Wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego poprzez wspieranie energetyki prosumenckiej	Budowa farm fotowoltaicznych	Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii ciepłej poprzez termomodernizację budynków mieszkalnych, usługowych i użyteczności publicznej
	1	2	3	4	5	6
różnorodność biologiczna			możliwość ograniczenia		możliwość ingerencji w siedliska chronione	
zwierzęta			zmiana warunków bytowania			
rośliny						
las						
woda	zmiana warunków fizykochemicznych wód w głębinach					
powietrze	poprawa jakości			poprawa jakości		
klimat akustyczny						
powierzchnia ziemi	zmiana warunków geotechnicznych gruntu				możliwość zajęcia terenu	
krajobraz					zmiana krajobrazu	
klimat	ograniczenie emisji zanieczyszczeń energetycznych					
zasoby naturalne	ograniczenie szkód w środowisku					ograniczanie wykorzystywania na cele energetyczne
zabytki						
ludzie	poprawa warunków środowiskowych, zwiększenie możliwości rekreacji					poprawa jakości życia
dobro materialne						
inne przyrodnicze obszary chronione						
korytarze ekologiczne						

5.1.2. ZALECENIA

4.7. CEL XXI - UTWORZENIE W SOM SPRAWNIE DZIAŁAJĄCYCH SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W DZIEDZINIE ENERGETYKI, KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ, GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI				
	Kierunek 3: Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego			
	Ochrona lub zwiększenie retencji leśnej w zlewni, na terenach rolniczych oraz zurbanizowanych	Budowa i usprawnienie lokalnych systemów ostrzegania przed powodziami. Wprowadzenie Elektronicznego Systemu Ostrzegania Powodziowego	Modernizacja konstrukcji istniejących budynków I budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczenie terenu wokół budynków. Wdrożenie i realizacja programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%	Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź
	1	2	3	4
różnorodność biologiczna	możliwość zwiększenia			
zwierzęta				
rośliny				
las				
woda	zachowanie/powiększenie zasobów			
powietrze				
klimat akustyczny				
powierzchnia ziemi				
krajobraz	zachowanie cennych elementów biotycznych			
klimat				
zasoby naturalne				
zabytki				
ludzie		poprawa bezpieczeństwa		
dobro materialne	ograniczanie zagrożenia powodziowego			ograniczanie strat powodziowych
inne przyrodnicze obszary chronione	zachowanie warunków dla ustanowienia nowych obszarów			
korytarze ekologiczne	wspomaganie funkcji ekologicznych			

Lista zaleceń jest w omawianym projekcie planu znacznie dłuższa niż lista ustaleń, zostały one zapisane w większości w obrębie wszystkich celów, jedynie poza kierunkami:

- Budowa i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii,
- Budowa i rozbudowa systemów oczyszczania ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków

Kierunki i działania z tej grupy powinny mieć w przeważającej mierze oddziaływanie pozytywne – niemniej wpływ mieszany i negatywny głównie ze względu na konieczność licznych ingerencji w obrębie obszarów objętych i przeznaczonych do objęcia różnymi formami ochrony można przypisać celom:

- Wzrost i rozwój gospodarczy, zalecenia dotyczące rozbudowy infrastruktury związanej z portami morskimi i lotniczymi,
- Rozwój potencjału ludnościowego i przekształcenia sieci osadniczej, zalecenia dotyczące poprawy dostępności do terenów rekreacyjnych, rozwoju głównych biegunów wzrostu województwa (SOM, KKBOF)
- Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego, zalecenia dotyczące wzmacniania i usprawniania powiązań transportowych zarówno transportu drogowego, kolejowego, morskiego, lotniczego
- Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej, zalecenia dotyczące rozbudowy i modernizacji sieci i urządzeń elektroenergetycznych
- Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych, zalecenia dotyczące rozwoju i zwiększania potencjału miast
- Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym specjalnej strefy włączenia, zalecenia dotyczące aktywizacji gospodarczej, rozwoju turystyki, poprawy powiązań komunikacyjnych
- Przygraniczny obszar funkcjonalny, zalecenia dotyczące modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej, modernizacja dróg i kolei trans granicznych.

5.1.3. PROJEKTY

Wszystkie działania z tej grupy zapisane w projekcie planu powinny mieć pozytywny wpływ na środowisko, przy czym niektóre z nich mają wprost charakter ochronny jak np.: opracowanie audytu krajobrazowego (m.in. wyznaczenie stref ochrony krajobrazu oraz wskazanie obszarów, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody) czy opracowania dotyczące obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego oraz strategię na poziomie regionalnym odnoszące się do zmian klimatycznych. Propozycje sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa z założenia powinny prowadzić do zachowania lub wzbogacenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu oraz promowania właściwego wykorzystania ich zasobów i walorów.

5.1.4. REKOMENDACJE

Realizacja działań określonych w projekcie planu jako rekomendacje nie leży w gestii podmiotu uchwalającego jego zapisy (samorząd województwa), zatem może się zdarzyć, że wiele z nich nie doczeka wdrożenia, w związku z czym nie pociągną także za sobą skutków środowiskowych. Zakładając jednak, że większa część z nich będzie zrealizowana, należy zauważyć, że – poza rekomendacjami

z dziedziny ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego – część zapisów dotyczy rozwoju gospodarczego i rozbudowy sieci transportowej, a więc może mieć negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze i krajobraz. Ponadto niektóre z rekomendacji mogą mieć oddziaływanie transgraniczne – jak wzmacnianie powiązań portów morskich z ich lądowym zapleczem przez budowę i modernizację połączeń komunikacyjnych czy odtworzenie połączenia na linii kolejowej łączącej Świnoujście z Berlinem przez Ducherow (3.4. Cel - Poprawa spójności wewnętrznej i przełamywanie peryferyjności przygranicznego obszaru funkcjonalnego, Kierunek 2. Przeciwdziałanie peryferyjności w przestrzeni kraju i wykorzystanie powiązań transgranicznych).

5.1.5. SYNTEZA ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną

Wśród wskazanych w art. 52 ust. 2 pkt. 2 e) ustawy z dnia 3 października 2008 r. komponentów środowiska wymienione powyżej elementy biotyczne pozostają w ścisłej zależności ze sobą, a więc zmiany powodowane przez działania wobec jednego z nich mają dalsze bezpośrednie lub pośrednie skutki dla pozostałych.

Analiza zapisów projektu PZPWZ wskazuje na ich silne oddziaływanie zarówno negatywne, jak i pozytywne na wymienione wyżej komponenty, przy czym przewagę będą miały te pierwsze ze względu na największe prawdopodobieństwo realizacji działań z grupy „ustalenia”, stanowiących w większości przeniesienie do planu województwa zadań z programów rządowych.

Oddziaływania negatywne wynikać będą przede wszystkim z rozwoju infrastruktury transportowej. Budowa i przebudowa dróg i linii kolejowych, będzie skutkowała zajmowaniem terenu związanym z usunięciem szaty roślinnej (w tym wycinką drzewostanu), niszczeniem i/lub fragmentacją siedlisk przyrodniczych (w tym także chronionych), prowadzącym do pogarszania warunków bytowania i migracji zwierząt, a zatem do osłabiania ich populacji. Eksploatacja istniejących i projektowanych dróg (zwłaszcza o znaczeniu krajowym i międzynarodowym) będzie tworzyła bariery w korytarzach ekologicznych, powodowała emisję zanieczyszczeń powietrza i dyskomfort akustyczny dla zwierząt, prowadziła do płoszenia zwierząt i wzrostu ich śmiertelności na skutek wypadków, może także ułatwiać rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków roślin. Realizacja przedsięwzięć dotyczących rozbudowy i modernizacji portów Szczecin i Świnoujście oraz inwestycji infrastrukturalnych związanych z rozwojem małych portów, a także modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej będzie wiązać się ze zmianami w funkcjonowaniu ekosystemów wodnych, ingerencjami w siedliska i drogi migracji, zwłaszcza ryb i ptaków wodno-błotnych, możliwością zanieczyszczania wód (w tym na skutek awarii). Niewielkie w skali województwa oddziaływania negatywne w postaci zmian lub ubytków szaty roślinnej oraz konieczności odstraszenia ptaków będzie miał rozwój transportu lotniczego (w tym w ramach infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa).

Istotne oddziaływania negatywne na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną takie, jak przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych i dennych czy zmiana warunków bytowania ptaków w głównych korytarzach migracji, mogą się wiązać z działaniami dotyczącymi zabezpieczenia przeciwpowodziowego zarówno na brzegu morskim, jak i wzdłuż rzek, szczególnie, że będą mieć miejsce w obrębie systemu obszarów Natura 2000.

Negatywne oddziaływanie na awifaunę pojawić się może w przypadku rozbudowy napowietrznych sieci elektroenergetycznych oraz budowy farm wiatrowych. Będzie ono polegało na

pojedynczych kolizjach z siecią przesyłową lub elementami wiatraków, emisji hałasu, występowaniu bariery dla swobodnego przemieszczania się nietoperzy i ptaków migrujących na niewielkich wysokościach. Mniej istotne dla roślinności, ze względu na rozproszony charakter, będzie zajmowanie terenu przez słupy podtrzymujące trakcję lub pojedyncze wiatraki. Sieci elektroenergetyczne, a także gazociągi wymagają jednak przecinek w lasach przyczyniając się w ten sposób do ich fragmentacji i częściowej degradacji siedlisk oraz zmian w warunkach bytowania zwierząt.

Szereg przedsięwzięć podejmowanych w ramach działań nakierowanych na aktywizację gospodarczą obszaru województwa może mieć pośrednio negatywne skutki dla roślin i zwierząt poprzez ograniczanie powierzchni biologicznie czynnej, emisję hałasu i zanieczyszczeń, zrzut niedostatecznie oczyszczonych ścieków, składowanie odpadów – szczególnie, jeśli będą one powiększały zasięg terenów zabudowanych. Rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej będzie się wiązać ze zwiększaniem szeroko rozumianej antropopresji. Zwiększanie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa w przypadku produkcji roślin energetycznych i farm fotowoltaicznych będzie prowadzić do istotnych zmian w szacie roślinnej grożących zanikaniem cennych ekosystemów, a w przypadku małych elektrowni wodnych – do zakłócania migracji organizmów wodnych.

Należy pamiętać, że część ze wskazanych wyżej skutków realizacji zapisów ma charakter odwracalny, a ich występowanie może być ograniczone poprzez odpowiednią lokalizację w ramach procedur planowania przestrzennego na szczeblu gminnym lub obszarów funkcjonalnych. Projekt planu zawiera również zapisy ograniczające i łagodzące negatywne oddziaływania na omawiane komponenty środowiska (np. zapobieganie rozlewaniu się miast i powstawaniu suburbiów, weryfikacja przebiegu obwodnic, program budowy przepraw dla ryb, programy oczyszczania ścieków gospodarki odpadami)

Pozytywne oddziaływanie na rośliny, zwierzęta oraz różnorodność biologiczną będą miały przede wszystkim działania z grupy „zalecenia”. Liczne działania ochronne przewidziane w zakresie celu *Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego* będą skutkowały zachowaniem dotychczasowych powierzchni biologicznie czynnych (a lokalnie jej powiększaniem), utrzymywaniem warunków bytowania fauny, ograniczaniem ingerencji w siedliska chronione, zmniejszaniem antropopresji, zwiększaniem udziału zieleni w zagospodarowaniu miast. Ustalenia PZPWZ przewidują ustanowienie w regionie 2 nowych parków krajobrazowych oraz 28 obszarów chronionego krajobrazu przyczyniając się w ten sposób do zachowania różnorodności biologicznej i integracji obszarów chronionych z systemami pozaregionalnymi. Plan zawiera ponadto rekomendację dla wpisania na listę światowego dziedzictwa UNESCO Wolińskiego Parku Narodowego oraz wskazanie na potrzebę opracowania programu wdrożenia sieci korytarzy ekologicznych

Pozytywne oddziaływanie na biotyczne komponenty środowiska będą miały działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego i krajobrazu oraz część działań zawartych w kierunkach *Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej* i *Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej*, a pośrednio – rozwój infrastruktury społecznej.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W odniesieniu do wód powierzchniowych realizacja zapisów PZPWZ będzie miała przede wszystkim skutki pozytywne. Na powiększanie retencji i poprawę jakości (w tym ograniczanie eutrofizacji) wód wpłyną nie tylko działania przewidziane w zakresie ochrony i kształtowania środowiska

przyrodniczego, ale także w ramach kierunku *Racjonalne wykorzystanie zasobów wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych* oraz realizacja programów oczyszczania ścieków komunalnych i gospodarki odpadami. Plan wskazuje też na potrzebę wykonania analiz i opracowanie kompleksowych projektów zwiększenia retencji obszarów leśnych oraz zurbanizowanych.

Pewne zagrożenia dla jakości wód w rejonach portów wiążą się ze wzrostem intensywności ruchu jednostek pływających oraz możliwością wystąpienia poważnej awarii. Rozbudowa szlaków żeglarskich i kajakowych może nieść zagrożenie okresowym zanieczyszczaniem odpadami wód rzek i jezior.

Działania w postaci ustanowienia i wdrożenia stref ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych oraz stworzenie regionalnego systemu zaopatrzenia w wodę do spożycia pasa nadmorskiego będą miały oddziaływanie pozytywne na zasoby i jakość wód podziemnych, natomiast rozbudowa infrastruktury transportowej i energetycznej będzie się wiązała z możliwością lokalnych zmian stosunków gruntowo-wodnych pośrednio rzutując na stan biotycznych komponentów środowiska. Kierunek tego oddziaływania jest możliwy do określenia dopiero na podstawie projektów technicznych. To samo można powiedzieć o oddziaływaniu na jakość wód wglębnych, których wykorzystywanie w celach energetycznych jest promowane przez zapisy PZPWP.

Oddziaływanie na powietrze

Dla jakości powietrza województwa zachodniopomorskiego zapisy PZPWP będą miały skutki głównie pozytywne, szczególnie że większość z nich znajduje się w grupie „ustalenia”. Oprócz realizacji wymaganych prawem programów ochrony powietrza (nakierowanych na redukcję zanieczyszczeń pyłem zawieszonym PM10 i benzo(a)pirenem), szczególną rolę będzie odgrywać ograniczanie zużycia paliw węglowych poprzez wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz różnych postaci biogazu. Do ograniczania zanieczyszczeń komunikacyjnych przyczyni się modernizacja linii kolejowych oraz drogi wodnej Odry, które umożliwią zwiększenie transportu ludzi i towarów tymi drogami. Pozytywne oddziaływanie ma również rozwój transportu zbiorowego preferujący pojazdy niskoemisyjne.

Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej z jednej strony przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu i poprawie jakości nawierzchni, ale z drugiej – spowoduje wzrost natężenia ruchu. W związku z tym lokalnie przeważać będą bądź skutki pozytywne, bądź negatywne. Budowa obwodnic i niektórych nowych odcinków dróg spowoduje ponadto wprowadzenie zanieczyszczeń komunikacyjnych na nowe tereny. Oddziaływanie zapisów PZPWP dotyczących rozwoju aktywności ekonomicznej i miejskich stref funkcjonalnych dla jakości powietrza w województwie jest trudne do oszacowania ze względu na niski stopień skonkretyzowania przewidywanych przedsięwzięć. W tym zakresie największe obawy może budzić rozbudowa portów i ich zaplecza. Należy jednak pamiętać, że wszelkie nowe przedsięwzięcia są zobowiązane do zachowania standardów jakości powietrza, nie należy zatem przewidywać wzrostu poziomu zanieczyszczenia ponad obowiązujące normy.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Choć oddziaływanie zapisów PZPWP na klimat akustyczny występuje w ramach tych samych kierunków jak oddziaływanie na powietrze to jego skutki nie będą równie pozytywne. Także w tym przypadku pozytywnie zadziała realizacja programów ochrony środowiska przed hałasem, ale zmniejszenie transportu drogowego na rzecz kolejowego i/lub wodnego przyniesie wzrost intensywności tego ostatniego wraz z dodatkową dawką emisji hałasu.

Podobna do oddziaływania na powietrze ambiwalencja skutków wystąpi po realizacji infrastruktury drogowej, ale może mieć silniejsze oddziaływanie dla mieszkańców pierwszej linii zabudowy. Również tu wystąpi wprowadzanie lub przenoszenie emisji hałasu na inne miejsce. Zwiększona emisja hałasu wystąpi w wyniku rozwoju lotnisk cywilnych, sanitarnych i wojskowych.

Rozwój aktywności ekonomicznej i miejskich stref funkcjonalnych oraz rozbudowa portów i ich zaplecza będą się wiązały zarówno ze wzrostem emisji hałasu komunikacyjnego, jak i środowiskowego, związanego z charakterem działalności gospodarczej (np. wspieranie specjalizacji „Wielkogabarytowe konstrukcje wodne i lądowe”, „Zaawansowane wyroby metalowe”, „Produkty drzewno-meblarskie”). Z emisją hałasu wiąże się także rozwój OZE w postaci farm wiatrowych. Będzie ona miała charakter rozproszony i choć także w tym przypadku obowiązują standardy środowiskowe, w praktyce jest trudniejsza do kontroli i eliminacji.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

W odniesieniu do oddziaływania na powierzchnię ziemi analiza zapisów projektu PZPWZ wskazuje na ich silne oddziaływanie zarówno negatywne, jak i pozytywne na wymienione wyżej komponenty, przy czym przewagę będą miały te pierwsze ze względu na największe prawdopodobieństwo realizacji działań z grupy „ustalenia”, stanowiących w większości przeniesienie do planu województwa zadań z programów rządowych.

Oddziaływania negatywne wynikać będą przede wszystkim z rozwoju infrastruktury transportowej związanej z przebudową już istniejących i budową nowych powiązań komunikacyjnych. W projekcie PZPWZ wskazane inwestycje komunikacyjne to w większości budowa obwodnic większych miejscowości i miast, przebudowa dróg i modernizacja linii kolejowych już istniejących. Częściowo projekty będą realizowane w ciągu istniejących dróg poprzez dostosowanie parametrów drogi, poszerzenia oraz modernizacji węzłów i nawierzchni. Realizacja tych przedsięwzięć spowoduje przede wszystkim zajęcie powierzchni ziemi pod budowę dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, a także zmianę naturalnego ukształtowania rzeźby terenu oraz zniszczenie profili glebowych na skutek nowych nasypów, przekopów, utwardzania nowych powierzchni. Nastąpi również zmiana stosunków wodnych co w konsekwencji może prowadzić do przesuszenia gruntu i obniżenia jakości gleby.

Realizacja przedsięwzięć dotyczących rozbudowy i modernizacji portów Szczecin i Świnoujście oraz inwestycji infrastrukturalnych związanych z rozwojem małych portów, a także modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej będzie wiązać się z zajmowaniem nowych terenów pod niezbędną infrastrukturę dla tych przedsięwzięć. Planowane działania dotyczące rozwoju żeglugi śródlądowej związane będą z przekształceniem powierzchni ziemi i koryta toru wodnego. Znaczące oddziaływanie na środowisko w zakresie przekształceń litosfery wyniknie na skutek składowania zanieczyszczonych osadów dennych oraz budowy nowych obiektów przybrzeżnych np. przystani lub pomostów cumowniczych wraz niezbędną infrastrukturą.

Negatywne oddziaływanie pojawić się może w przypadku rozwoju i modernizacji sieci elektroenergetycznych i gazowych oraz odnawialnych źródeł energii. Będzie ono polegało przede wszystkim na zajmowaniu nowych terenów pod budowę nowych sieci przesyłowych, farm wiatrowych, fotowoltaicznych, dodatkowo możliwe zmiany warunków geotechnicznych gruntu w skutek budowy instalacji geotermalnych.

Realizację inwestycji wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych wiąże się z pozytywnym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi przede wszystkim poprawa jakości gleb i zmniejszenie zanieczyszczenia gruntów poprzez włączenie większej ilości ścieków komunalnych do systemów ich zbierania i oczyszczania. Podobnie jeśli chodzi o działania z zakresu gospodarki odpadami polegające na prowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami, dążącej do zmniejszenia ilości wytwarzanych oraz składowanych odpadów, zamknięcia składowisk nie spełniających wymogów UE, a także likwidacji „dzikich” wysypisk. Potencjalne negatywne oddziaływania inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej wystąpią przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji, tj.: zmiana ukształtowania i zagospodarowania powierzchni terenu poprzez wprowadzenie form antropogenicznych, przemieszczanie gruntów oraz gleb. Istotne jest również odpowiednie i niezagrażające środowisku zagospodarowanie osadów ściekowych. Jednak w długookresowej perspektywie czasu oddziaływanie tych projektów na środowisko będzie pozytywne.

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi będą miały działania związane z rewitalizacją terenów zdegradowanych, powojkowych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. Tereny te będą mogły być ponownie wykorzystywane dzięki czemu ograniczone zostanie zajmowanie nowych obszarów pod zabudowę. Negatywne oddziaływanie będzie występowało jedynie na etapie realizacji nowych przedsięwzięć niezbędnych do przeprowadzenia aby inwestycja mogła zacząć funkcjonować np. drogi dojazdowe, sieci energetyczne, infrastruktura wodno-kanalizacyjna.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego gleby terenów wykorzystywanych rolniczo narażone są na procesy erozji związane z nawałnymi opadami deszczu, procesy deflacyjne związane z silnymi wiatrami (gleby lekkie) oraz susze. Województwo jest jednym z województw najbardziej narażonych na susze, w którym występuje niższy poziom opadów w półroczu ciepłym i jednocześnie częściej notowane są zjawiska deficytu wody w glebie. Do degradacji gleb przyczynia się także ich niewłaściwe użytkowanie (np. niedostosowanie sposobu nawożenia do właściwości fizyko-chemicznych gleb, niewłaściwe melioracje, wypalanie łąk i ściernisk).

Oddziaływanie na krajobraz

W odniesieniu do krajobrazu realizacja zapisów PZPWZ będzie miała w większości skutki pozytywne przede wszystkim projekty infrastrukturalne związane z ochroną różnorodności biologicznej wpłyną pozytywnie na krajobraz poprzez utworzenie nowych parków miejskich, ogrodów botanicznych, ekoparków, czy uporządkowanie ruchu turystycznego, również rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz realizacja inwestycji na niezagospodarowanych terenach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich. Ponadto ograniczenie nowej zabudowy w obszarach zagrożonych potencjalnymi skutkami wzrostu poziomu morza, zwiększanie retencji wód na obszarach zurbanizowanych przyczyni się do zachowania stanu istniejącego, w tym krajobrazu kulturowego oraz zachowania cennych elementów biotycznych.

Pozytywne oddziaływanie na krajobraz nastąpi również poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, dążącej do zmniejszenia ilości wytwarzanych oraz składowanych odpadów, zakończenie eksploatacji składowisk niespełniających wymogów prawnych, likwidację i zapobieganie powstawaniu nowych „dzikich” wysypisk.

Znaczący wpływ na krajobraz będzie miała realizacja inwestycji drogowych, zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji dróg. Będzie to związane ze zmianą ukształtowania terenu, wycinką drzew i fragmentów lasów oraz pojawieniem się w krajobrazie nowych obiektów infrastrukturalnych. Najsilniejszych oddziaływań na odbiór wizualny przestrzeni można się spodziewać w obrębie otwartych krajobrazów rolnych. W przypadku obszarów leśnych odbiór wizualny jest ograniczony, a w terenach zurbanizowanych, ze względu na znaczny stopień antropogenicznego przekształcenia przestrzeni drogi nie stanowią elementu dysharmonizującego krajobraz.

Negatywne oddziaływanie na krajobraz wystąpi na skutek realizacji działań związanych z eksploatacją sieci elektroenergetycznych, jak również farm wiatrowych. Część inwestycji nastąpi na obszarach wyznaczonych w celu ochrony krajobrazu. Pojawią się nowe elementy dysharmonijne – słupy energetyczne, linie elektroenergetyczne przecinające tereny rolnicze, doliny rzek i cieków, lasy.

Oddziaływanie na klimat

W odniesieniu do oddziaływania na klimat analiza zapisów projektu PZPWZ wskazuje na pozytywne oddziaływanie w szczególności poprzez rozwój i zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Rozwój produkcji energii opartej na kogeneracji wpłynie bezpośrednio na redukcję emisji gazów cieplarnianych jak również ma istotne znaczenie w celu przeciwdziałania zmianom klimatu.

Zmiany klimatyczne w ostatnich latach powodują częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych np. nawałnych opadów i gwałtownych wiatrów, szczególnie w strefie nadmorskiej fale sztormowe niszczą brzeg morski. Renaturyzacja rzek oraz modernizacja i budowa urządzeń wodnych małej retencji przyczynia się do łagodzenia ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Ponadto przedsięwzięcia związane z racjonalną gospodarką odpadami (usprawnienie systemu gospodarowania odpadami, modernizacja oczyszczalni ścieków, wprowadzanie systemu odzysku biogazu) przyczynią się do osiągnięcia poprawy w zakresie stanu środowiska w tym również klimatu.

Ze względu na coraz częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych takich jak susze, nawałne deszcze, upały istotne jest przywrócenie dobrego stanu infrastruktury retencjonującej wodę, w tym infrastruktury form małej retencji, a także zapobieganie postępującej degradacji systemu melioracji.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Wpływ planowanych działań i przedsięwzięć zapisanych w projekcie PZPWZ został oceniony poprzez stan zachowania surowców mineralnych, zasobów leśnych oraz kompleksów glebowych. W odniesieniu do zasobów naturalnych realizacja zapisów PZPWZ będzie miała zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Pozytywne oddziaływanie wynika z zagwarantowania bezpieczeństwa surowcowego poprzez ochronę złóż kopalin niezagospodarowanych na potrzeby ich przyszłej eksploatacji. Ograniczenie zużycia paliw węglowych, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii przyczyni się do ograniczenia szkód w środowisku i negatywnych oddziaływań na zasoby naturalne. Ponadto zrównoważona eksploatacja zasobów naturalnych poprzez projektowanie kopalni odkrywkowych z uwzględnieniem minimalizacji wpływu na krajobraz, rekultywacja i rewitalizacja obszarów poeksploatacyjnych.

Oddziaływanie negatywne wiązać się będzie przede wszystkim z rozwojem infrastruktury transportowej i technicznej oraz z przyrostem terenów mieszkaniowych, produkcyjnych i usługowych.

Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa (budowa dróg) może przyczynić się do niszczenia gleb (w tym najlepszych) w liniach rozgraniczających dróg.

Oddziaływanie na zabytki

W projekcie PZPWZ wskazano na ochronę dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, poprzez ochronę dóbr kultury współczesnej stosownymi przepisami w aktach prawa miejscowego oraz działania związane z ochroną obiektów zabytkowych, w tym stanowisk archeologicznych, a także ochrony krajobrazu kulturowego oraz rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Działania będą miały przede wszystkim oddziaływanie pozytywne na krajobraz kulturowy i zabytki poprzez zachowanie i wyeksponowanie cennych obiektów. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych z uwzględnieniem do ustanowienia nowych parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu także przyczyni się do zachowania i wyeksponowania cennych elementów również w obszarach kulturowo-krajobrazowych.

Ponadto działania związane z rewitalizacją i poprawą jakości przestrzeni publicznych, dają możliwości tworzenia nowych założeń przy uwzględnieniu obiektów zabytkowych podnosząc ich walory estetyczne.

Działania polegające na budowie bądź odbudowie infrastruktury przeciwpowodziowej będą wpływały pozytywnie na zachowanie obiektów zabytkowych. Przede wszystkim ogranicza ryzyko powodzi i podtopień, które stanowią poważne zagrożenie dla części zabytków. Rozwój małej energetyki wodnej poprzez wykorzystanie istniejącej zabudowy hydrotechnicznej przyczyni się do zachowania krajobrazu kulturowego.

Transport drogowy i jego rozwój w dalszym ciągu jest źródłem największej ilości niekorzystnych oddziaływań lub trudnych do rozwiązania konfliktów. Wpływ negatywny na obiekty zabytkowe może nastąpić wskutek rozwoju transportu poprzez budowę nowych szlaków drogowych i kolejowych co może skutkować ewentualną kolizją z obiektami zabytkowymi. Ponadto dla obiektów blisko nowej drogi lub linii kolejowej pojawia się zagrożenie występowania drgań oraz uciążliwość hałasu. Nie mniej rozwój transportu poprzez budowę obwodnic miast przyczyni się do ochrony historycznej substancji miast poprzez ograniczenie uciążliwych emisji i wibracji powodujących szkody w obiektach zabytkowych.

Oddziaływanie na ludzi

W odniesieniu do oddziaływania na ludzi analiza zapisów projektu PZPWZ wskazuje głównie działania pozytywne, prowadzące do polepszenia życia i zdrowia ludzi. Wszystkie działania mające wpływ na ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego, rozwój infrastruktury społecznej, poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności systemu transportowego, aktywizację gospodarczą, rozbudowę infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej, wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych przyczynią się do poprawy jakości życia ludzi, bezpieczeństwa, ochrony stanu zdrowia, zmniejszenia zagrożeń m.in. powodziowych, drogowych.

Pozytywne oddziaływanie związane będzie z rozwojem regionalnych specjalizacji poprzez wykorzystanie potencjału endogenicznego dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych. Poprawi się także wizualna, estetyczna strona obszarów objętych rewitalizacją, co przełoży

się na poprawę jakości życia mieszkańców tych obszarów. Budowa nowych oraz rozbudowa istniejących obiektów infrastruktury publicznej, w tym placówek medycznych zwiększy dostęp i jakość świadczonych usług medycznych. Inwestycje związane z rewitalizacją obszarów popegeerowskich wpłyną na poprawę standardu życia i bezpieczeństwa ludzi.

Pozytywne długoterminowe oddziaływanie na środowisko, w tym na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi nastąpi poprzez działania związane z modernizacją sieci i urządzeń elektroenergetycznych oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Oddziaływanie negatywne może pojawić się na etapie budowy i modernizacji infrastruktury drogowej i związane będzie głównie ze wzrostem hałasu i zanieczyszczeń na skutek prac budowlanych. W dalszej perspektywie modernizacja infrastruktury transportowej przyczyni się przede wszystkim do zapewnienia bezpieczeństwa dla ludzi oraz do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń dzięki upłynnieniu ruchu i poprawie jakości nawierzchni, ale z drugiej – spowoduje wzrost natężenia ruchu. W związku z tym lokalnie przeważać będą bądź skutki pozytywne, bądź negatywne. Działania wspomagające rozwój systemu wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń (meteorologiczne zjawiska ekstremalne) oraz wsparcie systemu i służb ratownictwa przyczynią się do ograniczenia negatywnego wpływu klęsk żywiołowych i katastrof na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi.

Oddziaływanie na dobra materialne

Dobra materialne województwa zachodniopomorskiego stanowi infrastruktura transportowa, infrastruktura komunalna (wodno-kanalizacyjna), energetyczna, teleinformatyczna, a także społeczna, w tym infrastruktura ochrony zdrowia.

Potencjalnie pozytywne oddziaływanie związane będzie ze wspieraniem wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa, rozwijanie regionalnych specjalizacji w oparciu o ochronę i wykorzystanie endogenicznych potencjałów przyrodniczych i kulturowych. Pozytywne oddziaływanie związane będzie także z powstaniem nowych obiektów wzbogacających infrastrukturalne dobra materialne województwa zachodniopomorskiego. Oddziaływanie tego charakteru ściśle będzie wiązać się z realizacją takich działań jak m.in. prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkach, czy historycznych zespołach budowlanych.

Oddziaływanie na przyrodnicze obszary chronione

Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego to przede wszystkim pozytywne oddziaływanie na obszary chronione poprzez m.in.; ochronę i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych co wspomaga utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, zachowanie warunków do ustanowienia nowych obszarów chronionych; uwzględnienie do ustanowienia 2 parków krajobrazowych: Widuchowskie Buczyny wraz z Krzywińskim Łęgowiskiem i Koszaliński Park Krajobrazowy oraz 28 obszarów chronionego krajobrazu co przyczyni się do ochrony siedlisk przyrodniczych.

Głównym zagrożeniem dla ochrony przyrody mogą być działania związane z rozwojem systemu transportowego, szczególnie gdy planowana nowa infrastruktura komunikacyjna będzie kolidować z siecią obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych. Duża część obszaru województwa jest objęta wielkopowierzchniowymi formami ochrony przyrody co powoduje, że część inwestycji dotyczących budowy lub przebudowy dróg, budowy kolei lub budowy przyłączy energetycznych może przyczynić się do fragmentacji struktur ekologicznych, degradacji siedlisk, częściowej utraty funkcji ekosystemowych

w granicach tych obszarów. Ingerencje w obszarach chronionego krajobrazu jak i w obszarach parków krajobrazowych mogą wystąpić na skutek budowy drogi ekspresowej S6 Goleniów – Słupsk, budowy drogi S10, S11, budowy obwodnic, budowy i rozbudowy sieci gazowych (ingerencje w Wolińskim PN, parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, przecięcie korytarzy regionalnych i ponadregionalnego). Ponadto Realizacja Programu ochrony brzegów morskich skutkuje ingerencją w obszarach chronionego krajobrazu i w korytarzu ponadregionalnym. Potencjalne oddziaływanie negatywne może wystąpić poprzez zajęcie przestrzeni na terenach zielonych lub otulinach terenów cennych przyrodniczo, rozwój turystyki z presją na obszary chronione, zaburzenie ładu przestrzennego, wzrost zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost ilości odpadów i ścieków.

5.2. IDENTYFIKACJA I OCENA WPŁYWU KIERUNKÓW ROZWOJU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE PLANU NA OBSZARY NATURA 2000

Ustawa z 3 października 2008 r. zwraca specjalną uwagę na określenie w prognozie oddziaływania na środowisko znaczących oddziaływań analizowanego dokumentu na cele, przedmiot i integralność obszarów natura 2000. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 39 ust. 5. wskazuje, że w planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się te inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, o których mowa w ust. 3 pkt 3, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością. Część inwestycji będzie miało wpływ na obszary chronione, w tym na obszary Natura 2000.

Analiza projektu PZPWZ wskazuje możliwość znaczącego, niekorzystnego oddziaływania skutków realizacji części jego zapisów na te obszary. Oddziaływanie to jest przede wszystkim skutkiem obowiązku uwzględniania w nim programów i planów przyjętych na szczeblu rządowym i wojewódzkim. Projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa nie ma wobec nich charakteru decyzyjnego i nie przesądza o realizacji poszczególnych inwestycji.

W związku z tym skoncentrowano się na analizie zapisów odnoszących się do uwzględnionych w planie inwestycji celu publicznego, tym bardziej, że są to przedsięwzięcia o najbardziej skonkretyzowanej (na analizowanym etapie planowania) lokalizacji i o największym prawdopodobieństwie realizacji. Wytypowano i przeanalizowano przede wszystkim inwestycje będące przedsięwzięciami mogącymi zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Ich negatywne oddziaływania w środowisku będą się ujawniały bezpośrednio i w skali lokalnej, natomiast w skali regionu i w dłuższym czasie mogą się ujawniać także skutki pozytywne (np. ograniczenie transportu drogowego na rzecz kolejowego i wodnego, ochrona przed powodzią, wzrost bezpieczeństwa energetycznego). Na mapach nr 4 i 5 wskazano lokalizację wybranych inwestycji na tle systemu obszarów Natura 2000, a w tabelach zamieszczono opis możliwych i potencjalnych oddziaływań na poszczególne obszary związanych z ich realizacją, jak również propozycje dotyczące rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ tych inwestycji.

Ocenę oddziaływania oznaczono kolorami:

- **zielonym** – nie narusza integralności obszaru Natura 2000
- **pomarańczowym** - narusza integralność obszaru Natura 2000

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

Tabela 8. Inwestycje celu publicznego (programy rządowe) – stan na luty 2018 r.

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VII. Wzrost i rozwój gospodarczy						
VII 1	Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie Zespół portowy Szczecin - Świnoujście	PLB 320003	Dolina Dolnej Odry	- wzmocnienie bariery ekologicznej; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości działalności gospodarczej (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- monitoring wpływu inwestycji na środowisko; - oszczędność terenu przy projektowaniu; - wdrożenie planów zadań ochronnych
		PLH 320037	Dolna Odra	- możliwość pośredniego naruszenia stosunków gruntowo- wodnych; - możliwość zwiększenia zanieczyszczeń rzeki; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości działalności gospodarczej (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLH 320019	Wolin i Uznam	- możliwość pośredniego naruszenia stosunków gruntowo- wodnych; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości działalności gospodarczej (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
VIII 1	S6 Szczecin – Koszalin Gminy: m. Szczecin, m. Goleniów, Osina, Goleniów, Nowogard, Ploty, Brojce, Rymań, Siemyśl, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Będzino, m. Koszalin	PLH320013	Ostoja Goleniowska	- możliwość naruszenia ciągłości korytarzy ekologicznych; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000 (możliwość odcięcia niewielkiego, południowego krańca ostoi)	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędność terenu przy projektowaniu; - opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - budowa przejść dla
		PLH320049	Dorzecze Regi	- naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin) wykształconych w dolinie rzeki Regi oraz jej dopływie (rzeka Mołstowa); - możliwość naruszenia ciągłości korytarzy	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000 (węzeł drogowy w dolinie rzeki)	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
				ekologicznych w środkowej części obszaru – możliwość zwiększenia zanieczyszczeń rzeki wraz z jej dopływami i negatywnego wpływu na zagrożone gatunki zwierząt i roślin; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);		zwierząt; – zachowanie odpowiedniego światła mostów na rzekach; – prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian;
		PLH320007	Dorzecze Parsęty	– możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin) wykształconych w dolinie rzeki Parsęty; – możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Parsęty – możliwość zwiększenia zanieczyszczeń rzeki wraz z jej dopływami i negatywnego wpływu na zagrożone gatunki zwierząt i roślin; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii)	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000 (przecina dolinę rzeki)	– stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg – wdrożenie planu zadań ochronnych-
VIII 2	S6 Koszalin – Słupsk Gminy: Sianow, Malechowo, miejska i wiejska Sławno	PLH 220038	Dolina Wieprzy i Studnicy	– możliwość naruszenia siedlisk przyrodniczych w dolinie rzeki Wieprzy; – możliwość narażenia cieków wodnych na zanieczyszczenia; – możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego rzeki Wieprzy; – możliwość naruszenia starorzeczy; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 (w miejscu przecięcia doliny) – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 3	S3 Szczecin - Świnoujście Szczecin obwodnica – Brzozowa - Troszyn - Świnoujście Gminy: m. Szczecin, Goleniów, Stepnica,	PLH 320019	Wolin i Uznam	– naruszenie siedlisk leśnych, wodnych, łąk i torfowisk z rzadką roślinnością; – możliwość naruszenia stosunków wodnych cieków, jezior, sztucznych kanałów; – wzmocnienie bariery ekologicznej – wzrost antropopresji turystycznej; – wzrost odpadów i dzikie wysypiska,	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	Przybiernów, Wolin, Międzyzdroje, Miasto			szczególnie w sezonie letnim; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);		
		PLB 320002	Delta Świny	– możliwość narażenia cieków wodnych, jezior, sztucznych kanałów na zanieczyszczenia; – wzrost antropopresji turystycznej; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Delta Świny oraz systemu obszarów Natura 2000– możliwość pogłębienia tego stanu	
		PLB 320001	Bagna Rozwarowskie	– możliwość pośredniego naruszenia stosunków gruntowo- wodnych – wzmocnienie bariery ekologicznej; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych		
VIII 4	S 10 Piła – Szczecin Gminy: m. Szczecin, Kobyłanka, m. Stargard, Suchań, Recz, Drawno, Kalisz Pomorski, Mirosławiec, Wałcz	PLH320020	Wzgórza Bukowe	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320016	Lasy Puszczy nad Drawą	– możliwość zagrożenia cieków wodnych, na zanieczyszczenia; – możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Drawy; – możliwość wyrębów starodrzewu i drzew dziuplastych; – możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt; – wzmocnienie bariery ekologicznej; – wzrost antropopresji turystycznej; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 (dwukrotnie przecina obszar) – możliwość pogłębienia tego stanu	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
		PLH 320023	Jezioro Lubie i Dolina Drawy	– możliwość zagrożenia rzeki Drawy na zanieczyszczenia; – możliwość zagrożenia torfowisk przejściowych i trzęsawisk; – możliwość ingerencji w siedliska chronionych zwierząt; – wzrost antropopresji turystycznej; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 (przecina dolinę Drawy)	
		PLH 320045	Mirosławiec	– możliwość wycinki drzewostanów przydrożnych, – potencjalne zagrożenie dla wolno żyjącego stada żubrów; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 w niewielkim, skrajnym fragmencie) – możliwość pogłębienia tego stanu	
		PLB 320012	Puszcza nad Gwdą	– możliwość wycinki drzewostanów, – potencjalne zagrożenie dla gatunków chronionych związanych ze zbiorowiskami leśnymi i torfowiskowymi – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 w niewielkim, skrajnym fragmencie– możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 6	S3 Miękowo – koniec obwodnicy Brzozowa wraz z rozbudową odcinka Miękowo – Rzęsnica Gmina Goleniów	PLH320013	Ostoja Goleniowska	– możliwość naruszenia cennych fragmentów Puszczy Goleniowskiej; – możliwość zmiany stosunków wodnych w sąsiedztwie torfowisk; – możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin); – wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320012	Puszcza Goleniowska			
VIII 8	S11 Koszalin – Szczecinek	PLH 320009	Jeziora Szczeciński	– możliwość naruszenia cennych obszarów wodno - torfowiskowych;	inwestycja w stanie istniejącym narusza	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	Gminy: m. Koszalin, Manowo, Bobolice, Szczecinek		e	– wzrost / wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	integralność obszaru Natura 2000 (droga przecina obszar) – możliwość pogłębienia tego stanu	
		PLH 320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	– możliwość naruszenia siedlisk leśnych, wodnych i torfowiskowych; – narażenie na zanieczyszczenia rzeki Radwi; – wzrost / wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych(w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 (droga przecina niewielkie fragmenty obszaru) – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 10	Usprawnienie połączenia komunikacyjnego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin m. Świnoujście	PLH 320019	Wolin i Uznam	– naruszenie stosunków gruntowo - wodnych na terenach lądowych – problem z lokalizacją składowania urobku z drażenia tunelu; – wycinka lasów glebochronnych na wyspie Uznam; – wzrost antropopresji turystycznej na obszarach otaczających; – wzrost / wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych na terenach lądowych;	inwestycja narusza integralność Natura 2000 w części lądowej,	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza części lądowej; – oszczędność terenu przy projektowaniu; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; – prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; – wdrożenie planu zadań ochronnych
VIII 12	S10 Budowa obwodnicy Wałcza Gmina Wałcz	PLB 300012	Puszcza nad Gwdą	– możliwość wycinki drzewostanów, – możliwość naruszenia siedlisk ptaków gatunków chronionych związanych ze zbiorowiskami leśnymi; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; – oszczędność terenu przy projektowaniu; – dostosowanie terminów robót do terminów

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
VIII 15	Likwidacja wąskich gardeł na drogach krajowych poprzez budowę obwodnic Kołobrzeg, Gryfino, Węgorzyno	PLH320007	Dorzecze Parsęty	– możliwość naruszenia siedlisk roślin i zwierząt doliny rzeki Parsęty; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000,	rozrodu i/lub migracji; – zminimalizowanie wycinki starodrzewu; – monitoring wpływu inwestycji na środowisko; – stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg; – zachowanie odpowiedniego światła mostu; – wdrożenie planu zadań ochronnych
	Gminy: Kołobrzeg, Gryfino, Węgorzyno	PLB 320008	Ostoja Ińska	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000,	
VIII 16	Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn - Głogów - Zielona Góra - Rzepin - Szczecin Podjuchy	PLB 320003	Dolina Dolnej Odry	– możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 (przecina niewielki fragment na południe od Gryfina) – możliwość pogłębienia tego stanu	– oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac; modernizacyjnych; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; – wdrożenie planu zadań ochronnych;
	Gminy: Boleszkowice, Mieszkowice, Moryń, Chojna, Widuchowa, Gryfino, Kołbaskowo, m. Szczecin	PLH 320037	Dolna Odra	– potencjalna możliwość zmiany stosunków gruntowo wodnych; – możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320017	Ostoja Cedyńska	– możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
VIII 17	Prace na linii kolejowej E 59 na odcinku Poznań Główny- Szczecin Dąbie Finansowany w ramach	PLH320056	Torowisko Reptowo	– potencjalna możliwość zmiany stosunków gruntowo wodnych; – możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320016	Lasy	– możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja w stanie	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	CEF		Puszczy nad Drawą		istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
	Gminy: Bierzwnik, Krzęcin, Choszczno, Dolice, Warnice, m. Stargard, Kobylanka, m. Szczecin	PLH320044	Lasy Bierzwnickie	- potencjalna możliwość zmiany stosunków gruntowo wodnych; - możliwość wystąpienia poważnych awarii	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 19	Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5m Morskie wody wewnętrzne, w granicach gmin: Goleniów, Police, Stepnica, m. Szczecin, Świnoujście	PLB 320009	Zalew Szczeciński	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych; - problem z lokalizacją składowania urobku z pogłębiania toru wodnego; - wzrost intensywności uciążliwości transportu wodnego; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000	- opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - wdrożenie planu ochrony i planu zadań ochronnych
		PLB 320003	Dolina Dolnej Odry			
		PLH 320018	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków roślin i zwierząt; - przekształcenie siedlisk organizmów dennych; - zmiana warunków migracji ryb; - problem z lokalizacją składowania urobku z pogłębiania toru wodnego; - wzrost intensywności uciążliwości transportu wodnego; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000	
		PLH 320037	Dolna Odra			
VIII 21	Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamanian Gminy: Mieszkowice, Cedynia	PLH 320037	Dolna Odra	- możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; - możliwość zmiany warunków migracji ryb;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320003	Dolina Dolnej Odry			
VIII 23	Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej	PLH 320037	Dolna Odra	- możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 320003	Dolina Dolnej Odry			

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	Gminy: Boleszkowice, Mieszkowice, Cedynia, Chojna			– możliwość zmiany warunków migracji ryb; – wzrost intensywności transportu rzeczno; – wzrost antropopresji turystycznej;		
VIII 24	Remont i modernizacja pozostałej zabudowy regulacyjnej na Odrze Granicznej	PLH 320037	Dolna Odra	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; – możliwość zmiany warunków migracji ryb; – wzrost intensywności transportu rzeczno; – wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
	Gminy:Widuchowa, Chojna (obszar wiejski), Cedynia (obszar wiejski), Mieszkowice (obszar wiejski), Boleszkowice	PLB 320003	Dolina Dolnej Odry			
	Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va					
VIII 25	Budowa infrastruktury postojowo-cumowniczej na Odrze dolnej i granicznej oraz nowe oznakowanie szlaku żeglownego	PLH 320037	Dolna Odra	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; – wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
	Rzeka Odra					
VIII 34	Budowa nabrzeża głębokowodnego w porcie zewnętrznym w Świnoujściu	PLH 320019	Wolin Uznam	– możliwość pośredniego naruszenia stosunków gruntowo- wodnych – możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; – wzrost antropopresji turystycznej; – możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	– prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; – oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac budowlanych; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji;
	Port zewnętrzny Świnoujście	PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej			

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
						- wdrożenie planów ochrony
VIII 37	Przebudowa wejścia do Portu Darłowo Port Darłowo	PLB 990002	Przybrzeżne Wody Bałtyku	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - oszczędność terenu
VIII 38	Przebudowa istniejących nabrzeży, budowa nabrzeża typu ciężkiego wraz z drogą dojazdową na potrzeby portu morskiego w Darłowie Port Darłowo	PLB 990002	Przybrzeżne Wody Bałtyku	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - wdrożenie planów ochrony

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 1	Rozszerzenie funkcjonalności terminala LNG w Świnoujściu (Polskie LNG S.A.) Terminal LNG Świnoujście	PLH 320019	Wolin i Uznam	- możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - wdrożenie planów ochrony
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	- możliwość zmiany warunków dennych na wejściu do portu; - możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;		
		PLB 320002	Delta Świny	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLB 990003	Zatoka Pomorska			

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 4	Budowa międzysystemowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe) Gminy: Rewal, Trzebiatów, Karnice, Gryfice, Płoty	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	- zakłócenia siedlisk roślin i zwierząt chronionych wzdłuż i w okolicy gazociągu; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000 (inwestycja przecina obszar);	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - wdrożenie planu zadań ochronnych
		PLB 320010	Wybrzeże Trzebiatowskie	- zakłócenia siedlisk roślin i zwierząt chronionych wzdłuż i w okolicy gazociągu; - możliwość wycinki drzewostanów; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000 (inwestycja przecina obszar);	
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	- naruszenie i degradacja siedlisk organizmów dennych; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	- możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
IX 5	Budowa stanowiska statkowego do eksportu LNG w porcie zewnętrznym w Świnoujściu Port zewnętrzny Świnoujście	PLH 320019	Wolin i Uznam	- możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - wdrożenie planu zadań ochronnych
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	- możliwość zmiany warunków dennych na wejściu do portu; - możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 6	Budowa linii 400kV Żydowo – Słupsk Gmina Polanów	PLH 320003	Dolina Grabowej	– niewielka możliwość naruszenia chronionych siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	– oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; – wdrożenie planu zadań ochronnych
		PLH 320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli			
IX 8	Budowa linii 400kV Dunowo – Żydowo Gminy: Polanów, Bobolice, Manowo, Świeszyno	PLH 320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	– niewielka możliwość naruszenia chronionych siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLH 320057	Mechowisko Manowo			
IX 9	Budowa linii 400kV Żydowo – Piła Gminy: Polanów, Biały Bór, Szczecinek	PLH 320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLB 320019	Ostoja Drawska	– niewielka możliwość naruszenia chronionych siedlisk (zwierząt i roślin); – pogorszenie warunków migracyjnych;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
IX 10	Budowa linii 400kV Żydowo – Gdańsk Gmina Polanów	PLH 320003	Dolina Grabowej	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 11	Budowa linii 400kV Krajnik - Baczyna Gminy: Gryfino, Banie, Kozielice, Myślibórz	PLH 320050	Dolina Tywy	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
IX 12	Rozbudowa stacji Pomorzany oraz budowa linii 220kV Pomorzany – nacięcie linii Krajnik-Glinki Gminy: Kołbaskowo, m. Szczecin	PLB 3200018	Jeziora Wełtyńskie	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin); – pogorszenie warunków migracyjnych;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	– oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; – wdrożenie planu zadań ochronnych
		PLH 320037	Dolna Odra	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin); – możliwość niewielkich zmian stosunków wodnych;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLH 320020	Wzgórza Bukowe	– niewielka możliwość naruszenia siedlisk (zwierząt i roślin);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
		PLH 320069	Ostoja Wełtyńska			
IX 17	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi, umocnienia brzegowe Darłówek (km 267,0–270,6) Gmina Darłowo	PLB 990002	Przybrzeżne Wody Bałtyku	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;	naruszenie integralności systemu Natura 2000	– zastosowanie ekologicznych technik ochrony brzegów; – opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; – oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; – wdrożenie planów zadań
IX 18	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Mierzeja Jeziora Bukowo	PLH 320041	Jezioro Bukowo	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych;		

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
	(km 277,0–288,5) Gmina Darłowo			– możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		ochronnych i planów ochrony
		PLB 990002	Przybrzeżne Wody Bałtyku	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 19	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Mierzeja Jeziora Jamno (km 288,5–301,0) Gmina Mielno	PLH 320041	Jezioro Bukowo	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków i zwierząt;		
IX 20	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi, umocnienia brzegowe Sarbinowo (km 304,0–309,5) Gmina Mielno	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 21	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Ustronie Morskie 1 (km 309,5–313,5)	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu		

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
	Gmina Ustronie Morskie			roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 22	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Ustronie Morskie 2 (km 316,0–317,05) Gmina Ustronie Morskie	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 23	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Ustronie Morskie 3 (km 319,0–324,0) Gmina Ustronie Morskie	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 24	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Kołobrzeg 1 (km 324,0–327,0) Gmina Kołobrzeg	PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 25	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi, umocnienia brzegowe Kołobrzeg 2 (km 327,0–336,5) Gmina Kołobrzeg	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 26	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi Kołobrzeg 3 (km 338,0–339,5) Gmina Kołobrzeg	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 27	Sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi, umocnienia brzegowe Dźwirzyno (km 343,0–345,4) Gmina Kołobrzeg	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 29	Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe	PLH 320017	Trzebiatowsko-	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych;		

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze	
				Cel i przedmiot	integralność		
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej							
	Mrzeżyno (km 345,5–352,2) Gmina Trzebiatów		Kołobrzeski Pas Nadmorski	– przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;			
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej				– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;
		PLB 320010	Wybrzeże Trzebiatowskie				
		PLB 990003	Zatoka Pomorska				
IX 30	Sztuczne zasilanie Niechorze 1 (km 360,7–364,0) Gmina Rewal	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;			
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej				
		PLB 320010	Wybrzeże Trzebiatowskie				
		PLB 990003	Zatoka Pomorska				
IX 31	Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe Niechorze 2 (km 364,0–368,3) Gmina Rewal	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności; – możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;			

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych		
IX 32	Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe Niechorze – Pobierowo (km 368,3–379,5) Gmina Rewal	PLH 320017	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności;		
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	– możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
IX 33	Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe Mierzeja Dziwnowska (km 385,4–396,2) Gmina Dziwnów	PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności;		
		PLH 320018	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	– możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
IX 34	Sztuczne zasilanie Międzyzdroje (km 411,6–413,5) Gmina : Międzyzdroje	PLB 990003	Zatoka Pomorska	– zmiana warunków bytowania ptaków; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
		PLH 990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej	– możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
		PLH 320019	Wolin Uznam	– zmiana warunków dennych; – możliwość zaburzenia naturalnego układu roślinności;		

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 36	Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe, monitoring i badania dotyczące aktualnego stanu brzegu morskiego Zalew Szczeciński wraz ze Świną, Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim	PLH 320019	Wolin Uznam	- możliwość wprowadzenia roślinności obcej siedliskowo;		
		PLB 320002	Delta Świny	- możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych;		
			PLB 320009	Zalew Szczeciński		
		PLH 320018	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	- zmiana warunków dennych;		
		PLB 320011	Zalew Kamieński i Dziwna	- możliwość naruszenia stosunków gruntowo - wodnych;		
		PLB 320014	Ostoja Wkrzańska	- przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych;		
nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 39	Chlewice – Porzecze. Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli gmina Boleszkowice	PLH320037	Odry Dolna Odra	- możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza;
		PLB320003	Dolina Dolnej	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych;		
IX 40	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe	PLH320037	Dolna Odra	- możliwość przekształcenia i zubożenie siedlisk brzegowych;	inwestycja nie narusza integralności obszaru	- odtworzenia w dolinach rzecznych lasów łęgowych

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
	miejsowości Ognicy nad rzeką Odrą gmina Widuchowa	PLB320003	Dolina Dolnej Odry	– możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych;	Natura 2000	i grądów; – wdrożenie planu zadań ochronnych;
IX 41	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe miejscowości Radziszewo i Daleszewo nad rzeką Odrą w km 726+400 – 727+960 gmina Gryfino	PLB320003	Dolina Dolnej Odry	– możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych;		
IX 42	Modernizacja polderu Marwickiego - etap I, II, III – stacja pomp gmina Widuchowa	PLH320037	Dolna Odra	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; – oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; – w okresie po modernizacji zminimalizowanie lokalnych uciążliwości; – wdrożenie planu zadań ochronnych;
		PLB320003	Dolina Dolnej Odry	– możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych;		
IX 44	Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Iny z uwzględnieniem środowiskowych uwarunkowań jednolitych części wód powierzchniowych gminy: Goleniów, Stargard, Ińsko, Dobrzany, Recz, Choszczno	PLB320012	Puszcza Goleniowska	– możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; – prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; – odtworzenia w dolinach rzecznych lasów łęgowych i grądów – wdrożenie planu zadań ochronnych;
		PLB320008	Ostoja Ińska			
		PLH320067	Pojezierze Ińskie	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; – możliwość naruszenia ciągłości korytarzy ekologicznych		
		PLH320004	Dolina Iny koło Recza			
		PLH320005	Dolina Krapieli			
		PLH320037	Dolna Odra			

5.2.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA RZĄDOWE

nr	ICP rządowe	Kod	Natura 2000	Oddziaływanie na		Działania zapobiegawcze
				Cel i przedmiot	integralność	
IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 47	Budowla regulująca przepływ wód rzeki Regi na odcinku Kłodkowo – Gąbin – retencja dolinowa gmina Trzebiatów	PLH320049	Dorzecze Regi	– potencjalne zagrożenie dla torfowisk i wilgotnych łąk ze starodrzewem; – przekształcenie i zubożenie siedlisk brzegowych; – możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego	inwestycja narusza integralność obszaru Natura 2000,	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; – prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; – oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych – wdrożenie planu zadań ochronnych;

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

Tabela 9. Inwestycje celu publicznego (programy wojewódzkie).

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VII. Wzrost i rozwój gospodarczy						
VII 1	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - Trasa Pojezierna Gminy: m. Szczecin, Stargard, Ińsko, Dobrzany, Trzcieńsko Zdrój, Stare Czarnowo, Moryń, Chojna, Cedynia, Boleszkowice, Dębno, Węgorzyno, Myślibórz, Barlinek, Choszczno, Drawsko Pomorskie, Złocieniec, Czaplinek, Szczecinek, Biały Bór	Ostoja Witnicko-Dębniańska	PLB320015	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków - wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000 pod warunkiem przebiegu po istniejących ścieżkach i drogach w miejscach przecięcia obszarów Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - organizacja infrastruktury turvstvczno – sanitarnej - edukacja ekologiczna oraanizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
		Ostoja Ińska	PLB320008			
		Ostoja Cedyńska	PLB320017			
		Dolina Dolnej Odry	PLB320003			
		Ostoja Drawska	PLB320019			
		Jeziora Czaplineckie	PLH320039	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;		
		Jeziora Szczecineckie	PLH 320009			
		Dolina Iny koło Recza	PLH320004			
		Dolina Płoni i Jezioro Miedwie	PLH320006			
		Wzgórze Bukowe	PLH320020			
		Pojezierze Ińskie	PLH320067			
		Brzeźnicka Węgorza	PLH320002			
		Dolna Odra	PLH320037			
VII 2	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego - Trasa Nadmorska; Gminy: Świnoujście,	Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB230010	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków - wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000 pod warunkiem przebiegu po istniejących ścieżkach i drogach w miejscach	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt
		Ujście Odry i Zalew Szczeciński	PLH320018	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej;		

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VII. Wzrost i rozwój gospodarczy						
	Międzyzdroje, Wolin, Dziwnów, Rewal, Trzebiatów, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Będzino, Mielno, Sianów, Darłowo, Postomino,	Trzebiatowsko - Kołobrzeski Pas Nadmorski	PLH320017	- możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;	przecięcia obszarów Natura 2000	- organizacja infrastruktury turystyczno - sanitarnej; - edukacja ekologiczna organizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
		Wolin i Uznam	PLH320019			
		Dorzecze Parsęty	PLH320007			
		Jezioro Bukowo	PLH320041			
		Dolina Wieprzy i Studnicy	PLH220038			
		Jezioro Kopań	PLH320059			
VII 4	Zaprojektowanie i wykonanie szlaku rowerowego na wale przeciwpowodziowym wzdłuż rzeki Chelszcząca i jeziora Dąbie Gminy: m. Szczecin, gmina Goleniów	Dolina Dolnej Odry	PLB320003	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych; - wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie miejsc lęgowych chronionych ptaków - organizacja infrastruktury turystyczno - sanitarnej; - edukacja ekologiczna organizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
VII 5	Zaprojektowanie i wykonanie szlaku rowerowego na wale przeciwpowodziowym nad rzeką Iną, i na wale	Łąki Skoszewskie	PLB320007	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych; - wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie siedlisk chronionych
		Dolina dolnej Odry	PLB320003			

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VII. Wzrost i rozwój gospodarczy						
	Skoszewo i Skoszewo - Czarnocin. Gminy: Goleniów, Stepnica, Wolin	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	PLH320018	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość zmian stosunków gruntowo - wodnych; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;		gatunków roślin i zwierząt; - organizacja infrastruktury turystyczno - sanitarnej; - edukacja ekologiczna organizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
VIII 1	Budowa zachodniego drogowego obejścia Szczecina wraz z przeprawą tunelową Police – Święta w ciągu drogi Nr 6 po nowym śladzie od Goleniowa do Kołbaskowa; Gminy Goleniów, Police, Dobra, Kołbaskowo, m. Szczecin	Puszcza Goleniowska	PLB320012	- możliwość zagrożenia dla gatunków ptaków chronionych; - wzrost antropopresji; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych; - możliwość wystąpienia poważnych awarii	inwestycja narusza integralność Natura 2000 w części lądowej,	- prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - oszczędność terenu przy projektowaniu; - opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
		Zalew Szczeciński	PLB 320009	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych		
VIII 2	Przebudowa ciągów komunikacyjnych sieci TEN-T: DK Nr 31 pod nazwą „ul. Autostrada Poznańska” w połączeniu z A6 i S3; m. Szczecin	Dolna Odra	PLH320037	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędność terenu przy projektowaniu - ewentualne opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji; - zachowanie odpowiedniego światła mostów na rzekach;
		Dolina Dolnej Odry	PLB320003	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	
VIII 3	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 163 na odcinku Połczyn – Zdrój -	Ostoja Drawska	PLB320019	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru	

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	Czaplinek	Jeziora Czaplineckie	PLH320039	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	- stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
VIII 4	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 163 na odcinku Kołobrzeg - Białogard; Gminy: Kołobrzeg, Karlino, Dygowo, Białogard	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	PLH320022	- możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Parsęty; - wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
		Dorzecze Parsęty	PLH320007			
VIII 6	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 109 na odcinku Trzebusz Trzebiatów (km 6+396,38n - 9+119,75)	Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB320010	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		Trzebiatowsko Kołobrzeski Pas Nadmorski	PLH320017	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 8	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 111 na odcinku Reclaw - Stepnica	Łąki Skoszewskie	PLB320007	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		Puszcza Goleniowska	PLB320012			
		Zalew Szczeciński	PLB 320009			
VIII 10	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 102 na odcinku Międzywodzie - Dziwnów	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	PLH320018	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
		Zalew Kmieński i Dziwna	PLB320011			
VIII 11	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 102 na odcinku Łukęcin - Lędzin; Gminy Dziwnów, Rewal, Karnice	Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB320010	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
		Trzebiatowsko Kołobrzeski Pas Nadmorski	PLH320017	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
VIII 12	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 102 Łędzin – Trzebiatów;	Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB320010	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
	Gminy Karnice, Trzebiatów	Trzebiatowsko Kołobrzski Pas Nadmorski	PLH320017	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 13	Przebudowa drogi nr 102 Trzebiatów – Bezpraw;	Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB320010	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
	Gminy: Trzebiatów, Kołobrzeg					
VIII 14	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 151 na odcinku Świdwin - Łobez;	Dorzecze Regi	PLH 320049	– możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Regi – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
	Gminy: Świdwin, Brzeżno, Łobez					
VIII 15	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 151 na odcinku Ińsko - Recz;	Ostoja Ińska	PLB320008	– wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
		Pojezierze Ińskie	PLH320067			
VIII 16	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 151 na odcinku Recz - Choszczno	Dolina Iny Koło Recza	PLH320004	– możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Iny; – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
VIII 19	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 152 na odcinku Świdwin – Połczyn Zdrój;	Dorzecze Regi	PLH320049	– możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Regi – wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	
OBWODNICE						
VIII 27	Przebudowa przejścia przez Kołobrzeg w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102	Dorzecze Parsęty	PLH320007	– możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; – możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego Parsęty	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	– szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; – oszczędność terenu przy projektowaniu

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania	Integralność	Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot		
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
				- wzrost/wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii);		- ewentualne opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej;
VIII 28	Budowa obejścia m. Trzebiatów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 109	Trzebiatowsko Kołobrzeski Pas Nadmorski	PLH320017	- wzrost/wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji;
		Wybrzeże Trzebiatowskie	PLB320010			- zachowanie odpowiedniego światła mostów na rzekach;
						- stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg;
						- wdrożenie planu zadań ochronnych;
PROJEKTY REZERWOWE						
VIII 32	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 163 na odcinku Białogard – Połczyn Zdrój	Dorzecze Parsęty	PLH320007	- możliwość naruszenia ciągłości korytarza; ekologicznego Parsęty;	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza;
				- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych		- oszczędność terenu przy projektowaniu
VIII 35	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 114 na odcinku Brzózki – Trzebież;	Ostoja Wkrzańska	PLB 320014	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- ewentualne opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej;
	gmina Nowe Warpno,					- oszczędność terenu przy projektowaniu;
VIII 37	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 173 na odcinku Połczyn Zdrój – Drawsko Pomorskie	Ostoja Drawska	PLB320019	- wprowadzenie/wzrost intensywności uciążliwości komunikacyjnych	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	- dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji;
						- stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg;
VIII 38	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 205 na odcinku Sławno -	Dolina Grabowej	PLH320003	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt;	inwestycja w stanie istniejącym narusza integralność obszaru	- zminimalizowanie wycinki starodrzewu,
				- wzrost/wprowadzenie intensywności		- wdrożenie planu zadań ochronnych;

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
	Polanów			uciążliwości komunikacyjnych	Natura 2000 – możliwość pogłębienia tego stanu	
VIII 44	Rozbudowa terminalu morskiego - poprawa dostępu do terminalu od strony lądu oraz budowa nabrzeży w Policach	Zalew Szczeciński Ujście Odry I Zalew Szczeciński	PLB320009 PLH320018	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno - błotnych; - wzrost/wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii)	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza - opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej - oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji; - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
VIII 48	Terminal pasażerski modernizacja podejścia promowego przy nabrzeżu Ro-Ro; Port Kołobrzeg	Dorzecze Parsęty Zatoka Pomorska	PLH320007 PLB990003	- możliwość zmiany warunków dennych na wejściu do portu; - możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; - wzrost/wprowadzenie intensywności uciążliwości komunikacyjnych (w tym możliwość wystąpienia poważnych awarii)	inwestycja potencjalnie narusza integralność obszaru Natura 2000,	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza - opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej - oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji; - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
VIII 49	Prace modernizacyjne (pogłębiarskie) na rzece Gunica; gmina Police	Jezioro Świdwie Ostoja Wkrzańska	PLB320006 PLB 320014	- możliwość zagrożenia dla chronionych gatunków ptaków wodno-błotnych; - możliwość naruszenia ciągłości korytarza ekologicznego rzeki Gunicy;	inwestycja potencjalnie narusza integralność obszaru Natura 2000,	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędność terenu przy projektowaniu;

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
VIII Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego						
						- opracowanie i wdrożenie kompensacji przyrodniczej; - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
IX Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej						
IX 19	Budowa instalacji do przetwarzania zagęszczonych osadów ściekowych na nawozy organiczno – mineralne, a także odpadów z produkcji spożywczej i przetwórczej oraz odpadów z produkcji rolno – hodowlanej; gmina Złocieniec	Ostoja Drawska	PLB320019	- możliwość zagrożenia dla gatunków ptaków chronionych - możliwość wystąpienia poważnych awarii	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- wybór lokalizacji na postawie szczegółowej inwentaryzacji ornitologicznej - prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - oszczędność terenu przy projektowaniu; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
XI Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych						
XI 19	Budowa drogi rowerowej odcinek od granicy z gminą Karlino w m. Skoczów, przez m. Wrzosowo i Kłopotowo, gmina Dygowo	Dorzecze Parsęty	PLH320007	- możliwość zagrożenia dla chronionych siedlisk gatunków roślin oraz miejsc rozrodu/lęgu zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - organizacja infrastruktury turystyczno - sanitarnej; - edukacja ekologiczna

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
XI Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych						
						organizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych; - prowadzenie stałego
nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
XIX Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego						
XIX 4	Rewitalizacja powojennych terenów w celu utworzenia centrum usług "Młynik" w Świnoujściu	Wolin i Uznam	PLH320019	- możliwość naruszenia siedlisk przyrodniczych; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000	- szczegółowa inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędność terenu przy projektowaniu - wdrożenie planu zadań ochronnych;
nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
XX Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych						
XX 1	Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej w Szczecinie z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych Nr 406, 273, 351 m.Szczecin	Dolna Odra	PLH320037	- potencjalna możliwość zmiany stosunków gruntowo wodnych; - możliwość wystąpienia poważnych awarii;	Inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura 2000;	- oszczędność terenu w trakcie prowadzenia prac; modernizacyjnych; - dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu i/lub migracji; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
		Dolina Dolnej Odry	PLB320003	- możliwość wystąpienia poważnych awarii;		
XX 18	Budowa miejsca przesiadkowego na skrzyżowaniu ulic Na Świdwie i Wschodniej w miejscowości Łęgi gmina Dobra Szczecińska	Jezioro Świdwie	PLB320006	- pośrednio wzrost antropopresji turystycznej;	inwestycja nie narusza integralności obszaru Natura	- prowadzenie stałego monitoringu zachodzących zmian; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
XX 25	Budowa drogi rowerowej	Wzgórza	PLH320020	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych	inwestycja nie narusza	- szczegółowa

5.2.2. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE NA OBSZARY NATURA 2000 INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM – ZADANIA WOJEWÓDZKIE

nr	ICP - wojewódzkie	Natura 200	Kod	Oddziaływania		Działania zapobiegawcze
				cel i przedmiot	Integralność	
XX Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych						
	łączącej Gminę Stare Czarnowo z Miastem Szczecin gmina Stare Czarnowo	Bukowe		gatunków roślin i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;	integralności obszaru Natura 2000	inwentaryzacja przyrodnicza; - oszczędzanie/omijanie siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - organizacja infrastruktury turystyczno - sanitarnej; - edukacja ekologiczna organizatorów i uczestników ruchu rowerowego; - wdrożenie planu zadań ochronnych;
XX 26	Budowa drogi rowerowej łączącej Gminę Stare Czarnowo z Gryfińskim Parkiem Przemysłowym gmina Stare Czarnowo	Wzgórza Bukowe	PLH320020	- możliwość naruszenia siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt; - wzrost antropopresji turystycznej; - możliwość degradacji siedlisk poprzez zwiększenie ilości odpadów;		

5.2.3. SYNTEZA ODDZIAŁYWAŃ NA OBSZARY NATURA 2000

Spośród wszystkich inwestycji uwzględnionych w projekcie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa w prognozie wskazano inwestycje mogące potencjalnie znacząco wpływać na funkcjonowanie obszarów Natura 2000. Powyższe tabele stanowią wersję wynikową szczegółowych analiz znaczących negatywnych oddziaływań, jak i również oddziaływań skumulowanych inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (rządowym i wojewódzkim) na obszary Natura 2000. Informacje o przedmiocie ochrony danego obszaru pochodziły z planów zadań ochronnych, standardowych formularzy danych oraz informacji ze strony GDOŚ. Analizy dostępnych materiałów m.in. prognoz, raportów oddziaływania na środowisko, programów, szczegółowych opracowań branżowych wykonanych na potrzeby poszczególnych inwestycji celu publicznego pozwoliła na określenie możliwości wystąpienia negatywnych skutków oddziaływań na obszary Natura 2000.

Po przeprowadzeniu gruntownych pracach analitycznych skoncentrowano się na czterech kierunkach zawartych w projekcie PZPWZ, w które wpisują się inwestycje mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000. Poniżej przedstawiono krótką syntezę możliwości wystąpienia negatywnego wpływu konkretnych inwestycji celu publicznego (rządowe i wojewódzkie) na integralność obszarów Natura 2000. Numeracja kierunków zgodna jest numeracją użytą w projekcie PZPWZ.

Wzrost i rozwój gospodarczy (2.7.) (ICP VII, XI)

- Budowa ścieżek rowerowych

Koncepcja budowy tras rowerowych, w trakcie realizacji i modernizacji dróg może wprowadzić krótkotrwałe konflikty środowiskowe. Niewątpliwie niekorzystny wpływ na warunki bytowania ptaków, szczególnie w okresie lęgowym, może mieć wzrost antropopresji turystycznej. Jednak w perspektywie inwestycje te wpłyną na poprawę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie intensywności transportu samochodowego, a tym samym poprawę warunków topoklimatycznych. Dla środowiska najbardziej przyjaznym środkiem transportu są rowery.

Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego (2.8.) (ICP VIII)

- Infrastruktura drogowa i kolejowa

Transport drogowy i jego rozwój w dalszym ciągu jest źródłem największej ilości niekorzystnych oddziaływań lub trudnych do rozwiązania konfliktów, głównie ze względu na konieczność licznych ingerencji w obrębie obszarów objętych i przeznaczonych do objęcia różnymi formami ochrony. W projekcie zmiany planu część inwestycji powstaje na liniach istniejącej infrastruktury technicznej i ich realizacja potencjalnie nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko. Największe konflikty mogą powstać podczas realizacji i eksploatacji dróg szybkiego ruchu (S6, S3, S10, S11). Jednak procedury związane z budową będą podlegać procedurom oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar NATURA 2000. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nastąpią również pozytywne aspekty środowiskowe. Budowa i przebudowa infrastruktury drogowej przyczyni się do zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w miejscowościach poprzez budowę obwodnic, upłynnienie ruchu, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach zdegradowanych technicznie.

Prace na liniach kolejowych nie powinny wprowadzić większych zmian w środowisku przyrodniczym ponieważ są to z reguły modernizacje istniejących instalacji. Poprawa infrastruktury może przyczynić się do przeniesienia części transportu osobowego i towarowego z drogowego na kolej.

- Ochrona przeciwpowodziowa, prace modernizacyjne i budowlane na Odrze oraz obiekty wodne

Sposób zagospodarowania dolin rzecznych, szczególnie rzek mało zmienionych, o seminaturalnym i naturalnym reżimie hydrologicznym, stanowi poważny problem pomiędzy ochroną cennych obszarów przyrodniczych, siedlisk i roślin gatunków chronionych, a ochroną przeciwpowodziową. Poldery i nieobudowywanie odcinków rzek będą sprzyjać zachowaniu ekosystemów dolinowych. Budowa polderów zabezpieczy cenne przyrodniczo tereny przed niekorzystnym dla nich zagospodarowaniem, a jednocześnie będzie służyła ochronie przeciwpowodziowej. Należy pamiętać, że naturalna dolina rzeczna, jako siedlisko i korytarz ekologiczny, to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Obwałowywanie rzek nie jest korzystne z przyrodniczego punktu widzenia, ponieważ zbyt wąski pas pomiędzy korytem rzeki a wałem nie sprzyja zachowaniu ekosystemów nadrzecznych. Z gospodarczego punktu widzenia, źle zaprojektowane wały po przerwaniu mogą doprowadzić do zagrożenia powodziowego niżej położonych obszarów. Dla zachowania zrównoważonego rozwoju niezbędny jest wybór najlepszego sposobu regulacji przepływu wody w rzece. Budowle elektrowni mają niekorzystny wpływ na prawidłowe zachowanie ekosystemów, funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, jak i krajobraz. Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5m realizowana jest etapowo od wielu lat. Tor wodny podlega stałej, sukcesywnej modernizacji i pogłębianiu co nie powodowało i nie powoduje znaczących oddziaływań na środowisko także transgranicznych. Niemniej jednak należy prowadzić stały monitoring zanieczyszczenia wód szczególnie w trakcie uruchomienia osadów dennych w trakcie pogłębiania torów wodnych. Na podstawie dotychczas przeprowadzonych opracowań, należy sądzić że oddziaływanie na środowisko modernizacji toru wodnego wraz z jego pogłębieniem do 12,5 m na akwenie Zalewu Szczecińskiego nie będzie znaczące i będzie miało charakter lokalny. Prace budowlane i modernizacyjne prowadzone powinny być poza okresem lęgowym ptaków i okresem rozrodu ssaków oraz z poszanowaniem zasad ochrony gatunków. Jak wskazane zostało w MasterPlan dla obszaru dorzecza Odry: *nadrzędnym celem planowania w gospodarce wodnej jest zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju dla każdego obszaru dorzecza – zaspokojenie kluczowych potrzeb związanych z gospodarką wodną, przy jednoczesnej ochronie zasobów przyrodniczych i stanu środowiska. Jeśli działania ograniczające i minimalizujące nie przynoszą oczekiwanych efektów i nie ma możliwości uniknięcia znaczących negatywnych oddziaływań, to należy przeprowadzić kompensację przyrodniczą.*

- Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej

Dolna Odra jest obszarem zagrożonym powstawania zatorów śryżowych lub śryżowo-lodowych. Przewidywane działania na tym odcinku rzeki obejmują przebudowę i remont zabudowy regulacyjnej. Rekonstrukcja wałów przeciwpowodziowych przeprowadzona po stronie niemieckiej spowodowała wzrost potencjalnego zagrożenia terenu po stronie polskiej. Obecny stan techniczny urządzeń ochrony przeciwpowodziowej nie gwarantuje bezpiecznego przepływu wód i zatorów lodu. Modernizacja przyczyni się do poprawy warunków przepływu i żeglugi na odcinku Odry Granicznej. Działania te mogą mieć silnie oddziaływanie na wartości przyrodnicze obszarów Natura 2000. Z tego względu na etapie planowania

i projektowania należy przeanalizować najbardziej korzystne środowiskowo. A wybór wariantów powinien opierać się na raportach oddziaływania na środowisko. Modernizacja może stać się alternatywą transportową i może nastąpić poprawa środowiska naturalnego przez zastąpienie transportu drogowego transportem wodnym.

Prace modernizacyjne i budowlane na Odrze będą potencjalnie w różnym stopniu wpływać na cele oraz integralność obszarów Natura 2000. Dlatego na etapie planowania i projektowania należy przeanalizować najbardziej korzystne środowiskowo warianty. Wybór wariantu powinien opierać się na raportach oddziaływania na środowisko. W przypadku inwestycji ingerujących w koryto rzeczne realizacja inwestycji będzie mogła wpływać negatywnie na stan wód i bioróżnorodność. Dla załagodzenia skutków negatywnych istotne znaczenie będzie miał odpowiednio dobrany termin realizacji zadań. Dokładne analizy będą możliwe do przeprowadzenia na etapie postępowania w sprawie środowiskowych uwarunkowań realizacji danej inwestycji, po stwierdzeniu dokładnego zasięgu występowania gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. "Prognoza oddziaływania na środowisko dla MasterPlanu dla obszaru dorzecza Odry" nie wykazała przewidywanych skumulowanych oddziaływań inwestycji na obszary Natura 2000 w dolnym odcinku Odry.

- Budowa połączenia komunikacyjnego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin

Inwestycja będzie miała potencjalnie negatywny wpływ na środowisko gruntowo - wodne (głównie w związku z wodoprzepuszczalnością gruntów). Zanieczyszczone spływy powierzchniowe z dróg stanowią zagrożenia dla jakości wód podziemnych na istniejących ujęciach wodnych. Budowa tunelu przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej wyspy Wolin i Uznam. Nie przewiduje się skumulowanych oddziaływań inwestycji na obszary Natura 2000 w tym terenie. Niemniej jednak należy prowadzić stały monitoring zanieczyszczenia wód, szczególnie w trakcie uruchomienia osadów dennych. Prace budowlane prowadzone powinny być poza okresem lęgowym ptaków i okresem rozrodu ichtiofauny dla zachowania różnorodności biologicznej z uwzględnieniem zasad ochrony gatunków zwierząt i roślin. W przypadku możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań należy przeprowadzić kompensację przyrodniczą.

- Przebudowa istniejących nabrzeży, modernizacja portów

Rozbudowa portów, nabrzeży jak i infrastruktury drogowej na terenie portów może przynieść niekorzystne oddziaływania na różnorodność biologiczną. Należy zapobiegać negatywnym oddziaływaniom w fazie wstępnych prac projektowych. W przypadku przewidywanych znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 istotne będzie uwzględnienie kompensacji przyrodniczych i dostosowanie ich rodzaju do konkretnej inwestycji. Gatunki chronione należy przenieść na tereny o podobnych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Niemniej jednak nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 będące w pobliżu danych inwestycji.

Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój odnawialnych źródeł energii i zwiększenie dostępności cyfrowej (2.9.) (ICP IX)

- Rozszerzenie funkcjonalności terminala LNG w Świnoujściu i budowa międzysystemowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe)

Planowana rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu obejmuje zwiększenie istniejącego układu regazyfikatorów o kolejne jednostki. Budowa i rozszerzenie funkcjonalności w trakcie prowadzenia prac może wprowadzić krótkotrwałe konflikty środowiskowe oraz wywierać czasowo negatywny wpływ na

wszystkie gatunki fauny i flory. Zwiększenie wzrostu intensywności zagospodarowania terenów w bliskim sąsiedztwie obszarów Natura 2000 może mieć pośredni wpływ na bytowanie ptaków szczególnie w okresie lęgowym.

Poza projektem rozbudowy terminalu LNG w Świnoujściu, prowadzone są również inne projekty strategiczne m.in.: budowa gazociągu Baltic Pipe w ramach Korytarza Norweskiego. Projekt ten wymaga opracowania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko. W przypadku przewidywanych znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 istotne będzie uwzględnienie kompensacji przyrodniczych i dostosowanie ich rodzaju do konkretnej inwestycji.

- Linie energetyczne najwyższych napięć (NN 220, NN 400)

Budowa linii elektrycznych w trakcie prowadzenia prac budowlanych może wprowadzić krótkotrwałe konflikty środowiskowe. Poziomy pola elektrycznego i magnetycznego w środowisku będą stanowiły długotrwały efekt niekorzystny. Niemniej jednak nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary siedliskowe Natura 2000 będące w pobliżu danych inwestycji.

- Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe

Sztuczne utrwalanie brzegów wpływa na rozregulowanie naturalnych procesów brzegowych i prowadzi do konfliktów antropogenicznych a naturogenicznych. Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, w tym na obszary Natura 2000 wskazane zostały w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany programu wieloletniego na lata 2004- 2023 pn. "Program ochrony brzegów morskich". Najistotniejsze przekształcenia występują w intensywnie wykorzystywanych miejscowościach turystycznych oraz pełniących funkcje portowe. Największy niekorzystny wpływ na obszary Natura 2000 będą miały nowobudowane umocnienia brzegowe i sztuczne zasilanie. Oddziaływania skumulowane mogą zaistnieć w przypadku zastosowania kilku typów umocnień w jednym miejscu. Wystąpienie efektu skumulowanego dla oddziaływań długoterminowych nie będzie miał większego znaczenia, a w krótko terminowym czasie racjonalne prowadzenie równoległych prac może dać efekt krótszego czasu zakłóceń w środowisku.

Analizując oddziaływania zaplanowanych i realizowanych inwestycji na obszarze województwa zachodniopomorskiego należy pamiętać, że obszary Natura 2000, podobnie jak inne formy ochrony przyrody, zostały wyznaczone w celu ograniczenia szkodliwych oddziaływań na różnorodność biologiczną oraz krajobraz i są ważne z punktu widzenia społecznego i jakości życia. Przepisy prawne chroniące te obszary nie blokują wykonywania prac, które są ważne i istotne dla potrzeb i bezpieczeństwa człowieka. Ponad to część inwestycji została w znacznej mierze zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji i procedury oddziaływań na środowisko zostały już przeprowadzone.

Wzmacnianie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka wzrostu gospodarczego oraz wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych (ICP XIX, XX)

Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej, jak i tras rowerowych w trakcie prowadzenia prac budowlanych może wprowadzić krótkotrwałe konflikty środowiskowe. Jednak w perspektywie inwestycje te wpłyną na poprawę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie intensywności transportu samochodowego, a tym samym poprawę warunków topoklimatycznych. Dla środowiska najbardziej przyjaznym środkiem transportu są rowery.

**Mapa 4. Lokalizacja inwestycji celu publicznego o potencjalnym oddziaływaniu
na obszary Natura 2000 – zadania rządowe**

**Mapa 5. Lokalizacja inwestycji celu publicznego o potencjalnym oddziaływaniu
na obszary Natura 2000 – zadania wojewódzkie**

**5.3. IDENTYFIKACJA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA OBSZAR
POLSKICH WÓD PRZYBRZEŻNYCH I MORSKICH WÓD WEWNĘTRZNYCH**

Głównym celem rozwoju powiązań zewnętrznych Województwa Zachodniopomorskiego jest wznowienie historycznej roli Szczecina jako wiodącego ośrodka morskiego i portowego w tej części basenu Morza Bałtyckiego, jak również wykorzystanie unikatowego położenia w przestrzeni Polski, dla budowania przewagi konkurencyjnej regionu.

Polityka przestrzenna przybrzeżnego obszaru funkcjonalnego wskazuje na dalszy rozwój turystyki i gospodarki morskiej. Może to wywoływać znaczące, niekorzystne oddziaływania na obszary chronione, gatunki roślin i zwierząt w pasie nadbrzeżnym i wodach przybrzeżnych oraz wewnętrznych wodach morskich. Potencjalne znaczące, niekorzystne oddziaływania na środowisko wiążą się w znacznym stopniu z rozwojem branży morskiej m.in.: budowa infrastruktury portowej, rozbudowa nowoczesnych terminali kontenerowych w Szczecinie i Świnoujściu, rozbudowa portu morsko-rzecznego w Policach, rozbudowa portu morsko-rzecznego w Darłowie, sztuczne zasilanie z budowlami wspomagającymi, umocnienia brzegowe.

Prowadzona nadmorska gospodarka turystyczna mocno ingeruje w zasoby środowiska powodując niszczenie siedlisk przyrodniczych. Antropopresja na obszarach chronionych, jak i cennych przyrodniczo szczególnie wzmożona jest w okresie wiosenno – letnim i prowadzi do przekształcania i ubożenia siedlisk brzegowych poprzez rozdeptywanie, rozjeżdżanie, płoszenie dziko występujących zwierząt. Oddziaływania jakie mogą wystąpić pozytywne/negatywne uzależnione są od sposobu zagospodarowywania nowych terenów, jak i natężenia na niewielkich obszarach liczby turystów. Pozytywne skutki mogą przynieść postulowane założenia przeciwdziałania antropopresji poprzez rozwój jakości usług zamiast zmian ilościowych oaz dywersyfikacja czasowa i przestrzenna ruchu turystycznego. Rozwój turystyki wodnej i rowerowej będzie stanowił pewnego rodzaju zagrożenia związane z antropopresją i zwiększoną ingerencją na tereny siedlisk chronionych. Projekt PZPWZ zakłada dostosowanie rozwoju przestrzennego na obszarach rekreacyjno-wypoczynkowych strefy brzegowej Bałtyku, Zalewu Szczecińskiego do warunków i stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- rozdzielanie przestrzeni między jednostkami osadniczymi przez wprowadzanie terenów zielonych,
- niedopuszczenie do nadmiernej koncentracji struktur osadniczych,
- prowadzenie monitoringu chłonności turystycznej poszczególnych ekosystemów,
- rezerwowanie terenów na systemy parkingów strategicznych

Tworzenie warunków sprzyjających funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie migracji zwierząt z ominięciem barier antropogenicznych w szczególności komunikacyjnych.

Niekorzystne skutki oddziaływania na obszary Natura 2000 będą miały nowobudowane porty, dojazdy drogowe do nich, umocnienia brzegowe i sztuczne zasilanie brzegów morskich. Oddziaływania skumulowane mogą zaistnieć w przypadku zastosowania kilku typów umocnień w jednym miejscu. Wystąpienie efektu skumulowanego dla oddziaływań długoterminowych sztucznie odtwarzanych

optymalnych ukształtowań dna plaży i wydmy będzie stanowił problem związany z ochroną środowiska w miejscach poboru materiału, gdzie naruszone zostaną naturalne siedliska. W krótko terminowym czasie racjonalne jest prowadzenie równoległych prac co może dać efekt krótszego czasu zakłóceń w środowisku. Istotny wpływ na środowisko będzie miała budowa i eksploatacja planowanego wielkopowierzchniowego terminalu kontenerowego w prawobrzeżnej części Świnoujścia, w dzielnicy Warszów. Tak duża inwestycja będzie miała znaczące negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Zabudowa cennych terenów przymorskich w tym wydmy spowoduje trwałe zniszczenie i dewastację obszarów Natura 2000.

Może Bałtyckie uznawane jest za wrażliwy obszar i jeden z najbardziej zanieczyszczonych zbiorników. Budowa gazociągu Baltic Pipe może niekorzystnie wpłynąć, szczególnie w trakcie realizacji, na zwierzęta wodne m. in. na populację chronionych morświnów. Równocześnie urobek, który powstanie podczas budowy stanowią poważne źródło zagrożeń dla środowiska. Kolejnym problemem są duże pokłady broni i amunicji z czasów II wojny światowej na dnie morza, których naruszenie może nieść za sobą nieodwracalne skutki.

6. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE

Ocena skumulowanych oddziaływań stanowi obowiązkowy element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Siła oddziaływania będzie większa na terenach o dużym natężeniu ingerencji inwestycyjnych na środowisko przyrodnicze. Ogólnie przyjmuje się, że najistotniejsze negatywne oddziaływania skumulowane mogą mieć miejsce podczas prowadzenia równoległych, nakładających się prac inwestycyjnych głównie liniowych (tj. drogi kołowe, kolej, odrzańska droga wodna), na obszarach portowych (m.in. funkcjonowanie terminalu LNG, portu zewnętrznego), na obszarach o wysokich walorach turystycznych i rekreacyjnych.

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego można wyróżnić obszary funkcjonalne, na których oddziaływania na środowisko przyrodnicze i kulturowe zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa będą się kumulowały.

Do obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym zaliczono:

- 1) Szczeciński Obszar Metropolitalny jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego, w skład którego wchodzi gminy Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania;
- 2) Obszar Funkcjonalny Strefy Przybrzeżnej jako obszar szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej;
- 3) Obszar Funkcjonalny Strefy Przygranicznej jako obszar wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów właściwych polityce regionalnej;
- 4) Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia jako obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, kumulacji negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym, konfliktów przestrzennych związanych ze sposobem wykorzystania ich potencjału przyrodniczego i kulturowego.

Do obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym zaliczono:

- 1) Koszalińsko – KołobrzESCO – Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKB OF) jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego wraz ze strefą dalszego oddziaływania;

- 2) Obszar Funkcjonalny Szczecinka i Wałcza jako miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych wraz ze strefą dalszego oddziaływania;
- 3) Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze strefą dalszego oddziaływania;
- 4) Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Barlinka – Myśliborza - Dębna wraz ze strefą dalszego oddziaływania.

Prognozowana ocena ustaleń zawartych w PZPWZ wykazała, że najistotniejsze zmiany, a tym samym największa kumulacja oddziaływań, może nastąpić w trzech obszarach funkcjonalnych tj.: Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym, Koszalińsko – Kołobrzesko – Białogardzkim Obszarze Funkcjonalnym oraz Obszarze Funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej. Dla tych obszarów przeprowadzone zostały szczegółowe analizy przedstawione w syntetyczny sposób poniżej.

6.1. SZCZECIŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY

Obszar funkcjonalny SOM jest największym obszarem aglomeracyjnym na południowym wybrzeżu Bałtyku między Hamburgiem i Trójmiastem. SOM stanowi odmienny przypadek miejskiego obszaru funkcjonalnego, dla którego ustalono ustawowy obowiązek sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, stanowiącego część planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Powierzchnia planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego wynosi 374293 ha (w tym obszar SOM 279451 ha), co stanowi 16,3 % powierzchni całego województwa. Składają się nań gminy członkowskie Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (wg stanu na 2015 r.) miejskie (Szczecin, Stargard i Świnoujście), miejsko-wiejskie (Goleniów, Gryfino, Police, Stepnica i Nowe Warpno) oraz wiejskie (Stargard, Kobylanka, Stare Czarnowo, Dobra i Kołbaskowo).

Ze względu na uwarunkowania:

- przyrodnicze (ujście Odry, Zalew Szczeciński wraz ze Świną, Dziwną, Zalewem Kamieńskim),
- infrastrukturalne (np. porty, linie kolejowe, drogi wodne, drogi),
- społeczno-gospodarcze (np. zależności w sieci osadniczej, dojazdy do pracy),

zasięg planu zagospodarowania przestrzennego SOM obejmuje szerszy obszar. Jest on powiększony o gminy: Dziwnów, Kamień Pomorski, Międzyzdroje, Wolin, Przybiernów oraz miejscowość Wysoką Kamieńską.

SOM, ze względu na przygraniczne położenie, jest jednocześnie częścią znacznie szerszego obszaru funkcjonalnego wykraczającego zasięgiem na terytorium RFN – Transgranicznego Regionu Metropolitalnego Szczecina (TRMS). Obszar ten został objęty pracami planistycznymi w ramach wspólnej polsko-niemieckiej koncepcji rozwoju TRMS.

Obecna struktura funkcjonalno-przestrzenna stanowi układ policentryczny z miastem centralnym i miastami średniej wielkości. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej obszaru wyodrębniono sześć stref:

- 1) Centrum Szczecina – jest rdzeniem układu funkcjonalno-przestrzennego SOM. Wielofunkcyjny obszar śródmieścia skupia funkcje o charakterze metropolitalnym (znaczenie regionalne, ponadregionalne), reprezentowane przez ośrodki kultury, administracji, zarządzające, finansowe, usług i otoczenia biznesu. Obszar ten obejmuje teren miasta dziewiętnastowiecznego. Obecnie

rdzeń układu podlega procesowi intensywnej kontrurbanizacji powodującej wyludnianie się śródmieścia i wzrost liczby ludności w dzielnicach peryferyjnych.

- 2) Strefa miejska – Szczecin lewo- i prawobrzeżny, Mierzyn, Bezrzecze, Przeclaw, Warzymice – obszar intensywnego osiedlania się mieszkańców. W samym Szczecinie zachodzi proces osiedlania się na obszarach oddalonych od centrum, w szczególności w dzielnicach: Osów, Warszewo, Płonia i Kijewo. Z uwagi na najlepszą dostępność do centrum miasta, głównym obszarem ekspansji osadnictwa poza granicę Szczecina stały się gminy Dobra i Kołbaskowo, sąsiadujące z miastem od zachodu. Obszary te przyjęły charakter miejski w dużej mierze jako osiedla budownictwa wielorodzinnego.
- 3) Strefa ośrodków równoważących rozwój – Świnoujście, Kamień Pomorski, Goleniów, Gryfino, Stargard oraz Police – pełnią funkcje satelickie w stosunku do Szczecina. W miastach tych rozwijane są istniejące usługi, a także powstają usługi nowego rodzaju, co z kolei wpływa na proces urbanizacji przestrzennej. Miasta te, poza oddziaływaniem lokalnym, stanowią ośrodki obsługi o charakterze ponadgminnym z odpowiednio rozwiniętą ofertą usługową. Świnoujście, oddalone od centrum Szczecina o 56 km w linii prostej, jest ośrodkiem subregionalnym równoważącym rozwój w północnej części Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Ze Szczecinem powiązane jest funkcją portową, a w okresie letnim jest ważnym celem wypraw turystycznych.
- 4) Strefa ekstensywnej urbanizacji to tereny podmiejskie Szczecina z intensywnie rozwijającą się zabudową jedno- i wielorodzinną, wsie tracące charakter rolniczy (zwłaszcza w gminach Dobra, Kołbaskowo, Kobylanka, wiejska część gmin Police, Goleniów i Gryfino). Mniej intensywna suburbanizacja zachodzi w bezpośrednim otoczeniu Stargardu.
- 5) Tereny otwarte i leśne – obszary o krajobrazie półnaturalnym, rolniczym, leśnym oraz duże obszary wodne.

Czynnikiem przekształcającym ten układ jest rozrastanie się zabudowy zwłaszcza na zachód od Szczecina (wzdłuż dróg biegnących do Niemiec), wzdłuż drogi do Polic oraz w pasmach Załom–Pucice–Kliniska–Goleniów i Płonia–Kobylanka–Stargard. Pasma zabudowy wzdłuż drogi pomiędzy Szczecinem a Gryfinem rozwinęło się już na przełomie XIX i XX w. w formie kilku wsi ulicowych połączonych ze sobą. Efekty bezplanowej suburbanizacji degradujące krajobraz są w szczególności widoczne w miejscowościach: Dobra, Mierzyn, Dołuje, Warzymice. Istnieje realne niebezpieczeństwo, że miejscowości na zachód od Szczecina tracą granice między sobą i tworzą rozległy twór „miastopodobny”, jednak pozbawiony funkcji miejskich.

Pod względem zasięgu usług jednostki osadnicze SOM można podzielić na:

- ośrodek o znaczeniu ponadregionalnym, potencjalnym metropolitalnym – Szczecin wraz z ośrodkami dzielnicowymi i osiedlowymi,
- ośrodek o znaczeniu regionalnym, ponadpowiatowym – Stargard,
- ośrodki o znaczeniu subregionalnym, ponadgminnym – Goleniów, Gryfino, Police,
- ośrodki o znaczeniu lokalnym, gminnym – Nowe Warpno, Dobra Szczecińska, Kołbaskowo, Kobylanka, Stare Czarnowo,
- ośrodki wspomagające ośrodki gminne w zakresie usług podstawowych, krystalizujące sieć osadniczą (Przeclaw, Mierzyn, Dołuje, Bezrzecze, Tanowo, Kliniska, Mosty, Gardno).

Naturalną funkcją Szczecina w układzie krajowym, wynikającą z jego nadmorskiego położenia, jest funkcja portowa. Szczecin wraz ze Świnoujściem stanowią największy zespół portowy między Gdańskiem i Gdynią a Lubeką.

Ukształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej SOM zdeterminowane jest przez wody Odry i Zalewu Szczecińskiego, które dzielą ten obszar na dwie części i jednocześnie stanowią element funkcjonalnie łączący przestrzeń i dodający jej unikatowości. Stwarzają one atrakcyjne warunki komunikacji wodnej, będącej alternatywą dla połączeń lądowych, wykorzystywane są do celów transportowych i rekreacyjnych. Wody powierzchniowe zajmują 16 % powierzchni SOM. Wokół estuarium Odry występuje duże zagrożenie powodziowe, a możliwości ochrony przed nim przez budowę wałów są bardzo ograniczone z uwagi na charakter powodzi (cofka) oraz zainwestowanie terenów zagrożonych.

Istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej SOM odgrywają lasy, które zajmują 32% powierzchni obszaru. Zwarte kompleksy leśne, reprezentowane przez puszcze: Bukową, Goleniowską i Wkrzańską, stanowią potencjał przyrodniczy, produkcyjny oraz turystyczny. Wysokim stopniem zalesienia charakteryzują się gminy: Kobylanka (62% powierzchni) i Goleniów (53,8%), najniższym – gm. Kołbaskowo (4,6%). Większość powierzchni leśnej zajmują lasy ochronne.

Duże obszary gleb najwyższej jakości występują w gminach Gryfino, Stare Czarnowo, Szczecin, Dobra Szczecińska i na terenie miasta Stargard; równocześnie gm. Nowe Warpno ma jeden z najniższych wskaźników jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w województwie.

Tabela 10. Kopaliny występujące w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym.

KOPALINY	NAZWA	
	Eksploatowane	Nieeksploatowane
Gaz ziemny	Wysoka Kamieńska, Kamień Pomorski	Międzydroje W i E, Wrzosowo, Przytór
Ropa naftowa	Wysoka Kamieńska, Kamień Pomorski, Rekowo	
Kruszywa naturalne	Dargobądz, Mosty, Strzyżno, Miodowice, Wysoka Kamieńska II, Danowo, Ciechno	Budno, Żeliszewiec, Mosty, Radziszewo, Lubieszyn, Nad Potokiem, Pilchowo II, Strachocin, Grzędzice, Kołczewo, Mokrzyca Wielka II, Ostromice II, Nad Potokiem I, Wolin, Podańsko, Dargobądz, Wełtyń, Tanowo, Miękowo, Daleszewo, Mokrzyca Wielka V
Kreda		Witkowo, Dębina, Żelewo, Dębina III, Sawoszewo II
Surowce ilaste ceramiki budowlanej		Szczecin-Zgoda, Niebuszewo, Bukowo (Wschód), Wełtyń, Wąwelnica, Przęsocin
Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego		Bukowo (Szczecin-Płonia)
Torfy	Kamień Pomorski	Pilchowo, Gąsierzyno, Reptowo, Sławoszewo, Tanowo, Międzydroje, Sławoszewo
Wapień i margle dla przemysłu cementowego		Czarnogłów
Piaski kwarcowe do produkcji betonów komórkowych		Łozienica (Kliniska)
Wody lecznicze	Kamień Pomorski, Świnoujście I, Stargard I	Międzywodzie (Kamień Pomorski IG-1), Dziwnówek Józef

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2016 r. Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017 r.

Ze względu na uwarunkowania przestrzenne możliwości rozwoju energetyki wiatrowej są ograniczone. Natomiast występujące struktury geologiczne stwarzają bardzo dobre warunki dla eksploatacji wód geotermalnych i zastosowania ich w energetyce cieplnej oraz do celów rekreacyjnych.

System obszarów chronionych w granicach planu SOM (nakładające się na siebie ustawowe formy ochrony przyrody) zajmuje powierzchnię 199 240 ha (53,2%). Tworzą go formy ochrony przyrody o zróżnicowanych wymaganiach ochronnych, których udział w powierzchni ogółem przedstawia się następująco:

- Woliński Park Narodowy: 2,2%,
- 28 rezerwatów przyrody: 1,1 %,
- 2 parki krajobrazowe (Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa, Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry - fragment): 3,4 %,
- Obszary Natura 2000 (12 obszarów PLB, 13 obszarów PLH): 52,9 %,
- 65 użytków ekologicznych: 0,3 %,
- 15 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych: 0,8 %.

Obszary chronione na podstawie innych ustaw i przepisów szczególnych obejmują lasy ochronne, leśny kompleks promocyjny Puszcze Szczecińskie, pas nadbrzeżny morskich wód wewnętrznych, główne zbiorniki wód podziemnych.

Szczeciński Obszar Metropolitalny zajmuje szczególne miejsce w systemie międzynarodowych sieci obszarów chronionych. Wraz z terenami po niemieckiej stronie granicy nieprzerwany obszar objęty siecią Natura 2000 rozciąga się od doliny Rędowy (Randow) oraz wybrzeża Bałtyku od Piany do Dziwny z wyspami Uznam i Wolin przez Zalew Szczeciński (Wielki i Mały) z Rostoką Odrzańską i strefą

nadbrzeżną, Puszcę Wkrzańską i Goleniowską po jez. Dąbie i dolinę Dolnej Odry. Znajdujący się w gm. Dobra rezerwat „Świdwie”, stanowiący ostoję ptaków rangi europejskiej, łączy się z niemieckim obszarem chronionym „Gottesheide”.

Jest to obszar z najstarszymi ośrodkami miejskimi (m.in.: Goleniów, Stargard, Gryfino, Szczecin), a wsie na tym terenie posiadają metrykę średniowieczną. W Szczecinie występują też liczne obiekty uznane za dobra kultury współczesnej.

Od roku 2015 w granicach planu SOM liczba mieszkańców zaczęła spadać (728,7 tys. osób spadek o 0,18% w stosunku do roku 2013). Głównym obszarem wzrostu są gminy położone na zachód od Szczecina: Dobra i Kołbaskowo. Liczba mieszkańców w obu gminach w ciągu ostatnich 6 lat systematycznie wzrasta. Największe wsie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie Szczecina, przy jego zachodniej granicy. Mają one najlepszą dostępność do centrum miasta, w związku z czym stały się celem migracji mieszkańców stolicy województwa.

Szczeciński obszar metropolitalny jest najsilniejszym obszarem gospodarczym województwa zachodniopomorskiego. W 2015 roku znajdowało się tu 50% z ogólnej liczby 220 tysięcy podmiotów gospodarczych istniejących w województwie. W Szczecinie i podregionie szczecińskim wytwarzane jest 61% PKB województwa.

Ujście Odry i bliskość wybrzeża Bałtyku predysponują SOM do prowadzenia wszelkiej działalności gospodarczej związanej z sąsiedztwem i wykorzystaniem morza. Gospodarka morską, pomimo likwidacji czołowego zakładu tego sektora – Stoczni Szczecińskiej, wciąż ma duże znaczenie, o czym decyduje pozycja portu w Szczecinie oraz siedziby kilku firm armatorskich, administracji morskiej i firm świadczących usługi na rzecz portu i armatorów. Pozostałe porty SOM odgrywają małą rolę. Port w Policach przeładowuje głównie ładunki masowe na potrzeby Zakładów Chemicznych, port w Trzebieży jest portem jachtowym oraz miejscem postoju żeglugi pasażerskiej i jednostek specjalistycznych, port w Nowym Warpnie spełnia funkcje portu rybackiego, jachtowego i pasażerskiego.

Szczecin jest centrum usługowym województwa, a udział sektora usług w wytwarzaniu produktu krajowego stale rośnie. Jest on także centrum szkolnictwa wyższego północno-zachodniej Polski. Funkcjonuje tu 5 wyższych uczelni publicznych (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, Uniwersytet Szczeciński, Pomorska Akademia Medyczna, Akademia Morska, filia Akademii Muzycznej w Poznaniu).

Terenami rekreacyjnymi w obszarze SOM są plaże nad Zalewem Szczecińskim, nad jeziorami i nad Bałtykiem, a także lasy: Puszcza Bukowa (park krajobrazowy ze wzniesieniami dochodzącymi do 149 m n.p.m.), Puszcza Wkrzańska, Puszcza Goleniowska i lasy uznamsko-wolińskie. Ofertę rekreacyjną uzupełniają szlaki piesze i rowerowe (w tym szlaku wokół Zalewu), pole golfowe w Binowie (w gminie Stare Czarnowo) oraz w Kołczewie, ośrodki jazdy konnej, rezerваты przyrody z najciekawszym.

Oferta turystyczna SOM obejmuje żeglarstwo i sporty wodne, turystykę pobytową nad Zalewem Szczecińskim i jeziorami, zwiedzanie miast, turystykę pieszą, lotniarstwo, szybownictwo (lotnisko sportowe w Szczecinie-Dąbiu). W Szczecinie bierze początek Zachodniopomorski Szlak Żeglarski, wychodzący na Bałtyk. Brakuje jednak odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej wykorzystanie szans związanych z dostępem do licznych na tym obszarze akwenów.

Położenie SOM na skrzyżowaniu ważnych europejskich dróg transportowych determinuje skupienie w jednym miejscu międzynarodowych dróg kołowych, szynowych, portu morskiego

i śródlądowego oraz międzynarodowego portu lotniczego. Połączenie Szczecina z europejskim systemem autostrad daje lepszą, niż reszcie kraju, dostępność komunikacyjną z Europą Zachodnią, a także wzrost znaczenia na turystycznej mapie Europy.

Połączenia lokalne, w tym połączenia drogowe przez terytorium Niemiec, obsługują poszczególne struktury Szczecińskiego Obszaru Funkcjonalnego. Strukturę miejską Szczecina rozdziela dolina Odry i zlokalizowane u jej ujścia tereny portowo-przemysłowe, co powoduje wyraźny podział miasta na część lewo- i prawobrzeżną. Funkcje, jakie pełnią obie części, generują codzienne potoki ruchu w kierunku do i z centrum. Istotne, ze względu na zagrożenie dla mieszkańców, jest powiązanie komunikacyjne Zakładów Chemicznych Police, które zarówno w układzie kolejowym jak i drogowym przebiega przez centrum Szczecina i jego dzielnice mieszkalne.

Główne elementy infrastruktury transportowej obszaru funkcjonalnego (drogi i linie kolejowe wraz z mostami i wiaduktami, porty, lotniska) powstały jeszcze przed rokiem 1939, a po roku 1945 były jedynie modernizowane lub w niewielkim stopniu przebudowywane. Przygraniczne położenie Szczecina i zamknięta przez dziesięciolecia granica przyczyniły się w znacznym stopniu do zaniku szeregu lokalnych połączeń zapewniających jego spójność terytorialną. Dopiero w ostatnich latach zrealizowano szereg inwestycji usprawniających cały system transportowy.

Oddziaływania skumulowane będą widoczne m.in. podczas budowy obwodnicy Szczecina i północnej przeprawy przez Odrę na wysokości Polic i Goleniowa, jak i budowy tunelu pod Świną w Świnoujściu między wyspami Wolin i Uznam. Istotne znaczenie może mieć przebudowa i modernizacja dróg m.in. drogi S3 na odcinku Szczecin - Świnoujście, przebudowa Autostrady Poznańskiej w Szczecinie z budową nowego połączenia w relacji Autostrada Poznańska - A6 (węzeł Podjuchy).

Duży problem stanowi systemu gospodarki odpadami, gdzie widoczny jest: niewystarczający system selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wolne tempo usuwania wyrobów zawierających azbest, niewystarczająca liczba oraz wydajność spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych, nieselektywne zbieranie odpadów budowlanych i ich zanieczyszczenie innymi rodzajami odpadów.

Przygraniczne położenie województwa zachodniopomorskiego powoduje, że niektóre zapisy zawarte w projekcie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa mogą potencjalnie powodować skumulowane, niekorzystne oddziaływania transgraniczne na obszar Zalewu Szczecińskiego, jak i Morza Bałtyckiego na obszar Republiki Federalnej Niemiec.

Skupienie w obszarze funkcjonalnym znaczącego potencjału społeczno-gospodarczego powoduje z jednej strony jego dużą szansę rozwojową, z drugiej zaś stwarza określone problemy w jego funkcjonowaniu. Jest to obszar o najwyższej transportochłonności w regionie, emitujący największą ilość zanieczyszczeń, wytwarzający największą ilość odpadów itp. Przebiegi linii napowietrznych 110 kV generują konflikty z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem obszaru miasta Szczecina. Problemy te w istotny sposób ograniczają możliwości inwestycyjne, prawidłowe kształtowanie struktur urbanistycznych oraz obniżają standard warunków życia mieszkańców.

Najważniejsze cechy Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego:

- nadbałtyckie położenie, korzystne dla tworzenia relacji transbałtyckich i transnarodowych,
- przygraniczne położenie SOM, z oddziaływaniem na przygraniczne obszary Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Brandenburgii (potencjał dla budowy TRMS),

- dobra dostępność transportowa do Europy Zachodniej, a jednocześnie ograniczona dostępność wewnątrz-krajowa,
- skrajne położenie przy granicy z Niemcami ograniczające dostępność ze znacznej części województwa i jednocześnie dominująca rola Szczecina i SOM,
- policentryczny układ osadniczy SOM z miastem rdzeniowym Szczecinem (ok. 400 tys. m.) i 7 innymi miastami o różnej wielkości i funkcjach (Stargard – ok. 70 tys. m., Świnoujście – ok. 41 tys. m. przez Police – ok. 34 tys. m., Goleniów – ok. 23 tys. m., Gryfino – ok. 22 tys. m. oraz Stepnica z ok. 2 tys. m. i Nowe Warpno z 1,3 tys. m.),
- znaczne zróżnicowanie funkcjonalne gmin, zróżnicowana intensywność ich powiązań z miastem rdzeniowym,
- koncentracja terenów przemysłowych i portowych wzdłuż Odry (Szczecin i Police) oraz w Świnoujściu,
- duża powierzchnia lasów, wód powierzchniowych, obszarów ochrony przyrody, gleb wysokiej jakości i zlewni wód wysokiej jakości, wpływających na znaczne ograniczenie dostępności inwestycyjnej terenów,
- niekorzystne procesy migracyjne i demograficzne w samym Szczecinie - spadek liczby ludności w centrum Szczecina z jednoczesnym wzrostem liczby mieszkańców w dzielnicach peryferyjnych i na obszarach podmiejskich,
- zdegradowana tkanka miejska śródmieścia Szczecina,
- duży potencjał terenów rozwojowych na wyspach Śródozdrza w Szczecinie,
- silne procesy suburbanizacji i antropopresja na obszary przyrodnicze i cenne krajobrazowo,
- duży, wciąż niewykorzystywany potencjał turystyczny,
- multimodalny węzeł komunikacyjny na skrzyżowaniu szlaków północ-południe i zachód-wschód (infrastruktura w sieci bazowej TEN-T, oraz umowach międzynarodowych, w tym w ramach korytarza Bałtyk-Adriatyk), z dominującą rolą portów morskich,
- brak jednolitego systemu transportu metropolitalnego,
- słabnąca konkurencyjność szczecina jako ośrodka akademickiego w skali kraju.

6.2. KOSZALIŃSKO – KOŁOBRZESKO – BIAŁOGARDZKI OBSZAR FUNKCJONALNY

Kolejnym po szczecińskim obszarze funkcjonalnym kluczowymi ma być koszalińsko-kołobrzESCO-białogardzki obszar funkcjonalny z Koszalinem jako krajowym ośrodkiem równoważenia rozwoju Polski północno-zachodniej, KołobrzegiEM jako ośrodkiem o znaczeniu transgranicznym oraz Białogardem jako ośrodkiem o znaczeniu subregionalnym oraz wypoczynkowe miejscowości nadmorskie: Mielno, Ustronie Morskie, Sarbinowo i inne. Wymienione miasta wraz z położonymi między nimi obszarami gmin wiejskich znajdują się w obrębie potencjalnego pasma przyspieszonego rozwoju o znaczeniu europejskim wzdłuż drogi krajowej nr 6 i równoległej linii kolejowej (Via Hanseatica).

Koszalin jest największym miastem pomiędzy Szczecinem a Trójmiastem, położonym na zapleczu strefy nadmorskiej, na południe od jednego z największych jezior województwa – przymorskiego jeziora Jamno. Miasto jest głównym centrum usługowym oraz szkolnictwa wyższego dla środkowego wybrzeża (Politechnika Koszalińska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2 uczelnie niepubliczne, zamiejscowe placówki dydaktyczne innych uczelni).

Położony u ujścia Parsęty Kołobrzeg jest największym uzdrowiskiem w Polsce, pełni również funkcję portu handlowego (zboże i inne towary masowe), rybackiego i pasażerskiego.

Białogard ważna stacja kolejowa na skrzyżowaniu linii ze Szczecina do Trójmiasta i z Kołobrzegu do Poznania, wraz z pobliskim Karlinem (wydobycie gazu ziemnego) obsługuje tereny okolicznych gmin.

Omawiany obszar podlega podobnym tendencjom demograficznym i procesom osadniczym co SOM – zauważa się tu migrację z terenów wiejskich do mniejszych miast (dodatnie saldo migracji w Białogardzie) i przenoszenie się mieszkańców dużych miast do gmin sąsiednich. Ponadto dużej presji deweloperskiej podlega część nadmorska obszaru (powiat kołobrzeski).

W porównaniu z innymi częściami województwa środowisko przyrodnicze i kulturowe omawianego obszaru charakteryzuje się umiarkowaną ilością zasobów i walorów. Największym jego atutem jest pas wybrzeża morskiego o wysokich walorach bioklimatycznych, zagrożony jednak erozją brzegu (zachodnia część mierzei jeziora Jamno, rejony: Sarbinowa, Ustronia Morskiego, Kołobrzegu, Dźwirzyna). Możliwe jest tu także wystąpienie wezbrań powodziowych wszystkich typów – do zagrożonych gmin należą Białogard, Kołobrzeg i Karlino (odcinek ujściowy Parsęty) oraz obszar wokół jez. Jamno. Wybrzeże Bałtyku jest jednym z najlepszych rejonów do pozyskiwania energii wiatrowej. Powiaty koszaliński i białogardzki należą do najsilniej zalesionych w województwie. Oprócz wspomnianego złoża gazu ziemnego występują tu piaski formierskie i kwarcowe, kruszywa naturalne i surowce ilaste ceramiki budowlanej. Borowiny i wody mineralne są podstawą działalności uzdrowiskowej w Kołobrzegu. Na dnie Bałtyku na północ od Koszalina znajdują się znaczne zasoby materiałów budowlanych: gładów, żwirów, otoczków i piasków technicznych. Od Kołobrzegu po Koszalin rozciąga się liczący ok. 30 tys. ha obszar bardzo dobrych gleb.

Na omawianym terenie znajdują się w całości lub częściowo obszary ochrony siedliskowej sieci Natura 2000 (PLH320007 Dorzecze Parsęty, PLH320017 Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski, PLH 320066 Wiązogóra, PLH 320012 Kemy Rymańskie, PLH 320022 Dolina Radwi, Chocieli i Chotli, PLH 320062 Bukowy Las Górki, PLH 320041 Jezioro Bukoo, PLH 320053 Dolina Bielawy, PLH 320057 Mechowisko Manowo) oraz obszary chronionego krajobrazu: Koszaliński Pas Nadmorski i Dolina Radwi (Mostowo-Zegrze). Brzeg i wody morskie obejmuje obszar ochrony ptaków Natura 2000 PLB990003 Zatoka Pomorska, PLB 320010 Wybrzeże Trzebiatowskie. Wymienione obszary chronione stanowią część składową systemu ekologicznego południowego wybrzeża Bałtyku (ponadregionalny korytarz ekologiczny).

Kołobrzeg jest jednym z najstarszych miast w kraju, ale po zniszczeniach II wojny światowej pozostało w nim niewiele świadectw jego tysiącletniej historii. Do jego zabytków należą także obiekty XIX-wieczne: fortyfikacje, elewator portowy, latarnia morska, architektura uzdrowiskowa. Do rejestru zabytków wpisane są zespoły staromiejskie w Białogardzie i Koszalinie, wartość historyczną mają także niektóre budynki użyteczności publicznej i zespoły mieszkaniowe. Do rejestru zabytków wpisane są m.in. latarnia morska w Gąskach (gm. Mielno) i linia kolejki wąskotorowej relacji Koszalin-Świelin. W Koszalinie i Kołobrzegu wyróżniono też 12 obiektów dóbr kultury współczesnej proponowanych do ochrony.

Gospodarka obszaru opiera się w dużym stopniu na surowcach i zasobach miejscowych. W Koszalinie dużym udział ma przemysł drzewny i meblowy, w Kołobrzegu odbywa się remont statków i przetwórstwo ryb w małych i średnich zakładach, wysokoproduktywne rolnictwo rozwija uprawy warzyw i owoców. Gorsze warunki występują w Białogardzie, gdzie ciągle wysoka jest liczba bezrobotnych. Park

Naukowo-Technologiczny Politechniki Koszalińskiej obejmuje 18 centrów specjalistycznych, zajmujących się różnymi dziedzinami nowoczesnych technologii. Na styku powiatów: kołobrzeskiego, białogardzkiego i koszalińskiego rozwija się energetyka wiatrowa. Oprócz portu w Kołobrzegu (największy w województwie ośrodek rybołówstwa bałtyckiego) funkcje rybackie pełnią też port w Dźwirzynie i przystanie w Ustroniu Morskim i Chłopach. Turystyka rozwija się we wszystkich miejscowościach nadmorskich, głównie w oparciu o sezonową bazę noclegową, a także o obiekty sanatoryjne w Mielnie, Sarbinowie, Unieściu i Ustroniu Morskim.

Koszalińsko-kołobrzesko- białogardzki zespół miejski przecinają drogi krajowe nr 6 (w ciągu drogi międzynarodowej E28) relacji Szczecin–Goleniów–Koszalin–Gdynia i nr 11 relacji Kołobrzeg–Koszalin–Szczecinek–Piła–Poznań oraz linia kolejowa relacji Szczecin–Trójmiasto. Ważnymi połączeniami tego obszaru z resztą kraju są droga wojewódzka nr 163 relacji Kołobrzeg–Białogard–Połczyn-Zdrój–Czaplinek–Wałcz i linia kolejowa Kołobrzeg–Białogard–Szczecinek. Połączenia między Koszalinem a Kołobrzegiem zapewniają droga krajowa i linia kolejowa, istnieje też sezonowo uruchamiana linia kolejowa z Mścic do Mielna. W sezonie letnim uruchamiane są także morskie połączenia pasażerskie Kołobrzegu z Bornholmem. W pobliżu Koszalina znajduje się lotnisko w Zegrzu Pomorskim, wykorzystywane obecnie przez Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, a w bezpośrednim sąsiedztwie Kołobrzegu – nieczynne wojskowe lotnisko poradzieckie w Bagiczu (z uwagi na położenie lądowiska w strefie nadmorskiej i uzdrowiskowej musi zachodzić konieczność zachowania szczególnych wymogów środowiskowych).

Proponowane przez projekt planu wykreowanie koszalińsko-kołobrzesko-białogardzkiego obszaru funkcjonalnego ma być oparte przede wszystkim na rozwoju pasma terenów między Koszalinem i Kołobrzegiem wzdłuż nowej drogi S6 i zmodernizowanej linii kolejowej oraz wzdłuż drogi S11 w gminie Manowo. Temu celowi mają służyć wzmocnienie funkcji edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia i administracji w obu miastach, wydłużenie sezonu turystycznego w Kołobrzegu, wspólne oferty turystyczne i wspólny transport publiczny dla Koszalina i Kołobrzegu, rozwój turystyki na zapleczu strefy nadmorskiej. Obszar aglomeracyjny powinien otrzymać wspólny plan zagospodarowania przestrzennego (z uwzględnieniem transportu publicznego i walorów obszarów krajobrazowo-kulturowych), który zapobiegłby powstawaniu suburbiów i zlaniu się obu miast. Do miast zespołu odnoszą się również działania zawarte w kierunkach: Ochrona i wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego, Ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, poprawa standardu zasobów mieszkaniowych.

W strefie nadmorskiej zespołu ustala się zagospodarowanie turystyczne jez. Jamno i zaleca niedopuszczanie do nadmiernej koncentracji struktur osadniczych przez rozdzielanie przestrzeni między jednostkami osadniczymi terenami zielonymi, prowadzenie monitoringu chłonności turystycznej i rezerwowanie terenów na systemy parkingów strategicznych.

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego na obszarze KKOF projektuje się utworzenie parku krajobrazowego obejmującego pasmo Wzgórz Koszalińskich i szeregu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (głównie w rejonie Kołobrzegu i Biesiekierza).

Najsilniejsze, skumulowane oddziaływanie na środowisko działań zawartych w analizowanym projekcie planu należy przewidywać w paśmie rozwojowym Koszalin-Kołobrzeg-Białogard, gdzie oprócz skutków budowy nowej drogi i następującego po tym istotnego wzrostu natężenia ruchu drogowego (rozwinęty transport publiczny jedynie złagodzi to oddziaływanie), zwiększy się presja inwestycyjna na

obszar najlepszych gleb, mogąca też powodować konflikty w obrębie przyrodniczych obszarów chronionych i rozszerzy się obszar krajobrazu podmiejskiego (nawet jeśli odpowiednie plany miejscowe zapobiegą złaniu się obu miast). Dalsza presja inwestycyjna występować też na będzie terenach gminy Biesiekierz (kierunek na Szczecin).

Nadal występować będzie presja deweloperska w gminach nadmorskich, co będzie wymagało konsekwentnego dążenia do ograniczania zabudowy w pobliżu brzegu morskiego narażonego na erozję.

Najważniejsze cechy Koszalińsko – KołobrzESCO – Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego:

- OF KKB to drugi po SOM obszar koncentracji działalności gospodarczej i potencjału demograficznego z silnie rozwijającym się rynkiem turystyki, w tym uzdrowiskowej i zdrowotnej,
- duży potencjał zróżnicowanych usług, w tym usług wyższego rzędu,
- drugi po Szczecinie zachodniopomorski ośrodek akademicki w Koszalinie
- obszar koncentracji przemysłu, z dużym udziałem przemysłu spożywczego i ponadprzeciętnym mineralnego,
- potencjał rozwojowy portu morskiego w Kołobrzegu i powiązań z Wielkopolską,
- obecna struktura gospodarki i infrastruktura techniczna predysponuje obszar do rozwijania inteligentnych specjalizacji w zakresie :
  - nowoczesnego przetwórstwa rolno spożywczego,
  - produktów opartych na technologiach informacyjnych,
  - multimodalnego transportu i logistyki,
  - produktów inżynierii chemicznej i materiałowej;
- peryferyjne położenie względem Szczecina i innych miast wojewódzkich,
- niewydolny układ komunikacyjny pasa wybrzeża w okresie letnim,
- słaba dostępność komunikacyjna do ośrodków wojewódzkich (w tym jedna z najgorszych w kraju do Warszawy)
- koncentracja konfliktów przestrzennych,
- duży potencjał przyrodniczy obszaru,
- silna antropopresja związana z ruchem turystycznym,
- zagrożenia związane z prognozowanymi zmianami klimatu,
- niewykorzystany potencjał rozwoju gospodarki morskiej,
- niekorzystne procesy migracyjne i demograficzne,
- silne procesy suburbanizacji i antropopresja na obszary przyrodnicze i cenne krajobrazowo,
- nadbałtyckie położenie, korzystne dla tworzenia relacji transbałtyckich i transnarodowych,
- znaczne zróżnicowanie funkcjonalne gmin.

6.3. OBSZAR FUNKcjONALNY STREFY PRZYBRZEŻNEJ

Do strefy przybrzeżnej należą gminy, które przylegają bezpośrednio do wód morskich, w tym morskich wód wewnętrznych Zalewu Szczecińskiego wraz z cieśninami Świny i Dziwny. Jest to obszar szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej. Strefa nadmorska jest obszarem koncentracji wielu konfliktów przestrzennych wynikających ze zróżnicowania funkcji, jaką ten obszar pełni. Niespełna 185 km odcinek linii brzegowej stanowi zarazem teren intensywnej działalności gospodarczej (turystyki, gospodarki morskiej), jak również obszar ochrony przyrody (park narodowy, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000). Głównym czynnikiem wpływającym na charakter zagospodarowania wybrzeża i jego

wizerunek jest turystyka. Pas nadmorski stanowi główny rejon koncentracji ruchu turystycznego w województwie i w kraju. Silna antropopresja na wąski pas wybrzeża w wielu miejscach koliduje z zasadniczymi priorytetami ochrony struktur przyrodniczych (wód Bałtyku, pasa nadmorskiego, Zalewu Szczecińskiego, doliny Odry i terenów przylegających).

Strefa nadmorska stanowi obszar gdzie przewiduje się znaczną ilość inwestycji. Dotyczy to m.in. umocnień brzegowych, modernizacji dróg S3, i S6, budowy obwodnic, przebudowy dróg krajowych, modernizacja szlaku żeglownego, budowa sieci tras rowerowych, budowy międzysystemowego gazociągu bałtyckiego Baltic-Pipe.

W strefie przybrzeżnej problemy będzie stwarzać kumulacja skutków środowiskowych jej rozwoju, jak i nagromadzenie nakładających się na siebie licznych ograniczeń związanych z poddaniem tego terenu różnym formom ochrony prawnej. Wiele, niewątpliwie potrzebnych działań związanych z aktywizacją strefy będą miały miejsce w obrębie obszarów Natura 2000 i innych form ochrony. Poprawie sytuacji mogłoby służyć zastosowanie procedury wskazanej w art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

System obszarów chronionych w granicach obszaru tworzą formy ochrony przyrody o zróżnicowanych wymaganiach ochronnych, są to:

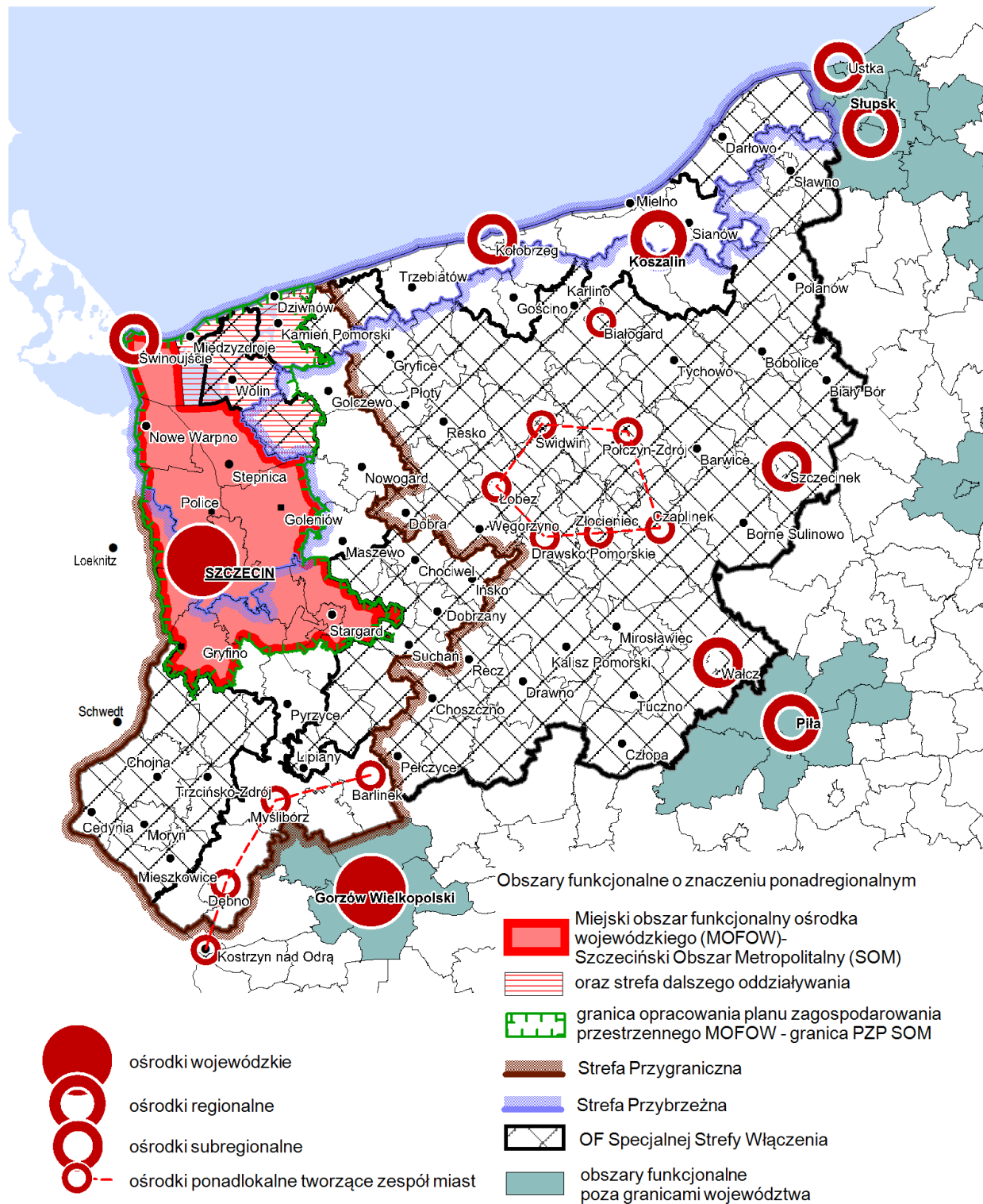
- Woliński Park Narodowy,
- 20 rezerwatów przyrody,
- Szczeciński park krajobrazowy - Puszcza Bukowa - niewielki fragment
- Obszary Natura 2000 (12 obszarów PLB, 21 obszarów PLH),
- 2 obszary chronionego krajobrazu.

Proponuje się powołanie nowych form ochrony przyrody w tym 17 rezerwatów przyrody i 2 obszarów chronionego krajobrazu.

Głównym czynnikiem wpływającym na charakter zagospodarowania wybrzeża i jego wizerunek jest turystyka. Drugim czynnikiem jest gospodarka morska ze szczególnie silnie rozwiniętymi usługami portowymi i transportowymi (zwłaszcza przewozów promowych i dalekomorskich usług transportowych), przy jednoczesnym spadku znaczenia rybołówstwa. Ośrodkami gospodarki morskiej województwa są porty morskie w ujściu Odry i na wybrzeżu Bałtyku.

Najważniejsze cechy Obszaru Funkcjonalnego Strefy Przybrzeżnej:

- koncentracja konfliktów przestrzennych,
- duży potencjał przyrodniczy obszaru,
- silna antropopresja związana z ruchem turystycznym i rozprzestrzenianiem zabudowy,
- możliwe zagrożenia związane z prognozowanymi zmianami klimatu,
- istniejący potencjał rozwoju gospodarki morskiej,
- brak lub opóźnione działania administracji morskiej w zakresie planowania przestrzennego na obszarach morskich,
- ruch turystyczny skupiony w wąskim pasie przymorskim.

Rysunek 2. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym

7. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Nadmorskie i przygraniczne położenie województwa zachodniopomorskiego powoduje, że niektóre zapisy zawarte w projekcie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa mogą potencjalnie powodować znaczące, niekorzystne oddziaływania transgraniczne na obszar Morza Bałtyckiego poza polskimi wodami terytorialnymi oraz na obszar Republiki Federalnej Niemiec. Do pierwszej kategorii, a więc działań mogących mieć wpływ na środowisko morskie Bałtyku można zaliczyć: rozbudowę potencjału zespołu portów Szczecin-Świnoujście w ramach rozwoju autostrad morskich, lokalizację elektrowni wiatrowych w polskiej strefie ekonomicznej (w odległości powyżej 12 mil morskich od brzegu), poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin z obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, budowa wielkopowierzchniowego terminalu kontenerowego w prawobrzeżnej części Świnoujścia, w dzielnicy Warszów. Należy jednak zwrócić uwagę, że wszystkie te propozycje zapisane są w omawianym projekcie planu w formie rekomendacji lub projektów adresowanych do innych organów lub instytucji, na działania których organ sporządzający plan nie ma bezpośredniego wpływu, a ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. 2016 poz.2145 z późn. zm.), plany zagospodarowania przestrzennego obszarów lądowych nie mogą zawierać ustaleń dotyczących obszarów morskich RP. Problem ewentualnego oddziaływania transgranicznego wymienionych wyżej propozycji zostanie więc podjęty w ramach procedury opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich pozostających w kompetencji Urzędów Morskich, jako organów administracji rządowej.

Nieco inaczej omawiana kwestia przedstawia się w odniesieniu do oddziaływań na obszar Republiki Federalnej Niemiec. Ze względu na łączność hydrograficzną oraz ustanowienie na niemieckiej części doliny Odry obszarów chronionych oddziaływanie transgraniczne mogłyby mieć działania dotyczące modernizacji drogi wodnej na Odrze granicznej. Są to przedsięwzięcia realizowane zgodnie z ustaleniami wspólnej koncepcji polsko-niemieckiej. Analiza wpływu zadań realizowanych w wcześniejszych latach w granicach województwa zachodniopomorskiego w ramach Programu dla Odry 2006 nie wykazała występowania negatywnego oddziaływania o charakterze transgranicznym na komponenty środowiska doliny Odry.

Podobnie dotychczasowe prace przy pogłębianiu toru wodnego Świnoujście-Szczecin nie miały transgranicznego oddziaływania na żaden z elementów środowiska niemieckiej części Zalewu Szczecińskiego i w przyszłości nie będą oddziaływały w ten sposób, gdyż wszelkie uciążliwości wynikające z realizacji tego przedsięwzięcia mają charakter lokalny. W "Raporcie oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pt. mmodernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości - 12,5 m - tom I tekst zasadniczy z roku 2015" wskazano na brak negatywnych oddziaływań na środowisko. Stwierdzono, że aspekt transgranicznych oddziaływań inwestycji w zakresie różnych elementów środowiska przyrodniczego, wydaje się być nie istotny, i że podczas normalnej eksploatacji toru nie występują negatywne transgraniczne oddziaływania.

Zakłada się, że realizacja niewymienionych wyżej działań proponowanych w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest możliwa bez znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Określenie skali potencjalnych znaczących niekorzystnych oddziaływań będzie możliwe na etapie szczegółowych analiz i prowadzone będzie na szczeblu krajowym w ramach procedur postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym zakłada się, że realizacja wyżej wymienionych działań, wskazanych w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego jest możliwa bez przeprowadzenia procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU

Przeprowadzone w rozdz. 5 niniejszej prognozy analizy oddziaływań na poszczególne elementy środowiska zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego wskazuje, że wiele niezbędnych dla rozwoju tego województwa przedsięwzięć będzie miało negatywny, w tym także znaczący wpływ na to środowisko. Niezwykle ważne jest zatem podjęcie działań zapobiegających, ograniczających, łagodzących lub kompensujących te oddziaływania. Ponadto zapisy każdego planu zagospodarowania przestrzennego operują często uwarunkowaniami, w ramach których można je zrealizować z większą lub mniejszą korzyścią dla środowiska.

Poniżej (tabela nr 11) zebrano możliwe do zastosowania sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć zaproponowanych przez projekt planu na poszczególne elementy środowiska. Sposoby te powinny być rozważone przy realizacji planu.

Tabela 11. Sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć zaproponowanych w projekcie PZPW na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

zmiany w warunkach bytowania zwierząt	– zachowywanie dużych powierzchni biologicznie czynnych na terenach zurbanizowanych – renaturyzacja dolin rzecznych – zapewnienie dostępności do wód powierzchniowych – prowadzenie po estakadach szlaków komunikacyjnych kolidujących z siedliskami gatunków chronionych – budowa przejść dla zwierząt – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji – tworzenie warunków sprzyjających przenoszeniu się zwierząt z terenów zagrożenia – zachowywanie przejść w światłach mostów – ograniczanie oświetlenia nocnego
wycinki lasów	– wykorzystywanie istniejących przecinek oraz powierzchni aktualnie pozbawionych drzewostanu – tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
przecinanie korytarzy ekologicznych, tworzenie barier migracyjnych	– zachowywanie terenów biologicznie czynnych pomiędzy jednostkami osadniczymi – tworzenie alternatywnych korytarzy migracyjnych – prowadzenie po estakadach szlaków komunikacyjnych kolidujących z siedliskami gatunków chronionych – budowa przejść dla zwierząt – tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
zanieczyszczanie wód powierzchniowych	– stosowanie urządzeń podczyszczających ścieki opadowe – stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg – ostrożne prowadzenie robót budowlanych w pobliżu wód, zwłaszcza na obszarach chronionych – monitoring stanu technicznego budowli hydrotechnicznych i jednostek pływających pod kątem wycieków i nieszczelności

	- ograniczanie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm hodowlanych na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową - ograniczanie lub zakaz przekształcania trwałych użytków zielonych w dolinach rzek w grunty orne - wyposażanie kąpielisk w odpowiednią infrastrukturę
zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	- stosowanie różnorodnych metod stabilizacji brzegu ze szczególnym uwzględnieniem sztucznego zasilania plaży w materiał piaszczysty
zanieczyszczanie wód podziemnych	- objęcie szczególną ochroną płytkich zbiorników wód podziemnych - ograniczanie przerywania ciągłości warstw wodonośnych - stosowanie urządzeń podczyszczających ścieki opadowe - stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg - stosowanie środków ochrony roślin w ilościach absorbowanych przez środowisko glebowe - likwidacja mogiłników - ograniczanie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm hodowlanych na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową
zmiany stosunków wodnych	- ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - ograniczanie do minimum strefy ingerencji w linię brzegową cieków, zbiorników wodnych i morza - monitoring zmian poziomu wód w trakcie prac w korytach rzecznych - ograniczanie przerywania ciągłości warstw wodonośnych - ograniczanie leja depresji przy poborze wód - wykluczenie zasypywania niewielkich zbiorników wodnych i cieków - odtwarzanie i ochrona istniejących systemów wodno-błotnych - stosowanie, tam gdzie to możliwe nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych
zagrożenie powodzią	- ograniczenie zabudowy i działalności na terenach zagrożonych powodzią - program małej retencji - odtwarzanie i ochrona istniejących systemów wodno-błotnych - program ochrony przed powodzią - opracowanie studium wykonalności budowy wrót sztormowych w ujściu Świny do morza
utrata gleb	- preferencje dla tworzenia gospodarstw ekologicznych - zbieranie warstwy humusowej z terenów zajmowanych w celu jej późniejszego wykorzystania
zanieczyszczanie gleb	- likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów - stosowanie środków ochrony roślin w ilościach absorbowanych przez środowisko glebowe
emisja zanieczyszczeń powietrza	- racjonalizacja zużycia energii - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii - zastępowanie transportu drogowego transportem kolejowym i wodnym - transport publiczny kolejowy lub używający pojazdów hybrydowych - dywersyfikacja sposobów zaopatrzenia w ciepło - wdrażanie termomodernizacji budynków - tworzenie systemu rozproszonych źródeł energii - stosowanie nowoczesnych technologii sterowania ruchem drogowym
emisja hałasu	- stosowanie urządzeń ochrony akustycznej - odsuwanie zabudowy od krawędzi jezdni - wprowadzanie funkcji niechronionych akustycznie pomiędzy szlaki komunikacyjne a zabudowę mieszkaniową - budowa obwodnic drogowych miejscowości - stosowanie nowoczesnych nawierzchni w przestrzeniach publicznych miast, na drogach nowych i modernizowanych - stosowanie nowoczesnego taboru kolejowego i tramwajowego - prowadzenie robót budowlanych lub ruchu komunikacyjnego tylko w porze dziennej - lokalne ograniczenia prędkości pojazdów - lokalizacja elektrowni wiatrowych w odpowiedniej odległości od terenów mieszkaniowych i chronionych
zmiany krajobrazu	- stosowanie elementów architektonicznych maskujących zmiany - odpowiedni dobór kolorystyki materiałów budowlanych - koncentracja nadajników różnych operatorów sieci komórkowych na wspólnych masztach - wykonywanie studiów krajobrazowych dla planowanych lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wieloprzestrzennych, wielkopowierzchniowych i urządzeń infrastruktury technicznej

	- opracowanie studium ochrony krajobrazu dla województwa - maskowanie zielenią elementów dysharmonijnych - stosowanie gatunków rodzimych w nasadzeniach - wprowadzenie zakazu wycinki alejowych obsadzeń drogowych lub obowiązku stosownych kompensacji - kształtowanie układów komunikacyjnych zgodnie z naturalną rzeźbą terenu - ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - rekultywacja obszaru eksploatacji kopalin - angażowanie wspólnot mieszkańców w kontrolę i podtrzymanie ładu przestrzennego
degradacja obiektów dziedzictwa kulturowego	- rewitalizacja i rewaloryzacja cennych obiektów i obszarów - opracowanie studium ochrony krajobrazu dla województwa - opracowanie i wdrażanie stosowania regionalnych katalogów historycznej zabudowy i zagospodarowania terenu - lokalizacja elektrowni wiatrowych w odpowiedniej odległości od obiektów i obszarów chronionych
zajmowanie nowych terenów	- rekultywacja obszaru eksploatacji kopalin i innych miejsc ingerencji (np. podczas robót budowlanych) - zagospodarowanie terenów poprzemysłowych, powojennych itp. na cele gospodarcze i ogólnomiejskie
utwardzanie nowych powierzchni	- oszczędność terenu przy projektowaniu nowych tras komunikacyjnych - wypełnianie zielenią przestrzeni komunikacyjnych nieprzeznaczonych do ruchu - ograniczanie rozrostu suburbiów
przekształcanie rzeźby terenu	- zabezpieczanie terenów przed powstawaniem ruchów masowych ziemi - kształtowanie układów komunikacyjnych zgodnie z naturalną rzeźbą terenu
odkrywkowa eksploatacja kopalin	- zabezpieczanie terenów przed powstawaniem ruchów masowych ziemi - rekultywacja obszarów eksploatacji
ryzyko wypadków, zagrożenie poważną awarią	- stosowanie nowoczesnych technologii sterowania ruchem drogowym, kolejowym, lotniczym i żegluga - wyznaczanie tras przewozu materiałów niebezpiecznych poza obszarami gęstego zaludnienia i cennych obiektów przyrodniczych lub historycznych - zakaz zabudowy w strefie zagrożenia erozją brzegu morskiego oraz zagrożenia powodzią sztormową
przecinanie korytarzy ekologicznych, tworzenie barier migracyjnych	- zachowywanie terenów biologicznie czynnych pomiędzy jednostkami osadniczymi - tworzenie alternatywnych korytarzy migracyjnych - prowadzenie po estakadach szlaków komunikacyjnych kolidujących z siedliskami gatunków chronionych - budowa przejść dla zwierząt - tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
antropopresja na terenach Natura 2000	- ograniczanie do niezbędnego minimum obszaru ingerencji - prowadzenie po estakadach szlaków komunikacyjnych kolidujących z siedliskami gatunków chronionych - tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej - ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - renaturyzacja dolin rzecznych - eliminacja gatunków inwazyjnych - rozwój transportu zbiorowego na terenach atrakcyjnych turystycznie - kanalizacja penetracji rekreacyjnej - monitoring chłonności turystycznej ekosystemów - zabezpieczanie brzegów wód powierzchniowych przed erozją materiałami naturalnymi - współuczestnictwo samorządu województwa w opracowywaniu planów ochrony obszarów Natura 2000 - wykorzystanie upowszechniania dostępu do Internetu oraz rozwoju szkolnictwa i sfery naukowo-badawczej w celu podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa

9. PROBLEM ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Zapisy art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wymagają przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralności tego obszaru. Elementy prognozy wynikają z dostosowania jej treści do zakresu i szczegółowości dokumentu, który jest w niej analizowany. Rzeczywistą alternatywą dla sporządzenia jakiegokolwiek planu zagospodarowania przestrzennego jest brak takiego planu (którego skutki omówione są w rozdz. 4.5), a procedura zawarta w art. 41 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym praktycznie eliminuje wskazywanie rozwiązań innych niż zawarte w projekcie planu. Ponadto należy przypomnieć, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie jest aktem prawa miejscowego, a realizacja jego zapisów następuje poprzez ich wprowadzenie do innych dokumentów planistycznych, rozpatrujących poszczególne działania na znacznie bardziej szczegółowym poziomie informacji.

Mimo to można wskazać na cele, kierunki i działania zawarte w omawianym projekcie planu, które na dalszych etapach decyzyjnych powinny uwzględniać rozwiązania alternatywne. Należą do nich przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu systemów transportowych i infrastruktury technicznej, dla których wskazane przebiegi nie stanowią przesądzenia, a jedynie kierunki działań w tym zakresie.

Rozwiązań alternatywnych będzie też wymagała w każdym wypadku restrukturyzacja portów (dużych i małych) na wybrzeżu Bałtyku i brzegach Zalewu Szczecińskiego oraz przedsięwzięcia związane z rozbudową bazy turystycznej na większości obszarów pojezierzy.

Projekt planu ustala, że rozwój energetyki wiatrowej może powstawać jedynie w oparciu o wytyczne wynikające ze studium krajobrazowego. Lokalizacja elektrowni wiatrowych następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

10. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Analiza (monitoring) skutków realizacji planu zagospodarowania przestrzennego województwa odbywa się w ramach czynności przewidzianych w art. 45 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który stanowi, że podlega on okresowej ocenie, a Zarząd Województwa co najmniej raz w czasie kadencji sejmiku dokonuje przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i opracowuje raport o jego stanie. Pożądane byłoby opracowywanie takich raportów w regularnych odstępach czasu. Zakres monitoringu pod względem środowiskowym powinien obejmować zagadnienia wskazane w art. 51 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Poza tym system monitoringu stanowi podstawę zarządzania polityki rozwoju regionalnego. Celem ogólnym monitoringu realizacji planu jest odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu osiągnięto założenia planu i w jakim momencie realizacji aktualnie się one znajdują. Celem szczegółowym jest wskazanie konkretnych zrealizowanych przedsięwzięć, określenie stopnia zmian w strukturze przestrzennej i zagospodarowaniu regionu oraz ocena zaawansowania i poprawności działań prowadząca do sformułowania zaleceń i prognoz realizacji.

Dostępne dane statystyki publicznej są niewystarczające, zarówno ze względu na ich zakres, jak i aktualność, do prowadzenia bieżącej obserwacji zmian zachodzących w zagospodarowaniu

przestrzennym i formułowania na tej podstawie wniosków oraz prognoz. Ponadto szereg danych rozproszonych jest w różnych instytucjach na co dzień niezwiązanych z gospodarką przestrzenną. Monitoring realizacji planu powinien być jednym z powiązanych elementów systemu monitoringu rozwoju regionalnego i przestrzennego, uwzględniającego zagadnienia strategii i programów realizowanych przez województwo. We wstępnej fazie należy dążyć co najmniej do zintegrowania monitoringu planu zagospodarowania przestrzennego województwa z monitoringiem Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2020. Monitoring może obejmować zarówno stan, procesy, jak i realizacje założeń obu dokumentów. Przedmiot monitoringu obejmować powinien szczegółową analizę wyznaczonych obszarów funkcjonalnych, pod względem analizy wskaźników które służyły ich delimitacji. Pozwoli to obserwować efekty prowadzonych interwencji zarówno w zakresie zmian wewnątrz tych obszarów jak i zmian ich granic. Dla potrzeb prawidłowego zarządzania rozwojem regionalnym konieczne staje się posiadanie aktualnych i dostępnych danych, tak w ujęciu przedmiotowym i podmiotowym, jak przestrzennym, pozwalających na ich ocenianie i formułowanie wniosków odnośnie do realizacji celów, kierunków, działań i zadań rozwoju i wskazywanie działań koncepcyjno-naprawczych. Obecnie zadanie to może wypełniać Regionalne Obserwatorium Terytorialne we współpracy z wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Zintegrowany system zapewniałby powszechny dostęp do baz danych i wyników prac realizowanych w ramach monitoringu. Udział Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego we współpracy z Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym polegać będzie na przekazywaniu do bazy danych:

- ukończonych i kompletnych planów, studiów, programów, analiz i publikacji wykonanych w Biurze we własnym zakresie i we współpracy z innymi jednostkami,
- bieżących informacji o stanie zagospodarowania przestrzennego (inwestycje rozpoczęte, w toku i zakończone, dane statystyczne, wskaźniki),
- informacji i opracowań systemu GIS (system informacji geograficznej),
- innych materiałów, których zakres zostanie ustalony w wyniku rozwoju systemu monitoringu.

Dane, którymi dysponować będzie ROT, powinny być stale dostępne w systemie informatycznym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Inicjatywa w tej mierze należy do Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego.

11. STRESZCZENIE

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko wersji projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, której opracowanie zakończono w Regionalnym Biurze Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie w grudniu 2017 r. Zakres prognozy określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.).

Prognoza zawiera załączniki graficzne w postaci map i rysunków w tekście. Opracowanie jest wynikiem prac zespołu Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego z dużym udziałem ekspertów zewnętrznych.

Prognoza do PZPWZ obejmuje swą tematyką następujące grupy zagadnień:

- wstęp - projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego;

- stan środowiska województwa zachodniopomorskiego;
- oddziaływanie zadań zawartych w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego na poszczególne elementy środowiska;
- oddziaływania skumulowane;
- oddziaływania transgraniczne;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko projektu planu;
- problem rozwiązań alternatywnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego ma trzy zasadnicze cele:

- dostarczenie informacji o województwie, zwłaszcza o jego uwarunkowaniach przestrzennych i kierunkach rozwoju w tej dziedzinie,
- kształtowanie polityki przestrzennej województwa, zgodnej z Konsepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przy uwzględnieniu terytorializacji polityki rozwoju, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawę działań,
- koordynację elementów planowania rozwoju wynikających ze zobowiązań międzynarodowych, planowania krajowego, regionalnego i lokalnego.

Część wstępna PZPWZ zawiera omówienie celu, zakresu przestrzennego i horyzontu czasowego planu (rok 2020), a także kompetencji samorządu województwa w dziedzinie planowania przestrzennego oraz przebiegu prac nad opracowaniem planu. Część uwarunkowań przedstawia miejsce województwa zachodniopomorskiego w perspektywie przestrzennej Polski i Europy oraz procesach integracji europejskiej, wskazuje na powiązania zapisów planu z ustaleniami międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych oraz szczegółowo prezentuje obecny stan zagospodarowania przestrzennego województwa. Jest ona zilustrowana licznymi mapami, wykresami i tabelami. Następnie przedstawiono cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa. Syntezę tych zapisów stanowi wizja rozwoju przestrzennego województwa. Za cel strategiczny uznano zrównoważony rozwój przestrzenny województwa służący integracji przestrzeni regionalnej z przestrzenią europejską i krajową, spójności wewnętrznej województwa, zwiększeniu jego konkurencyjności oraz podniesieniu poziomu i jakości życia mieszkańców. Generalną zasadą zagospodarowania przestrzennego województwa ma być takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby zachowane zostały zasoby i walory środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, zapewniające wysokie standardy życia mieszkańców, a przedsięwzięcia inwestycyjne nie kolidowały z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego. W ostatniej części projektu planu omówione zostały prawne regulacje dotyczące przeniesienia jego zapisów do planów niższego szczebla oraz omówiono cele i zakres systemu bieżącej obserwacji zmian przestrzennych w trakcie realizacji planu. Najwięcej miejsca poświęcono szczecińskiemu obszarowi metropolitalnemu, jako głównemu obszarowi osadniczemu województwa, generującemu szereg specyficznych szans i problemów rozwojowych.

Realizacji celu strategicznego ma służyć 14 celów szczegółowych, w obrębie których wskazane są kierunki zagospodarowania przestrzennego, spełniające warunki ich realizacji i działania, podzielone na 4 kategorie: ustalenia (działania wprowadzane do planów niższych szczebli pod rygorem ich niezgodnienia), zalecenia (decyzja o wprowadzeniu działania do planu niższego szczebla należy do

podmiotu go opracowującego, który może z niego zrezygnować), projekty i rekomendacje. Skutki środowiskowe planu będą różne w poszczególnych grupach zapisów.

STAN ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

MAKROSTRUKTURA KRAJOBRAZU - STREFY MORFOLOGICZNO - KRAJOBRAZOWE

Powszechnie stosowany podział Polski na regiony fizycznogeograficzne, opracowany przez J. Kondrackiego pochodzi z 2001 r. Województwo zachodniopomorskie leży na obszarze dwóch głównych regionów: Pobrzeża Południowobałtyckiego i Pojezierza Południowobałtyckiego, które z kolei dzielą się na mniejsze jednostki o odmiennych krajobrazach. Podstawowymi kryteriami wydzielenia tych jednostek są: rzeźba terenu, budowa geologiczna, klimat, gleby, flora i fauna oraz człowiek i jego działalność. Na tej podstawie w województwie wyodrębniono siedem stref morfologiczno-krajobrazowych. Strefa brzegowa Bałtyku biegnie wąskim pasem wzdłuż całego wybrzeża morskiego. Na terenach nisko leżących brzeg morski ma charakter mierzejowo-wydmowy (z leżącymi za pasem mierzei jeziorami), na obszarach wzniesień występują brzegi klifowe. Proces ich podmywania trwa cały czas, średnie tempo abrazji brzegów klifowych wynosi 0,5-1 m na rok. Odwrotny proces zachodzi w ujściu Świny, gdzie morze nanosi piasek i powiększa obszar łądu. Na pozostałych odcinkach brzegi mierzejowo--wydmowe cofają się. Wzdłuż całego wybrzeża występują piaszczyste plaże o szerokości od poniżej 25 metrów do ponad 100, a na brzegach niskich – wydmy. Przy brzegach wydmowych pod wodą występują rewy (wały piaszczyste).

Na południe od tej strefy, na długości od Zalewu Szczecińskiego do wschodniej granicy województwa rozciąga się szeroki na ok. 20 km nadmorski pas wysoczyzny. Pokrywają go stosunkowo niewysokie pagórki morenowe, tym niższe im bliżej brzegu morskiego, poprzecinane dolinami rzecznyymi i urozmaicone w środkowej i wschodniej części wzniesieniami moren czołowych. Powierzchnia pagórków zbudowana jest z żywnych glin morenowych. Strefa jest stosunkowo słabo zalesiona, gdyż ze względu na dobre warunki glebowe przeważają tu użytki rolne.

Największą obszarowo strefą morfologiczno-krajobrazową jest środkowopomorski obszar wysoczyzny, który rozpościera się w całym województwie – od okolic Cedyni i Szczecina na zachodzie, do Polanowa i Białego Boru na wschodzie – szerokim, dochodzącym do 80 km szerokości pasem. Faliste i pagórkowate wysoczyzny morenowe, które tworzą krajobraz tej, głównie rolniczej, strefy, osiągają wysokości od 40-50 m n.p.m. na zachodzie, do 180 m n.p.m. w części środkowej i wschodniej. Między pagórkami znajdują się liczne zagłębienia i kotliny utworzone przez pozostałości topniejącego lodowca oraz rynny glacialne, obecnie częściowo zajęte przez koryta rzek. Leżące w tej strefie Wzgórza Bukowe koło Szczecina i Wzgórza Szczecińskie to wyspy moren czołowych.

Pomorski obszar czołowo-morenowy o szerokości 5-15 km oddziela środkowopomorski obszar wysoczyzny od leżących na południu województwa równin sandrowych. W rejonie Drawsko Pomorskiego i Czaplina pas rozszerza się w kierunku południowym. Jest to strefa najwyższych wzniesień, które na wschodzie dochodzą od 230 m n.p.m. Jednocześnie w jej obrębie występują liczne rzeki i jeziora. Pokrywa glebowa jest zróżnicowana (bielice, gleby brunatne i płowe, gleby bagienne), w dużej obfitości występują głązy i kamienie.

Do pasa moren przylegają od południa obszary równin sandrowych. Ich wysokość nad poziomem morza rośnie w kierunku wschodnim i jednocześnie maleje w kierunku południowym. Są to tereny równinne z polodowcowymi zagłębieniami wytopiskowymi i rynnami glacialnymi oraz występującymi lokalnie tzw.

wyspami wysoczyznowymi w okolicy Mieszkowic, w rejonie Człopy, między Wałczem i Mirosławcem oraz na południe od Szczecinka. Na terenach sandrowych dominują gleby bielcowe o małej przydatności dla rolnictwa, obsadzone lasami sosnowymi. Na wyspach wysoczyznowych, pokrytych glebami brunatnymi i płowymi prowadzone są uprawy rolne, a lasy przybierają charakter wielogatunkowy.

Obszar równin aluwialnych i pradolin, uformowany przez spływające z lodowca rzeki, rozciąga się wąskim pasem od okolic Polanowa i Bobolic w kierunku Płotów i Przybiernowa, obniżającym się ku zachodowi i poprzecinany korytami rzek płynących do morza, natomiast na zachodzie obejmuje Dolinę Dolnej Odry wraz z równinami Goleniowską i Wkrzańską. Obszar ten został znacznie przekształcony przez człowieka – zmeliorowany i wykorzystany jako łąki i pastwiska. Obecnie, w wyniku upadku gospodarki hodowlanej w wielu miejscach wraca na nie potencjalna roślinność naturalna: olcha i wierzba.

Obszary równin zastoiskowych, uformowane przez jeziora polodowcowe, występują wyspowo wśród terenów wysoczyznowych. W województwie dwoma największymi są Równina Pyrzycka i Równina Sławieńska. Są to tereny płaskie, prawie bezleśne, intensywnie użytkowane rolniczo ze względu na żyzne, choć bardzo trudne w uprawie gleby.

WARUNKI KLIMATYCZNE

Głównymi czynnikami kształtującymi klimat województwa są: szerokość geograficzna, ukształtowanie terenu, jego wyniesienie nad poziom morza; istotny wpływ mają też rozmieszczenie wód powierzchniowych i lasów oraz działalność inwestycyjna i produkcyjna człowieka. Ponadto województwo zachodniopomorskie znajduje się pod wpływem całorocznego wyżu azorskiego i niżu islandzkiego oraz okresowego (zimą) wyżu azjatyckiego. Wszystko to sprawia, że jego obszar charakteryzuje się dużą zmiennością i intensywnością warunków pogodowych, zwłaszcza późną jesienią i zimą. Wiosna i lato wkraczą na teren województwa z południowego zachodu, natomiast jesień i zima – ze wschodu. Bałtyk ma ochładzający wpływ na klimat latem i ocieplający wpływ zimą.

Uwzględniając takie parametry klimatyczne jak usłonecznienie, temperaturę powietrza, daty przymrozków, opady atmosferyczne oraz wiążące się z tymi cechami długości okresu gospodarczego i wegetacyjnego wyróżniono na obszarze województwa dwanaście krain (w tym dwie subkrainy) klimatycznych o odmiennych charakterystykach.

Kraina Zalewu Szczecińskiego obejmuje wyspy Uznam i Wolin, Zalew oraz wąski pas doń przylegający. Jest to jeden z dwóch obszarów województwa o najwyższym usłonecznieniu (1550-1640 godzin słonecznych w ciągu roku). Średnia roczna temperatura jest tu najwyższa (8,3-8,5°C) w województwie, średnia temperatura stycznia (–0,1°C do –0,5°C) najwyższa, a okres przymrozków najkrótszy. Długość okresu gospodarczego, gdy temperatura powietrza wynosi powyżej 3°C, także należy do najdłuższych (255-260 dni), podobnie jak okres wegetacji roślin z temperaturą powyżej 5°C (222-224 dni). Opad roczny jest niski (540-590 mm), a liczba dni z opadem powyżej 1 mm na poziomie średnim (110-125). Pokrywa śnieżna zalega stosunkowo niedługo (45-50 dni). Leżąca bardziej na wschód Kraina Trzebiatowska ma klimat nieco surowszy, przede wszystkim większy opad roczny. Za to średnia data wystąpienia przymrozków jesiennych jest tu najpóźniejsza (30 października - 2 listopada), a ustąpienia wiosennych – najwcześniejsza (19-22 kwietnia) w województwie. Położona jeszcze dalej na wschód nad Bałtykiem Kraina Kołobrzeko-Darłowska ma najwyższe usłonecznienie w województwie (1555-1640 godzin w roku), ale chłodniejszy, bardziej morski klimat, z większą roczną sumą opadów (675-720 mm) niż poprzednie dwie krainy. Generalnie w całym województwie i w obrębie poszczególnych krain w kierunku

z zachodu na wschód obniżają się średnie temperatury, rośnie suma opadów i ulega skróceniu okres gospodarczy i wegetacyjny.

Na południe od Krainy KołobrzESCO-Darłowskiej rozpościera się Kraina Koszalińska o wyraźnie niższym rocznym usłonecznieniu (1500-1570 godzin), nieco chłodniejszych zimach i latach, dłuższych okresach przymrozków (wiosenne nawet w pierwszym tygodniu maja), wyższych opadach rocznych (do 775 mm) i krótszym o ok. tydzień okresie gospodarczym. Podobne cechy ma leżąca bardziej na zachód Kraina Nowogardzko-Gryficka, gdzie jest jednak nieco cieplej i mniejsze są roczne opady. Jeszcze cieplejsza jest leżąca na południowy zachód od niej Kraina Pyrzycko-Goleniowska, co przekłada się na długi okres gospodarczy (248-256 dni) i wegetacyjny (222-225 dni); występuje tu też mniejszy opad roczny.

Najsurowszy klimat ma Kraina Drawsko-Szczecinecka, w obrębie której wyróżnia się dwie subkrainy: Wysoczyzny Połczyńskie i Wysoczyzny Bobolickie. Średnie usłonecznienie jest tu najniższe (1460-1530 godzin) w województwie, najniższe są też temperatury stycznia i lipca (odpowiednio poniżej $-2,5^{\circ}\text{C}$ i poniżej $16,5^{\circ}\text{C}$ w obu subkrainach), przymrozki wiosenne występują nawet po 10 maja, a jesienne już przed 12 października. Okres gospodarczy (238 dni) i wegetacyjny (212 dni) są najkrótsze w województwie, a okres z pokrywą śnieżną najdłuższy (50-65 dni), przy czym w obu subkrainach wynosi on ponad 2 miesiące. Opad roczny też jest najwyższy w województwie (620-800 mm), zwłaszcza na Wyżynach Bobolickich (ponad 810 mm). Położona bardziej na południe Kraina Wałecka ma nieco łagodniejszy klimat, a przede wszystkim niższą roczną sumę opadów (590-650 mm).

Przylegająca do doliny Odry, rozciągnięta z zachodu na wschód Kraina Myśliborska należy już, ze średnim poziomem usłonecznienia (1540-1590 dni), temperatury ($8,2-8,5^{\circ}\text{C}$), okresami przymrozków, do cieplejszych i mniej uwilgotnionych. Najcieplejsza jest Dolina Dolnej Odry, biegnąca wąskim pasem wzdłuż Odry. Średnia roczna temperatura (powyżej $8,5^{\circ}\text{C}$) jest najwyższa, zaś suma rocznych opadów – najniższa (500-550 mm) w województwie. Dni z pokrywą śnieżną jest tylko 36-40. Okres gospodarczy (256-261 dni) i wegetacyjny (powyżej 225 dni) są też najdłuższe w województwie.

Wiatry w województwie zachodniopomorskim wieją najczęściej z kierunku południowo-zachodniego, a w chłodnej porze roku także z południa; wiatry z kierunków wschodnich są najrzadziej notowane. Najsilniejsze są wiatry w miesiącach zimowych, najslabsze latem. Najbardziej wietrzne są: wybrzeże Bałtyku, otoczenie Zalewu Szczecińskiego oraz pasmo moreny czołowej na Pojezierzu Drawskim.

WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Województwo zachodniopomorskie leży w obszarze dorzecza Odry, rzek uchodzących bezpośrednio do morza i Zalewu Szczecińskiego. Regionami wodnymi administrują regionalne zarządy gospodarki wodnej w Szczecinie i Poznaniu. W granicach województwa znajdują się morskie wody wewnętrzne, a na północy przylega doń morze terytorialne o szerokości 12 mil morskich (22,224 km). Do dorzecza Odry należy 52,7% powierzchni województwa, do Zalewu Szczecińskiego wraz z cieśninami 10,6%, do zlewni rzek Przymorza 36,6%. Na obszarze województwa wyodrębniono 30 zlewni z ciekami I, II, III i IV rzędu.

Łączna długość cieków (rzek i kanałów) w granicach województwa wynosi 30,2 tys. km. Średnia gęstość sieci rzecznej w Zachodniopomorskiem wynosi $1,32\text{ km/km}^2$. Największą długość sieci rzecznej mają zlewnie Parsęty (4,1 tys. km) i Regi (4 tys. km). Gęstość sieci rzecznej osiąga największe wartości – ponad dwukrotnie wyższe od średniej w województwie – na obszarze zlewni Przymorze-Dziwna-Rega ($2,85\text{ km/km}^2$) oraz zlewni Świńca ($2,78\text{ km/km}^2$). Tak wysokie wartości gęstości sieci rzecznej w tych zlewniach wynikają przede wszystkim z obecności terenów zmeliorowanych. Łączna powierzchnia jezior

wynosi 65 991 ha (2,9% powierzchni województwa). Najwięcej jest jezior małych, poniżej 10 ha. Powierzchnię powyżej 1000 ha mają jeziora: Dąbie, Miedwie, Jamno, Drawsko, Wielimie, Bukowo, Lubie i Wicko.

Do najważniejszych rzek w województwie, ze względu na przepływ i odwadnianą zlewnię, należą: Odra oraz jej dopływy: Myśla, Kurzyca, Słubia, Rurzyca, Tywa, Płonia, Ina, Krępa, Bukowa, Gunica; rzeki zlewiska Zalewu Szczecińskiego: Gowienica, Wołczenica, Świniec; rzeki uchodzące do Bałtyku: Rega, Parsęta, Wieprza i jej dopływ Grabowa; rzeki uchodzące do Noteci: Gwda wraz z dopływami Plitnicą, Rurzycą, Piławą z Dobrzycą oraz Drawa z dopływem Korytnicą.

Spośród zbiorników śródlądowych największym jest Zalew Szczeciński, który dzieli się na Zalew Wielki (384 km²), znajdujący się w granicach Polski, i Zalew Mały (303 km²) po stronie niemieckiej. Przez Zalew przebiega tor wodny do portu w Szczecinie o głębokości 10,5 m. Zalew jest akwenem stosunkowo płytkim. Łączy się z Zatoką Pomorską za pośrednictwem cieśnin: Dziwny, Świny i Piany (Peenestrom), dzięki czemu jego wody są mniej słone niż wody Bałtyku. Bałtyk zasilany jest wlewami słonej wody z Morza Północnego, które przepływają jego strefę przydenną. Mieszaniu się wód Bałtyku sprzyjają też wiatry wiejące od lądu.

Średni roczny odpływ z wód powierzchniowych w województwie zachodniopomorskim szacowany jest na ok. 6,7 litra na sekundę z kilometra kwadratowego, tj. 4,8 km³ w skali roku. Największe wartości odpływu jednostkowego występują w części zachodniej Przymorza, w zlewniach Parsęty, Regi i Wieprzy, a także Gwdy i Drawy, gdzie rzeki mają większe spadki, najmniejsze zaś w rejonie dolnej Odry.

Zasoby wód podziemnych znajdują się głównie w utworach czwartorzędowych, w pokładach pisaków, żwirów i glin. Poziomy wodonośne o miąższości kilkunastu metrów zalegają w różnych miejscach na głębokościach od 15 do 100 metrów; największe – w części środkowej i południowej województwa. W rejonie Szczecina i na wybrzeżu Bałtyku brakuje wód podziemnych dobrej jakości, gdyż mają one kontakt z solankami i wodami morskimi. Wykorzystanie zasobów wód podziemnych największe jest na wyspach Uznam i Wolin, najmniejsze w regionie Drawy. Największego poboru wód podziemnych dokonuje w dużych miastach: Szczecinie, Koszalinie, Stargardzie, a także w Goleniowie, Gryfinie, Policach, Świnoujściu, Łazach i Polanowie.

W województwie znajduje się, w całości lub w części, 11 głównych zbiorników wód podziemnych o znacznych zasobach. Największe zasoby dyspozycyjne (169 tys. m³ na dobę) ma zbiornik nr 127 Złórtów-Piła-Strzelce Krajeńskie; powyżej 100 tys. m³ na dobę mają też zbiornik nr 126 Wałcz-Piła i nr 120 Bobolice (mapa 8, zał. 2). Wody podziemne, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, dzielą się dodatkowo na 16 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd); ich granice pokrywają się przeważnie z wododziałami wód powierzchniowych.

KOPALINY

W województwie zachodniopomorskim znajdują się zarówno kopaliny, które objęte są własnością górnictwem (skarbu państwa), jak i kopaliny objęte własnością gruntu (gmin, firm i osób prywatnych). Do pierwszych należą m.in. gaz ziemny (7,6% krajowych zasobów i 8,3% krajowego wydobycia), azotowy gaz ziemny (odpowiednio 77,8% i 100%), ropa naftowa (36,9% i 39,4%), siarka (0,1% i 4,33%) oraz wody lecznicze i wody termalne (16,8% i 21,2%). Pozostałe kopaliny to: kreda jeziorna, różnego rodzaju piaski, żwiry, surowce ilaste do produkcji ceramiki budowlanej i kruszywa lekkiego, torfy, wapienie i margle. Ich udział w krajowych zasobach i produkcji jest niski, z wyjątkiem torfów (38% krajowych zasobów i 30,4%

krajowego wydobycia) oraz kredy jeziornej (odpowiednio 28% i 16,8%). Złoża kopalin rozproszone są na obszarze całego województwa.

Największym eksploatowanym złożem gazu ziemnego, ropy naftowej i towarzyszącego im siarkowodoru jest rejon BMB (Barnówko-Mostno-Buszewo) w powiecie myśliborskim (w okolicy Dębna). Kopaliny te wydobywane są też w większych ilościach w powiatach kołobrzeskim i gryfickim oraz w mniejszych ilościach w innych miejscach. Ponadto istnieje w województwie kilkanaście złóż rozpoznanych wstępnie lub szczegółowo. W województwie znajdują się też złoża węgla brunatnego (na Nizinie Szczecińskiej) i głęboko zlokalizowanych rud żelaza (w rejonie Golczewa i Reska), których eksploatacja nie jest planowana.

Dominującą kopaliną w województwie jest kruszywo naturalne, czyli piaski i żwiry wydobywane na potrzeby głównie budownictwa i drogownictwa. Udokumentowano ponad 200 złóż, z czego eksploatowanych jest 60. Największe znajdują się w rejonie Drawska Pomorskiego, Ińska, Białego Boru i w łuku Odry. Z innych piasków wydobywane są tylko piaski formierskie w kilku złożach leżących w centrum i na wschodzie województwa. Okresowo eksploatowane jest złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej (do produkcji cegły, dachówki, kamionki) w Złocieńcu.

Spośród 39 udokumentowanych złóż kredy jeziornej, eksploatowane jest tylko jedno w gminie Przybiernów (Czarnogłowy). Nieeksploatowane są też wapienie i margle w okolicy Golczewa, gdzie w przeszłości planowano nawet budowę cementowni.

Wody mineralne – solanki z zawartością jonów żelaza, magnezu, wapnia, potasu, litu i radonu – są podstawą funkcjonowania uzdrowisk w województwie zachodniopomorskim w pasie nadmorskim i w Połczynie-Zdroju. Złoża perspektywiczne znajdują się w rejonie Szczecina, Gryfina i Mielna. W Stargardzie i Pyrzycach pozyskiwane są wody geotermalne.

Torfy borowinowe są pozyskiwane jako surowiec leczniczy w pasie nadmorskim; perspektywiczne są ich złoża w Puszczy Wkrzańskiej i w rejonie Trzcińska-Zdroju. Torfy wysokie i przejściowe na potrzeby ogrodnictwa, sadownictwa i szkółkarstwa wydobywa się na 12 stanowiskach w całym województwie. Eksploatacja torfowisk ze względu na wyjątkową rolę jaką spełniają w naturze jako zbiorki retencyjne wody, filtr sanitarny oraz siedliska unikalnych zespołów flory i fauny powinna być ograniczana.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się znacznym potencjałem w zakresie warunków dla pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Już obecnie moc zainstalowana w odnawialnych źródłach energii plasuje je na pozycji lidera krajowego. Województwo zachodniopomorskie staje się beneficjentem rozwoju morskiej energetyki wiatrowej. W zachodniej części województwa występują korzystne warunki do eksploatacji wód geotermalnych. Wysoki udział gruntów odłogowanych oraz użytków zielonych niewykorzystywanych gospodarczo, korzystna struktura agrarna stwarza pozyskiwania biomasy. Najkorzystniejsze warunki dla energetyki słonecznej występują w pasie nadmorskim od Świnoujścia do Kołobrzegu, w dolinie Odry od Kostrzyna do Cedyni oraz na Pojezierzu Wałeckim. Kolektory słoneczne wykorzystywane są przede wszystkim do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, a także do zasilania sygnalizacji świetlnej, podświetlania znaków drogowych itp. W 2015 r. uruchomiono dwie farmy fotowoltaiczne: we wsi Kukinka (gm. Ustronie Morskie) oraz na terenie Zakładu Produkcji Wody „Miedwie” (gm. Stare Czarnowo).

GLEBY

W województwie zachodniopomorskim występuje 12 typów gleb o różnym pochodzeniu, składzie i urodzajności (zał. 2). Najbardziej rozpowszechnione są gleby autogeniczne brunatne kwaśne i płowe (38% powierzchni użytków rolnych), które powstały z silnego rozdrobnienia skał przy udziale roślinności leśnej i z których wylugowane są związki zasadowe. Lepsze od nich pod względem plonowania są tego samego pochodzenia gleby brunatne właściwe, mało kwaśne lub o odczynie obojętnym – zajmują one 6,3% powierzchni użytków rolnych, a większe ich powierzchnie występują w południowo-wschodniej części województwa. Ok. 6% użytków rolnych (ale ponad 31% powierzchni województwa) zajmują gleby bielcowe. Są to gleby piaszczyste, ubogie w składniki odżywcze, silnie zakwaszone, nadające się tylko pod uprawę żyta, owsa, ziemniaków i łubinów, najczęściej porośnięte lasami.

Z gleb semihydrogenicznych, na ukształtowanie których wpływ miały wody gruntowe i opadowe, najżyźniejsze są czarne ziemie o dużej zawartości próchnicy. Występują na Równinie Pyrzyckiej i Wzniesieniach Szczecińskich oraz w małych płatach w innych miejscach w województwie; zajmują 4% powierzchni użytków rolnych. W dolinie dolnej Odry, w dolinach innych rzek, a także w rejonie Kołobrzegu i Darłowa występują gleby hydrogeniczne z utworów kształtowanych pod wpływem wody stojącej lub przepływowej – mułowe (3,2% użytków rolnych) przeznaczone pod użytki zielone. Częściej od nich spotyka się gleby torfowe (10% użytków rolnych województwa), które znajdują się na terenach przylegających do Zalewu Szczecińskiego i jeziora Dąbie, w dolinie dolnej Odry, wzdłuż wybrzeża Bałtyku od Kamienia Pomorskiego do Kołobrzegu i północno-wschodniej części województwa. Do tego typu należą też gleby murszowe i murszowate (pobagienne), zajmujące 5,7% powierzchni użytków zielonych.

Gleby innych typów (mady rzeczne, rędziny) i gleby glejowe występują na małych powierzchniach w różnych miejscach województwa i nie mają większego znaczenia w gospodarce rolnej (mapa 10).

Gleby leśne należą do różnych typów; w województwie zachodniopomorskim są to przeważnie gleby ubogie i zajmują tereny o zróżnicowanej rzeźbie. Obszar województwa zaliczony został do Krainy Bałtyckiej, w której wyróżniono dzielnice charakteryzujące się odmiennymi uwarunkowaniami przyrodniczo - leśnymi. W Dzielnicy Pasa Nadmorskiego na wydmach występują bory suche (sosna, buk, dąb, jesion), w obniżeniach bory świeże, na żyznych wzniesieniach morenowych buczyny pomorskie, wrzosowiska. Z mieszanek materiału organicznego i piasku, nawiewanego z wydm, wykształcił się tu unikalny typ gleby – naspa przyklifowa. W Dzielnicy Niziny Szczecińskiej lasy zajmują gleby mniej żyzne. Występuje tu pełne zróżnicowanie typów lasów; dominującym gatunkiem jest sosna, lecz wzgórza na południe od Szczecina porasta las bukowy. Morenowo-sandrowa Dzielnica Pojezierza Wałecko-Myśliborskiego porośnięta jest dużymi kompleksami leśnymi z drzewostanami sosnowymi. W Dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego lasy porożrzucane są małymi kompleksami na glebach mniej urodzajnych (piaski rzeczne). W Dzielnicy Pojezierza Drawsko-Kaszubskiego lasy, z dominacją sosny, porastają wysoczyzny morenowe o przewadze gleb bielcowych.

Gleby terenów wykorzystywanych rolniczo narażone są na procesy erozji związane z nawałnymi opadami deszczu (wzgórza i pagórki morenowe, krawędzie dolin rzecznych), procesy deflacyjne związane z silnymi wiatrami (gleby lekkie) oraz susze będące zjawiskiem złożonym o zasięgu regionalnym. Do degradacji gleb przyczynia się także ich niewłaściwe użytkowanie (np. niedostosowanie sposobu nawożenia do właściwości fizyko-chemicznych gleb, niewłaściwe melioracje, wypalanie łąk i ściernisk).

ROŚLINNOŚĆ

Flora województwa zachodniopomorskiego należy do bogatszych w Polsce, co wynika z dużego zróżnicowania siedlisk w polodowcowym krajobrazie wybrzeża Bałtyku, nizin i wysoczyzn, pojezierzy oraz równin sandrowych. Z tego też względu rozmieszczenie obszarów o najcenniejszych zbiorowiskach jest na obszarze województwa bardzo nierównomierne. Według klasyfikacji geobotanicznej województwo leży w Dziale Pomorskim Prowincji Środkowoeuropejskiej Podprowincji Południowobałtyckiej. Na podstawie zróżnicowania potencjalnej roślinności naturalnej, czyli lasów, w które ostatecznie przekształcają się wszystkie rodzaje siedlisk bez ingerencji człowieka, wyznaczono na jego obszarze 5 krain.

Poszczególne ekosystemy występują we wszystkich krainach. Roślinność ekosystemów wodnych – wód płynących i stojących, eutroficznych – rzęsy, glony ramienice, rośliny zakorzenione w wodzie, drobne byliny wodne lub ziemnowodne są szeroko rozprzestrzenione ze względu na obfitość tych wód. Do najważniejszych rejonów koncentracji zbiorowisk i siedlisk ekosystemów wodnych należą jeziora lobeliowe na wschód od Wysoczyzny Ińskiej i jeziora ramienicowe na Nizinie Szczecińskiej, starorzecza (m.in. dolina i ujście Odry, Zalew Szczeciński, jeziora szczecineckie), naturalne skąpożywne zbiorniki wśród torfowisk oraz nizinne i podgórskie rzeki (m.in. Drawa i Parsęta). W ekosystemach bagiennych występuje inna roślinność niż w ekosystemach wodnych, m.in. szuwały, wilgotne łąki, torfowce; akumulują one też obumarłą materię organiczną. Ekosystemy te to głównie tarasy zalewowe przy brzegach rzek oraz torfowiska (niskie, mszarne, nakredowe), które występują w licznych miejscach, głównie w dolinach rzek i jezior.

Roślinność łąk i pastwisk związana jest z wielowiekową działalnością człowieka. Obecna jest ona w całym województwie na terenach wilgotnych i zmeliorowanych. Łąki, na których występują rzadsze gatunki roślin, są chronione w systemie Natura 2000, m.in. łąki nad jeziorem Miedwie i w dolinie Płoni, w rejonie Bobolic, łąki nakredowe na Pojezierzu Myśliborskim. Do odrębnego ekosystemu zalicza się roślinność kserotermiczną i napiaskową – stepowe trawy i murawy piaskowe silnie nasłonecznione, rosnące na suchym podłożu. Występują one na zboczach doliny Odry, nad jeziorem Miedwie w okolicach Stargardu, na południowych zboczach wałów moren czołowych. Suche wrzosowiska najobficiej porastają dawny poligon wojskowy w rejonie Bornego Sulinowa.

Ekosystem strefy wybrzeża morskiego jest florystycznie ubogi, należą doń rośliny tolerujące podwyższone zasolenie gleby oraz wykorzystujące azot zawarty w szczątkach roślin i zwierząt zmieszanych z piaskiem wydmy. Szata roślinna na wydmach chroni je przed rozmywaniem i rozwiewaniem.

Roślinność ekosystemów leśnych jest wysoce zróżnicowana. Lasy zajmują one ponad 35% powierzchni województwa zachodniopomorskiego, przeważająca część terenów leśnych znajduje się w części południowej i wschodniej, większe kompleksy lasów występują też na Pojezierzu Drawskim, na Nizinie Szczecińskiej, w rejonie Szczecina, Koszalina i Białogardu. Najslabiej zalesiony jest pas nadmorski (z wyjątkiem wysp Uznam i Wolin) oraz Równina Pyrzycka. Ekosystemy leśne w województwie należą do sześciu krain geobotanicznych wyodrębnionych według potencjalnej roślinności naturalnej. W krajobrazie tym dominują buczyny pomorskie z udziałem lasów dębowych, w wąskim pasie nadmorskim bory sosnowe, a na równinach sandrowych bory mieszane z przewagą sosny. W sąsiedztwie zbiorników wodnych rosną lasy wilgotne i olsy. W rzeczywistości ze względów gospodarczych najpopularniejszym gatunkiem w leśnym drzewostanie jest sosna. Zajmuje ona 70% powierzchni lasów, powszechnie też

występuje w domieszce w lasach liściastych. Obecnie w gospodarce leśnej wprowadza się gatunki drzew dostosowane do warunków siedliskowych i zaczynają one odpowiadać roślinności potencjalnej. Gatunkiem pojawiającym się samorzutnie w różnych drzewostanach jest buk, dla którego Pomorze jest naturalną krainą.

ŚWIAT ZWIERZĘCY

Rozmaitość siedlisk fauny w województwie zachodniopomorskim wiąże się z jego nadmorskim położeniem, występowaniem jezior nadmorskim, rozbudowanego estuarium Odry i jej bagnistego dolnego odcinka, wreszcie – z ukształtowaną przez lodowiec rzeźbą terenu pojezierzy.

Fauna ssaków Pomorza Zachodniego liczy 38 gatunków, z czego 15 gatunków występuje jako zagrożone lub zasługujące na ochronę. W tej grupie najliczniej reprezentowane są nietoperze, których niektóre gatunki mają tylko pojedyncze stanowiska w całym województwie (nocek łydkowłosy, nocek Bechsteina, borowiaczek). Bóbr europejski należy do mniej zagrożonych; dzięki przeprowadzanej introdukcji występuje już w ponad 40 gminach. Popielicę odnotowano tylko na kilku stanowiskach w pobliżu Szczecina. Wilk pojawia się sporadycznie w większych kompleksach leśnych. Zagrożonym gatunkiem jest wydra, która jednak ostatnio zwiększa zasięg występowania. Żubry żyją w zagrodzie w Wolińskim Parku Narodowym oraz w lasach w rejonie Ińska i Mirosławca. Na nadzalewowe łąki w gminie Stepnica introdukowano swobodnie żyjące koniki polskie oraz czerwone długowłose krowy rasy Scottish Highland. Ssaki morskie: foka szara i morświn obserwowane są niezwykle rzadko w przybrzeżnych wodach Zatoki Pomorskiej i na plażach wyspy Wolin.

Ptaki reprezentowane są przez ok. 350 gatunków, z czego 82 zostały uznane za szczególnie cenne lub zagrożone, m.in. rzadko spotykane tu: wodniczka, orzeł przedni, zimorodek, kraska, bernikla rdzawoszyja. Dla ptaków obszar województwa stanowi tereny lęgowe, miejsce zimowania, tereny łowne, albo przystanek na szlaku migracyjnym. Największa różnorodność gatunków awifauny występuje na przymorskich jeziorach, w estuarium Odry, w dolinach Odry i Drawy oraz nad jeziorami w pasie pojezierzy. Na terenach rolniczych ich liczebność jest dużo mniejsza. Dla ptaków zimujących (40 gatunków) największe znaczenie ma Zalew Szczeciński wraz z deltą Świny, Zalew Kamieński, Dolina Dolnej Odry, jeziora Miedwie i Dąbie.

W województwie występuje 13 gatunków płazów i 7 gatunków gadów; wszystkie podlegają ochronie gatunkowej. Do najcenniejszych i zanikających należą niejadowity wąż gniewosz plamisty oraz żółw błotny. Oba gatunki mają pojedyncze stanowiska w zachodniej części województwa.

Cechą charakterystyczną ichtiofauny województwa (50 gatunków ryb i 3 gatunki minogów) jest występowanie gatunków dwuśrodowiskowych, żyjących w morzu i w wodach słodkich, gdzie odbywają tarła. Akwenami o najbogatszej ichtiofaunie są rzeki Odra i Drawa z dopływem Płociczną. Minogi i 23 gatunki ryb są uznane za cenne, zasługujące na ochronę. Unikatowym lokalnym podgatunkiem jest sieja miedwiańska, żyjąca tylko w jeziorze Miedwie.

Najliczniejszą i najbardziej rozpowszechnioną, a zarazem najsłabiej rozpoznaną grupą zwierząt są bezkręgowce: pijawki, skorupiaki, ważki, owady prostoskrzydłe, chrząszcze, motyle, błonkówki, pajęczaki i mięczaki. Rozpoznane w województwie stanowiska pijawek i skorupiaków są nieliczne. Na skutek zmian w środowisku, m.in. zanieczyszczenia i osuszenia wód i terenów podmokłych, są one – podobnie jak niektóre gatunki ślimaków – zagrożone wyginięciem. Zagrożeniem dla nich są też gatunki importowane, uwolnione do wód otwartych: jeziora Dąbie, Zalewu Szczecińskiego, a także do Drawy. Importowane

gatunki mogą jednak spełniać i pożyteczną rolę, tak jak małże racicznica zmienna (żyje w jeziorze Dąbie i Zalewie Szczecińskim) i szczeżuja chińska (w Odrze i kanałach Międzyodrza) oraz dwa inne gatunki małży (w dolnym biegu Odry), które filtrują wodę i oczyszczając ją z zawiesiny.

DZIEDZICTWO KULTUROWE

Do XVII w. część północna województwa należała do Księstwa Pomorskiego, część południowa – do Nowej Marchii, a powiat wałecki i gmina Czaplinek – do historycznej Wielkopolski. Te historyczne podziały są nadal czytelne we współczesnym krajobrazie, m.in. poprzez zróżnicowanie form układów osadniczych, form budownictwa czy stosowanych materiałów budowlanych.

Za pomnik historii uznane zostało osiedle katedralne w Kamieniu Pomorskim. Ponadto do zabytków zalicza się nowożytne założenia urbanistyczne dzielnic miast i osiedli powstałych w XIX i XX w., budynki publiczne (szkoły, szpitale, poczty, ratusze), obiekty architektury uzdrowskiej (dzielnica nadmorska w Świnoujściu, pensjonaty), dworce kolejowe, układy ruralistyczne, system urządzeń hydrotechnicznych na Odrze, elektrownie wodne, mosty i wiadukty, obiekty małej architektury.

STAN JAKOŚCIOWY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Ocena stanu środowiska w województwie zachodniopomorskim przedstawiona została głównie na podstawie danych zawartych w raporcie WIOŚ *Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport. 2017.*

Ocenę **stanu wód powierzchniowych** wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), tj. oddzielnych i znaczących elementów wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny. W jednolitych częściach wód objętych monitoringiem diagnostycznym, wykonywana jest ocena stanu/potencjału ekologicznego i chemicznego.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego wydzielono 362 jednolite części wód rzecznych. W latach 2011-2016 ocenę stanu/potencjału ekologicznego przeprowadzono dla 113 JCWP rzecznych, co stanowi 31,2% JCWP tej kategorii wyznaczonych na obszarze województwa zachodniopomorskiego. Przeprowadzona ocena wykazała, że spośród 113 ocenionych JCWP rzecznych do wód spełniających wymagania określone dla co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego zaliczono jedynie 30 JCWP (26,5% badanych). Większość JCWP rzek na obszarze województwa zachodniopomorskiego nie spełnia wymogów określonych dla dobrego i powyżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego (57 JCWP – stan/potencjał umiarkowany, 22 JCWP – stan potencjał słaby oraz 4 JCWP – stan zły).

Ocenę stanu chemicznego JCWP rzecznych wykonano na podstawie wyników badań wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych w matrycy wodnej i biologicznej z 2016 roku, oraz wyników klasyfikacji stanu chemicznego z lat wcześniejszych (2011 – 2015). Ocena stanu chemicznego opracowana dla 48 JCWP rzecznych w latach 2011-2016 wykazała zły stan chemiczny 33 JCWP o czym decydowały głównie stężenia benzo(a)piranu.

Na podstawie wyników oceny stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz spełnienia dodatkowych wymagań na obszarach chronionych, stan 87 JCWP oceniono jako zły. O złym stanie 83 JCWP (95,4% ocenianych) decydowała ocena stanu/potencjału ekologicznego. W 29 z nich jako zły oceniono także stan chemiczny.

Wieloletnie badania w punktach objętych corocznym monitoringiem (rzeki uchodzące bezpośrednio do morza, Odra w rejonie Szczecina) wykazują utrzymywanie się tendencji spadkowej wskaźników zanieczyszczeń organicznych oraz biogennych (odpowiedzialnych za eutrofizację wód). Na niskim, ustabilizowanym poziomie od wielu lat występuje także stężenie azotu ogólnego.

Znacznie zmniejszyło się także zanieczyszczenie wód Odry w Szczecinie i poniżej miasta. Od czasu uruchomienia oczyszczalni ścieków dla Szczecina stężenia zanieczyszczeń organicznych i biogennych, a także skażenie bakteriologiczne wód, które odzwierciedla wpływ na jakość wód odprowadzanych ścieków komunalnych, utrzymuje się na niskim poziomie. Te korzystne zmiany w jakości wód są niewątpliwie efektem działań zapobiegających zanieczyszczaniu wód.

Na terenie województwa wyznaczono 179 JCWP jeziornych. Ocena obejmuje łącznie 47 JCWP jeziornych co stanowiło 26, 3% JCWP jeziornych w województwie. Ocena stanu objęto 46 JCWP jeziornych, spośród 47 badanych w roku 2016 oraz w latach 2011-2015. Dla 1 jeziora (jez. Wierzchowo) określenie stanu wód nie było możliwe z uwagi na dobry stan ekologiczny i brak badań stanu chemicznego. Wynik oceny stanu wód JCWP jeziornych wykazały, że 17 JCWP jeziornych było w dobrym stanie, a 29 JCWP jeziornych w stanie złym.

Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP jeziornych badanych w latach 2011-2016 wykazała 22 jeziora, które spełniają wymagania I lub II klasy stanu/potencjału ekologicznego. Jednocześnie wykazano, że 25 jezior nie spełnia wymagań II klasy (stan/potencjał: umiarkowany, słaby, zły). O wyniku oceny ekologicznej JCWP jeziornych za lata 2011-2016 zadecydowały głównie wskaźniki biologiczne. Tylko dla dwóch jezior decydującą rolę miały wyniki klasyfikacji elementów fizykochemicznych wspierających badania biologiczne (Chłopowo, Pelcz).

Na podstawie badań wykonanych w latach 2011–2016 stwierdzono dobry stan chemiczny dla 31 JCWP jeziornych i poniżej dobrego dla 10 JCWP jeziornych.

Monitoring wód przejściowych i przybrzeżnych jest realizowany w układzie jednolitych części wód (JCWP). Wody przejściowe definiowane są jako wody powierzchniowe w obszarach ujściowych odcinków rzek, częściowo zasolone na skutek wpływu wód przybrzeżnych ale pozostające pod znacznym wpływem słodkich wód lądowych. Wody przybrzeżne, ściśle definiuje się jako wody powierzchniowe wydzielone granicą, której każdy punkt oddalony jest na odległość jednej mili morskiej po stronie w kierunku morza, od linii bazowej, od której mierzona jest szerokość wód terytorialnych.

W województwie zachodniopomorskim wyznaczone zostały cztery jednolite części wód przejściowych oraz cztery jednolite części wód przybrzeżnych. Na podstawie badań prowadzonych w 2016 roku stan wszystkich monitorowanych wód przejściowych i przybrzeżnych oceniono jako zły.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajduje się (w całości lub w części) 16 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Wyniki monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych wykonanego w 2016 roku wykazały, że na terenie województwa dominowały wody o dobrym stanie chemicznym w tym wody I klasy (wody bardzo dobrej jakości), II klasy (wody dobrej jakości) i III klasy

(wody zadowalającej jakości). Około 20% JCWPp stanowią wody o słabym stanie chemicznym, w tym wody niezadowalającej jakości (IV klasy) i złej jakości (V klasy).

W wodach poziomu czwartorzędowego i kredowego, w obszarze zagrożonej JCWPd nr 1 w rejonie Świnoujścia, podobnie jak w latach poprzednich, stwierdzono występowanie podwyższonych stężeń chlorków wskazujących na zasolenie wód podziemnych.

Wody podziemne badane w 2016 roku charakteryzowały się zwykle niską zawartością azotanów, metali ciężkich, pestycydów i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (w I klasie). Podwyższone stężenia metali odnotowano jedynie w Krępsku (1265) dla glinu (w IV klasie). Natomiast podwyższone stężenia związków wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych odnotowano w Dźwirzynie dla wskaźników: piren, fenantren, fluoranten. Podwyższone stężenia azotanów, podobnie jak w latach poprzednich, wystąpiły w wodach podziemnych na obszarze szczególnie zagrożonym na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego w zlewni rzeki Płonia (obszar JCWPd nr 24). Występowanie stężeń azotanów w przedziale powyżej 50 mgNO₃/l wskazujących na zanieczyszczenie wód podziemnych azotanami stwierdzono w miejscowościach: Koszewko (2156-JCWPd nr 24), Czaplinek (375-JCWPd nr 25) i Kurcewo (1718-JCWPd nr 7).

W większości badanych punktów zanotowano przekroczenie wartości dopuszczalnych zawartości żelaza i manganu dla wód do celów pitnych, co wskazuje na potrzebę uzdatniania wód przed ich spożyciem.

Położenie geograficzne województwa zachodniopomorskiego powoduje, że na jego obszarze mogą występować powodzie wszystkich typów, tj.: opadowe, roztopowe, zatorowe oraz sztormowe. Szczególnie niebezpieczne są wezbrania wywołane przez kilka przyczyn równocześnie, np. nałożenie się wezbrania sztormowego z wezbraniem roztopowym, opadowym lub zatorowym (tzw. „cofka” w ujściowych odcinkach Odry, wezbrania rzek Przymorza). Do szczególnie zagrożonych należą tereny położone: w dolinie Odry i ujściowych odcinków jej dopływów, wokół jez. Dąbie i Zalewu Szczecińskiego, w dolinie rzeki Świniec, ujściowym odcinku Regi, środkowym odcinku Parsęty oraz bezpośrednio zlewnie przymorskie. Największe zagrożenie powodziowe występuje w gminie Boleszkowice.

Badania jakości gleb ornych wykonywane są w cyklach 5 – letnich przez IUNG –PIB. Monitoring chemizmu gleb przeprowadzono w latach 2015 - 2017 w 9 punktach pomiarowych, który wykazał znikome zakwaszenie badanych próbek. W większości punktów gleby posiadały odczyn obojętny lub zasadowy. Najczęściej degradacja techniczna stanowi radykalną i trwałą formę degradacji środowiska. W województwie rośnie powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji, a spada powierzchnia gruntów zrehabilitowanych.

Nasilające się w ostatnich dziesięcioleciach silne sztormy oraz stały wzrost poziomu morza powodują wzmożone niszczenie jego brzegów. Miejscowościami, dla których prognozuje się najwyższy poziom zagrożenia erozją brzegu są: Dziwnów, Niechorze, Rewal, Dźwirzyno, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Sarbinowo i Darłowo, ponadto zagrożone są wszystkie mierzeje jezior przymorskich.

System oceny jakości powietrza oparty jest na ciągłych pomiarach w 3 strefach ustanowionych z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin. Są to: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin i strefa zachodniopomorska. Na całym obszarze województwa występowały niskie stężenia gazowych substancji w powietrzu: dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu i ozonu. Na zabudowanych obszarach dużych miast, szczególnie w Szczecinie i w Koszalinie, w pobliżu dróg z intensywnym ruchem samochodowym rejestrowano dość wysokie stężenia dwutlenku azotu, jednak nie przekroczyły one

wartości dopuszczalnych. Główne punktowe źródła emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim skoncentrowane są na obszarze aglomeracji szczecińskiej, w paśmie nadodrzańskim Nowe Czarnowo–Szczecin–Police, istotnym źródłem są też zakłady Grupy KRONOSPAN w Szczecinku. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, obserwuje się obniżanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych (m.in. ZCh Police, Dolna Odra).

Najważniejszym i dominującym **źródłem hałasu** w województwie zachodniopomorskim jest ruch drogowy. Pomiary przeprowadzane w latach 2013-15 w 10 miejscowościach, przez które przebiegają główne drogi, wskazały, że w każdym z nich występowało przekraczanie dopuszczalnych poziomów hałasu rzędu 1-10 dB.

Źródłami powstawania **odpadów komunalnych** są obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo) oraz gospodarstwa domowe. Na terenie województwa funkcjonuje 14 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, z czego 13 przyjmuje odpady komunalne. Są one wyposażone w instalacje biogazowe, które zmniejszają emisję metanu do atmosfery, pozwalają na energetyczne wykorzystanie odprowadzanego biogazu i zmniejszają uciążliwości zapachowe wokół składowisk. Do znaczących wytwórców odpadów w województwie należą także elektrownie, przedsiębiorstwo SITA JANTRA Sp. z o.o. oraz zakłady przemysłu drzewnego w Barlinku. Odzyskowi poddaje się mniej niż połowę odpadów z sektora gospodarczego. Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajduje się 7 składowisk przyjmujących te odpady (6 eksploatowanych) oraz 2 składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na terenie których są wydzielone kwatery do składowania odpadów zawierających azbest (Sianów, Dalsze).

OCHRONA PRZYRODY

W województwie zachodniopomorskim występują wszystkie ustawowe formy ochrony przyrody, w tym:

- 2 parki narodowe (Woliński, część Drawieńskiego),
- 123 rezerваты przyrody (w tym rezerwat Świdwie o znaczeniu międzynarodowym chroniony Konwencją Ramsarską³³),
- 7 parków krajobrazowych (w tym 2 tylko częściowo),
- 22 obszary chronionego krajobrazu (w całości lub częściowo)
- obszary Natura 2000, w tym 21 obszarów specjalnej ochrony ptaków i 64 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty,
- 44 typy siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie³⁴,
- ponad 2000 pomników przyrody,
- 9 stanowisk dokumentacyjnych,
- 43 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na potrzeby aktualizacji opracowania ekofizjograficznego³⁵ opracowana została osnowa geoeekologiczna obszaru województwa zachodniopomorskiego obejmująca:

- ponadregionalne korytarze ekologiczne o charakterze międzynarodowym i krajowym:
  - korytarz powietrzny - szlak sezonowych migracji ptaków,

³³ Konwencja Ramsar z 1971 r., dotycząca obszarów wodno-błotnych.

³⁴ Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, BKP, Szczecin 2010. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych

³⁵ Opracowanie ekofizjograficzne do projektu PZPWZ 2017

- korytarz wodny - Odry, Zalewu Szczecińskiego wraz z Dziwną, Zalewem Kamieńskim i Świną,
- korytarz wodny - strumienie rumowiska brzegowego w strefie przybrzeżnej Bałtyku
- korytarz lądowy (płatowy) - migracji dużych ssaków o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym;
- regionalne korytarze wodne wzdłuż rzek: Tywy, Płoni, Iny, Regi i Drawy, Wieprzy oraz Radwi, Chotli i Chocieli,
- subregionalne korytarze ekologiczne - doliny i pradoliny tworzące powiązania wewnątrz regionów.

Brak jest formalnej ochrony korytarzy ekologicznych.

Do innych obszarów i obiektów prawnie chronionych należą m.in.: lasy ochronne, leśne kompleksy promocyjne, obszary ochrony uzdrowiskowej, pas nadbrzeżny, strefy ochronne ujęć wód, główne zbiorniki wód podziemnych, jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych, kompleksy glebowe o najwyższej przydatności rolniczej, wody i obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotanami ze źródeł rolniczych.

W Prognozie wskazane zostały problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu. Diagnozy zawarte opracowaniu ekofizjograficznym do PZPWZ oraz w części Uwarunkowania tego planu wskazują, że szereg problemów ochrony środowiska wymienionych w prognozie oddziaływania na środowisko (2010) obecnie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego województwa pozostaje nadal nierozwiązanych, a także powstają nowe. Należą do nich m.in.: położenie głównych ośrodków rozwoju województwa (miasta, porty) na obszarach o dużej wartości przyrodniczej, niekontrolowany rozwój suburbiów, kumulację szeregu zagrożeń środowiska w pasie przymorskim, brak ustanowionych planów ochrony dla większości parków krajobrazowych, problemy z lokalizacją niektórych inwestycji związanych z ochroną środowiska, konflikty potrzeb transportowych i sposobów ochrony przeciwpowodziowej, produkcję ciepła opartą w ponad 80 % na węglu kamiennym, braki w infrastrukturze kanalizacyjnej, wodociągowej i oczyszczania ścieków. Omawiany w niniejszym opracowaniu projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego stanowi realizację wniosków wynikających z okresowej oceny planu obecnie obowiązującego, uchwalonego 19 października 2010 r. Plan ten będzie więc obowiązywał nadal w przypadku nieprzyjęcia nowego dokumentu. Prognoza oddziaływania na środowisko obowiązującego planu oceniała, że cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego w nim zapisane realizują koncepcję zrównoważonego rozwoju, a ich pozytywne oddziaływania na środowisko mają przewagę nad negatywnymi.

Dostosowanie nowego planu do ustaleń Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 polega głównie na przeformułowaniu definicji oraz nowej delimitacji i wyznaczeniu obszarów funkcjonalnych. Nowy dokument nie podtrzymuje już propozycji lokalizacji elektrowni jądrowej w województwie zachodniopomorskim oraz uwzględnia ustalenia planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i dorzecza Ücker, ale zawiera nowe elementy infrastruktury na potrzeby eksploatacji geologicznych zasobów morza, w tym budowę nowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe). Z punktu widzenia ochrony środowiska zmiany te nie będą miały istotnego znaczenia w porównaniu do skutków wdrażania planu obecnie obowiązującego.

ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PZPWZ NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Zapisane w projekcie planu działania podzielone są na 4 grupy: ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje. Największe prawdopodobieństwo realizacji będą miały działania z grupy „ustalenia”, bowiem ich uwzględnienie w innych dokumentach planistycznych, a w szczególności gminnych, będzie warunkiem uzgodnienia przez zarząd województwa. Natomiast zalecenia wskazują sposoby realizacji celów i kierunków polityki przestrzennej województwa, ale są wiążące tylko dla organów samorządu województwa i jednostek im podległych. Nie mogą one być podstawą odmowy uzgodnienia dokumentów innych jednostek samorządu terytorialnego, ale są informacją, że działania z nimi sprzeczne nie będą przez województwo wspierane.

Identyfikację i klasyfikację oddziaływań przeprowadzono poprzez wypełnienie komórek matrycy zwiążłym opisem wpływu konkretnych działań na poszczególne komponenty środowiska. Ocenę tego wpływu oznaczono kolorami:

- **zielonym** – oddziaływanie pozytywne
- **jasnozielonym** – słabe lub pośrednie oddziaływanie pozytywne
- **szarym** – oddziaływanie mieszane (mogące mieć skutki zarówno pozytywne, jak i negatywne)
- **jasnopomarańczowym** – słabe lub pośrednie oddziaływanie negatywne
- **pomarańczowym** – oddziaływanie zdecydowanie negatywne

Przy powyższej kwalifikacji kierowano się zarówno spodziewaną wielkością i siłą oddziaływania (np. wielkość zajmowanego terenu, natężenie ruchu, liczba chronionych gatunków), jak i jego znaczeniem (np. wartość lub unikalność danego komponentu w środowisku województwa), dlatego ten sam charakter wpływu (np. antropopresja), w zależności od działania i jego lokalizacji może być oceniony w różny sposób. Ponieważ plan określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie, w prognozie wzięto pod uwagę jego skutki środowiskowe o średnio- i długotrwałym charakterze, nie uwzględniając zmian krótkotrwałych, charakterystycznych dla wszelkich prac budowlanych, po których wiele komponentów wraca do stanu poprzedniego lub do niego zbliżonego. W matrycach nie uwzględniono tych działań, zapisanych w projekcie planu jako ustalenia lub zalecenia, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy.

Ustawa z 3 października 2008 r. zwraca specjalną uwagę na określenie w prognozie oddziaływania na środowisko znaczących oddziaływań analizowanego dokumentu na cele, przedmiot i integralność obszarów Natura 2000. Ponieważ część inwestycji będzie miała wpływ na obszary chronione, w tym na obszary Natura 2000, przeprowadzona została analiza projektu PZPWZ pod kątem możliwości znaczącego, niekorzystnego oddziaływania skutków realizacji części jego zapisów na te obszary. Jednocześnie w syntetyczny sposób ocenione zostały przewidywane znaczące oddziaływania na obszar polskich wód przybrzeżnych i morskich wód wewnętrznych.

Oddziaływania skumulowane wskazane zostały w trzech obszarach funkcjonalnych, gdzie wpływ zapisów PZPWZ na środowisko przyrodnicze i kulturowe może mieć istotny wpływ. Wydzielone, główne miejskie obszary funkcjonalne to:

- szczeciński obszar funkcjonalny;
- koszalińsko – kołobrzESCO – białogardzki obszar funkcjonalny;
- obszar funkcjonalny strefy przybrzeżnej.

ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Przygraniczne, jak i nadmorskie położenie województwa zachodniopomorskiego powoduje, że niektóre zapisy zawarte w projekcie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa mogą potencjalnie powodować znaczące, niekorzystne oddziaływania transgraniczne na obszar Morza Bałtyckiego poza polskimi wodami terytorialnymi oraz na obszar Republiki Federalnej Niemiec. Ze względu na łączność hydrograficzną oraz ustanowienie na niemieckiej części doliny Odry obszarów chronionych oddziaływanie transgraniczne mogłyby mieć działania dotyczące modernizacji drogi wodnej na Odrze granicznej. Są to przedsięwzięcia realizowane zgodnie z ustaleniami wspólnej koncepcji polsko-niemieckiej. Dotychczasowe prace przy pogłębianiu toru wodnego Świnoujście-Szczecin nie miały transgranicznego oddziaływania na żaden z elementów środowiska niemieckiej części Zalewu Szczecińskiego i w przyszłości nie będą oddziaływały w ten sposób, gdyż wszelkie uciążliwości wynikające z realizacji tego przedsięwzięcia mają charakter lokalny. Do działań mogących mieć wpływ na środowisko morskie Bałtyku można zaliczyć: rozbudowę potencjału zespołu portów Szczecin-Świnoujście w ramach rozwoju autostrad morskich, lokalizacje elektrowni wiatrowych w polskiej strefie ekonomicznej (w odległości powyżej 12 mil morskich od brzegu), poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin z obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, budowa wielkopowierzchniowego terminalu kontenerowego w prawobrzeżnej części Świnoujścia, w dzielnicy Warszów. Należy jednak zwrócić uwagę, że wszystkie te propozycje zapisane są w omawianym projekcie planu w formie rekomendacji lub projektów. Należy zwrócić uwagę, że plany zagospodarowania przestrzennego obszarów lądowych nie mogą zawierać ustaleń dotyczących obszarów morskich RP. Problem ewentualnego oddziaływania transgranicznego wymienionych wyżej propozycji zostanie więc podjęty w ramach procedury opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich pozostających w kompetencji Urzędów Morskich, jako organów administracji rządowej.

Działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko projektu planu wskazane zostały w sposób tabelaryczny po analizie oddziaływań na poszczególne elementy środowiska zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Cele, kierunki i działania zawarte w projekcie planu, które na dalszych etapach decyzyjnych powinny uwzględniać rozwiązania alternatywne. Należą do nich przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu systemów transportowych i infrastruktury technicznej, dla których wskazane przebiegi nie stanowią przesądzenia, a jedynie kierunki działań w tym zakresie. Rozwiązań alternatywnych będzie też wymagała w każdym wypadku restrukturyzacja portów (dużych i małych) na wybrzeżu Bałtyku i brzegach Zalewu Szczecińskiego oraz przedsięwzięcia związane z rozbudową bazy turystycznej na większości obszarów pojezierzy. Projekt planu ustala, że rozwój energetyki wiatrowej może powstawać jedynie w oparciu o wytyczne wynikające ze studium krajobrazowego.

PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Monitoring zagospodarowania przestrzennego województwa, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 45 wskazuje, że Zarząd Województwa co najmniej raz w czasie kadencji sejmiku dokonuje przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i opracowuje raport o jego stanie oraz sporządza ocenę stanu realizacji inwestycji. Raport wraz z okresową oceną przekazywany jest do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego.

Monitoring realizacji planu powinien być jednym z powiązanych elementów systemu monitoringu rozwoju regionalnego i przestrzennego, uwzględniającego zagadnienia strategii i programów realizowanych przez województwo. We wstępnej fazie należy dążyć co najmniej do zintegrowania monitoringu planu zagospodarowania przestrzennego województwa z monitoringiem Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2020. Monitoring może obejmować zarówno stan, procesy, jak i realizacje założeń obu dokumentów. Przedmiot monitoringu obejmować powinien szczegółową analizę wyznaczonych obszarów funkcjonalnych, pod względem analizy wskaźników które służyły ich delimitacji. Pozwoli to obserwować efekty prowadzonych interwencji zarówno w zakresie zmian wewnątrz tych obszarów jak i zmian ich granic. Dla potrzeb prawidłowego zarządzania rozwojem regionalnym konieczne staje się posiadanie aktualnych i dostępnych danych, tak w ujęciu przedmiotowym i podmiotowym, jak przestrzennym, pozwalających na oraz ich ocenianie i formułowanie wniosków odnośnie do realizacji celów, kierunków, działań i zadań rozwoju i wskazywanie działań koncepcyjno-naprawczych. Obecnie zadanie to może wypełniać Regionalne Obserwatorium Terytorialne we współpracy z wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Zintegrowany system zapewniłby powszechny dostęp do baz danych i wyników prac realizowanych w ramach monitoringu.

SPIS TABEL

Tabela 1. Analiza związków celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym ze szczegółowymi celami i politykami planu zagospodarowania województwa zachodniopomorskiego.....	12
Tabela 2. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie na obszarach Natura 2000 w granicach województwa zachodniopomorskiego.....	35
Tabela 3. Wykaz kierunków bez zapisu ustaleń w projekcie PZPWZ.....	57
Tabela 4. Wykaz kierunków bez zapisu zaleceń w projekcie PZPWZ.....	58
Tabela 5. Wykaz kierunków nie wskazujących istotnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.....	58
Tabela 6. Oddziaływanie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego na poszczególne elementy środowiska.....	64
Tabela 7. Oddziaływanie zaleceń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego na poszczególne elementy środowiska.....	111
Tabela 8. Inwestycje celu publicznego (programy rządowe).....	201
Tabela 9. Inwestycje celu publicznego (programy wojewódzkie).....	221
Tabela 10. Kopaliny występujące w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym.....	240
Tabela 11. Sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć zaproponowanych w projekcie PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.....	250

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Stopień narażenia na suszę rolniczą w gminach znajdujących się na obszarze administrowania RZGW w Szczecinie.....	44
Rysunek 2. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym.....	248

SPIS MAP

Mapa 1. Zasoby środowiska	
Mapa 2. Obszary ochrony przyrody i środowisko kulturowe	
Mapa 3. Korytarze ekologiczne	
Mapa 4. Lokalizacja inwestycji celu publicznego o potencjalnym oddziaływaniu na obszary Natura 2000 – zadania rządowe	
Mapa 5. Lokalizacja inwestycji celu publicznego o potencjalnym oddziaływaniu na obszary Natura 2000 – zadania wojewódzkie	

MATERIAŁY WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

1. Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, Szczecin, 2017;
2. Bank Danych Lokalnych, Leśnictwo, Rolnictwo, GUS 2016;
3. BIAŁA KSIĘGA. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, COM(2009) 147;
4. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, PIG, Warszawa 2016;
5. Dybkowska-Stefek D.: Aktualizacja i korekta merytoryczna w zakresie hydrografii, hydrologii i hydrogeologii na potrzeby opracowania ekofizjograficznego do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. Hydrolog, Warzymice 2017.
6. Europejska Konwencja Krajobrazowa (Dz. U. z 2006 r. nr 14 poz. 98);

7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie (KSRR), dokument przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą w dniu 13 lipca 2010;
8. MasterPlan dla obszaru dorzecza Odry, 2014;
9. Natura 2000 – Standardowy Formularz Danych dla specjalnych obszarów ochrony, 2014;
10. Obszary prawnie chronione. Bank Danych Lokalnych, GUS, RDOŚ Szczecin, 2017;
11. Ochrona Środowiska 2016. GUS Warszawa;
12. Plan Gospodarki Odpadami dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028;
13. Projekt planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, Szczecin, 2017;
14. Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ucker, RZGW Szczecin 2016;
15. Polityka energetyczna Polski do 2030 r., 2009;
16. Polityka klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, 2003;
17. Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, 2016;
18. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Regionalnego Programu Operacyjnego województwa zachodniopomorskiego 2014 – 2020;
19. Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ecovert Łukasz Szkudlarek, 2013);
20. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku z perspektywą do 2030 roku, MIR, 2014;
21. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu czwartej aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2015;
22. Prognoza oddziaływania na środowisko dla Polityki energetycznej Polski do 2030 r., PROEKO CDMSp. z o.o. Warszawa 2009;
23. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Puławy 2014;
24. Prognoza oddziaływania na środowisko programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, Szczecin 2014;
25. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023”, Szczecin 2012;
26. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020, Szczecin 2009;
27. Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024, Szczecin 2016;
28. Projekt „Polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020”, Warszawa 2013;
29. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce, PAN Białowieża, Jędrzejewski i in., 2005;

30. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2016, WIOŚ, Szczecin 2017;
31. Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport. 2017, WIOŚ, Szczecin 2017;
32. Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2013-2015, WIOŚ, Szczecin 2016;
33. Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, projekt, Ministerstwo Rozwoju, 2016;
34. Strategia Rozwoju Kraju 2020, 2012;
35. Strategia rozwoju transportu do roku 2020, 2013.
36. Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego (EUSBSR) przyjęta przez Komisję Europejską w czerwcu 2009 r.;
37. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013;
38. Strona internetowa Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://natura2000.gdos.gov.pl>

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Obszary kulturowo krajobrazowe

OKK1 „Autostrada” Charakterystycznymi elementami, decydującymi o walorze obszaru, są: zespół późnogotyckich kościołów z surowego kamienia z ceglanyymi szczytami zdobionymi blendami, parki z ponad 100-letnimi drzewami oraz dzieło techniki drogowej – niedokończona betonowa autostrada z dwuprzęsłowymi wiaduktami, budowana w latach 30 i 40 XX w., która miała połączyć Berlin i Królewiec. Obszar cechuje krajobraz wysoczyzny morenowej z licznie występującymi na tym terenie unikatowymi ozami i drumlinami.
OKK2 „Barokowe Kościoły” Do zabytków wyróżniających ten obszar należy grupa barokowych kościołów wzniesionych w XVIII wieku w: Golenicach, Nawrocku, Rościnie, Sulimierzu oraz w Kierzkowie (kościół gotycki przebudowany w XVIII w.).
OKK3 „Biały Bór” Dominantą kulturową na tym obszarze jest miasto Biały Bór ze współczesną cerkwią (wystrój wg projektu Jerzego Nowosielskiego) oraz liczną grupą mniejszości i kultury ukraińskiej.
OKK4 „Cedyńsko-Moryński” Na tym obszarze krajobrazowym moreny czołowej, występuje koncentracja zabytków dowodzących intensywnego zagospodarowania w średniowieczu (ponad 20 kościołów z XIII w.), także rezydencji, zespołów zabytkowej zabudowy z k. XVIII - pocz. XX w., tworzących obszar o wybitnie historycznych cechach ze średniowiecznymi kościołami, układami przestrzennymi miast i wsi oraz pełnymi pierścieniami murów obronnych Morynia i Trzcińska Zdroju.
OKK5 „Chojęński-Pogranicza” Obszar z elementami średniowiecznego zagospodarowania, z dominującą nad okolicą sylwetą kościoła mariackiego, widoczną z dalekiej perspektywy. Ekspozycja panoramy z masywem kościoła mariackiego należy do najpiękniejszych w województwie.
OKK6 „Dolina Iny” Obszar z miastami o średniowiecznej metryce lokowanymi nad rzeką Iną i elementami historycznego zagospodarowania związanego z rzeką oraz jej dopływami: młynami, mostami, miejscami dawnych portów na rzece.
OKK7 „Dolina Myśli” Obszar osadnictwa średniowiecznego związanego z działalnością templariuszy. Obszar z licznymi obiektami przemysłowymi napędzanymi wodami rzeki Myśli.
OKK8 „Dolina Dolnej Odry” Obszar związany z doliną rzeki Odry. Dziedzictwem kulturowym jest również na tym obszarze przebieg koryta i infrastruktura techniczna rzeki.
OKK9 „Dolina Grabowej” Obszar o zróżnicowanym krajobrazie kulturowym ze wsiami dworsko-folwarcznymi (w okolicach Polanowa i Malechowa) oraz typowymi wsiami chłopskimi - w dolnym biegu rzeki, które stanowią również element obszaru „Kraina w Kratę”.
OKK10 „Dolina Parsęty” Obszar z zespołem osadniczo - cywilizacyjnym położony w urozmaiconym krajobrazie doliny rzeki Parsęty.
OKK11 „Dolina Płoni” Obszar krajobrazu doliny rzeki Płoni, na którego krajobraz kulturowy istotny wpływ mieli cystersi po sprowadzeniu się do Kołbacza w 1173 r. Najcenniejszym zabytkiem jest zespół pocysterski w Kołbaczu rozporządzeniem Prezydenta RP uznany za Pomnik Historii.
OKK12 „Dolina Regi” Obszar nad rzeką Regą wraz z położonymi sześcioma historycznymi miastami: Świdwin, Łobez, Resko, Płoty, Gryfice i Trzebiatów. Na Redze funkcjonuje wiele budowli i urządzeń hydrotechnicznych pozostałych po bogatym

niegdyś zagospodarowaniu rzeki.
OKK13 „Drawieński” Obszar otwartych terenów rolniczych otoczonych lasami oraz miasteczko Drawno z ruinami zamku Wedłów z pozostałościami zabudowy rezydencjalnej i folwarcznej.
OKK14 „Granitowe kościoły” Wyróżnikiem obszaru jest grupa wczesno-gotyckich kościołów granitowych.
OKK15 „Kalisz Pomorski i okolice” Obszar obejmujący miasto Kalisz Pomorski oraz wsie o historycznych, średniowiecznych układach ruralistycznych, z ryglowymi (XVIII-wiecznymi) kościołami, założeniami dworsko-folwarcznymi oraz zabudową zagrodową.
OKK16 „Kraina Borków” Obszar położony w zasięgu Pojezierza Ińskiego, Drawskiego oraz Wysoczyzny Łobeskiej, bardzo atrakcyjny krajobrazowo, o urozmaiconej, pagórkowatej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami i ciekami. Położenie na wyniesieniach, wzgórzach, pozwala na ekspozycję zabudowy wiejskiej i kościołów. Kraina starego rodu słowiańskiego i rycerskiego Borków, żyjącego na pograniczu Pomorza i Brandenburgii.
OKK17 „Kraina w Kratę” Jest to rozległy obszar kulturowo-krajobrazowy, którego głównym wyznacznikiem są: dobrze zachowane, średniowieczne układy ruralistyczne, wkomponowane w nieprzekształcony w większości krajobraz naturalny oraz liczne zespoły zabudowy chłopskiej wzniesionej w technice ryglowej, które nadają temu regionowi specyficzny charakter, określany we współczesnych koncepcjach zagospodarowania przestrzennego i rozwoju gospodarczego jako „Kraina w kratę”.
OKK18 „Pojezierze Drawskie” Obszar położony na Pojezierzu Drawskim, o urozmaiconej polodowcowej rzeźbie terenu. Cechą dominującą jest bogactwo jezior, o zróżnicowanych kształtach i wielkości, w tym duże jez. Drawsko, Siecino, Krosino, Rakowskie. Cały obszar znajduje się w dorzeczu rzeki Drawy, w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego, podlega również ochronie Natura 2000.
OKK19 „Rewalska Wąskotorówka” Obszar na którym istnieje kolejka wąskotorowa - zabytek techniki – z zachowanymi w dużym stopniu budynkami i obiektami inżynierskimi prezentującymi przykłady nowatorskich rozwiązań. Kolejka wiedzie przez teren na ogół równinny o zróżnicowanych krajobrazach: od otwartych o charakterze rolniczym, poprzez leśne, po dolinę przymorską z rozległymi łąkami. Do szczególnie atrakcyjnych krajobrazów należy pas nadmorski z ekspozycją latarni morskiej w Niechorzu oraz odcinki trasy w rejonie miast Gryfic i Trzebiatowa z ekspozycją sylwet tych miast, zdominowanych masywami kościołów mariackich.
OKK20 „Skała Nadodrzańska” Obszar integracji wybitnych walorów krajobrazu naturalnego strefy krawędziowej doliny Odry z zachowanymi elementami historycznego zagospodarowania - wsie o zabytkowych układach, z pozostałościami tradycyjnej ryglowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej i kościołami tworzącymi dominanty historyczno-przestrzenne. Krawędź doliny poprzecinana jest licznymi dolinami o stromych krawędziach przechodzących miejscami w rozgałęzione jary i wąwozy.
OKK21 „Suchański” Obszar obejmujący miasteczko Suchań i wsie chłopskie - Sadłowo, Sadłówko, Suchanówko, Nosowo – zespół miejscowości o średniowiecznej metryce z kościołami posiadających wyraźną ekspozycję w otwartym terenie. Otwarte rolnicze tereny łagodnie pofalowanej Równiny Pyrzycko-Stargardzkiej.
OKK22 „Szwajcaria Polczyńska” Obszar o wybitnych wartościach krajobrazowo-przyrodniczych w obrębie Drawskiego Parku Krajobrazowego i Natury 2000, składa się z kilku regionów o urozmaiconej rzeźbie terenu i wysokich wartościach przyrodniczych z polodowcową krainą Dębicy i Drawy. Przełom rzeki Dębicy – rzeka z polodowcowym „kanionem”, o malowniczym otoczeniu. Spyczna Góra - okazałe wzniesienie utworzone przez lodowiec.
OKK23 „Śladami Gropiusa” Miejsca związane z pierwszymi projektami architektonicznymi, przyszłego twórcy Bauhausu, Waltera Gropiusa. Istniejące do dziś jego realizacje: Drawsko – willa, bank, Jankowo – spichlerz, czworak, Żołędowo – czworak, Gudowo – krochmalnia, Mirosławiec – spichlerz. Obszar o urozmaiconym krajobrazie, w obrębie Pojezierza Drawskiego i Równiny Drawskiej, wytyczony w osi jez. Lubie i doliny rz. Drawy, o znacznym zalesieniu.
OKK24 „Święte Góry” Obszar łączy wybitne walory krajobrazu naturalnego, elementy dziedzictwa kulturowego oraz wartości niematerialne – kultu religijnego. Na uwagę zasługują zwarte kompleksy leśne Puszczy Koszalińskiej, otwarte przestrzenie Wysoczyzny Polanowskiej oraz pomnikowe aleje przydrożne (np. bukowa, Kościelnica - Jacinki).
OKK25 „Trzebież” (gm. Police) Trzebież - miasteczko z portem rybackim i jachtowym, kościołem z połowy XVIII w., zespołem historycznej zabudowy z przykładami domów ryglowych. Niekłończyca i Uniemyśl - wsie z okresu XVIII-wiecznej kolonizacji z zabudową o walorach zabytkowych. Otwarty, równinny teren rozciągający się od Puszczy Wkrzańskiej na zachodzie po brzeg Zalewu Szczecińskiego. Linia kolejowa Szczecin - Trzebież z zabudową stacji w Uniemyślu i Trzebieży.
KK26 „Tuczno” Obszar w granicach Pojezierza Wałeckiego, charakteryzuje się licznymi wzniesieniami porośniętymi lasami oraz dużą ilością niewielkich jezior i terenów bagiennych. Tuczno z renesansowym zamkiem, kościołem z 1 poł. XVI w. z barokowym wyposażeniem. Wsie z zespołami tradycyjnej zabudowy oraz szkieletowe kościoły z wyposażeniem z XVII-XVIII wieku. W miejscowościach w rejonie Tuczna zachowały się liczne elementy dziedzictwa kulturowego. W Jeziorach Wałeckich, Lubieszy, Rzeczycy zachowane historyczne układy i tradycyjna zabudowa.
OKK27 „Wał Pomorski” Przebiega przez Pojezierze Wałeckie o wysokich walorach krajobrazowych. Na obszarze tym zachowały się

pozostałości systemu fortyfikacji zbudowanych w latach 1932-1944, rozciągających się liniowo na obszarze o długości ok. 290 km. W obrębie pasa umocnień zinventaryzowano 589 obiektów z 1932 – 1937 reprezentujących typ fortyfikacji polowej wzmocnionej stałej, w tym 19 schronów typu ciężkiego, 3 jazy na rzece Piławie, 6 wieżowych stanowisk obserwacyjnych i 555 schronów różnego przeznaczenia.

OKK 28 „Wałęcki”

Obszar o krajobrazie otwartym, pofałdowanym, o cechach wybitnie rolniczych, otoczony zwartymi kompleksami leśnymi, a od północy i wschodu doliną rzeki Dobrzyca. Na tym obszarze znajdują się Rezerваты Przyrody: Glinki i Golcove Bagno. Charakterystyczne na tym obszarze są wsie o historycznych układach przestrzennych, z ryglowymi kościołami, zespołami rezydencjonalno-folwarcznymi oraz tradycyjną zabudową.

OKK29 „Kolejką do elektrowni”

Osie tego obszaru wyznaczają: linia kolejki wąskotorowej z Koszalina do Rosnowa oraz rzeka Radew ze sztucznymi jeziorami oraz elektrowniami. Obszar znajduje się na Równinie Białogardzkiej, o krajobrazie rolniczym w części północnej (okolice Koszalina) i zalesionej (Puszcza Koszalińska) na południe od Manowa z dwoma jeziorami Hajka i Rosnowskie. Dolina Radwi wchodzi w skład chronionego krajobrazu Natura 2000.

OKK30 „Zachodniopomorski Pas Nadmorski”

Obszar posiada zróżnicowaną geomorfologię z brzegami klifowymi, wydmy, mierzejami, płytkimi ujściami rzek, jeziorami przyorskimi (np. Jamno) i tzw. lagunowymi (np. Resko Przymorskie i Liwia Łuża), terenami leśnymi oraz łąkami i bagnami. Na tym obszarze działa od 1960 r. Woliński Park Narodowy, obejmujący klifowy odcinek wybrzeża, dobrze zachowane lasy bukowe, deltę Świny oraz przybrzeżny pas wód Bałtyku. Miejscowości z portami i stoczniami (Swinoujście, Mrzeżyno, Kołobrzeg), uzdrowiskami (Swinoujście, Międzyzdroje, Kamień Pomorski, Kołobrzeg, Darłowo), latarniami morskimi, o funkcjach wypoczynkowych. W bezpośrednim otoczeniu Pasa Nadmorskiego występują zabytkowe układy urbanistyczne oraz wsie o historycznych układach ruralistycznych.

Załącznik 2. Główne zbiorniki wód podziemnych

Numer zbiornika	Nazwa zbiornika
102	Zbiornik Wyspy Wolin
118	Zbiornik międzymorenowy Polanów
120	Zbiornik międzymorenowy Bobolice
122	Dolina kopalna Szczecin
123	Zbiornik międzymorenowy Stargard-Goleniów
125	Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła
126	Zbiornik Szczecinek
127	Subzbiornik Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie
134	Zbiornik Dębno
135	Zbiornik sandrowo-międzymorenowy Barlinek
136	Zbiornik międzymorenowy Dobiegniew

Załącznik 3. Kompleksy glebowe o najwyższej przydatności rolniczej

- południowa część powiatu Police	ok. 6335 ha, obejmuje całą gminę Kołbaskowo i południową część gm. Dobra oraz grunty rolne w zachodniej części miasta Szczecina,
- enklawa Niziny Pyrzyckiej	ok. 31 200 ha, obejmuje obszar dawnego zastoiska wodnego i charakteryzuje się najlepszymi glebami w województwie. W środkowej części enklawy przebiega dolina rzeki Płoni, wypełniona glebami organicznymi. W skład enklawy wchodzi grunty gmin: Warnice, Pyrzyce, Bielice, Kozielice, Banie, Lipiany, północnej części gm. Barlinek i północno-zachodniej części gm. Pełczyce.
- enklawa Myśliborska	ok. 6500 ha obejmuje większą część gm. Myślibórz i północno- zachodnią część gm. Nowogódek Pomorski,
- enklawa obejmująca okolice Trzcińska-Zdroju	ok. 5000 ha w powiecie gryfińskim,
- enklawa Stoki-Krajnik	ok. 2400 ha położona przy granicy Państwa, obejmuje miejscowości: Stoki, Krzymów, Grabowo i Krajnik w powiecie gryfińskim,
- enklawa rozciągająca się od Cedyni i Lubiechowa Dolnego po Boleszkowice i Wysoką	ok. 19 500 ha)
- enklawa Gryficka	ok. 3000 ha położona na południe od Gryfic, obejmuje miejscowości: Kołomąt, Przyglów, Mechowo, Wanierowo,
- enklawa położona pomiędzy Skalnem a Włodarką	ok. 1300 ha w powiecie gryfickim,
- enklawa położona pomiędzy Trzeburzem a Bieczynem	ok. 1600 ha w powiecie gryfickim,
- enklawa położona w okolicach miejscowości Brojce	ok. 2 500 ha w powiecie gryfickim,
- enklawa rozciągająca się od Kołobrzegu po Koszalin	ok. 30 500 ha; w okolicach Dobrzycy występują gleby średnie,
- enklawa rozciągająca się od Wilkowic po Postomino i do granicy województwa	ok. 32 000 ha w powiecie sławieńskim,
- enklawa położona na północ od miejscowości Grzmiąca	ok. 3600 ha w powiecie białogardzkim,
- enklawa położona na północny zachód od Wałcza	ok. 4500 ha

Załącznik 4. Obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim

Lp.	Numer obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia obszaru w ha w województwie

Lp.	Numer obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia obszaru w ha w województwie
1.	PLB320001	Bagna Rozwarowskie	4 249,65
2.	PLB320002	Delta Świny	8 286,1
3.	PLB320003	Dolina dolnej Odry	61 648,42
4.	PLB320018	Jeziora Wętyńskie	2 811,18
5.	PLB320005	Jezioro Miedwie i Okolice	16510,98
6.	PLB320006	Jezioro Świdwie	7196,24
7.	PLB320016	Lasy Puszczy nad Drawą	121 007,6
8.	PLB320007	Łąki Skoszewskie	9 083,4
9.	PLB320017	Ostoja Cedyńska	20 871,24
10.	PLB320019	Ostoja Drawska	153 906,15
11.	PLB320008	Ostoja Ińska	87 710,94
12.	PLB320015	Ostoja Witnicko-Dębniańska	30 921,3
13.	PLB320014	Ostoja Wkrzańska	14 575,74
14.	PLB080001	Puszcza Barłinea	10 014,6
15.	PLB320012	Puszcza Goleniowska	25 039,24
16.	PLB300012	Puszcza nad Gwdą	27 562,5
17.	PLB320010	Wybrzeże Trzebiatowskie	31 757,59
18.	PLB320011	Zalew Kamieński i Dziwna	12 506,91
19.	PLB320009	Zalew Szczeciński	47 194,57
Powierzchnia ogółem w granicach województwa			692 854,29
20.	PLB990002	Przybrzeżne wody Bałtyku	36621,2*
21.	PLB990003	Zatoka Pomorska	309 154,9
Powierzchnia ogółem na wodach Bałtyku przylegających do województwa zachodniopomorskiego			345 775,68*

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska www.natura2000.gdos.gov.pl stan na kwiecień 2014 r.- aktualizacja RBGP, 2017 r. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. Dz.U. Nr 25/2011 poz. 133

*obliczenia własne

Załącznik 5. Specjalne obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim

Lp.	Numer obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia obszaru w ha w województwie
1.	PLH320036	Bagno i Jezioro Ciemino	787,35
2.	PLH320001	Bobolickie Jeziora Lobeliowe	4759,27
3.	PLH320002	Brzeznicka Węgorza	592,16
4.	PLH320062	Bukowy Las Górski	964,60
5.	PLH320061	Bystrzyno	893,69
6.	PLH320048	Diabelskie Pustacie	3232,04
7.	PLH320053	Dolina Bielawy	456,29
8.	PLH320003	Dolina Grabowej	8235,57
9.	PLH320004	Dolina Iny koło Recza	4471,82
10.	PLH320005	Dolina Krapieli	232,76
11.	PLH320025	Dolina Piławy	2201,11
12.	PLH320006	Dolina Płoni i Jezioro Miedwie	20755,90
13.	PLH320022	Dolina Radwi, Chocieli i Chotli	21861,73
14.	PLH300017	Dolina Rurzyca	554,68
15.	PLH320050	Dolina Tywy	3754,86
16.	PLH220038	Dolina Wieprzy i Studnicy	4228,29
17.	PLH320037	Dolna Odra	30458,09
18.	PLH320007	Dorzecze Parsęty	27710,43
19.	PLH320020	Dorzecze Regi	14827,82
20.	PLH320060	Dziczy Las	1765,72
21.	PLH320038	Gogolice-Kosa	1451,72
22.	PLH320008	Janiewickie Bagno	162,20
23.	PLH320040	Jezioro Bobięcińskie	2565,47
24.	PLH320041	Jezioro Bukowo	3263,03
25.	PLH320039	Jeziora Czaplineckie	31949,30
26.	PLH320070	Jezioro Dobropolskie	397,87
27.	PLH320059	Jezioro Kopań	1166,50
28.	PLH320010	Jezioro Kozie	139,82
29.	PLH320023	Jezioro Lubie i Dolina Drawy	15046,70
30.	PLH320063	Jezioro Stolsko	139,68
31.	PLH320042	Jezioro Śmiadowo	213,43
32.	PLH320009	Jeziora Szczecineckie	6479,19
33.	PLH320043	Karsibórz Świdwinski	587,99
34.	PLH320011	Jezioro Wielki Bytyń	2011,15
35.	PLH320012	Kemy Rymańskie	2644,84

Lp.	Numer obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia obszaru w ha w województwie
36.	PLH320064	Las Baniewicki	611,54
37.	PLH320044	Lasy Bierzwnickie	8258,73
38.	PLH320057	Mechowisko Manowo	55,47
39.	PLH320051	Mieszkowicka Dąbrowa	26,40
40.	PLH320045	Mirosławiec	6566,62
41.	PLH080071	Ostoja Barłinea	10157,31
42.	PLH320052	Ostoja Golczewska	845,13
43.	PLH320013	Ostoja Goleniowska	8418,97
44.	PLH320069	Ostoja Wełtyńska	1470,92
45.	PLH320067	Pojezierze Ińskie	10229,90
46.	PLH320014	Pojezierze Myśliborskie	4406,84
47.	PLH320015	Police - kanały	100,25
48.	PLH220024	Przymorskie Błota	99,57
49.	PLH320016	Słowińskie Błoto	192,61
50.	PLH320021	Strzality koło Tuczna	17,27
51.	PLH320065	Torfowisko Poradz	567,53
52.	PLH320056	Torfowisko Reptowo	605,50
53.	PLH320010	Trzebiatowsko-Kołobrzski Pas Nadmorski	17468,80
54.	PLH320018	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	52611,97
55.	PLH320046	Uroczyska Puszczy Drawskiej	33715,57
56.	PLH320033	Uroczyska w Lasach Stepnickich	2749,74
57.	PLH320047	Warnie Bagno	1012,00
58.	PLH320066	Wiązogóra	489,50
59.	PLH320019	Wolin i Uznam	28069,44
60.	PLH320020	Wzgórza Bukowe	12011,05
61.	PLH320054	Wzgórza Krzymowskie	1179,31
62.	PLH320055	Wzgórza Moryńskie	588,00
63.	PLH320068	Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy	2059,05
Powierzchnia ogółem w granicach województwa			425 547,33
64.	PLH990002	Ostoja na Zatoce Pomorskiej*	243058,55
Powierzchnia ogółem na wodach Bałtyku przylegających do województwa zachodniopomorskiego			243058,55

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska www.natura2000.gdos.gov.pl stan na kwiecień 2014 r.

*Obszary Zatwierdzone Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 6 grudnia 2016 r. Dz.U.U.E L353/324 z dnia 23 grudnia 2016 r.

**Obszary zaakceptowane przez Radę Ministrów do uzupełnienia listy obszarów Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty.

